

ONAY SAYFASI

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Bu çalışma, jürimiz tarafından Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'nda Bilim tezi Olarak kabul edilmiştir.

Başkan :.....

Üye :.....

Üye :.....

ONAY

Yukarıda imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

...../...../2004

.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Devletin en önemli görevleri arasında, yurttaşların can ve mal güvenliklerinin sağlanması, suçun önlenmesi ve kamu düzeninin sürdürülmesi gelmektedir. Bütün devletler, kendi varlığını sürdürebilmek için polis örgütü kurmuşlardır.

Bilgi toplumunun oluşmasıyla beraber, topluma güvenlik hizmeti sunan polisin, suç ve suçlularla savaşımında son yıllarda önemli değişiklikler olmuştur. Polisten kamu düzenini, halkın huzur ve güvenliğini sağlarken; hukuk kurallarıyla birlikte, yaptığı görevlerde uzmanca davranması, karar verirken duygusal davranmaması, yurttaşlar arasında ayrımcılık yapmaması, mesleki bilgiye sahip olması, kendi tercihlerini mesleğin gerekleriyle karıştırmaması, insan haklarına saygılı olarak görev yapması beklenmektedir.

Düzenli olarak işliyor gözüken ve genellikle uygulamalı bilgiye dayalı olan Polis Örgütü'nün bilimsel kuramlara ve bilimsel yaklaşımlara neden gereksinimi vardır? Polislik mesleği, eski geleneksel uygulamalarını terk ederek, yeni bilimsel teknoloji ve yöntemleri uygulayan bir bilim dalı haline gelmektedir. Polislikte kalite ve uzmanlaşmayı sağlamak, güvenlik hizmeti sunduğu yurttaşın desteğini almak, insan hak ve özgürlüklerine saygılı, temel hak ve özgürlüklerin koruyucusu bir polis örgütüne ve polislere sahip olmak, ancak polisin nitelikli bir eğitimi ile olanaklıdır.

Özellikle önümüzdeki yıllarda iç güvenliğin sağlanmasına yönelik genel hedefler belirlemek, kurumsal gelişim ve değişimi sağlamakla olanaklıdır. Sağlıklı bir kurum olmanın, sağlıklı gelişim ve değişimi sağlamanın öncelikli yolu, İç Güvenlik ve Polis Bilimleri alanında bilimsel araştırma ve çalışmaların yapılmasına ve bunlardan elde edilecek sonuçların uygulamaya konulmasına bağlıdır.

Avrupa Birliği (AB)'ne uyum sürecinde çıkarılan yasalar kadar, onları uygulayacak olan polisin tutum ve uygulamaları da önemlidir. Polisin, çıkarılan yasaların özüne uygun hareket etmesinin sağlanması, uygulamalarının da AB standartları içerisinde olması ancak polislik konusunda yapılan bilimsel çalışmaların artmasıyla oluşur.

Günümüzün bilgi toplumu eğitim üzerine kurulmuştur. Eğitim ve öğretim süreçleri sürekli değişen bir etkinliktir. Çağdaş ülkelerde polis, bilimsel bilgi ve teknolojiyi izleyerek sürekli bir gelişim içerisinde. Ülkemizde de polis bilimlerinde gelişmeyi sağlamak bilgiyi kullanmakla ve polis bilimleri alanında gerekli bilimsel araştırmaları yapmakla olanaklıdır.

Polis, demokratik bir toplumda, temel hak ve özgürlüklerin korunmasının ve geliştirilmesinin en büyük savunucusudur. Bunun gerçekleşmesi, toplumun gereksinim ve beklentilerine uygun yanıt verebilen, güçlü ve bilgili bir polis örgütü ile oluşturulabilir. Bu nedenle Avrupa Birliği (AB) ülkelerinden Almanya Polis Örgütü, Türkiye polis Örgütü için iyi bir model olabilir düşüncesiyle araştırma konusu olarak incelenmeye değer bulunmuştur.

Tez konusu seçimimde, bu ülkenin çağdaş bir Polis Örgütüne sahip olmasıyla beraber, adı geçen ülkede polislik politika ve uygulamalarını da yerinde görme olanağına sahip oluşum da büyük bir yer tutmuştur. Bununla birlikte uygun koşulların oluşmaması ve bu isteğimi yerine getirememem nedeniyle, Almanya Polis Örgütü yazılı bilgi ve belgelerden, internet ortamındaki kaynaklardan faydalanılarak incelenmiştir. Araştırma sırasında, Türkiye’de Alman Polis Örgütü ile ilgili olarak Türkçe ve İngilizce olarak yazılmış bütün yazılı eserlere ulaşılmaya çalışılmıştır.

Sonuç olarak; bu araştırmanın Türk Kamu Yönetimi’ne katkısı olması amacıyla, tez konumu seçmemde görüşleri ile katkıda bulunan İnönü Üniversitesi İktisadi ve İdari İlimler Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü Başkanı Prof. Dr. S. Kemal KARTAL’a, tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ERKUL’a ve eleştirilerinden yararlandığım Yrd. Doç. Dr. Semra CERİT MAZLUM’a teşekkür ederim.

Malatya, Mayıs 2004

Hüseyin KARA

ONUR SÖZÜ

Bilim Uzmanlığı Tezi olarak İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Anabilim Dalı'na sunduğum **ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVİ** “Türkiye Polis Örgütü İçin alınabilecek Dersler” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın, tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakça da yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Hüseyin KARA

Mayıs 2004

ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ

“Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler”

Yüksek Lisans Tezi, Hüseyin KARA
İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nisan 2004
Danışman: Yrd. Doç.Dr. Hüseyin ERKUL

ÖZET

Ülkelerin yönetim dizgesi ile polis yönetimleri arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Polis, ülke yönetimin bir parçasıdır. Aynı zamanda ülke yönetimini yansıtmaktadır. Bir ülkenin polis örgütünü incelemek bir bakıma o ülkenin yönetim dizgesini de incelemek anlamına gelmektedir.

Almanya’da federal dizge, 1933-1945 yılları arasındaki Nazi Dönemi dışında, Alman tarihi boyunca süregelmiştir. Federal yapıya uygun olarak, Federal Sınır Koruma Polisi (BGS) ile Federal Kriminal Polis Merkezi (BKA)’nin dışında, polis gücünün oluşturulması eyaletlerin yetkisi altındadır. Federal polis birimleri ile eyalet polis birimleri arasında sıradüzensel bir ilişki yoktur ve federal birimlerin eyalet polisine emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Polis güçlerinin özekselsel bir yönetim dizgesine sahip olması Nazi deneyimi nedeniyle Almanya’da demokrasinin gelişmesi ve özgürlükler açısından sakıncalı bulunmuştur.

Almanya’da, yetenekli, bilgili ve güvenilir bir polis gücünü oluşturma nın yolu eğitim olarak görülmüş ve polis eğitimi oldukça uzun süreli olarak belirlenmiştir. Eğitim dizge ve süreçleri uygulamayla birleştirilerek sürdürülmektedir.

Almanya’daki yerinden yönetim dizgesi, yurttaşların polislik politika ve uygulamalarına katılmasına geniş ölçüde olanak vermektedir. Polisin çalışma yapacağı alanlar, görev yapılan yerleşim yerinin sosyal ve ekonomik özelliklerine, yurttaşların beklentilerine uygun olarak, onların görüş ve düşünceleri de belirlenerek yapılmaktadır.

Üniter bir yönetim yapısına sahip olan ülkemizde, Polis hizmetleri 1845 yılına kadar ordu içerisindeki askerler tarafından yerine getirilmiştir. Ülkemizde Polis Örgütü merkeziyetçi bir yönetim dizgesine sahiptir. Polislik politika ve kararları merkezde belirlenip, tüm polis örgütünde uygulanmaktadır.

ANAHTAR SÖZCÜKLER: Polis, Kolluk, Örgüt, Suç, Federalizm ve Polis Eğitimi.

ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ

“Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler”

Hüseyin KARA

İÇİNDEKİLER

Onay Sayfası.....	1
Önsöz	2
Onur Sözü.....	4
Özet ve Anahtar Sözcükler.....	5
İçindekiler.....	6
Çizelgeler Dizelgesi.....	14
Çizimler Dizelgesi.....	14
Ekler Dizelgesi.....	14
Kısaltmalar Dizelgesi.....	15

BİRİNCİ KESİM: ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR.....18

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCELERİ, AMACI VE YÖNTEMİ.....18

1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi.....	18
1.2. Araştırmanın Amacı.....	19
1.3. Araştırmanın Denenceleri.....	20
1.4. Araştırmanın Yöntemi, Bilgi Derleme ve İşleme Araçları.....	20
1.5. Araştırmada Kullanılan Anahtar Kavramlar.....	20
1.6. Araştırmanın Sunuş Sırası.....	21

İKİNCİ KESİM: ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN TANITILMASI.....23

2. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ İLE İLGİLİ OLARAK DAHA ÖNCE

YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR.....23

2.1. Almanya Polis Örgütü İle İlgili Olarak Türkiye’de Yapılmış Araştırmalar.....	23
2.1.1. Türkiye’de ve Federal Almanya’da Polisin Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitimi.....	23

2.1.2. Türkiye ve Federal Almanya’da Polis Örgütlerinde Personelin Eğitimi.....	24
2.1.3. Federal Almanya’da Polis.....	25
2.1.4. Türkiye de Trafik Polisinin Teknik Eğitimi İle Almanya’da Trafik Polisinin Teknik Eğitiminin Karşılaştırılması.....	26
2.2. Almanya Polis Örgütü İle İlgili Olarak Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar.....	27
3. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN ÖRGÜTSEL YAPISI VE İŞLEYİŞİ.....	29
3.1. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Tarihi.....	29
3.1.1. Bismarck (2. Reich) Dönemi (1871-1918).....	29
3.1.2. Weimar Dönemi (1918- 1933).....	30
3.1.3. Nazi (3. Reich) Dönemi (1933-1944).....	31
3.1.4. İkinci Dünya Savaşı’ndan Sonraki Dönem.....	32
3.2. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Günümüzdeki Devlet Yapısı.....	33
3.2.1. Siyasi Yapı.....	34
3.2.2. Yasama.....	34
3.2.2.1. Federal Parlamento.....	34
3.2.2.2. Federal Konsey (Eyalet Temsilciler Meclisi).....	35
3.2.3. Yürütme.....	35
3.2.3.1. Cumhurbaşkanı.....	35
3.2.3.2. Federal Hükümet.....	36
3.2.4. Yargı.....	36
3.3. Federal Almanya Cumhuriyeti’nde Kamu Yönetimi Örgütlenmesi.....	37
3.3.1. Federal Yönetim.....	38
3.3.2. Federal Almanya Cumhuriyeti’nde Federe (Eyalet) Yönetimleri.....	39
3.3.3. Bölge Yönetimleri.....	41
3.3.4. İlçeler ve İlçeden Bağımsız Kentler ile Belediyeler (Beldeler-Komünler).....	42
3.4. Almanya Polis Örgütü’nün Tarihsel Gelişimi.....	46

3.4.1. Almanya Polis Örgütü'nde İkinci Dünya Savaşı Sonrası Gelişmeler.....	48
3.4.2. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde Polis.....	49
3.5. Almanya Polis Örgütü'nün Güvenlik Hizmetleri İçindeki Yeri.....	52
3.6. Almanya Polis Örgütü'nün Federal Düzeydeki Yapısı.....	53
3.6.1. Federal Sınır Polisi (Bundesgrenzschutz- BGS).....	54
3.6.2. Federal Sınır Polisinin Yapısı.....	56
3.6.2.1. Federal Sınır Polisi Merkez Yönetimi.....	56
3.6.2.2. Federal Sınır Polisi Deniz Merkezi.....	57
3.6.2.3. Federal Sınır Polisi Havacılık Birimi.....	57
3.6.2.4. Federal Sınır Polisi Grup 9 (GSG 9).....	58
3.6.2.5. Federal Sınır Polisi Okulu.....	58
3.6.2.6. Federal Sınır Polisi Fiziksel Eğitim Okulu.....	59
3.6.3. Federal Kriminal Polis Merkezi (Bundeskriminalamt- BKA).....	59
3.6.4. Federal Kriminal Polis Merkezinin Yapısı.....	61
3.6.4.1. Devlet Güvenliği (Siyasi) Şubesi.....	62
3.6.4.2. Örgütlü (Organize) ve Genel Suçlar Şubesi.....	63
3.6.4.3. Koruma Şubesi.....	63
3.6.4.4. Merkezi suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi.....	64
3.6.4.5. Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü.....	65
3.6.4.6. Kriminal Bilimler Enstitüsü.....	67
3.6.4.7. Bilgi ve Teknoloji Şubesi.....	68
3.6.4.8. Yönetim Şubesi.....	68
3.7. Polis Yönetici Akademisi (polizei Führungs Akademie-PFA).....	68
3.7.1. Polis Yönetici Akademisi'nin Yapısı.....	70
3.7.2. Polis Yönetici Akademisi'nin Görevleri.....	70
3.7.3. Polis Yönetici Akademisi'nde Eğitim.....	71
3.7.4. Polis Yönetici Akademisi'nde Çalışma Planı.....	72
3.8. Almanya Polis Örgütü'nün Eyaletler Düzeyindeki Yapısı.....	73
3.8.1. Berlin Federe Devleti.....	76
3.8.2. Berlin Federe Devleti Polis Örgütü	78

3.8.2.1. Merkezi Görevler ve Trafik Dairesi	80
3.8.2.1.1. Hazır Kuvvet Polisi (Bereitschaftspolizei- BPA).....	80
3.8.2.1.2. Su Koruma Polisi (Wasserschutzpolizei-WSP).....	80
3.8.2.1.3. Trafik Dairesi	81
3.8.2.1.4. Merkez Koruma Dairesi	82
3.8.2.2. Bölge Polis Müdürlükleri	82
3.8.2.3. Berlin Kriminal Polis Müdürlüğü (LKA).....	85
3.8.2.3.1. Planlama Şubesi (LKA 1).....	85
3.8.2.3.2. Örgütlü (Organize) Suçlar Şubesi (LKA 2).....	85
3.8.2.3.3. Dolandırıcılık Sahtecilik Şubesi (LKA 3).....	86
3.8.2.3.4. Bireye ve Mala Karşı İşlenen Suçlar Şubesi (LKA 4).....	86
3.8.2.3.5. Devlet Güvenliği Şubesi (LKA 5).....	87
3.8.2.3.6. Destek Şubesi (LKA 6).....	87
3.8.2.3.7. Polis Teknik Enstitüsü (PTU).....	87
3.8.2.4. Merkezi Yönetim Dairesi.....	87
3.8.2.5. Berlin Polis Okulu.....	88
3.8.2.5.1. Temel Polis Eğitimi.....	89
3.8.2.5.2. İleri Düzey Polis Eğitimi.....	90
3.8.2.5.3. Hizmetiçi Eğitim	91
3.9. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi.....	91
3.9.1. Almanya Polis Örgütü'nde Hukuksal Açıdan İşleyiş	92
3.9.2. Almanya Polis Örgütü'nde Yönetimsel Açıdan İşleyiş.....	96
3.9.3. Almanya Polis Örgütü'nde Güvenlik Hizmetleri Açısından İşleyiş	97
3.9.4. Almanya Polis Örgütü'nde Personel Açısından İşleyiş	104

4. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN İŞLEVLERİ113

4.1. Almanya Polis Örgütü'nün Toplumsal İşlevleri	113
4.2. Almanya Polis Örgütü'nün Eğitimsel İşleri	113
4.3. Almanya Polis Örgütü'nün Çevresel İşlevleri	114
4.4. Almanya Polis Örgütü'nün Güvenlik İşlevleri	115

4.5. Almanya Polis Örgütü'nün Kültürel İşlevleri	115
4.6. Almanya Polis Örgütü'nün Ekonomik İşlevleri	116
4.7. Almanya Polis Örgütü'nün Hukuksal İşlevleri	116
4.8. Almanya Polis Örgütü'nün Psikolojik İşlevleri	116
4.9. Almanya Polis Örgütü'nün Etik İşlevleri	117
4.10. Almanya Polis Örgütü'nün Teknolojik İşlevleri	117

5. TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE

İŞLEVLERİ119

5.1. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Daha Önce Yapılmış Araştırmalar.....	119
5.1.1. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Kurumlar Tarafından Yapılmış Araştırmalar.....	119
5.1.2. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Kişiler tarafından Yapılmış Araştırmalar	119
5.1.2.1. Kentleşen Toplumda Suçluluk Sorunu ve Polis Örgütü	119
5.1.2.2. İç Güvenlik Yönetimi.....	120
5.1.2.3. Bilgi Toplumuna Geçişte Polis Eğitimi.....	121
5.2.1.4. Emniyet Teşkilatı Hakkında Hükümet Politikaları (1920-1950).....	122
5.2.1.5. Polis Örgütlerinde Personelin Hizmetiçi Eğitimi (Türkiye ve İngiltere).....	123
5.2. Türkiye Polis Örgütü'nün Tarihsel Gelişimi.....	124
5.2.1. Osmanlı Devletine Kadar Olan Dönemde Polis	124
5.2.2. Osmanlı Döneminde Polis.....	125
5.2.2.1. 1299-1453 Dönemi	125
5.2.2.2. Yeniçeri Dönemi (1453-1826).....	126
5.2.2.3. 1826-1845 Dönemi.....	126
5.2.2.4. Zaptiye Müşirliği (1845-1879) Dönemi.....	126
5.2.2.5. Zaptiye Nezareti (1879-1908) Dönemi.....	127
5.2.2.6. II. Meşrutiyet (1908-1923) Dönemi.....	128
5.2.3. Cumhuriyet Döneminde Polis.....	128

5.3. Türkiye Polis Örgütü'nün Güvenlik Hizmetleri İçindeki Yeri	130
5.4. Türkiye Polis Örgütü'nün Örgütsel Yapısı	132
5.4.1. Merkez Örgütü	133
5.4.2. Taşra Örgütü	134
5.4.3. Yurtdışı Örgütü	134
5.4.4. Türkiye Polis Örgütü'nde Eğitim.....	134
5.4.4.1. Polis Koleji Müdürlüğü.....	135
5.4.4.2. Polis Akademisi Başkanlığı	135
5.4.4.2.1. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi	136
5.4.4.2.2. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü.....	137
5.4.4.2.3. Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO).....	137
5.5. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi	137
5.5.1. Türkiye Polis Örgütü'nde Hukuksal Açıdan İşleyiş	137
5.5.2. Türkiye Polis Örgütü'nde Yönetmel Açıdan İşleyiş	138
5.5.3. Türkiye Polis Örgütü'nde Güvenlik Hizmetleri Açısından İşleyiş	140
5.5.4. Türkiye Polis Örgütü'nde Personel Açısından İşleyiş	143
5.6. Türkiye Polis Örgütü'nün İşlevleri	145
5.6.1. Türkiye Polis Örgütü'nün Toplumsal İşlevleri	145
5.6.2. Türkiye Polis Örgütü'nün Eğitimsel İşlevleri	147
5.6.3. Türkiye Polis Örgütü'nün Çevresel İşlevleri	147
5.6.4. Türkiye Polis Örgütü'nün Güvenlik İşlevleri	148
5.6.5. Türkiye Polis Örgütü'nün Kültürel İşlevleri	149
5.6.6. Türkiye Polis Örgütü'nün Ekonomik İşlevleri	150
5.6.7. Türkiye Polis Örgütü'nün Hukuksal İşlevleri	150
5.6.8. Türkiye Polis Örgütü'nün Psikolojik İşlevleri	151
5.6.9. Türkiye Polis Örgütü'nün Etik İşlevleri	151
5.6.10. Türkiye Polis Örgütü'nün Teknolojik İşlevleri	152
5.6.11. Türkiye Polis Örgütü'nün Diğer İşlevleri... ..	152

ÜÇÜNCÜ KESİM: ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN SORUNLARI VE BU SORUNLARIN ÇÖZÜMLENMESİ154

6. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN ÖRGÜT YAPISI, İŞLEYİŞİ VE

İŞLEVLERİ İLE İLGİLİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ154

6.1. Almanya Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunları154

6.2. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunları155

6.3. Almanya Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunları157

6.4. Almanya Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri158

6.5. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri159

6.6. Almanya Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri.....160

7. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NDE OLMASI GEREKEN ÖRGÜT

YAPISI VE İŞLEVLERİ162

7.1. Almanya Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı162

7.2. Almanya Polis Örgütü'nde Olması Gereken İşlevler163

8. TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN SORUNLARI VE BU SORUNLAR

İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ165

8.1. Türkiye Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunları165

8.2. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunları166

8.2.1. Merkezi Yönetimin Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunları166

8.2.2. Siyasal Etki ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunları167

8.2.3. Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunları168

8.2.4. Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunları171

8.3. Türkiye Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunları172

8.4. Türkiye Polis Örgütü'nde Varolan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri175

8.4.1. Türkiye Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri.....175

8.4.2. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri.....	176
8.4.2.1. Merkezi Yönetimin Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri.....	176
8.4.2.2. Siyasal Etki ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri.....	177
8.4.2.3. Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri	177
8.4.2.4. Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri	178
8.4.3. Türkiye Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri	180
8.5. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı ve İşlevleri	182
8.5.1. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı	182
8.5.2. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken İşlevleri	183
9. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN ÖRGÜT YAPISI, İŞLEVLERİ VE İŞLEYİŞİ AÇISINDAN TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ İÇİN ALINABİLECEK DERSLER	185
9.1. Almanya Polis Örgütü'nün Örgütsel Yapısı Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler	185
9.2. Almanya Polis Örgütü'nün İşlevleri Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler	188
9.3. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler	189
DÖRDÜNCÜ KESİM: GENEL DEĞERLENDİRME	194
10. BULGULAR, ÖNERİLER VE GENEL SONUÇ	194
10.1. Bulgular	194
10.2. Öneriler	203
10.3. Genel Sonuç	210
EKLER	222
KAYNAKÇA.....	235

ÇİZELGELER DİZELGESİ

Çizelge 1: Yerinden Yönetim Hakkının Öğeleri	43
Çizelge 2: Federal Almanya ve Türkiye’de Yolcu Taşımacılığında Ulaşım Türlerini Kullanma Oranı.....	103
Çizelge 3: Federal Almanya’da Kamusal Kurumlara Duyulan Güven Derecesi	112
Çizelge 4: Federal Almanya’da Yurttaşlara Değer Yargılarını Kim Öğretmeli.....	112
Çizelge 5: Türkiye Polis Örgütü’nde Personel Durumu	170
Çizelge 6: Almanya ve Türkiye’de Hakim ve Savcı Sayısı	192
Çizelge 7: Bulgular ve Önerileri İlişkilendirme Çizelgesi.....	221

EKLER DİZELGESİ

Ek 1: Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Devlet Yapısı	222
Ek 2: Federal Almanya Cumhuriyeti’nde Yargı Dizgesi ve İşleyişi.	223
Ek 3: Federal Almanya Sınır Polisi Örgüt Şeması	224
Ek 4: Federal Almanya Polis Yönetici Akademisi’nin Yapısı	225
Ek 5: Federal Almanya Berlin Federe Devleti Polis Örgütü Şeması	226
Ek 6: Federal Almanya’da Eyaletlerin Polis Sayısı ve Polis Yoğunluğu	227
Ek 7: Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Örgüt Şeması	228
Ek 8: Türkiye Polis Örgütü Şeması	229
Ek 9: Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Genel Müdürlüğü Örgüt Şeması	230
Ek 10: Türkiye Cumhuriyeti Polis Akademisi Başkanlığı Kuruluş Şeması.....	231
Ek 11: Federal Almanya Almanya Polis Örgütü’nde Rütbeler.....	232
Ek 12: Türkiye Polis Örgütü’nde Rütbeler	234

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
ACMUY	: Almanya Ceza Muhakemeleri Usul Yasası
AFIS	: Otomatik Parmak İzi Teşhis Sistemi
AİHM	: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
APK	: Araştırma Planlama Koordinasyon
AT	: Avrupa Topluluğu
AY	: Anayasa
BEA	: Berlin Eyalet Anayasası
BfV (Bundesamt for Verfassungsschutz)	: Anayasayı Koruma Ofisi
BGS (Bundesgrenzschutz)	: Federal Sınır Polisi
BA (Bundeskriminalamt)	: Federal Kriminal Polis Merkezi
BND (Bundesnachrichtendienst)	: Federal İstihbarat Servisi
BPA (Bereitschaftspolizei)	: Hazır Kuvvet Polis Birimi
CMUK	: Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
Çev.	: Çeviren
DFK	: Alman Suç Önleme Forumu
Diğ.	: Diğeri, Diğeri
DJI	: Alman Gençlik Enstitüsü
DMK	: Devlet Memurları Kanunu
DNA	: Deoksiribonükleik asit
DPT	: Devlet Planlama Teşkilatı
DVP (Deutsche Volkspolizei)	: Doğu Alman Halk Polisi
EGM	: Emniyet Genel Müdürlüğü
EUROPOL	: Avrupa Polis Birliği
ETK	: Emniyet Teşkilatı Kanunu
FACA	: Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası

FBI (Federal Bureau of Investigation)	: Federal Soruşturma Bürosu
GBE	: Görev Başı Eēitimi
Gestapo (Geheime Staatspolizei)	: Gizli Devlet Polisi
GPS	: Yer Tespit Sistemi
GSG 9	: Sınır Polisi Grup 9
İİK	: İl İdaresi Kanunu
ILO	: Uluslararası Çalışma Örgütü
IMA	: Federal Hükümet Ulusal Çalışma Grubu
INTERPOL	: Uluslararası Polis Birliēi
JTGKYK	: Jandarma Teşkilat Görev Yetkileri Kanunu
IBIS	: Otomatik Kovan ve Çekirdek Teşhis Sistemi
KrimZ	: Merkez Kriminoloji Dairesi
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KTk	: Karayolları Trafik Kanunu
LKA (Landeskriminalamt)	: Eyalet Kriminal Polis şubesi
MAD (Militarische Abschirm Dienst)	: Askeri Gizli Servis
mad.	: Madde
MİT	: Milli İstihbarat Teşkilatı
NSDAP	: Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi
ÖSS	: Öērenci Seēme Sınavı
PMYO	: Polis Meslek Yüksek Okulu
PFA (Polizei Führungs Akademie)	: Polis Yönetici Akademisi
POLGEM	: Polis Geliştirme Merkezi
PTU	: Polis Teknik Enstitüsü

PÜDYEM	: Polis Üst Düzey Yönetici Eğitim Merkezi
PYÖK	: Polis Yüksek Öğrenim Kanunu
PVSK	: Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu
s.	: Sayfa
S	: Sayı
SA (Sturmabteilung)	: Fırtına Bölükleri
SASEM	: Suç Araştırma ve Soruşturma Eğitim Merkezi
SBS	: Schengen Bilgi Sistemi
SED	: Sosyalist Birlik Partisi
SGKK	: Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu
SS (Schutz Staffel)	: Koruma Bölükleri
SSCB	: Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği
STK	: Sivil Toplum Kuruluşları
Stasi (Staatssichrsdiens)	: Doğu Alman Devlet İstihbarat Servisi
TADOC	: Türkiye Uyuşturucu ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Akademisi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TCK	: Türk Ceza Kanunu
TMK	: Teşkilat Malzeme Kadro
WSP (Wassershutzipolizei)	: Su Koruma Polisi
TODAİE	: Türkiye Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
YİY	: Yapıt İnceleme Yöntemi
yy.	: Yüzyıl
YÖK	: Yüksek Öğretim Kurulu

ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ

“Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler”

Hüseyin KARA

BİRİNCİ KESİM

ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR

Araştırmanın birinci kesiminde 1. Bölüm yer almaktadır. Bu kesim araştırma hakkında okuyucuyu aydınlatmak ve araştırma hakkında bir fikir oluşturmak amacını taşımaktadır.

1. ARAŞTIRMANIN KONUSU, DENENCELERİ, AMACI VE YÖNTEMİ

Araştırmanın 1. Bölümünde; araştırmanın konusu, önemi, denenceleri, amacı, araştırmada kullanılan yöntemler, bilgi derleme ve işleme araçları, anahtar kavramlar ile sunuş sırası bulunmaktadır.

1.1. Araştırmanın Konusu ve Önemi

Araştırma, Almanya Polis Örgütü'nün yapısı, işleyişi ve işlevleri ile Türkiye Polis Örgütü için alınabilecek dersleri içermektedir.

Güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanması tarihin her döneminde insanlığın en önemli gereksinimlerinden birisi olmuştur. İnsanların kendisini güvende hissetmediği, insan haklarını, kişisel hak ve özgürlükleri koruyacak kurumların olmadığı toplumlarda anarşi ve terörün egemen olacağı, toplumsal huzurun, gelişme ve kalkınmanın olamayacağı kaçınılmazdır. Bu nedenlerle kamu düzenini, toplumun huzur ve güvenini sağlayacak, insanların can, mal ve namusunu koruyacak kurumlar oluşturulmuştur.

Polislik ve suçlarla savaşmada son yıllarda önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Güvenlik ve kamu düzenini sağlama halen birinci görev olmakla birlikte, suç ve suçla savaşma yöntemlerinde bilimsel ve teknik olarak değişiklikler olmuştur. Polislik görev ve düşüncelerinde, sosyal değişime uygun olarak, gelecekte olabilecek değişiklikler de tahmin edilerek sürekli düzenlemeler yapılması günümüz koşullarında kaçınılmazdır.

Almanya, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra başlattığı bilim ve teknoloji politikasıyla bugünkü kalkınma düzeyine ulaşmıştır. Günümüzde Almanya, Avrupa Birliği içerisindeki gelişmiş ülkelerden birisidir. Bu ülkenin polis örgütünü incelemekle, o ülkenin toplum yapısı,

yönetim teknikleri, eğitim yöntemleri, polis halk ilişkilerinin yapısı, suç ve suçlulukla savaşında yeni teknikler hakkında da bilgi sahibi olunacaktır.

AB üyesi ülkelerle ortak polislik politikalarının geliştirilmesi için bu ülkelerin polis örgütlerinin de tanınması gereklidir. Bu ülkelerin kullandığı polislik yol ve yöntemlerinin incelenmesi, polis örgütlerinin yapı ve görevlerinin bilinmesi bunun yöntemlerinden birisidir. Bu nedenle, AB üyesi ülkelere birisi olan Almanya'nın polis örgütü incelenmeye değer bulunmuştur.

Değişime hazır, yeni polis yöntemlerini uygulamaya istekli, kuram ve uygulamayı bütünleştirebilen, iyi eğitilmiş, yaratıcı, kendine güvenen, bilimsel bilgiyle yetiştirilen polislere sahip bir polis örgütü, insan haklarının, kişisel hak ve özgürlüklerin, demokrasinin yerleşmesinin de en büyük savunucusu olacaktır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bilimsel bilgi: deneyim, kuram ve gözlem üzerine kuruludur. Kuram olmadan, birbiriyle ilişkili konular arasındaki bağlantı ve ilişki açıklanamaz. Polis bilimleri alanında da; kuram ile uygulama, bilim adamları ile uzman polisler arasındaki işbirliği sağlanmadan dünyadaki gelişme ve değişim yakalanamaz.

Düzenli işliyor gözükse ve genellikle uygulamalı bilgiye dayalı olan, sıra düzensel bir yapıya sahip polis örgütünün, bilimsel kurama ve bilimsel yaklaşıma da gereksiniminin olduğu bu çalışmada ortaya konmuştur.

Polislikte ön planda olan, gerçek polislik sokakta öğrenilen polisliktir anlayışına, günümüz bilgi toplumunda değişim ve yenileşmenin süreklilik sunduğu, polislikte kalite ve uzmanlaşmayı sağlamanın büyük ölçüde polisin eğitime bağlı olduğu eklenecektir.

Almanya ve Türkiye Polis Örgütleri'nde, yöneticilerin yetiştirilmesi, personelin eğitimi, suç önleme çalışmalarının neler olduğunu ortaya koymak, Almanya ve Türkiye Polis Örgütleri'nin genel ve yönetim yapılarını tanıtmak, iki ülke polis örgütünün karşılaştırmasını yaparak, Türkiye Polis Örgütü için uygulanabilir öneriler getirmek, ülkemizde polise yeni bir bakış açısı kazandırmak amaçlanmıştır.

“Kendinizi ne kadar tanıyorsanız; başkalarına karşı da o kadar kendinize güvenli olursunuz” sözünden hareketle; Türk Polis Örgütü'nün yapısının, işlevlerinin ve işleyişinin

öğrenilmesi, eksik ve hatalı işleyen yönlerinin tespit edilerek bunlar için çözüm yollarının ortaya konması amaçlanmıştır.

Bu çalışma ile, Türkiye Polis Örgütü'nde, polis bilimlerindeki araştırmaların artmasına, polisliğin daha iyi anlaşılmasına, suç ve suçluluğu önleyici yeni genel yaklaşımların geliştirilmesine katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

1.3. Araştırmanın Denenceleri

D.1. Almanya Polis Örgütü, Alman toplumunun güvenini kazanmış, bilgi toplumunun polis örgütlerinden birisidir.

D.2. Türkiye Polis Örgütü'nün yeni polislik yöntemleri geliştirmesi gereklidir.

D.3. Türkiye'de polis hizmetlerinde kaliteyi arttırabilmenin ön koşulu, polislerin iyi eğitilmesidir.

D.4. Almanya Polis Örgütü, siyasi yönetim karşısında tarafsızdır, hükümetin değil devletin polisidir.

D.5. Türkiye'de polis siyasetin etkisi altındadır. Bir iktidar değişikliğinde polis örgütünde büyük çapta görev ve yer değişiklikleri olmaktadır.

D.6. Almanya Polis Örgütü'nde polis önleyicidir. Polis suçları daha meydana gelmeden önce ortaya çıkarmak ve önlemekle görevlidir.

1.4. Araştırmanın Yöntemi, Bilgi Derleme ve İşleme Araçları

Araştırmada tarihsel ve betimsel araştırma yöntemleri birlikte kullanılmıştır. Araştırmada ağırlıklı olarak basılı ve internet ortamındaki kaynaklardan yararlanılarak bilgi toplanmıştır. Araştırmanın kuramsal kesimi, Türkiye Polis Örgütü ve Almanya Polis Örgütü hakkında yazılan tez, kitap, dergi, makale, gazete yazıları vb. basılı eserlerle internetten ulaşılan bilgilerin derlenmesi ve yabancı dildeki kaynakların Türkçe'ye çevrilmesiyle oluşturulmuştur.

1.5. Araştırmada Kullanılan Anahtar Kavramlar

Bu araştırmada sıklıkla kullanılan ve araştırma açısından önemli olan kavramlar ve tanımları şunlardır:

Federalizm: Kök bakımından, “federal” sözcüğünden gelmektedir. Federal sözcüğü Latince’deki karşılığı anlaşma, sözleşme anlamına gelen *foedus*’dan gelmektedir. Federalizm en yalın ve geniş anlamıyla; çeşitli grupların işbirliği yapmak üzere birlik oluşturmastır (Uygun, 2002, 11).

Kolluk: Yurt içinde güvenliği sağlamakla görevli polis veya jandarma (Püsküllüoğlu, 2003, 596).

Örgüt: Ortak bir amacı veya işi gerçekleştirmek ereğiyle bir araya gelmiş kurumların veya kişilerin oluşturduğu birlik, geniş veya genişçe bir iş alanı bulunan bir kuruluşun alt bölümlerinin tümü (Püsküllüoğlu, 2003, 753).

Polis: Polis kavramı köken olarak, Eski Yunanca’da politika anlamına gelen *politeia* ve onun Latince’deki karşılığı olan *politia* ile İngilizce’deki karşılığı olan *policy* kavramı ve yine Eski Yunanca’da kent anlamına gelen *polis* sözcüklerinden gelmektedir (Aydın, 1996, 5). Türkçe’deki polis kavramının kökeni bunlar olmakla birlikte; kentte kamu düzenini, huzur ve güvenliği sağlamakla görevli örgüt ve bu örgütteki görevli kişi (Püsküllüoğlu, 2003, 793) anlamında kullanılmaktadır.

Suç: Hukuka aykırı olan ve yasalara göre cezalandırılan eylem (Dictionnaire Larousse, 1996, 2196).

1.6. Araştırmanın Sunuş Sırası

Dört kesim esasına göre yapılan bu araştırma “**ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ, Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler**” başlığı altında sunulmuş ve on (10) bölümden oluşmuştur. Araştırmanın Birinci Kesimi “**ARAŞTIRMA HAKKINDA AÇIKLAMALAR**” başlığı altında bir bölümden oluşmuştur. Birinci kesimde; araştırmanın konusu tanıtılmış, araştırmanın önemi, amacı, denenceleri, araştırmanın yöntemi ve sunuş sırası verilmiştir.

Araştırmanın İkinci Kesimi “**ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN TANITILMASI**” başlığı altında, 2., 3., 4. ve 5. Bölümleri içermektedir. “Almanya Polis Örgütü ile İlgili Daha Önce Yapılmış Araştırmalar” adlı 2. Bölümde, Almanya Polis Örgütü ile ilgili olarak Türkiye’de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar tanıtılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın 3. Bölümü “Almanya Polis Örgütü’nün Örgütsel Yapısı ve İşleyişi” başlığını taşımaktadır. Federal Almanya Cumhuriyeti’nin yakın tarihi ve genel yapısı ile

Almanya Polis Örgütü'nün yapısı ve işleyişi bu bölümde incelenmiştir. Almanya Polis Örgütü'nün yapısı, federal ve eyaletler düzeyindeki yapısı olarak iki başlık altında, işleyişi ise; hukuksal, yönetsel, güvenlik ve personel açısından işleyiş alt başlıkları altında incelenmiştir.

4. Bölümde “Almanya Polis Örgütü’nün İşlevleri” incelenmiştir.

5. Bölümde “Türkiye Polis Örgütü’nün Yapısı, İşleyişi ve İşlevleri” incelenmiştir. Araştırmanın Üçüncü Kesimi “ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN SORUNLARI VE BU SORUNLARIN ÇÖZÜMLENMESİ” başlığı altında 6., 7., 8. ve 9. Bölümleri içermektedir. 6. Bölüm “Almanya Polis Örgütü’nün Örgüt Yapısı, işleyişi ve İşlevleri İle İlgili Sorunlar ve Çözüm Önerileri”ne ayrılmıştır.

7. Bölümde “Almanya Polis Örgütü’nde Olması Gereken Örgüt Yapısı ve İşlevleri” yer almaktadır.

8. Bölümde, “Türkiye Polis Örgütü’nün Sorunları ve Bu Sorunlar İçin Çözüm Önerileri” incelenirken, Türkiye Polis Örgütü’nün örgüt yapısı, işleyişi ve işlevlerinden kaynaklanan sorunları ve varolan sorunlar için çözüm önerileri ile Türkiye Polis Örgütü’nde olması gereken örgüt yapısı alt başlıkları kullanılmıştır.

9. Bölüm, “Almanya Polis Örgütü’nün Örgüt Yapısı, İşlevleri ve İşleyişi Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler”i içermektedir.

4. Kesim “GENEL DEĞERLENDİRME”yi içermektedir ve 10. Bölüm, “Bulgular, Öneriler ve Sonuç” başlığıyla yer almıştır. Bu bölümde, araştırmadan elde edilen “Bulgular”, bu bulgulara ilişkin “Öneriler” ve araştırmanın genel bir değerlendirmesinin yapıldığı “Genel Sonuç” alt bölümleri bulunmaktadır.

İKİNCİ KESİM

ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN TANITILMASI

Bu kesim, dört bölümden oluşmaktadır. İkinci bölümde, Almanya Polis Örgütü ile ilgili olarak daha önce Türkiye’de ve yurtdışında yapılmış araştırmalar bulunmaktadır. Üçüncü bölüm, Almanya’nın kısa tarihi ve günümüzdeki devlet yapısı ile Alman Polis Örgütü’nün örgütsel yapısı ve işleyişini içermektedir. Dördüncü bölümde, Alman Polis Örgütü’nün işlevleri bulunmaktadır. Beşinci bölümde Türkiye Polis Örgütü’nün yapısı, işleyişi ve işlevleri tanıtılmaktadır.

2. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ İLE İLGİLİ OLARAK DAHA ÖNCE YAPILMIŞ ARAŞTIRMALAR

Araştırmanın 2. Bölümünde Almanya Polis Örgütü ile ilgili olarak daha önce yapılmış araştırmalar iki alt başlık halinde; Türkiye’de ve Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar başlıklarıyla incelenmeye çalışılmıştır. İncelemede; Kartal (1996)’ın önerdiği Yapıt İnceleme Yöntemi (YİY)’nden faydalanılmıştır.

2.1. Almanya Polis Örgütü ile İlgili Olarak Türkiye’de Yapılmış Araştırmalar

Bu alt bölümde; Almanya Polis Örgütü ile ilgili olarak Türkiye’de yapılmış çalışmalardan araştırmacı tarafından seçilen, yüksek lisans, doktora ve kitap olmak üzere toplam dört adet çalışma tanıtılmıştır.

2.1.1. “Türkiye’de ve Federal Almanya’da Polisin Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitimi”

(Sabit ÇINARBAŞ (1979), TODAİE, Tez Danışmanı: Doğan CANMAN).

1. İçindekiler: I. Giriş, II. Polisin Örgütsel Evrimi, A. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Örgütsel Evrimi, B. Polis Örgütündeki Emniyet Hizmetleri Sınıfında Görevli Amir Kesiminin Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitimi, C. Polis Örgütündeki Emniyet Hizmetleri Sınıfında Görevli Memur Kesiminin Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitimi, III. Kuzey Ren Westfalya Eyaleti Polis Örgütü ve Eğitim Sistemi, IV. Sonuç.

2. Konusu ve İçeriği: Bu tez çalışmasında; Türkiye Polis Örgütü ile Federal Almanya Cumhuriyeti Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti Polis Örgütü'nün eğitim dizgeleri incelenmiş ve karşılaştırılması yapılmıştır.

3.Sonuç: Federal Almanya'da polis memurları amir sınıfına geçebilmek için yaptıkları eğitimin bir bölümünü, uygulamalı olarak görmektedirler. Türkiye'de polis memurları ve amir durumundaki yöneticiler için uygulamaya yönelik bir eğitim yapılmamaktadır. Bütün eğitim kurumlarında, eğitim programlarının yeniden ele alınarak, ders sayısı, içeriği ve süresi gibi konuların saptanmasını komisyonlara yaptırarak eğitime çağdaş ve bilimsel bir yöntem getirilmelidir. Almanya Polis Örgütü'nde, her rütbeye yükselişte sınav yapılmakta iki sınav hakkı bulunmaktadır. Türk Polis Örgütü'nde; ciddi bir sınav dizgesinin (isteminin) önemi bilinmekle beraber bugünkü yükselme dizgesi yeterli değildir. Bunun yanında üst yöneticilik kadrolarına yapılacak atamalarda diğer bazı koşullarda aranmalıdır. Polis okullarının eğitim ve öğretiminde birlik ve beraberlik sağlanmalıdır. Polis Enstitüsü'nde uygulamalı eğitim yok denecek kadar azdır. Polis Enstitüsü, Akademi haline getirilerek bilimsel ve uygulamalı eğitim dizgesi geliştirilmelidir.

2.1.2. “Türkiye ve Federal Almanya’da Polis Örgütlerinde Personelin Eğitimi”

(Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi Ana Bilim Dalı
Doktora Tezi, Mümin KÜLLÜ (1990), ANKARA).

1. İçindekiler: Türk Polis Örgütü, BÖLÜM I: Polisin Tanımı, Güvenlik Hizmetlerinin Önemi, Genel Kolluk Örgütü, I- Kolluk Gücünün Tarihsel Gelişimi, II- Örgüt Yapısı, III- Personel Durumu, IV- Yöneticiler, BÖLÜM II: Polis Örgütünde Eğitim, Hizmet Öncesi Eğitim, Polis Örgütünde Eleman Alma, BÖLÜM III: Hizmete Hazırlık Eğitimi, I-Polis Okulları, II- Polis Kolejleri, III-Polis Akademisi, BÖLÜM IV: I- Hizmetiçi Eğitim Kavramı, II- Polis Örgütünde Hizmetiçi Eğitim Etkinlikleri, Federal Almanya Polis Örgütü: BÖLÜM V: Federal Almanya Cumhuriyeti, I- Federal Almanya'nın Devlet Yapısı, II- Federal Almanya'da Eyalet Sistemi, III- Adli Sistem ve Polis, IV: Federal Almanya Eğitim Sistemi, V- Federal Almanya Polisi, VI- Federal Polisin Örgütlenişi, VII- Eyalet Polisinin Örgütlenişi, III- Polisin Görev ve Yetkileri, IX- Polisin Sınıflara Ayrılması, BÖLÜM VI: Federal ve Eyalet Polisinin Eğitimi, BÖLÜM VII- Sonuç ve Öneriler.

2. Konusu ve İçeriği: Bu doktora tezinde; Türkiye ve Almanya’da polis örgütlerinde personelin eğitimi üzerinde durulmuştur. Polisin tanımı, önemi, tarihsel gelişimi, örgütün yapısı, personel durumu yönetimi, hizmete hazırlık eğitimi, Federal Almanya eğitim sistemi, Federal Almanya Polisi, Eyalet Polisi ve çalışmaları ele alınmıştır.

3. Sonuç: Türk Polis Örgütü’nün çalışma sistemi ele alınmış, eğitimdeki önem incelenmiş ve örgüt içerisindeki eksiklikler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu konuda Federal Almanya Polis Örgütü ile Eyalet Polisinin yapısı ve çalışma düzeni araştırılarak; Türk Polis Örgütü’nün çalışmalarını daha düzenli ve verimli hale getirmek için öneriler sunulmuştur. Bu öneriler şunlardır: Polislik mesleği özendirici önlemler alınarak, daha üst gelir grupları için çekici hale getirilmelidir. Polislik mesleği, çalışma koşulları, görev riski, ücret ve sosyal haklar gibi faktörler göz önüne alınarak, öncelikle tercih edilecek meslek durumuna getirilmelidir. Eleman almadaki sorunlar ancak daha iyi bir seçme, daha iyi bir eğitim ve daha iyi bir yönetimle azaltılabilir.

Türkiye Polis Örgütü’nün en üst yönetimine (Emniyet Genel Müdürü), polisin alt kademesinden gelen herhangi bir yönetici geçememiştir. Bu makamın sahibi her zaman siyasi iktidarlar tarafından belirlenmiştir. Türk polis örgütünde üst yönetim kadrolarına geçişlerde, yöneticilik kariyeri ve liyakatinden daha çok siyasal etmenler rol oynamaktadır.

Federal Almanya’da polis eğitim kurumlarında uygulamalı eğitim daha ağırlıklıdır. Ülkemizde yasalarda uygulamalı eğitime ağırlık verileceği belirtilmişse de, kuramsal eğitimin çok daha ağırlıklı olduğu görülmektedir.

2.1.3. “Federal Almanya’da Polis”

(Yaman GALOLAR, Polis Eğitim Merkezi Yay. No:2, Ankara, 1973, 201 s.)

1. İçindekiler: BÖLÜM I: A- Federal Almanya Cumhuriyeti, B- Federal Almanya Cumhuriyeti’nin Anayasal Yapısı, C- Federal Anayasa Organları, D- Federal Devlet Kavramı, E-Yasama Yetkileri, BÖLÜM II: A- Federal Kriminal Polis Merkezi, B- Federal Devletler, C- Mahalli Polis Müdürlükleri, BÖLÜM III: A- Personel Temsilcisi Kurulları, B- Disiplin, C- Hükümlendirme, D- Polis Memurlarının Maaş ve Diğer Gelirleri, E- Polis Memurlarına Tanınan Bazı Haklar, F- Poliste Kötü Muamele, G- Poliste Görevi Kötüye Kullanma ve Sonuç.

2. Konusu ve İçeriği: Bu kitapta, Federal Almanya’da polis kavramının önemi, Federal Almanya’nın yönetim biçimi, polisle ilgili bilgiler, çalışma sistemleri, uygulanan teknik yöntemler, birimler hakkında genel bilgiler ve çalışmaları, tamamlayıcı bilgiler, polisin yetki sorumluluk ve hakları incelenmiştir.

3. Sonuç: Ekonomik kalkınmanın yanında, insanca yaşamının olanaklı olduğu tek yönetim biçimi olan hür demokratik rejimlerin getirdiği aşırı serbestlik, bu insanca yaşama düzeyini içine sindiremeyen bir çok birey tarafından kötüye kullanmaya yatkın olduğundan, polisiye olayların artmasına neden olmaktadır.

Basit toplumlarda polis çağdaş toplumlara göre, çok daha önemsizdir. Toplumsal ilişkilerinin basit olması bunun en büyük nedenidir. Çağdaş toplumlarda ise, bu ilişkilerin çok daha üstün düzeyde kurulması, polisi görevlerini yerine getirirken bir çok zorlukla karşı karşıya bırakmaktadır. Almanya’da hukuk yollarının açık olması ve bireylerin haklarını hukuk yollarından elde etmeleri, toplumun eğitim düzeyinin yüksek olması polis yurttaş ilişkilerini de olumlu yönde etkilemektedir.

Kalkınan toplumlarda polis çok daha büyük öneme sahiptir ve bunun karşılığında görevini yerine getirme koşulları da o oranda zorlaşmaktadır. Polisin, gerek ekonomik, gerekse toplumsal kalkınmaya ayak uydurmayacak şekilde ilerleme kaydetmesi, ilerde büyük bunalımlar yaratan olayların önüne geçilememesine neden olacaktır.

2.1.4. “Türkiye de Trafik Polisinin Teknik Eğitimi İle Almanya’da Trafik Polisinin Teknik Eğitiminin Karşılaştırılması”

(Yüksek Lisans Tezi, İbrahim ÇETİNKAYA, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 1996, 72 s.).

1. İçindekiler: BÖLÜM I: Almanya’da Polisin Trafik Eğitimi, Akademi ve Yükselen Sınıf Trafik Eğitimi, Polisin Trafik Tesislerinin Planlanmasına Olan Katkısı, Uygulama, BÖLÜM II: Alman Trafiğinde Kazaların Sebepleri ve Kazaların Gelişimi, Trafik Kazaları İstatistiği, Trafik Kazalarının Yerinde İncelenmesi, Trafik Kazalarıyla Savaşım, Polis Tarafından Yapılan Trafik Kazaları Analizi, BÖLÜM III: Trafik Düzenlenmesi, Trafik Düzenlenmesi Kavram ve Türleri, Trafiğin Yönlendirilmesi, Trafiğin Denetlenmesi, Trafiğin Emniyeti, Trafik Hukuku, BÖLÜM IV: Trafik Kazası Hakkında Tutulan Tutanak, Trafik Kazası Kavramı, Kontrol Listeleri, İple Yapılan Ölçme İşlemi, Fotogrametri, Takoğraf,

BÖLÜM V: Trafiğin Denetlenmesi, Trafik, Trafik Kontrolları, Polisin Trafik Uyarı Hizmeti, Tartışma ve Sonuç.

2. Konusu ve İçeriği: Bu araştırmada belirtilen konu, Türkiye de trafik polisinin teknik eğitimi ile Almanya da trafik polisinin teknik eğitiminin karşılaştırılması, trafik kazalarının sebeplerinin araştırılarak önlenmesi, konuyla ilgili gerekli çalışmaların yapılması ve bununla ilgili yapılanmanın tamamlanmasıdır.

3. Sonuç: İnsanoğlu ne kadar eğitilmiş ve yetişmiş olsa da bazen iç güdülerinin tepkisiyle kurallara uymaz ve bencillik duygusu toplumsal düşüncelerden ağır basar ve kusur yapar. İşte bunun için iyi kurallar kadar, kuralları iyi izleyici, uygulayıcı ve gerektiğinde cezalandırıcı mekanizmaların güçlü olması zorunludur. Bu mekanizmanın, yani trafik polisinin güçlü ve etkin olabilmesi için, ciddi bir eğitim şarttır.

Trafik teknolojisi –diğer dallarda olduğu gibi- hızlı bir değişim göstermektedir. Bu değişime paralel, mevcut trafik tekniklerinin ve trafik tekniğinde meydana gelen değişikliklerin trafik polisince yakından takibi zorunludur. Yaptığı görevde, uyguladığı kuralların nedenlerini ve niçinlerini bilmek verimi arttıran önemli unsurlardan biridir.

Ülkemiz de “Trafik Tekniği” konusunda Almanya da olduğu gibi, en kısa zamanda eğitim formasyonu bulunan, akademik kariyerli öğretim görevlileri yetiştirilmek zorundadır. Bu aşamada akademi bünyesinde trafikle ilgili bir enstitü kurularak bilimsel araştırmalar özendirilmeli ve yeterli sayıda eleman yetiştirilmesi sağlanmalıdır. Trafik polisinin eğitiminde ikinci sırada yer alan polis okullarındaki eğitim 6 ayı temel eğitim olmak üzere, en az bir yıla çıkarılmalıdır. Türkiye’nin de trafik konusunda yeterli sayıda uzman polislere ihtiyacı vardır.

2.2. Almanya Polis Örgütü İle İlgili Olarak Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar

Polis ve polisin görevleri üzerine Federal Almanya Cumhuriyeti’nde yapılan araştırma sayısı oldukça azdır. Polis ve polis uygulamaları üzerine yapılan araştırmalar 1970’lerde başlamıştır. Feest ve Lautmann tarafından 1971 yılında yapılan “Polis” adlı çalışma ile Feest ve Blankenburg tarafından 1972 yılında Düsseldorf’ta yapılan “Poliste Değişim” adlı çalışma bunlar arasında sayılabilir. Polis devriyeleri konusundaki araştırmalara 1980’lerden sonra başlamıştır (Feldes, 2002a). Ayrıca, polis karşısında, yurttaşın haklarına değer veren, Berlin Özgür Üniversitesi tarafından yapılan araştırmalar dışında, üniversite çalışmalarına ender rastlanır (Geleizal ve diğ.2000, 30).

Feltes (2002a)'e göre; Alman polisi hakkında yeterince araştırma yapılmamasının nedeni Alman polisinin, diğer ülke polislerine göre daha kapalı bir kurum olması, polisin çalışmalarının sivil toplum kuruluşları tarafından denetlenememesi ve ülkede Polis Şikayet Kurulu gibi kurumların olmamasıdır.

3. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN ÖRGÜTSEL YAPISI VE İŞLEYİŞİ

Araştırmanın üçüncü bölümünde öncelikle Almanya'nın kısa tarihine ve günümüzdeki devlet yapısına, ardından da Almanya Polis Örgütü'ne yer verilmiştir. Almanya Polis Örgütü, tarihi gelişimi, güvenlik hizmetleri içerisindeki yeri, federal ve federe düzeydeki yapısı ve işleyişi alt başlıkları altında incelenerek tanıtılmıştır. Almanya Polis Örgütü'nün federal düzeydeki yapısı incelenirken, Federal Sınır Polisi (Bundesgrenzschutz-BGS) ile Federal Kriminal Polis Merkezi (Bundeskriminalamt-BKA)'nin yapısı ve görevleri incelenmiştir. Almanya Polis Örgütü'nün federe (eyalet) düzeyindeki yapısı incelenirken; Almanya'nın başkenti ve aynı zamanda bir şehir kent olan Berlin'deki Polis Örgütü, örnek federe polis örgütü olarak alınmıştır. Bölümün sonunda, Almanya Polis Örgütü'nün işleyişine yer verilerek; hukuksal, yönetsel, güvenlik ve personel açılarından Alman polisinin işleyişi incelenmiştir.

3.1. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Tarihi

Alman (Germen) sözcüğü ilk olarak 8.yy.da Frank Krallığı'nın doğusunda Germen dilini kullanan halkları tanımlamak amacıyla kullanılıyordu (Facts About Germany, 2000, 93). Şarlman'ın yönetiminde gücünün doruğuna ulaşan bu ülke, Germen ve Roman lehçelerini konuşan kavimleri barındırıyordu. Şarlman'ın 841 yılında ölümünden sonra ülke Doğu ve Batı olmak üzere ikiye parçalanmıştır. 911 yılında Doğu Frank Devleti'nden Alman Devleti'ne geçilmiş ve I.Konrad ilk Alman Kralı olarak kabul edilmiştir. Devletin adı 11. yy. dan başlayarak Roma Krallığı, 13. yy.dan sonra Kutsal Roma İmparatorluğu ve 15. yy. dan sonra da Kutsal Roma Germen İmparatorluğu olarak anılmıştır (İşte Almanya, 1997, 106).

Almanya tarihinde; Bismarck Dönemi (2. Reich), Weimar Dönemi ve Nazi Dönemi (3. Reich) olmak üzere üç dönem büyük önem taşımaktadır.

3.1.1. Bismarck (2. Reich) Dönemi (1871-1918)

1815 Viyana Kongresi'nde ortaya çıkan Almanya büyüklü küçüklü 39 siyasal birimden oluşuyordu. Bunların arasında iki büyük devlet Avusturya ve Prusya'ydı. Geri kalanlar küçük krallık ve prensliklerden oluşuyordu. 1870-1871 yılları arasındaki Fransız Alman Savaşı'ndan Almanya galip ayrıldı. Prusya Kralı I.Wilhelm ve Başbakanı Bismarck Almanya'da ulusal birliği sağlayan kişiler olmuşlardır. Prusya Kralı I. Wilhelm imparator ilan edildi ve böylece

Kutsal Roma German İmparatorluğu'ndan Alman İmparatorluğu'na geçiş sağlanmış oldu. Alman İmparatorluğu'nun Anayasası, Kuzey Alman Konfederasyonu'ndan alınmıştı. Biri halkı, diğeri 25 eyaleti temsil eden iki meclis vardı. Erkek yurttaşların gizli oyuyla seçilen imparatorluk Meclisi (Reichtag) 397 üyeliydi. Bundesrat ise parlamentonun eyalet temsilcilerinden oluşuyordu (Ana Britannica, 1993, 24-25). İmparatorluk döneminde Almanya dünyanın en güçlü devletlerinden birisi durumuna geldi. Almanya bu dönemde ekonomik bakımdan güçlenmiş, İngiltere'den sonra dünyanın ikinci denizci devleti haline gelmiştir. Almanya'nın bu dönemde "Dünya Politikası" (Welt Politik) olarak bilinen yayılmacı politikası başarısızlıkla sona ermiştir. 1914-1918 yılları arasında süren 1. Dünya Savaşı'ndan Almanya yenik olarak ayrılmış ve 1919 yılında imzalanıp, 1920 yılında yürürlüğe giren Versailles Barış Andlaşması ile Almanya ekonomik, siyasi ve askeri bir güç olmaktan çıkarılmıştır (Meydan Larousse, 1992, 353).

3.1.2. Weimar Dönemi (1918-1933)

1. Dünya Savaşı'ndan büyük zararlarla yenik çıkan Alman İmparatoru tahtından vazgeçti. Weimar Cumhuriyeti 1. Dünya Savaşı sonrasının çalkantılı günlerinde doğmuştur. 9 Kasım 1918'de Almanya'nın Weimar kentinde cumhuriyet ilan edilmiş ve Ocak 1919'da Anayasayı hazırlamak için seçimler yapılmıştır. Weimar Koalisyonu adıyla anılan ve Sosyal Demokrat Parti, Alman Demokrat Partisi, Liberal Parti ve Merkez Partisi'nden oluşan hükümet %76.2'lik bir oy oranına sahipti. Alman Ulusal Meclisi, şubat ayında Friedrich Ebert'i Cumhuriyetin ilk Cumhurbaşkanı olarak seti. Versailles Andlaşması'nın imzalanmasından bir ay sonra Weimar Kurucu Meclisi yeni Anayasa taslağını hazırladı. Bu taslak o dönemin en demokratik anayasası olarak geniş ilgi gördü. Anayasaya göre, cumhurbaşkanını halk seçiyordu. Başbakan cumhurbaşkanınca atanıyordu ve hükümet millet meclisinden (Reichtag) güvenoyu almak zorundaydı. Üst Meclis (Reichrat) federal eyalet hükümetlerinin belirlediği delegelerden oluşuyordu. Weimar Anayasası'nın en yenilikçi özelliklerinden birisi referanduma ilişkin önerilerdir. Seçmenler, Reichtag'a yasa önerisinde bulunabiliyor ve meclisi öneriyi oylama konusunda zorlayabiliyorlardı. Öneri kabul edilmezse referanduma gidilebiliyordu. Weimar Anayasası 11 Ağustos 1919'da yürürlüğe girdi (Ana Britannica, 1993, 28).

Weimar Cumhuriyeti, 1. Dünya Savaşı sonunda büyük bir askeri yenilginin ve ağır şartlar taşıyan Versailles Andlaşması'nın üzerine kurulmuştur. Alman halkı parçalanmış, ülkenin topraklarının büyük kısmı ve hammadde kaynakları kaybedilmiş, ekonomi çökmüş ve işsizlik artmış, halkın büyük bölümü bu durumdan eski düzeni değil yeni cumhuriyet yönetimini suçlamaya başlamıştır. Anayasa tarafından cumhurbaşkanına verilen, kriz durumlarında meclisi dağıtma yetkisi ülkedeki karmaşayı daha da artırmıştır (Öztekin, 2000, 379).

3.1.3. Nazi (3. Reich) Dönemi (1933-1944)

Ülkede karmaşa sürerken, Adolf Hitler 1919 yılında sağ eğilimli Alman İşçi Partisi'ne katılmış, aynı parti 1920'de Nasyonal Sosyalist Alman İşçi Partisi (NSDAP) kısa adı ile Nazi Partisi olarak isim değiştirmiş ve Hitler'de 1921'de partinin genel başkanlığına getirilmiştir. Hitler, sağ eğilimli öbekleri örgütlemeye başlamış ve ordudan atılan eski askerlerden kendi özel ordusu olan Fırtına Bölükleri (Sturmabteilung-SA)'ni meydana getirmiştir. Savaş sonrası ekonomik karmaşa, eski askerlerin, çiftçilerin ve orta kesim yurttaşların partiye katılmasına neden olmuştur. Nasyonal Sosyalist Hareket, büyük bunalımın getirdiği siyasal ve ekonomik hoşnutsuzluktan yararlanarak hızla yayılmaya başladı. Hitler'in aşırı milliyetçi ve ırkçı görüşleri ile her şeyin sorumlusunun Yahudiler olarak gösterilmesi, partinin taraftarlarının artmasında etken olmuştur (Ana Britannica, 1993, 29-30). 1929 dünya ekonomik bunalımının Alman ekonomisi üzerindeki kötü etkileri, Nazi Partisi'ne iktidar yolunu açmıştır. Hitler 1933'te halkın desteğiyle değil eski başbakanlardan Schleicher, Von Papen ve Cumhurbaşkanı Hindenburg'un yürüttükleri siyasi entrikalarla başbakan olmuştur. Cumhurbaşkanı, Hitler'in aşırı sağ eğilimlerini kontrol altına alınacağına ikna ettiler ve Cumhurbaşkanı Hindenburg 30 Ocak 1933'te başbakanlığa Nazi Partisi lideri Hitler'i getirdi (Armaoğlu, 1989, 238). Böylece, Almanya tarihindeki Üçüncü Cumhuriyet Dönemi (3. Reich) başlamış oldu. Hitler'in başbakan olmasının arkasından birkaç ay içerisinde Naziler bütün ülkeye egemen oldular. Federal eyaletler kaldırıldı, demokratlar, sosyalistler ve Yahudiler devlet dairelerinden ve üniversitelerden atıldılar, sendikalar kapatıldı, gizli polis örgütü olan Gestapo (Geheime Staatpolizei) kuruldu. Cumhurbaşkanı Hindenburg ölünce de 1934'te Hitler cumhurbaşkanlığı yetkilerini devraldı ve son adım olarak da Alman ordusunun komutasını üstlendi (The General Structure of Germany, 2002). Hitler bundan sonra, istilacı politikalarına başladı. Önce

1938’de Avusturya’nın Almanya’ya katılmasını sağladı. 1939’da Çekoslovakya’yı parçaladı ve Prag’ı işgal etti. Yine aynı tarihte Polonya’yı işgal etmesiyle 2. Dünya Savaşı başladı. Hitler 1940 yılında Norveç ve Danimarka ile Hollanda, Belçika ve Fransa’yı işgal etti. Bunu 1941 yılında Yugoslavya ve Yunanistan’ın işgali izledi. Aynı yıl Sovyetler Birliği’ne savaş ilan etti. Almanya’nın bu başarılarının arkasından, bütün işgal bölgelerinde büyük direnişler başladı ve Almanya’nın 1945 yılında 2. Dünya Savaşı’ndan yenik çıkmasıyla Nazi Dönemi (3. Reich) de son bulmuştur (Armaoğlu, 1989, 400-403).

3.1.4. İkinci Dünya Savaşı’ndan Sonraki Dönem

1945 yılından sonra Almanya dört yıl süre ile hükümsüz kalmıştır. Devletin yönetimi Yalta (11 Şubat 1945) ve Postdam (2 Ağustos 1945) Antlaşmaları hükümlerine göre dört galip devletin (A.B.D., İngiltere, Fransa ve Rusya) komutanlarından meydana gelen bir kontrol heyetine bırakılmıştı (Meydan Larousse,1992, 354). Bu antlaşmalara göre; Almanya üç işgal bölgesine ayrılacak, İngiltere ve A.B.D. kendi bölgelerinde Fransa’ya da bir bölge ayıracaklardı. Aynı şekilde Berlin kenti de ortak işgal altında bulunacaktı. Almanya’daki bütün Nazi örgütleri ortadan kaldırılarak, dört devlet kendi işgal bölgelerinde demokratik rejimin kurulmasına ve Alman savaş sanayisinin, barış ekonomisinin gereklerine uygun olarak yeniden organize edilmesi için beraberce çalışacaklardı. Alman donanmasının büyük bir bölümü tahrip edilecek ve savaş suçluları yargılanacaktı (Armaoğlu, 1989, 404).

Almanya 1955 yılında tam egemenliğine kavuşmuş ve aynı yıl kendi ordusunu kurarak NATO’ya üye olmuştur (Facts About Germany, 2000, 5).

İngiltere, ABD ve Fransa bölgelerinde Batı Almanya Federal Cumhuriyeti 23 Mayıs 1949’da kurulmuştur. Doğu Almanya Cumhuriyeti 7 Ekim 1949’da SSCB tarafından ilan edilmiştir. Doğu Almanya Cumhuriyeti’nde ilk günden başlayarak Sosyalist Birlik Partisi (SED)’nin egemenliği, halk ile yönetimin birbirlerine yabancılaşmasına yol açmıştır. 1961 yılında Doğu Almanya’dan Batıya kaçışları engellemek için Berlin Duvarı inşa edilmiştir. Doğu Bloğunda meydana gelen yumuşama, Doğu Almanya Cumhuriyeti’nde daha çok özgürlük ve reform isteğini güçlendirmiş ve Berlin Duvarı 1989 yılında yıkılmıştır. Doğu ve Batı Almanya olarak iki ayrı devlete ayrılan Almanya’nın birleşmesi 3 Ekim 1990’ da olmuştur. Federal Almanya’daki 11 eyalete, Doğu Almanya’daki 5 eyalet daha eklenerek 16

eyaletten meydana gelen Federal Almanya Cumhuriyeti kurulmuştur (İşte Almanya, 1997, 144-146).

3.2. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Günümüzdeki Devlet Yapısı

Federal Almanya Cumhuriyeti, anayasasına göre; demokratik ve sosyal bir federal devlettir (Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası-FACA mad.20). Başkenti Berlin'dir. Federal Almanya, Orta Avrupa'da Kuzeyde Danimarka, Batıda Hollanda, Belçika, Lüksemburg ve Fransa, Güneyde İsviçre ve Avusturya, Doğuda Çek Cumhuriyeti ve Polonya ile çevrilidir. 357.000 km² yüzölçümüne ve 82.1 milyon (7.3 milyon yabancı nüfus ile birlikte- bunun yaklaşık 2 milyonu mülteci ve sığınmak üzere başvuranlardır) nüfusa sahiptir. Federal Almanya Cumhuriyeti 16 eyaletten (Lander) oluşmuştur. Bu eyaletler; Baden-Württemberg, Bayern, Berlin, Brandenburg, Bremen, Hamburg, Hessen, Mecklenburg-Vorpommern, Niedersachsen, Kuzey Ren-Vestfalya, Rheinland-Pfalz, Saarland, Sachsen, Sachsen-Anhalt, Schleswig-Holstein ve Thuringen'dir (Facts About Germany, 2000, 5).

Her eyaletin seçilmiş bir parlamentosu vardır. Eyaletlerin hükümetleri, vergi koyma, eğitim ve kültür politikası, güvenliğin sağlanması için polis örgütünün kurulması gibi geniş yetkilere sahiptirler. Eyaletlerin eyalet başbakanı veya Hamburg, Bremen ve Berlin'de olduğu gibi Başbelediye Başkanı bulunmaktadır (Koçdemir, 2001).

Almanya'da seçimler genel, doğrudan, özgür, eşit ve gizli olarak yapılır. 18 yaşını bitirmiş ve en az bir yıldır Alman yurttaşı olan herkes seçimlerde oy kullanabilir. Alman Federal Parlamentosu'nun seçim dizgesi kişiselleştirilmiş nispi temsil yöntemidir. Her seçmenin iki oyu vardır. Seçmen birinci oyu ile, nispi çoğunluk dizgesine göre, kendi seçim bölgesinin adayını seçer; en çok oy alan aday seçilir. Seçmen ikinci oyu ile de, partilerin eyalet listesi üzerinden Federal Parlamento'ya girecek milletvekillerini seçer. Verilen geçerli oyların en az yüzde beşini alan veya doğrudan seçilmiş üç milletvekili çıkaran partiler Federal Parlamento'ya girebilirler (İşte Almanya, 1997, 190). Devletin organları, Federal Cumhurbaşkanlığı, Federal Hükümet, Federal Parlamento, Federal Konsey ve Yargıdan oluşmaktadır (EK- 1, sayfa 222).

3.2.1. Siyasi Yapı

Alman Anayasası, devlet biçimini dört temel ilke ile tanımlamıştır. Bu ilkeler; demokrasi, hukuk devleti, sosyal devlet ve federalizmdir. Federal devlet yapısı tarihsel gelişmenin bir ürünüdür. Federal dizge 1933-1945 arasındaki kesinti hariç tarih boyunca süregelmiştir. Hitler deneyimi yaşayan ülkede federalizm aracılığıyla yasama, yargı ve yürütme yetkileri federal devlet ve eyaletler arasında paylaştırılarak güçlerin tek elde toplanıp kötüye kullanılması önlenmek istenmiştir (Karaer, 1989, 19).

Almanya için Temel Yasa, Konrad ADENAUER başkanlığındaki Konsey tarafından hazırlandıktan sonra, eyalet parlamentolarının onayı alınarak 23 Mayıs 1949'da ilan edilmiştir (Facts About Germany, 2000, 143). Bu tarihte kabul edilen Temel Yasa (Grundgesetz), devlet yaşamına geçici bir dönem için yeni, özgürlükçü, ve demokratik bir düzen vermek amacıyla düzenlenmiştir. Temel Yasa, iki Almanya'nın birleştiği 3 Ekim 1990 tarihinden bu yana bütün Almanya'da geçerliliğini sürdürmektedir (İşte Almanya, 1997, 162).

Almanya'da 6-18 yaşları arasında eğitim zorunlu ve parasızdır. Eğitim eyalet yönetimlerinin kontrolünde olmakla birlikte, ders izlencelerinde belirli bir uyumu sağlamaya çalışan bir komisyon bulunmaktadır (Ana Britannica, 1993, 31).

3.2.2. Yasama

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin yasama organları, Federal Parlamento (Bundestag) ve Federal Konsey (Bundesrat) olmak üzere çift meclislidir.

3.2.2.1. Federal Parlamento

Federal Almanya Cumhuriyeti Parlamentosu, ikili bir oluşum olup, Federal Parlamento olan Bundestag ve Federal Konsey olan Bundesrat'tan oluşmaktadır. Bir partinin Federal Parlamentoda temsil edilebilmesi için toplam oyun %5 ini veya 3 doğrudan vekilliği kazanması gerekmektedir. Federal Parlamentosunun milletvekilleri, 4 yıl için genel, doğrudan, serbest, eşit ve gizli oyla seçilirler. Onlar, bütün halkın temsilcisi olup, kendilerine verilen vekalet ve emirlerle bağlı değildirler, yalnız vicdanlarına karşı sorumludurlar (FACA mad.38-39). Federal Parlamento, halkın temsil edildiği yasa koyucu ve siyasi iradenin belirlendiği organdır. Federal Parlamentosunun başlıca görevleri; yasaları yayınlamak, başbakanı seçmek ve hükümet üzerindeki kontrolleri yapmaktır (Facts About Germany, 2000, 151). 603 üyeden

oluşan son Federal Parlamento seçimi 22 Eylül 2002 tarihinde yapılmıştır (Bundestag, 2002, 22).

Dış politika, savunma, para basma, posta ve haberleşme işleri, gümrük, dış ticaret ve yurttaşlık konularında yetki Federal Parlamento'nundur. Bu konularda eyaletler ya koşut yasalar çıkarır ya da çıkarılan çerçeve yasalara dayanarak kendi gereksinimlerine uygun yasal düzenlemeleri yaparlar (Ana Britannica, 1993, 434).

3.2.2.2. Federal Konsey (Eyalet Temsilciler Meclisi)

Federal Konsey olan Bundesrat 69 üyeli bir oluşum olup, 16 eyalet temsil edilmekte ve federal yapılanma ve yönetim içerisinde yer almaktadır. Her eyaletin nüfusa göre 3 ile 6 arasında üyelik hakkı vardır (FACA mad.51). Federal Konsey eyalet hükümetlerinin seçtiği üyelerden oluşmakta ve onların talimatlarına bağlı kalmaktadırlar. Eyaletler Federal Konsey aracılığıyla, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin yasama ve idaresi ile AB işlerine katılırlar (FACA mad.50). Federal Konsey'de eyaletler kendi hak ve yetkilerini korurlar.

Federal Konseyin başkanlığını sırasıyla eyalet başkanları yapmakta ve eyalet oyları toplu olarak evet veya hayır olarak kullanılmaktadır. Federal Konseyin başkanı gerekli durumlarda Cumhurbaşkanı'na vekalet etmektedir (FACA mad.57). Yasal düzenlemeler ve bunların uygulanması büyük ölçüde eyaletleri ilgilendirdiğinden Federal Parlamentoda kabul edilen yasaların Federal Konseyde de onaylanması gerekmektedir (FACA mad.77-78).

3.2.3. Yürütme

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde yürütme iki başlıdır. Devletin başında siyasal sorumluluğu olmayan Cumhurbaşkanı bulunur. Onun yanında Federal Parlamento'ya karşı sorumlu olarak siyasi iktidar olan Federal Hükümet bulunur.

3.2.3.1. Cumhurbaşkanı

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin devlet başkanı Federal Cumhurbaşkanıdır. Federal Parlamento üyeleri ile eşit sayıdaki eyalet parlamentoları üyelerinden oluşan ve cumhurbaşkanını seçmek için oluşturulan anayasal bir kurum olan Federasyon Kongre tarafından seçilir. Federal Cumhurbaşkanı, Federasyon Kongre üyelerinin çoğunluğunun oyuyla 5 yıllık bir süre için seçilir (FACA mad.54). Federal Almanya Cumhuriyeti'ni

uluslararası alanda Federal Cumhurbaşkanı temsil eder. Yabancı devletlerle anlaşmaları imzalar. Elçileri kabul eder. Federal yargıçları, federal memurları, federal subayları atar ve görevden alır, hükümlülere affedebilir (FACA mad.59-60).

Cumhurbaşkanı, Federal Başbakan adayını belirler, başbakanın atadığı kabineyi görevlendirir ve onun önerisi üzerine görevden alabilir. Ancak Başbakanı görevden alamaz ve Federal Meclisi (Bundestag) feshedemez (Ana Britannica, 1993, 434).

3.2.3.2. Federal Hükümet

Federal Hükümet, Federal Başbakan (Chancellor) ve Federal Bakanlardan oluşur (FACA mad.62). Federal Başbakan, Federal Cumhurbaşkanının önerisi üzerine, Federal Parlamento tarafından, görüşmesiz olarak seçilir. Federal Parlamento üyelerinin oylarının çoğunluğunu elde eden aday, Federal Cumhurbaşkanınca atanır (FACA mad.63).

Federal Bakanlar, Federal Başbakanın önerisi üzerine, Federal Cumhurbaşkanınca atanırlar (FACA mad.64). Federal Başbakan ayrıca bakanlıkların sayılarını ve sorumluluklarını da belirler. Federal Dışişleri Bakanlığı, Federal İçişleri Bakanlığı, Federal Adalet, Federal Ekonomi ve Federal Savunma bakanlıkları Anayasada sayılan ve mutlaka olması gereken bakanlıklardır (Facts About Germany, 2000,155). Federal Hükümet Federal Parlamenta karşı sorumlu bulunmaktadır. Federal Parlamento güven oylaması ile hükümeti düşürebilir (FACA mad.67).

22 Eylül 2003 tarihinde yapılan seçimler sonunda oluşturulan Federal Hükümet'te bulunan bakanlıklar şunlardır:

Federal Dışişleri Bakanlığı, Federal İçişleri Bakanlığı, Federal Eğitim ve Bilim Bakanlığı, Federal Gıda, Tarım ve Ormancılık Bakanlığı, Federal Aile, Kadın ve Gençlik Bakanlığı, Federal Ekonomi ve Çalışma Bakanlığı, Federal Sağlık ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Federal Adalet Bakanlığı, Federal Ulaştırma ve İskan Bakanlığı, Federal Çevre ve Doğayı Koruma Bakanlığı, Federal Savunma Bakanlığı, Federal Maliye Bakanlığı, Federal Kültür ve Medya Bakanlığı, Federal Kalkınma ve İşbirliği Bakanlığı (Kabinett, 2002, 18-20).

3.2.4. Yargı

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde yargı erki, federal devlet ile federe devletler (eyaletler) arasında paylaştırılmıştır. Anayasa ile yargı gücünün yetkisi büyük oranda

artırılmıştır. Mahkemeler ve yargıçlar özerktir. Ülkede, hem federal düzeyde görev yapan yüksek mahkemeler, hem de eyalet mahkemeleri bulunmaktadır. Mahkemelerin işleyişi, hakim ve savcılarının yetiştirilme koşulları federal düzeyde belirlenmektedir (Koçdemir, 1998, 47).

Ülkede bütün ilk derece istinaf ve temyiz mahkemeleri federe birimlerde kurulmuştur. Bunlar; Hukuk ve Ceza, İdari, Vergi, İş ve Sosyal Güvenlik Mahkemeleri olmak üzere, yerel, bölgesel ve yüksek bölge mahkemeleri olmak üzere eyaletlerde örgütlenmişlerdir (Uygun, 2002, 397).

FACA mad.95'e göre; Federal mahkemeler son temyiz mahkemeleri olup; Federal Temyiz Mahkemesi (Yargıtay), Federal İdare Mahkemesi (Danıştay), Federal Vergi Mahkemesi (Sayıştay), Federal İş Mahkemesi ve Federal Sosyal Güvenlik Mahkemesi olarak yargı dizgesi içerisinde yer almıştır (Ek-2, sayfa 223).

Yerel düzeyde görev yapan Sulh mahkemelerinde ihtilafsız kaza davalarına genellikle yargıç olmayan, üst düzey adliye görevlisi olan Hukuk Görevlileri bakarlar. Bir çok mahkemede, dava konusunun uzmanı olan meslek bireyleri de yargıçlarla birlikte karar verilmesine katılırlar (Facts About Germany, 2000, 169).

Federal ve Federe Anayasa Mahkemeleri, genel yargı dizgesinin dışındaki çok amaçlı mahkemelerdir (Uygun, 2002, 396). Federal Anayasa Mahkemesi'nin temel görevi, Anayasanın uygulanmasını garanti etmek, federal devlet ile federe devletler (eyaletler) arasındaki anlaşmazlıkları çözmek, başvuru üzerine federal devlet veya eyaletlerce çıkarılan yasaların Anayasaya uygunluğunu incelemektir (FACA mad.93). Anayasa Mahkemesi'ne devlet tasarrufları nedeniyle, temel haklarının zedelendiği kanısına varan herkesin başvurma hakkı vardır (Karaer, 1989, 22).

3.3. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Kamu Yönetimi Örgütlenmesi

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde kamu yönetiminin örgütlenmesini federalizm ve özerk yerinden yönetim ilkeleri belirlemekte ve günümüzde genel yönetim, anayasada belirlenmiş, bağımsız beş kademeli bir yapı sergilemektedir. Bu yapıda yer alan yönetimler şunlardır:

1. Federal Yönetim

2. Federe (Eyalet) Yönetimleri

3. Bölge Yönetimleri

4. İlçeler ve İlçeden Bağımsız Kentler

5. Belediyeler (Hascke, 2003 ve Karaer, 1989, 22).

Ayrıca günümüzde, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin üye olduğu Avrupa Birliği bakımından, giderek kapsamı genişleyen ulusüstü bir yönetim alanının oluşmakta olduğu da bir gerçektir. 7 Şubat 1992'de imzalanan Avrupa Birliği Antlaşması yerinden yönetim ilkesi (subsidiarity) olarak ifade edilen düzenleme uyarınca; üye devletler bazı yetkilerini Avrupa Birliği organlarına devretmişler ve onlar için yetki alanı oluşturmuşlardır. Antlaşmanın 3. maddesinde gösterilen; ticaret, tarım, balıkçılık, enerji, turizm vb. alanlarda üye devletler ortak politika izleyeceklerdir (Uygun, 2002, 226-227 ve Hascke, 2003). Federal Almanya Cumhuriyeti bunun için, Federal Konseyce onaylanan bir yasayla egemenlik haklarını devredebilir (FACA mad.23).

3.3.1. Federal Yönetim

Yetkilerini ulusal boyutta kullanan federal yönetim ve yetkilerini ulusaltı ölçekte kullanan federe (eyalet) yönetimlerin yetki alanları, konu ve içerik bakımlarından anayasa ile belirlenmiştir. Federal yönetimin yetki alanı, bütün ülkeyi kapsar. Federe (eyalet) yönetimlerin yetki alanı ise, kendi coğrafi bölgeleri olan eyalet sınırları içinde geçerlidir (Uygun, 2002, 23). Sorumluluklar güçler paylaşımı ile federal yönetim ve federe yönetimler arasında paylaştırılmıştır. Federal ve federe yönetimler, anayasa karşısında eşittirler ve kendi yetki alanları içerisinde bağımsız olarak hareket ederler (Facts About Germany, 2000, 159). FACA mad.31'e göre; Federe yönetimler kural olarak, ortak yetki alanına giren konularda, ancak federal bir düzenleme yoksa etkinlikte bulunabilirler. Bir alanda federal ve federe yasaların çatışması durumunda federal yasa uygulanır.

Federal yapı ile bölgesel farklılıkları ve sorunları ayrı olan devleti, özekselsel bir yapılanmadan çok daha kolay bir şekilde yönetme olanağı ortaya çıkmaktadır. Federalizm ile demokratik ilkelerin yerleşmesi ve yurttaşların yaşadığı bölgelerde siyasî gelişmelere ve yönetime katılmasının olanakları da sağlanmaktadır (Facts About Germany, 2000, 160).

Federal yönetim, dışişleri, ulusal savunma, gümrük ve ticaret birliği, yurttaşlık konusundaki düzenlemeler, para politikası, hava yolları, demiryolları, kara ulaşımı, posta ve telekomünikasyon işleri, seyahat özgürlüğü, pasaport işleri, telif ve yayın hakkı ve federal bir

kriminal polis örgütünün kurulması ve suçlulukla uluslararası savaşımda yetkilidir (FACA md.73).

Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası'nda, federal ve federe yönetimlerin ortak yetki alanına giren bazı konular FACA md. 74'te şu şekilde sıralanmaktadır:

1. Medeni hukuk, ceza hukuku, ceza infaz hukuku, trafik hukuku, adliye örgütü, baro, noterlik ve hukuk danışmanlığı,
2. Gösteri ve yürüyüş hukuku,
3. Yabancıların yerleşme ve ikamet rejimi, sürgün ve mülteci sorunları,
4. Temel ekonomik yasalar (madencilik, sanayi, enerji, el sanatları, bankacılık, borsa ve sigorta),
5. Tarım ve orman işletmelerinin geliştirilmesi, balıkçılık, kıyıların korunması,
6. Bulaşıcı hastalıklara karşı önlemler,
7. Açık deniz ve kıyı gemiciliği, meteoroloji, genel ulaşım hizmet eden deniz yolları ve nehir yolları,
8. Federal sayılmayan diğer demiryolları,
9. Atık rejimi, havanın korunması ve gürültüye karşı savaşım,
10. Bilimsel araştırmanın özendirilmesi,
11. Ekonomik Hukuk,
12. İş Hukuku.

3.3.2. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde Federe (Eyalet) Yönetimleri

Federal Almanya Cumhuriyeti 16 eyaletten oluşmaktadır. Federe eyaletlerin özelliği egemen devlet olmalarıdır. Eyaletlerin, Temel Yasa'da belirlenen cumhuriyetçi, demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkelerine uyması gereken eyalet anayasaları vardır. Ayrıca eyaletler anayasalarını istedikleri gibi düzenlemekte serbesttirler (İşte Almanya, 1997, 180).

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde eyaletlerde tek tip bir yönetsel yapılanmadan söz edilemez. Yönetsel yapı bir eyaletten diğerine farklılıklar göstermektedir (Karaer, 1989, 24). Eyaletlerde tarihi, sosyal, kültürel, demografik, ekonomik vb. koşullara göre birbirinden çok farklı yönetsel yapılanmalar vardır. Bu yapılanma biçimleri büyük ölçüde 2. Dünya Savaşı sonrasındaki galip devletlerin istekleri doğrultusunda gerçekleşmiştir. Bayern ve Baden-

Württemberg gibi güney eyaletleri Fransız yönetim dizgesine, Niedersachsen gibi kuzey eyaletleri İngiliz yönetsel düzenine benzer özellikler göstermektedir.

Yönetsel yapı açısından eyaletler ilk önce bölge yönetimlerine ayrılırlar (Land and Local Government, 2003). Eyaletler, Büyük, Küçük ve Kent Eyaletler olarak üç gruba ayrılabilir. Büyük eyaletlerde (Baden-Württemberg ve Rheinland-Pfalz gibi) orta yönetsel kademeler bulunmaktadır. Küçük eyaletlerde ise (Saarland ve Schleswig-Holstein gibi) orta yönetsel kademeler bulunmamaktadır. Ayrıca Hamburg, Bremen ve Berlin kent eyaletler olup, bunların taşra örgütlenmesi bulunmamaktadır. Başka bir söyleyişle; bu eyaletler adlarını taşıyan birer kentten oluşmaktadır (Karaer, 1989, 24).

İkinci olarak eyaletler ilçelere (Landkreis) ayrılmaktadır. Hemen tüm eyaletlerde İlçe Yöneticisi, İlçe Meclisi ve İlçe Komisyonu olmak üzere; ilçelerin üç temel organı bulunmaktadır. İlçeyi yöneten ilçe yöneticisi, Brandenburg ve Baden Württemberg eyaletlerinde ilçe meclisi tarafından seçilmekte, diğerlerinde ise halk tarafından seçilmektedir (Koçdemir, 2001).

Üçüncü olarak bazı ilçeler, belediye veya belde (Gemeinde) olarak isimlendirilebilen yönetim bölümlerine ayrılırlar. Belediyelerin seçimle gelen meclisleri ve meclis tarafından seçilen belediye başkanları bulunmaktadır. Bazı belediyelerde belediye başkanı seçimle gelmektedir (Land and Local Government, 2003).

Eyaletlerde anayasal düzen, Anayasada ifade edilen anlamda cumhuriyetçi, demokratik ve sosyal hukuk devleti ilkelerine uygun olmak zorundadır. Halk eyaletlerde, ilçe ve belediyelerde genel, doğrudan, serbest, eşit ve gizli oylamaya dayanan bir seçimle kendisini temsil eden bir organ oluşturma hakkına sahiptir (FACA mad. 28). Her eyaletin 4 yıl için seçilmiş bir parlamentosu (Landtag) vardır. Bavyera Eyaleti, ikili yapılı bir parlamentoya sahip tek eyalettir. Birinci Parlamento seçimle gelmekte, İkinci Parlamento ise; eyaletteki geniş sosyal ve ekonomik öbeklerin temsilcilerinden oluşmaktadır (Land and Local Government, 2003). Eyaletlerin, Eyalet Başbakanı veya Hamburg, Bremen ve Berlin Eyaletleri'nde olduğu gibi Baş Belediye Başkanı bulunmaktadır (Koçdemir, 2001). Eyalet hükümetleri, yaklaşık olarak 10 Bakanlıktan veya Senatörlükten oluşmaktadır. Bakanlıkların içerisinde en önemlisi, eyaletin işlerini yönlendiren ve polis güçlerinin bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı'dır (Land and Local Government, 2003).

Eyaletlerin geniş yetkilere sahip olduğu konular şunlardır:

1. Eğitim ve kültür politikası (üniversite altı eğitimin kontrol ve denetlenmesi dahil). Federal yönetim yüksek öğretimin temel ilkeleri konusunda genel kurallar koymaya yetkilidir (FACA mad.75),
2. Eyaletlerde güvenliğin sağlanması,
3. Vergi koyma (FACA mad.108),
4. Yerel yönetimler ve eyalet mahkemeleri.

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde federal yönetim önemli konuların hemen hemen tamamında politikayı belirlemekte, ancak bunların çok az bir kısmında yürütmeyi kendisi yapmaktadır. Anayasada başka bir düzenleme yapılmadığı sürece devlet yetkilerinin kullanılması ve görevlerinin yerine getirilmesi eyaletlerin görevidir (FACA mad.30).

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde, federe birimler federal yönetimin taşra örgütleri olarak düşünülemez. Eyaletler, kendileri tarafından uygulanacak yasaların belirlenmesinde önemli oranda söz sahibidirler. Eyaletlerin çıkarlarını etkileyen federal yasalar açısından, Federal Konseyin mutlak veto yetkisi vardır. Federal Konsey'in mutlak veto yetkisine sahip yasaların oranı, Federal Parlamento'dan geçen yasaların yarısından fazladır (Uygun, 2002, 391), (FACA mad.84).

3.3.3. Bölge Yönetimleri

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde, Saarland ve Schleswig-Holstein ile şehir eyaletleri olan Bremen, Berlin ve Hamburg eyaletleri dışındaki eyaletlerde, üç kademeli bir yönetsel yapı bulunmaktadır (Karaer, 1989, 24 ve Koçdemir, 2001). Her eyalet 3-8 arasında bölge yönetimlerine ve her bölgede yönetsel ilçelere ve bir ilçeye bağlı olmayan bağımsız kentler olarak adlandırılabilen yerel yönetim birimlerine bölünmüştür (Koçdemir, 2001).

Bölge yönetimleri, orta kademe eyalet yönetim birimleridir. Yerel hükümet görevleri bölge yönetimleri ile ilçeler arasında paylaştırılmıştır. İlçeler tarafından yerine getirilemeyen görevler bölge yönetimlerince desteklenir.

Bölge yönetimlerinin görevleri; merkezi birimler arasında eşgüdümü sağlamak, alt birimler ile yerinden yönetim birimlerinin kontrolünü yapmaktır.

Bölge yönetimleri, ilçe ve belediyelerle benzer bir yapıya sahiptirler. Bölge halkı tarafından seçilen, bölge yönetiminin ana organı olan bir parlamentoya (Bölge Meclisi) sahiptirler (Hascke, 2003, 3).

Bölge yönetim başkanı, Eyalet İçişleri Bakanı'nın önerisi ile eyalet başkanı tarafından atanır. Bölge yönetimlerindeki bölge yönetim başkanı kural olarak bütün bakanlıklara karşı sorumludur (Koçdemir, 2001).

Almanya'da ilke olarak, eyaletlerin orta basamak yönetsel alanı olan bölgeler birer yerel yönetim birimi değildirler. İstisna olarak Bavyera Eyaleti'nde, bu birimler aynı zamanda yerel yönetim kuruluşu özelliklerine sahiptir (Yalçındağ, 1992, 4).

Almanya'daki bölge yönetimlerinin sayısı 25'tir (Koçdemir, 1999, 81).

3.3.4. İlçeler ve İlçeden Bağımsız Kentler ile Belediyeler (Beldeler-Komünler)

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde yerel yönetimler uzun bir tarihi geçmişe sahiptirler. Ülke içerisinde yerel yönetimler, gelenekler ve demokratik değerlerle ayrıca anayasal ve yerel düzenlemelerle desteklenerek güçlü bir yer edinmişlerdir. Ülke genelinde geçerli, tek bir yerel yönetim tipi bulunmamaktadır. Eyaletlerin hepsinde ayrı yerel yönetim düzeni bulunmaktadır. Eyaletlerdeki kurumlarla birlikte, bunların işleyişlerinde de farklılıklar bulunmaktadır. Bunun nedeni Alman toplumunun geleneksel yöresel farklılıkları ile 2. Dünya Savaşı sonrasında galip devletlerin, egemenlik bölgelerinde kendi ülkelerindeki yerel yönetim düzenlerini benimsetme çalışmalarının sonucudur.

Yerel yönetimler, ilçeler ve ilçeden bağımsız kentler ile belediyeler (beldeler-komünler) olmak üzere iki kademeli bir yapı gösterir. Belediyeler en küçük yerel yönetim birimleridir. İlçeler, belediyeleri bir araya getiren üst örgüt olmakla birlikte, ilçe ve belediyeler kendi başlarına birer kamu tüzel kişisidir. İlçeler ve belediyeler arasında sıra düzensel bir ilişki bulunmamaktadır. Ancak belediyeler ve ilçeler arasında görev dağılımı ve işbirliği bulunmaktadır (Karaer, 1989, 25). İlçeler görev alanları içinde, ilçe bütçesinden yapılan mali yardımlarla, küçük ve mali durumları zayıf olan beldelerin projelerine destek sağlarlar. Bu şekilde yerel hizmetlerin eşit biçimde yerine getirilmesi garanti edilir (Koçdemir, 2001).

Beldelerin organizasyonu, büyüklüklerine göre farklılıklar göstermektedir. Bütün eyaletlerde büyük kentler, bağımsız kent (kent-ilçe) olarak adlandırılırlar. Genellikle yerel yerleşim birimlerine belli bir büyüklüğe ulaşınca ve yerleşim biçimi, kültürel, ekonomik ve

toplumsal yapı özellikleri açısından kentsel özellikler kazanmaları durumunda veya tarihsel olarak kazanılmış haklar nedeniyle, kent adı verilmektedir. Almanya’da 91 belediye kent olarak adlandırılmaktadır (Yalçındağ, 1992, 50).

Yönetmel yapılanma içerisinde, federal yönetim yerel yerinden yönetim hakkı açısından sadece garantör konumdadır. Federal yönetimin hiçbir ilçe veya belde ile doğrudan bir ilişkisi bulunmamaktadır. Bu durum aynı zamanda mali konular içinde geçerlidir (Koçdemir, 2001).

Anayasaya göre yönetmel yapılanma, federalizm, yerel yönetimlerin özerkliği ve güçler ayrımına bağlıdır. Yerinden yönetim (Subsidiarity) ilkesi, yerel yönetimlerin özerkliğinde önemli bir yer tutmaktadır (Hascke, 2003, 2). Yerinden yönetim hakkına sahip beldeler, yönetimde üst seviyelerde halkın katılımını sağlamaktadırlar. Böylece, hem beldelere bırakılan kamu görevlerinin yerine getirilmesi kolaylaşmakta, hem de demokrasinin yerleşmesi sağlanmaktadır. Yerinden yönetim ilkesi ile belde hizmetlerinde, yerel toplumun ve coğrafi özelliklerin gerektirdiği bir yapılanma ile merkezi yönetimin müdahalesinden uzak ve bağımsız kararlar alınıp, uygulanabilmektedir. Yerinden yönetim ilkesi, kamu görevlerinin yerine getirilmesinde, hukuk devleti ilkesini pekiştirerek, halkın karar alma sürecine katılmasına, sorunlara daha yakın ve uygun çözümlerin alınmasına olanak vermektedir. Halkın sorunlara sahip çıkarak, hizmetlere etkin olarak katılmaları sağlanmaktadır (Koçdemir, 2001).

Yerinden yönetim hakkının öğeleri Çizelge 1’de gösterilmiştir:

Çizelge 1: Yerinden Yönetim Hakkının Öğeleri

Personel özerkliği hakkı	Yerel Yönetimler; kendi personellerini özerk biçimde seçer, atar, geliştirir ve işine son verirler.
Örgüt özerkliği hakkı	Yönetmel örgütlenmelerini kendileri biçimlendirirler.
Planlama özerkliği hakkı	Kent alanını düzenleme ve biçimlendirme için kendi sorumlulukları altında imâr ve kullanım planları yaparlar.
Hukuki düzenleme yapma özerkliği hakkı	Yerel tüzük, yönetmelik vb. hukukî metinler çıkarırlar.
Mali özerklik hakkı	Gelir ve giderleri kendi sorumlulukları altında yürütürler.
Vergi özerkliği hakkı	Vergi koyabilir ve oranlarını belirleyebilirler.

KAYNAK: KOÇDEMİR, Kadir, (1999), **Dünya’da Mahalli İdareler**, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü Yay.

Ankara, s. 35.

Halkın eyaletlerde, ilçe ve belediyelerde genel, doğrudan, serbest, eşit ve gizli oylamaya dayanan bir seçimle kendisini temsil eden bir organı oluşturması gerekmektedir (FACA mad.28). Federal yapının sonucu olarak, ilçelerin yapılarında da değişiklikler görülmektedir. Bununla beraber ilçenin temel organları ilçe meclisi, ilçe encümeni ve ilçe baş yönetim memuru (kaymakam, belediye başkanı veya ilçe üst yöneticisi) olarak sayılabilir (Karaer, 1989, 26).

İlçe meclisi en önemli organdır. Seçimle gelmektedir. Bütün önemli konularda karar verir. Özellikle bütçe, personel, ekonomik konularla ilgili hazırlık ve tatbikat, borçlanma gibi temel konularda yetkilidir. Bazı eyaletlerde ilçe meclisi tarafından seçilen ilçe encümeni, ilçe meclisine ait olmayan konularda karar almaktadır. Diğer bazı eyaletlerde ise ilçe encümeni ilçenin bir yönetsel organı niteliğindedir. Bazı eyaletlerde ise encümenin uzmanlık komisyonları yerini almaktadır (Koçdemir, 2001)

İlçede kaymakam (ilçe baş yöneticisi, belediye başkanı, ilçe üst yöneticisi) hem alt seviyede merkezi idare birimi hem de yerel bir örgüt olan ilçenin yönetsel organıdır. Kaymakamın bu ikili özelliği, verimli bir idareyi mümkün kılmakta ve ilçe seviyesinde merkezî idare ile mahallî idareyi birbiriyle bağdaştırmaktadır. Birçok ilçede kaymakam halk tarafından 5 veya 6 yıl için seçilmektedir. Federal Yönetim veya eyaletler alt seviyede merkezi birim olarak ilçelere görev verdiklerinde bunun sorumlusu kaymakam olmaktadır. Bu görevlere örnek olarak trafik ruhsatlarını, binalar ve işletmeler üzerinde kontrol yetkisi gösterilebilir (Koçdemir, 2001).

FACA mad.28 ile, beldeler yasalar çerçevesinde, yerel halkın tüm işlerini düzenleme hakkı güvence altına alınmaktadır. Anayasanın verdiği bu geniş yargıyla, belediyeler çok geniş bir alanda yetkiye sahip olmaktadır. Yerel yönetimler, kendi sınırları içindeki yerel nitelikli kamu hizmetlerinin tümünü, kendi sorumlulukları altında yürütme yetkisine sahip tek ve temel kuruluşlardır (Yalçındağ, 1992, 11).

İlçelerin görevleri iki öbeğe ayrılabilir: Birincisi ilçelerin yerel yönetim olarak yerine getirme durumunda oldukları “yerinden yönetim görevleri”, ikincisi ise ilçelerin en alt seviyedeki merkezi yönetim birimi olarak yürütmek durumunda oldukları görevlerdir (Koçdemir, 2001).

En Önemli Yerinden Yönetim Görevleri Şunlardır:

1. Halka su, elektrik, merkezi ısıtma ve gaz sağlamak,

2. Kullanma suyu ve atık su şebekesi kurmak,
3. Kent planlaması yapmak,
4. Yerel yolların, yeşil alanların, parkların ve mezarlıkların yapımı ve bakımını yapmak,
5. Spor alanlarını yapmak,
6. Kültür ve eğitim etkinlikleri düzenlemek,
7. Hastane ve huzur evlerini yapmak,
8. Toplu taşımacılık yapmak,
9. Okulların yapımı ve bakımını yapmak,
10. İtfaiye örgütünün kurulmasını sağlamak,
11. Yerel ekonomiyi güçlendirmek (Hascke,2003,8).

Belediyelerin İkinci Öbekteki Görevlerinden Bazıları Şunlardır:

1. Yabancılar hukuku,
2. Doğal afetlerden korunma hukuku,
3. İşyeri açmayla ilgili düzenlemeler,
4. Yerel yönetimler üzerindeki kontrol yetkisi (Koçdemir, 2001, 17),
5. Genel güvenliğin sağlanması,
6. Pasaport, nüfus ve vatandaşlık işleri,
7. Ticari etkinlikler,
8. Sağlık ve veterinerlik işleri,
9. Yol trafiği,
10. Taşıtların ruhsat ve vergi işlemleri,
11. Tarım ve sulamacılık,
12. Federal ve eyalet parlamento seçimleri,
13. Sosyal yardımlar,
14. Tarihi eserlerin ve anıtların korunması ve bakımı,
15. İstatistik,
16. Ormancılık ve balıkçılık (Hascke, 2003).

Almanya’da belediyelerin görev ve sorumlulukları Türk belediyelerine oranla daha geniş ve çeşitlidir. Eğitim, iç güvenlik, nüfus ve pasaport hizmetleri, motorlu taşıtların ruhsatları ve sürücü belgesi vermek, trafik düzenlemesi ve kontrolü, yabancılar gibi hizmetleri belediyeler merkez yönetimi adına yürütmektedirler (Yalçındağ, 1992, 62).

İlçeler görevlerini yerine getirmek için gerekli olan mali kaynağı eyaletler, federal devlet, belediyeler ve ilçeler arasında bir mali yapı içinde elde etmektedir (Koçdemir, 2001, 17). İlçelerin en önemli gelir kaynakları, vergiler, bağışlar, federal ve federe yönetimlerden gelen mali destekler, bina ve arazi satışından ve kiralanmasından elde edilen gelirlerden oluşmaktadır (Hascke, 2003).

Yerel hizmetler üzerinde karar verme, kaynak bulma ve uygulama yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak yerel yönetimlere bırakılması, yerel demokrasiye olan inancın ve yerel seçmen ile politikacıya olan güvenin ortaya çıkış biçimi olmaktadır. Almanya’da yerel yönetimlerin açık, halka yakın yönetsel yaklaşımları ve halk girişimi gibi yöntemler, daha demokratik yerel yönetimlerin oluşmasını sağlamıştır (Yalçındağ, 1992, 17).

İki Almanya’nın birleşmesinden sonra, 1990 yılında yerel yönetimlerle ilgili bir çerçeve yasa yürürlüğe girmiş ve eski Doğu Almanya’da komünist dönemde ortadan kaldırılan eyaletler yeniden düzenlenmiştir. Kent dizgesi terk edilerek, yeniden ilçelerin beldelerle birlikte temel hizmet birimleri olduğu dizgeye geçilmiştir (Koçdemir, 1999, 88).

Almanya’daki toplam ilçe sayısı 323’tür. İlçelerin ortalama nüfus büyüklüğü 170.000, ortalama coğrafi büyüklük ise 1.000 km² civarındadır (Koçdemir, 2001). 1960’lı yılların sonunda 25.000 olan belediye sayısı, yönetimde belediyelerin gücünü artırmak için 8.500’e düşürülmüş, iki Almanya’nın birleşmesinden sonra günümüzde 16.000’e yükselmiştir (Land and Local government, 2003).

3.4. Almanya Polis Örgütü’nün Tarihsel Gelişimi

Alman hukuk dizgesi, ilk Alman kabile yasalarından itibaren gelişme göstermiştir. Bu yerel gelenekler, Roma Hukukundan ve Büyük Roma İmparatorluğu yasalarından etkilenmiştir. Bu dönemlerde, feodal yasalarda büyük ölçüde etkiliydi. Resmi kurumlar ve yasaların kabul edilmeye başladığı 18.yy.dan itibaren, polis dizgeleri ve yasaların konulması bağımsız yerel birimlere bırakılmıştır. 1794 yılında çıkarılan Prusya Genel Hukukuna dayalı

yasalar, eyalet prenslerinin keyfi yönetimlerine son vermiş ve Almanya'da çağdaş devlet hukuku başlamıştır.

19.yy. dan itibaren siyasi birliğe doğru gidilirken, başta ticari etkinlikler olmak üzere yasa birliğini sağlayıcı çalışmalara başlanmıştır. 1871'de siyasi birliğin sağlanmasından itibaren, Alman hukuk birliğini sağlamak için çalışmalar hızlanmıştır (Internal Security in Germany, 2002). Bu dönemle birlikte, her eyalet kendi polis gücüne sahip olmaya başlamıştır. Yapılanma askeri olmakla birlikte, sivil polis okulları açılmıştır (Pagon, Novak ve diğ. 2002)

Almanya'da çağdaş anlamıyla ilk polis örgütü 1742'de Berlin'de kurulmuştur. Bunun yanında kırsal bölgede görev yapan, Napolyon'un işgal döneminden kalma bir de Jandarma örgütü bulunmaktaydı. 1871 yılından sonra, İmparatorluk döneminde yerel polis devlet kontrolü altına alınmıştır. Bu yıllarda polisteki yapılanma askeridir (Akıncı, 1990, 41).

Mahkemelerin ve yasaların gelişmesiyle beraber, Alman yönetsel yapısına uygun olarak, ceza infaz kurumları ve polis dizgeleri de gelişmeye başlamıştır. Bu kurumların işleyişi Weimar Dönemi'nde (1918-1933) kesintiye uğramış, polis ve ceza infaz kurumu otoriteleri, bulundukları yerleri ve sorumlulukları, halka hizmetin dışında, devlete karşı yapılması gereken bir görev olarak görmüşlerdir (Internal Security in Germany, 2002).

Almanya'nın 1918 yılında 1. Dünya Savaşı'nı kaybetmesi ve monarşinin zayıflaması üzerine Weimar Dönemi ilan edilmiştir. Birçok Alman, savaşın kaybedilmesinden ve barış antlaşmasının imzalanmasından, demokratik partileri sorumlu tutmuşlardır. Savaş sonrası ekonomi çökmüş ve büyük bir kriz başlamıştır. Polisin maaşları ödenememiş, eğitimi yapılamamış, yeni araç ve gereçler alınamamıştır. Sokakta suç ve suçlular artmıştır. Polis, çetelerin soygun, kumar, uyuşturucu ve hırsızlık suçlarıyla savaşamamış, adi suçlarla beraber, sol ve sağ akımlardan siyasi suçlar da artmıştır.

Weimar döneminde ulusal bir polis gücü yoktu, her eyaletin kendi polis gücü ve polis yasaları vardı. Bu polis güçleri de, artan suçları önlemede yetersiz kalmıştır (German Police in the Nazi State, 2003).

Naziler 1933'de iktidara gelmelerinden sonra, siyasi yönetimi, halkın ve mahkemelerin kontrolünü sağlamak, özel mahkemelerin görev alanını genişletmek için kullanmışlardır. Görünüşte bütün yasalar ve kurumlar aynı kalmış, ama yasaları ve siyasi yönetimin özü (ruhu) tamamen Nazi yönetimi tarafından tahrip edilmiştir (Internal Security in Germany, 2002).

Nazi döneminde, polis güçleri özekselleştirilmiş ve devlet güvenliğini sağlamak için maddi olarak desteklenmiş, araç ve gereç bakımından çağdaştırılmıştır. Polisin tutuklama yetkisi genişletilmiş ve mahkumları eğitime yetkisi verilmiştir. Polise, her türlü önleyici tedbiri alma yetkisi tanınmıştır. Polisin bu yetkisini kullanırken herhangi bir delil bulmak zorunluluğu bulunmuyordu, zaten çoğu zaman tutuklananlar mahkemeye bile çıkartılmamıştır (German Police in the Nazi State, 2003,).

Nazi ideolojisinin etkileri büyük ölçüde, Ceza Kanunu'nda ve Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku'nda görülmektedir. 3. Reich döneminde, özellikle devlete karşı işlenen suç öbeğinde genişletmeler ve ceza artırımları yapılmıştır. Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku, devlete karşı işlenen suçların genellikle ölüm cezası ile cezalandırıldığı, Nazi Halk Mahkemeleri'nin tanınmasından sonra, hemen hemen tamamen değiştirilmiştir.

Nazi döneminde, polisin yetkileri genişletilmiş, İçişleri Bakanının kontrolunda, iktidardaki partinin oyuncağı haline getirilmiştir. Düzenli polis güçlerinin yanı sıra, kırsal kesimlerde motorlu jandarma güçleri, ve kent içindeki kuralları ve yasaları koruyan yönetsel polis güçleri daha da güçlü hale gelmişlerdir. Bunlar; Suç Soruşturma Polisi, Güvenlik Polisi, Sınır Polisi ve yeni oluşturulan Gizli Devlet Polisi (Geheime staatspolizei - Gestapo)' dir. Hitler tarafından meydana getirilen Fırtına Bölükleri (Sturmabteilung-SA) ve Koruma Bölükleri (Schutz Staffel - SS), Gestapo ile birlikte Nazi vahşetinin aletleri olmuşlardır.

3.4.1. Almanya Polis Örgütü'nde İkinci Dünya Savaşı Sonrası Gelişmeler

2. Dünya Savaşı'ndan sonra, Galip Devletler işgal bölgelerinde, kendi ülke polis örgütlerinin yapı ve özelliklerini taşıyan Batı Alman polis güçlerinin kurulmasına izin vermişlerdir. 3 Batı bölgesinin tamamında polis, yerinden yönetim, demokratikleşme ve askeri yapılanmadan arındırma ilkelerine uyarak yapılandırılmıştır (Internal Security in Germany, 2002). Batı Almanya polis güçleri yapılandırılırken; ABD, İngiliz ve Fransız polis dizgelerinden etkilenilmiştir. Bu dönemde, 2. Dünya Savaşı'ndan önce görev yapan polislerin, Nazi eğitimi almamış olmalarını ispat etmeleri şartı konulmuştur. Nazi geçmişi olmayan yeni yöneticiler ve yeni polisler alınarak, polisin bir daha siyasi iktidarı koruma aracı haline gelmesini önlemek için yeni polis dizgesi kurulmuştur. Başlıca yeniliklerden birisi, polis örgütü ile Nasyonal Sosyalist devlet iktidarının korunmasında özel bir yeri olan devlet istihbarat örgütü (Gestapo)'nün birbirinden ayrılmasıdır. Polisin, demokratik bir toplum

içerisinde demokrasinin bir parçası olması ve polisin kendi yapısının da demokratik bir yapıdan oluşması amaçlanmıştır. Bu amaca ulaşmak için; özeysel yapıların yerine küçük eyalet örgütleri ortaya çıkmış, polis bölgeleri dar tutularak polisin yeniden siyasi iktidarın korunmasının bir parçası olması önlenmek istenmiştir (Such, 1989, 59).

Galip devletler, 1945 yılından itibaren Almanya genelinde polis okullarını açmaya başlamışlardır. Askeri personel bu dönemde, polis konusunda bilgisi ve öğretmenlik formasyonu olmamasına rağmen, polis okullarında öğretmen olarak görev yapmıştır. 1960'lerden itibaren toplumsal huzursuzluğun artmasıyla birlikte; polis okullarında uzman öğretmenler, psikologlar, siyaset bilimciler ve sosyologlar görevlendirilmeye başlanmıştır. 1960'ların sonunda, polis eğitime verilen önem daha da artmıştır. 1967 yılındaki Eyalet İçişleri Bakanları'nın toplantısında, polis eğitiminin esasları belirlenmiştir. Buna göre polis eğitimi 2.5 veya 3 yıl sürecek ve 25 ayrı konuyu kapsayan polislik derslerini içerecekti. 1970'lerde yüksek polis eğitimi veren polis okulları açılmıştır. Bu okullardaki eğitim 3 yıl sürüyor ve polislik bilgilerinin yanında, polise bilimsel bilginin de verilmesini amaçlıyordu (Pagon, Novak ve diğ.2002).

Soğuk savaş yıllarında, yerel polis örgütlerinden başka, özeysel polis işlevlerine gereksinim duyulmuştur. Federal Sınır Polisi, eyaletlerin üzerinde, özel görevlerin yerine getirilmesi için oluşturulmuştur. Buna ek olarak, eyaletler arasında, suç ve güvenlik konularında yetkili federal kurumlar meydana getirilmiştir (Internal Security in Germany, 2002).

3.4.2. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde Polis

Doğu Almanya polis dizgesinin yapılandırılmasında Sovyetler Birliği polis dizgesinden etkileneilmiştir. Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde, Alman Halk Polisi (Deutsche Volkspolizei- DVP) İçişleri Bakanı'na bağlı olarak görev yapmaktaydı. Polis, devlet partisi olan iktidardaki Almanya Birleşik Sosyalist Partisi'nin bir organı durumundaydı. Halk Polisinin başlıca görevleri; sosyalist ideolojiyi ve düzeni yükseltmek, devleti ve toplumu korumak, işçi ve köylülerin haklarını garanti altına almaktı. Bu da çoğu zaman düzene karşı görüş açıklayanlarla ve yayılmacı Batı'nın görüşlerini yaymaya çalışanlarla savaşımı içeriyordu (Chivers, 2002). Bununla birlikte, polis diğer ülkelerde olduğu gibi suçlarla da savaşıyordu. Resmi ideolojiye göre, suç ve sosyalizm iki ters kavramdı, ortaya

ıkan suçlar önceki siyasi dönemden miras kalmıştı. Suçlular, sosyalizmi yeterince anlayamamış, eğitimsiz kişiler olarak belirtiliyordu. Suçla savaşında halkın desteği zendirilememişti ama, suçla savaşım bir emirdi (Cooper, 2002). Bir Demokratik Alman devlet görevlisinin söylediği gibi, totaliter rejimlerde, ülke bir duvar ve dikenli telle çevrili ise kamu düzenini sağlama ve suçla savaşım çok kolaydı. İki Almanya' nın birleşmesinden önce siyasi suçların dışında meydana gelen en önemli suç ocuk arabası hırsızlığıydı (Chivers, 2002).

Demokratik Almanya'da devlet düzenini sağlayan organlardan birisi Halk Polisi, diğeri ise Devlet İstihbarat Servisi (Staatssichrsdients- Stasi)'ydi. Stasi daha çok siyasi suçlarla ilgileniyordu ve polisin yetkilerine sahipti. Tutuklama ve sorgulama yapabiliyordu. Bu nedenle birçok olay polise gelmiyordu. Stasi'nin polis üzerinde gözetim ve kontrol yapma yetkisi de vardı.

Doğu Alman Polisi, lke genelinde örgütlenmişti ve İçişleri Bakanı'na bağlı, askeri bir yapıya sahipti. Polis askeri bir eğitim alıyordu. Toplum Polisi birimleri askeri binalarda kalıyordu. Polis görevlileri sözleşmeli olarak alışıyor, Doğu Almanya ölçülerine göre iyi derecede ücret alıyordu. Polis görevlileri toplumun ayrıcalıklı bireyleriydi. Evleri, tatil yerleri, okulları, alışveriş merkezleri ve hastaneleri toplumun diğer kesimlerinden ayrıydı. Devlet güvenliği ile ilgili diğer görevlilerin ve polisin Batı ile hiçbir ilgilerinin olmaması gerekiyordu. Bunların Batı televizyonlarını bile izlemeleri yasaktı.

Polis eğitimi, onuncu sınıftan mezuniyetten sonra, yalnızca beş aylık siyasi öğretinin anlatıldığı bir kurs ve altı aylık bir uygulamalı eğitim döneminden oluşuyordu. Kriminal polis birimlerinde ve istihbarat birimlerinde görev yapanların eğitimi için Doğu Berlin Humboldt niversitesi'nde bölümler açılmıştı (Cooper, 2002).

Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nde, hırsızlık vb. mala karşı işlenen suçlar gerçek suç olarak görülmüyor ve bunlar suç istatistiklerine yansıtılmıyordu. Suçla ilgilenen birçok birimin olması, devlet güvenliği ve gizliliği, hükümet politikası nedenleriyle Doğu Almanya ile ilgili suç istatistiklerine ulaşılamamıştır (Chivers, 2002). Berlin Duvarının yıkılmasından sonra, özellikle hırsızlık, oto hırsızlığı, trafik kazası, soygun, uyuşturucu ve örgütlü suçlarda artışlar meydana gelmiştir. Berlin Duvarının yıkıldığı Kasım 1989 ile Doğu Almanya seçimlerinin yapıldığı Mart 1990 tarihine kadar, polis meydana gelen suçları önlemede donatım, yasal yetki ve psikolojik olarak yetersiz kalmıştır (Cooper,2002).

İki Almanya'nın birleşmesinden hemen sonra, merkezi polis güçleri dağıtılarak, polis güçlerinin yönetimi eyaletlere verildi. 1991 yılından itibaren, Federal Almanya Cumhuriyeti'nin yeni eyaletleri olan Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen Anhalt ve Thüringen'e, Almanya'nın adli dizgesi alındı. Bu eyaletler, kendi polis yasalarını kabul ettiler. Polis yeni eyaletlerde suçla savaşında demokratik yöntemleri almaya başladılar. Bunun yanı sıra, eski Doğu Alman polisleri, yeni kabul edilen yasaları uygulamada zorluklarla karşılaşmaya başladılar. Batılı polislerin, polis okullarında uzun bir eğitim dönemi sürecinde öğrendikleri polis dizgesini bir anda kendilerinden uygulamaları bekleniyordu. Bu dönemde ortaya çıkan sorunlardan birisi de polisin sayısının ve donatımının yetersiz olmasıydı. Yeni polis adaylarının seçiminde, bunların eski Devlet İstihbarat Servisi (Stasi) personeli olmamasına dikkat ediliyordu.

Doğu ve Federal Almanya polisleri arasındaki işbirliği Berlin Duvarının yıkılmasından hemen sonra başladı. Batılı polisler, doğulu meslektaşlarına onların yabancı oldukları polislik konularında seminerler vermeye başladılar. Polisliğe yeniden kabul edilen eski Halk Polisi görevlileri tekrar eğitimden geçirildiler. Bunlara adalet, güçler dağılımı ve güçler birliği gibi kavramların kuramsal olarak eğitimi verildi. Verilen ilk eğitimlerden birisi de, ilk önce kişisel haklara saygı, adaletin yerine getirilmesi idi. Üstlerin emirlerini yerine getirme bunlardan sonra geliyordu. Adaylar, nasıl tutuklama ve arama yapacaklarını, kişisel hakların ayrıcalıklarını öğreniyorlardı. Demokrasinin olmadığı bir ülkede eğitilen polislere, demokratik polislik öğretiliyordu. Bütün bu eğitimler seminer ve uygulamalı eğitimlerle desteklendi. Federal Almanya Cumhuriyeti'nde polis olabilmek için gerekli tüm bilgiler üç buçuk yıllık bir eğitimle verilirken, bunun için Doğu Almanya Cumhuriyeti'nde sadece onbir aylık bir süre yeterliydi (Chivers, 2002).

Üst düzey polis görevlerinde bulunanların, Doğu Almanya'da aldıkları eğitimler tanınmadığından bunlar görevlerinden uzaklaştırıldılar. Ayrıca bu üst düzey görevlilerin, Stasi ile işbirliği yapma ve onların suçlarına katılma olasılığı vardı. Federal Almanya Cumhuriyeti'nin diğer eyaletlerinden gönüllü olarak atanan polisler, bu yerlere getirildiler. Batıdan gelen polislere yükselme ve ücret ayrıcalıkları da getirildi. Batıdan Doğuya gelen polislere, kendi görev yaptıkları yerde 10 yıla eşdeğer, iki veya üç rütbe yükselmesi verildi. Bu durum eski Doğu Alman polisleri arasında moral bozukluklarına ve güvensizliğe neden

olmuştur. Günümüzde de ücret bakımından eski Doğu Almanya polisleri ile Batılı polisler arasında %30 oranında bir fark bulunmaktadır (Cooper, 2002).

3.5. Almanya Polis Örgütü'nün Güvenlik Hizmetleri İçindeki Yeri

Demokrasinin temel ilkelerini korumak, Alman Anayasasında “Anayasayı korumak” biçiminde tarif edilmiştir. Verimli bir korumayı sağlamak için, federal devlet ve eyalet kurumları, devletin güvenliğine dışarıdan gelebilecek her türlü tehdide karşı, istihbarat önlemlerini alırlar.

İstihbarat toplamak için federal düzeyde, merkezi Köln’de olan Anayasayı Koruma Ofisi (Bundesamt for Verfassungsschutz - BfV) görevlidir. Federal İçişleri Bakanlığına bağlıdır ve diğer eyaletlerin anayasayı koruma kurumları ile ortak işbirliği içindedir. Bu kurumun hiçbir yönetsel polis gücü bulunmaz, başka bir deyimle tutuklama ve sorgulama yapamaz. Elde ettiği bilgileri, Federal Suç Araştırma Ofisi’ne devreder. 1990 yılında kabul edilen bir yasayla, etkinliklerinin yasal temelleri açıkça özel hayatın gizliliğini korumak üzerine kurulmuştur (Facts About Germany, 2000, 181).

Diğer bir istihbarat kurumu ise; merkezi Münih’te olan Federal İstihbarat Servisi (Bundesnachrichtendienst-BND)’dir. Federal İstihbarat Servisi, dış ülkelerden gelebilecek tehditlere karşı etkinliklerde bulunur.

Anayasayı Koruma Ofisi ve Federal İstihbarat Servisi benzeri kurumlar, eyaletlerde de oluşturulmuştur (National Security in Germany, 2002).

Alman Silahlı Kuvvetleri içerisinde de, Askeri Gizli Servis (Militarische Abschirm Dienst-MAD) istihbarat toplanmasından sorumludur.

Federal ve federe düzeydeki anayasayı koruma kurumlarının etkinlikleri, bağlı olduğu bakanlık, parlamentolar ve bilgi toplama müdürleri olmak üzere birkaç yetkili organ tarafından denetlenmektedir. Basın, radyo ve televizyon da birer kontrol işlevi görürler (Facts About Germany, 2000, 181).

Polis yetkisine sahip gümrük memurları ve gümrük soruşturma şubesi memurları görevlerini, Federal Maliye Bakanlığı’na bağlı olarak yürütürler (Avrupa Ülkelerinin Polis ve Adli Sistemleri, 1992, 37).

Federal devlet, ulusal savunma için silahlı güçler meydana getirebilir. Silahlı güçlerin ulusal savunma görevi dışında kullanılması, ancak Anayasada açıkça belirtilen durumlarda

olağandır. Silahlı güçlere, ulusal savunma hali ve olağanüstü halde, sivillerin can ve mal güvenliğinin korunması görevi emniyet önlemlerinin desteklenmesi amacıyla devredilebilir. Federal devletin veya eyaletlerin varlığını veya özgür demokratik temel düzeni tehdit eden bir tehlikenin savuşturulması amacıyla, federal hükümet, polis güçleriyle Federal Sınır Polisi birliklerinin yeterli gelmemesi halinde, sivillerin can ve mal güvenliğini korumak ... amacıyla silahlı güçleri kullanabilir (FACA mad. 87a).

Almanya Silahlı Kuvvetleri (Bundeswehr), 1955 yılından itibaren güçlenerek, bugün NATO içerisinde Merkezi Avrupa içindeki en geniş kuvvet olmuştur (National Security in Germany, 2002).

3.6. Almanya Polis Örgütü'nün Federal Düzeydeki Yapısı

Almanya'da, anayasal düzeni ve kamu güvenliğini korumak federe yönetimlerin görevidir. Bu görevlerin başlıcaları, anayasada açıklanan serbest, demokratik temel düzeni korumak ve temel hakları sağlamaktır.

Alman Anayasası ve Federal Yasalar, Federal Devlete de kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanmasında önemli görevler vermişlerdir (Federal Border Police, 2001,1).

Alman Anayasasının 30/a maddesine göre; anayasada başka bir düzenleme yapılmadığı veya tersine olanak sağlanmadığı sürece; devlet yetkilerinin kullanılması ve görevlerinin yerine getirilmesi eyaletlere aittir. Bu maddeye uygun olarak, eyaletlerde polis gücünün oluşturulması ve kontrolü federe yönetimlere verilmiştir. Bunun yanı sıra, anayasada eyaletlere verilen devlet yetkilerinin kullanılmasında bazı ayrıcalıklar getirilmiştir (Brandt, 1997, 53). Alman Anayasasının 87/1 maddesine göre; federal devlet, federal sınırları korumak için Federal Sınır Polisi ve FACA mad. 87/3'e göre de; federal bir yasayla bağımsız yüksek federal makamlar ve federal devlete doğrudan bağlı yeni kamu tüzel kişileri ve kamu hukuku kurumları kurabilmektedir. Ayrıca Alman Anayasasının 73/10 maddesine göre, federal devlet ile federe devletler arasında ortak çalışmayı sağlamak amacıyla bir Federal Kriminal Polis Merkezi'nin kurulması öngörülmüştür (Galolar, 1973, 22).

1951 yılında kurulan Federal Sınır Polisi (Bundesgrenzschutz-BGS), galip devletler tarafından kurulmasına izin verilen ilk federal polis örgütüdür. Amerikan FBI (Federal Bureau of Investigation) benzeri bir yapılanmaya sahip olan, Federal Kriminal Polis

Merkezi (Bundeskriminalamt-BKA)'de federal düzeyde yetkili bir polis gücüdür Bu kurumlar, Federal İçişleri Bakanlığı'nın kontrolü altındadır. (Federal Police Agencies in Germany, 2002).

Federal Parlamento'yu korumak ve güvenliğini sağlamak için, Federal Parlamento Başkanı'na bağlı olarak görev yapan küçük bir polis birliği bulunur. Federal Parlamento Polisi, Federal Parlamento'da Başkanın emrinde görev yapar, Başkanın izni olmaksızın Parlamento binalarında arama ve el koyma işlemi yapılamaz (FACA. mad.40/2).

3.6.1. Federal Sınır Polisi (Bundesgrenzschutz-BGS)

Federal Sınır Polisi, Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlı federal seviyede bir polis gücüdür. 1994 yılında kabul edilen ve 1998'de üzerinde bazı değişiklikler yapılan Federal Sınır Polisi Yasası'nda görevleri ayrıntılı bir biçimde belirtilmiştir. 1998'de yapılan son değişiklikle, Federal Sınır Polisi'nin yapılanmasında geniş çaplı değişiklikler yapılmış ve sınır polisine yeni görevler verilmiştir (Facts About Germany, 2000, 179).

Federal Sınır Polisi, tabur, bölük, müfrez vb. yarı askeri bir yapılanmada, hafif piyade olarak silahlanmasına rağmen, Savunma Bakanlığı yerine İçişleri Bakanlığı'na bağlı, polis gücü olarak görev yapmaktadır (Federal Police Agencies in Germany, 2002,1).

1950'li yıllardan itibaren, Federal Almanya Cumhuriyeti ile Doğu Almanya ve Çekoslovakya sınırlarında olayların artması üzerine, sınırların korunması için galip devletler, yetkili sınır polisinin kurulmasının gerekli olduğuna karar vermeleri üzerine; 1951 yılında 10.000 personelle Federal Sınır Polisi kurulmuştur. 1952 yılında Federal Sınır Polisi'nin alt birimi olarak Federal Pasaport Kontrol Birimleri meydana getirilerek 1953'de personel sayısı 20.000'e yükseltilmiştir. 1956 yılında Federal Almanya Silahlı Kuvvetleri'nin kurulmasıyla, Federal Sınır Polisi'nde görev yapan polislere, görevlerine devam etme veya orduya katılma olanağı getirilmiştir. Sınır polisi olarak görev yapan personelin büyük bir bölümünün orduya katılmasıyla, Federal Sınır Polisi'nde yeniden yapılanma çalışmaları başlamıştır. 1961 yılında Federal Pasaport Kontrol birimleri yeniden yapılandırılmış ve 9 yeni sınır kontrol bürosu açılmıştır. 1962 yılında, isteyene askerlik görevini Federal Sınır Polisi'nde yapma hakkı tanınmıştır. 1972 Münih Olimpiyatları'nda. İsrail olimpiyat kafilesine düzenlenen terörist saldırıdan sonra, Sınır Polisi Grup 9 (Grenzschutzgruppe 9- GSG 9) olarak isimlendirilen anti-terör timleri meydana getirilmiştir (Geschichte, 2002).

1973 yılında yeni Federal Sınır Polisi Kanunu kabul edilmiştir. Yeni kanunla birlikte çağdaş bir sınır polisi oluşturulmaya ve federe (eyalet) polis birimleriyle işbirliği sağlanmaya başlanmıştır. 1979 yılında, kamu yönetimi alanında eğitim veren yüksekokullarda Federal Sınır Polisi bölümü kurulmuştur. Mezun olanların sınır polisine atamaları yapılmaktadır. 1987 yılında ilk bayan polislerin görevlendirilmeleri yapılmıştır. Sınır polisleri, 1989 yılında Birleşmiş Milletler Polis Gücü olarak ilk defa Namibya’da görev yapmışlardır. 1990 yılında Alman iç sınırlarında kontroller kaldırılmıştır. 1990’da iki Almanya’nın birleşmesinden sonra, Demokratik Almanya Cumhuriyeti’nin sınırlarının kontrolü Federal Sınır Polisi’ne devredilmiştir (BGS, 2002). 1992 yılında yapılan bir düzenlemeyle, demiryollarının ve havaalanlarının korunması ve güvenliğinin sağlanması görevi Federal Sınır Polisi’ne verilmiştir (Facts About Germany, 2000, 178).

Federal Sınır Polisi’nin görevleri; 1994 tarihli Federal Sınır Polisi Yasası (1998 ve 1999 yıllarında kapsamlı değişiklikler yapılmıştır), Hava Trafik Yasası, Yabancılar Yasası ve Göçmen Yasası’nda belirtilmiştir.

Federal Sınır Polisi’nin görevleri genel olarak şunlardır:

1. Federal sınırların korunması,
2. Demiryolu polisi görevleri,
3. Hava trafiği görevleri,
4. Federal Hükümet, Federal Bakanlıklar ve Anayasal kurumların korunması,
5. Kuzey Denizi ve Baltık Denizi’ndeki görevleri,
6. Eyaletlerde acil durumlardaki görevleri,
7. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Batı Avrupa Birliği sorumluluğu altındaki görevleri,
8. Federal Parlamento üyelerinin korunması,
9. Dış ülkelerdeki Alman diplomatlarının korunması,
10. Federal Ofis’e suç soruşturmalarında yardımcı olmak,
11. Federe (eyalet) polis güçlerine geniş çaplı operasyonlarda, doğal afet ve kazalarda yardımcı olmak (Federal Border Police, 2001, 4).

3.6.2. Federal Sınır Polisi'nin Yapısı

Federal Sınır Polisi, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak görev yapan federal bir polis gücüdür. Federal Sınır Polisi'nin merkezi Koblenz'de bulunmaktadır. Sınır Polisi Başkanlığı ve Sınır Polisi Okulu merkezde bulunan birimlerdir.

Federal Sınır Polisi ilk olarak; Kuzey, Güney, Doğu, Batı ve Merkez olmak üzere beş bölge başkanlığına ayrılır (Ek-3, Sayfa 224).

Federal Sınır Polisi Bölge Başkanlıklarına bağlı toplam olarak 19 Sınır Koruma Dairesi bulunmaktadır. Ayrıca, Almanya genelinde görev yapan 11 Hazır Kuvvet Polisi birimi vardır. Bu Hazır Kuvvet Polisi birimleri, sınır polisi ile ilgili görevlerde gereksinim olması halinde Sınır Koruma Dairelerine ve takviye güç olarak diğer eyalet polis birimlerine yardımcı olurlar. Bunlar, Federal Sınır Polisi'nin Hazır Kuvvet Polisi birimleridir.

Her Sınır Polisi Hazır Kuvvet Polis Birimi, 1 yönetim merkezine, 3 hareket birliğine ve 1 destek ünitesine sahiptir. Görevin özelliğine göre, hareket birlikleri, hafif veya ağır donatıma sahiptirler. Birlikler takımlara, takımlar öbeklere, öbekler mangalara ayrılırlar.

Federal Sınır Polisi Bölge Başkanlıklarının yapılanmaları ve görevleri hemen hemen aynıdır. Her Sınır Polisi Bölge Başkanlığında, bir eğitim merkezi ve Sınır Polisi Hava Birliği bulunmaktadır. Bunun dışında; Kuzey, Güney ve Doğu Bölge Başkanlıklarında halkla daha yakın ilişkiler kurmak, sosyal etkinlikleri arttırmak için bandolar meydana getirilmiştir.

Alman Sahil Güvenlik Birimi'ne yardımcı olarak görev yapan Federal Sınır Polisi Deniz Birimi, Sınır Polisi Kuzey Bölge Başkanlığı içerisinde, Sınır Polisi Fiziksel Eğitim Okulu, Sınır Polisi Güney Bölge Başkanlığı içerisinde, Federal Sınır Polisi Havacılık Birimi ile terörle ve organize suçlarla savaşım ile operasyonlarda görevli olan, GSG 9 olarak tanınan Sınır Polisi Grup 9 ve Merkezi Bilgi ve İletişim Birimi, Sınır Polisi Batı Bölge Başkanlığı yapılanması içerisinde yer almıştır (Federal Border Police, 2001, 9-10).

3.6.2.1. Federal Sınır Polisi Merkez Yönetimi

Federal Sınır Polisi'nin merkezi yönetimi Koblenz'de bulunmaktadır. Merkez yönetiminin görevleri Federal Sınır Polisi Yasası'nda sıralanmıştır. Bunların başlıcaları şunlardır: İstihbarat toplamak, sınır polisinin görevlerini başarıyla yerine getirmesi için çalışmalar yapmak, demiryollarını ve hava güvenliğini sağlayıcı önlemler almak, yasadışı sınır geçişlerini ve sahte belge kullanımını engellemek, yasadışı taşımacılığı önlemek amacıyla

diğer kurumlarla ve yabancı sınır yetkilileri ve polis güçleriyle işbirliği yapmaktır (BGS, 2002).

Merkez yönetiminin diğer bir görevi ise, Sınır Polisi Hazır Kuvvet Polisi Birimleri ile eyaletlerin hazır kuvvet birimlerinin malzeme gereksinimlerini karşılamaktır. Ayrıca, merkez yönetimi Federal Sınır Polisi'nin yeni bilgi ve haberleşme dizgelerini izlemesini, bunların kullanımını ve bakımını sağlamaktır.

Uluslararası ve ikili anlaşmalarla bugün 30'dan fazla ülkeyle yasadışı sınır geçişlerinin ve sahte evrak kullanımının önlenmesi konularında işbirliği yapılmakta ve dış ülkelerde irtibat görevlileri bulundurmaktadır (Federal Border Police, 2001, 20).

3.6.2.2. Federal Sınır Polisi Deniz Merkezi

Federal Sınır Polisi Deniz Merkezi, Kuzey Bölge Başkanlığı'na bağlı olup; Almanya genelinde deniz kıyılarının korunmasından sorumludur. Başlıca görevi; denizlerden yasadışı geçişleri engellemek, insan kaçakçılığıyla savaşımdır. Aynı zamanda, denizlerdeki doğal çevreyi korumak, denizlerdeki araştırmaları denetlemek ve balıkçılık etkinliklerini izlemektir.

Almanya karasularının dışında, Federal Sınır Polisi Deniz Ofisi uluslararası kanunlara göre gerekli tedbirleri almaya yetkili polis gücüdür.

1994 yılından itibaren Federal Sınır Polisi Deniz Merkezi, Federal Sahil Güvenlik biriminin yardımcı bir ögesi olarak görev yapmaktadır (Federal Border Police, 2001, 15).

3.6.2.3. Federal Sınır Polisi Havacılık Birimi

Sınır polisi içerisinde havacılık biriminin temelleri 1954 yılında bir pilotun İsveç Uçuş Okulu'nda eğitim görmesiyle atılmıştır .

Federal Sınır Polisi Havacılık Birimi, Batı Bölge Başkanlığı'na bağlı olarak görev yapmakta olup; beş bölge yönetiminde bulunan hava birliklerinin ve 16 kurtarma istasyonunun kontrolundan sorumludur (BGS, 2002).

Başlıca görevleri; sınırları izleme, geniş çaplı hareketlarda polis güçlerini nakletmek, tehlikeli maddelerin naklinde güvenlik sağlamak, kaza, yurtiçi ve yurtdışında meydana gelen doğal afetlerde ve hava kazalarında kurtarma etkinliklerinde yardımcı olmak, Anayasal organların üyelerinin, devlet ve eyalet yetkilileri ile devlet misafirlerinin nakillerini sağlamaktır.

Federal Sınır Polisi Havacılık Birimi kendi uçuş okuluna sahiptir ve Sank Augustin’de ayrıca bir bakım ünitesi bulunmaktadır (Federal Border Police, 2001, 16).

3.6.2.4. Federal Sınır Polisi Grup 9 (GSG 9)

GSG 9 Grubu örgütlü suçlarla ve terörizmle savaşmak amacıyla kurulmuştur. Bir komuta merkezi ve dört hareket birliğinden meydana gelmiştir. Her bir birlikte altı hareket takımı vardır. Hareket ünitesinin görevine bağlı olarak, memurlar keskin nişancı olarak ve paraşütçü olarak yetiştirilmişlerdir.

GSG 9 grubuna alınacaklar öncelikle titiz bir ön elemenden geçirilirler. Temel eğitim dört aydır. Bunun üzerine dört aylık bir özel eğitim verilir. Bundan sonra memurlar hareket birliklerinde ileri derecede eğitim alırlar. Görev aldıkları birimlerde sürekli eğitim içinde olurlar.

1972 yılındaki kuruluşundan itibaren GSG 9 Grubu 1000’e yakın operasyonda görev almıştır. Bütün Dünya tarafından tanınmaları, 1977 yılında bir Lufthansa uçağının Somali’nin başkenti Mogadişu’ya kaçırılmaları üzerine yapılan rehinelere kurtarılması hareketinden sonra olmuştur (Federal Border Police, 2001, 17).

3.6.2.5. Federal Sınır Polisi Okulu

Sınır Polisi Okulu, Federal Sınır Polisi’nin ilk öğrenim ve ileri derecede eğitim okuludur. Temel sınır polisi eğitimi ile üst seviyede görev alacak olan sınır polisi yöneticilerinin eğitimleri burada verilmektedir. Hükümet ve eyaletler tarafından tespit edilen polis, siyaset, sosyoloji ve etik konulu seminerler okulda sürekli olarak verilerek eğitim güncel halde tutulmaktadır.

Sınır Polisi Okulu, daha üst rütbelere ve özel amaçlı görevlere atanacak olanların tespit edilmesi, seçilmesi ve atanmalarından da sorumludur. Ayrıca, Sınır Polisi Okulu, beş Bölge Sınır Polisi Yönetimi’nde bulunan öğrenim ve ileri düzey eğitim okullarının eğitim amaçlı desteklemesinden de sorumludur. Polis hareketlerinin çözümlenmesi, eğitim kavramının ve polis uygulamasının geliştirilmesi, eğitim izlencelerinin hazırlanmasında diğer sınır polisi okullarıyla işbirliği içerisinde bulunur (Federal Border Police, 2001, 21).

3.6.2.6. Federal Sınır Polisi Fiziksel Eğitim Okulu

Sınır Polisi Fiziksel Eğitim Okulu, Güney Bölge Başkanlığı içerisinde yer almakta olup, kış sporlarında yetenekli olan sınır polislerinin eğitimleri yapılmaktadır. Ekim 1999 yılından itibaren okulda, judo, bisiklet ve atletizm gibi diğer spor dallarında da eğitim verilmektedir. Burada eğitilen polisler yurtiçi ve uluslararası yarışmalara katılmaktadırlar (Federal Border Police, 2001, 22).

3.6.3. Federal Kriminal Polis Merkezi (Bundeskriminalamt-BKA)

2. Dünya Savaşı sonrasında, Almanya'nın İngiliz işgali altındaki Hamburg eyaletinde ilk İngiliz Bölgesi için Kriminal Polis Merkezi 1946 yılında açılmıştı. Bunun devamında diğer işgal bölgelerinde de çok sayıda kriminal polis merkezleri meydana getirilmişti. Bu merkezlerin birbirleriyle bağlantıları çok az olduğu için suçla savaşmada gereken verim elde edilemiyordu. Hamburg'daki Kriminal Polis Merkezi'nin çalışmalarıyla işgal sonrasında, Almanya genelinde yetkili olacak bir suç soruşturma merkezinin kurulması karar altına alındı (Galolar, 1973, 21).

Federal Almanya Anayasası'nın 1949 yılında kabul edilmesiyle, Anayasanın 73/10 ve 87/1 maddelerinde federal devlet ile eyaletler arasındaki ortak çalışmaları sağlamak amacıyla bir Federal Kriminal Polis Merkezi'nin kurulması öngörüldü.

15 Mart 1951'de Federal Kriminal Polis Merkezi'nin Kurulması İçin Yasa (BKA Yasası) kabul edilmesi üzerine Federal Hükümet, Wiesbaden'de Federal Kriminal Polis Merkezi'nin yönetim yerini oluşturdu. Hamburg'da bulunan İngiliz Bölgesi için Kriminal Polis Merkezi'nin görevleri Federal Kriminal Polis Merkezi'ne devredildi. Sahtecilik Suçları Bölümü, Hamburg'dan Wiesbaden'e taşınan ilk bölümdür.

Federal Kriminal Polis Merkezi'nin günümüze kadar olan önemli kronolojik gelişmeleri şunlardır:

1952'de Almanya, Uluslararası Kriminal Polis Örgütü olan Interpol'e katıldı ve BKA Almanya'nın Ulusal Merkezi Bürosu haline geldi.

1972 yılında orta ve üst düzey BKA görevlilerinin yükselmeleri yeniden düzenlendi.

1975 yılında Bonn'da Anti terörizm Bölümü oluşturuldu.

1979 yılında Federal Kamu Yönetimi Koleji'nde ilk öğrenciler eğitim görmeye başlamışlardır.

1981 yılında Bonn ünitesi, Koruma Grubu, Devlet Güvenliği, Anti Terörizm ve Teknik Servisler Bölümleri ile birlikte Meckenheim'a taşındı.

1986'da BKA'nın Uyuşturucuyla Savaş Bölümü kuruldu.

1991'de Berlin'de Koruma Birimi oluşturuldu.

1993 yılında Otomatik Parmak İzi Tanıma Sistemi Almanya genelinde uygulanmaya başladı.

1997'de yeni BKA Kanunu kabul edildi (The Bundeskriminalamt Facts and Figures, 2003,11).

Günümüzde BKA, Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlı, Wiesbaden, Meckenheim ve Berlin'de bulunan bölümleriyle, suçla savaşmada polisin gereksinim duyduğu bilgilerin toplanması ve değerlendirilmesi, stratejik suç çözümlemelerinin yapılması, bilgi yönetiminin geliştirilmesi, kriminolojik araştırmaların yapılması ve geliştirilmesi konularında diğer eyalet polis güçlerine destek veren önemli bir kurumdur (Facts About Germany,2001,180).

Federal Kriminal Polis Merkezi Kanunu'na göre BKA'nın başlıca görevleri şunlardır:

- Almanya polisine, suçla savaşmada bilgi ve haberleşme merkezi olarak hizmet eder.
- Uluslararası bağlantılı uyuşturucu madde, kalpazanlık, ateşli silah ve patlayıcı madde suçları konusunda soruşturma yürütür.
- Bazı önemli terör, istihbarat, siyasi ve ekonomik suçlarda; Federal İçişleri Bakanı, Federal Başsavcı veya Eyalet Başsavcılarının istem ve emirleri doğrultusunda soruşturmaları yürütür.
- Anayasal organların üyelerini koruma görevini yürütür.
- Anayasal organların üyelerine veya devlet konuklarına karşı yapılan siyasi terör eylemlerinin soruşturmasını yürütür.
- Bazı önemli olaylarda tanık koruma izlencesini yürütür (Avrupa Ülkelerinin Polis ve Adli Sistemleri, 1992, 37 ve BKA, 2002).
- Almanya genelinde suç istatistiklerini hazırlar.
- Kriminoloji (Suç Bilimi) ve suç soruşturmaları konusunda araştırmalar yürütür.
- Özel polis eğitim programları hazırlar.
- Almanya genelinde eyaletler arasında suçla savaşmada işbirliği sağlar.
- Polis ve adli birimler için inceleme raporlar hazırlar.
- Aranmış kişilerin ve çalıntı araçların kayıtlarını tutar.

- Sahtecilik konusunda çalışmalar yürütür (Bundeskriminalamt Profile, 2003, 5).
- Yabancı ülkelerin polisiye konularda yaptığı gelişmelerin izlenmesi ve bunlardan uygulanabilecek olanların alınması da BKA'nın görevleri arasındadır (Galolar,1973,66).

Kızıl Ordu Grubunun yaptığı terör eylemlerinin ve sağ terör grupları tarafından yapılan eylemlerin soruşturmaları BKA tarafından yapılmıştır. Ayrıca 11 Eylül'de ABD'de yapılan terör eylemlerinden sonra Almanya genelinde yapılan soruşturmaları BKA üstlenmiştir.

BKA'nın suçla savaşımında en büyük yardımcıları 16 Eyalet Kriminal Polis Merkezleri'dir. Ayrıca BKA uluslararası işbirliğinde Almanya geneli için yetkili olan organdır (Bundeskriminalamt Profile, 2003, 6)

3.6.4. Federal Kriminal Polis Merkezi'nin Yapısı

Federal Kriminal Polis Merkezi Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlı, Alman polisinin merkezi bilgi ve iletişimini sağlayan bir polis gücüdür. Bu amaçlarla, çok sayıda suç ve suçlu dosyası merkezde toplanmakta ve çözümlenerek; suçla savaşımında diğer eyaletlere destek verilmektedir (Bundeskriminalamt Profile, 2003, 5).

Federal Kriminal Polis Merkezi'nin yönetsel yapılanmasında en başta, siyasi bir makam olan, Federal Bakanlar Kurulu tarafından önerilen ve Devlet Başkanı tarafından atanan bir başkan bulunur.

Merkezin diğer görevlileri federal memurlardır. Bunlar, Federal Personel Kanunu hükümlerine bağlıdırlar ve merkeze ayrılan kadrolara göre göreve alınırlar. Başarılı yerel kriminal polis görevlileri kendi istekleri doğrultusunda merkeze atanabilirler (Galolar, 1973, 32).

Federal Kriminal Polis Merkezi, son değişikliklerle günümüzde sekiz ayrı şubeden oluşan bir yapıya sahiptir. Bunlar; Devlet Güvenliği Şubesi (Siyasi Şube), Organize ve Genel Suçlar Şubesi, Koruma Şubesi, Merkezi Suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi, Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü, Kriminal Bilimler Enstitüsü, Bilgi ve Teknoloji Şubesi ile Yönetim (İdari) Şubesi'nden oluşur (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 3).

3.6.4.1. Devlet Güvenliği (Siyasi) Şubesi

Siyasi amaçlı suç, demokratik düzenin işleyişini durdurarak, siyasi amaçların uygulanmasına yardım etmek veya siyasi amaçların uygulanmasını durdurmak, siyasi amaçların yerine getirilmesini durdurmak amacıyla yapılan suçlardır. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası düzeyde terörizmin önlenmesi için yapılan etkinlikler BKA içinde önemli bir yer tutmaktadır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003; 5).

Devlet Güvenliği Şubesi, Siyasi Amaçlı Sağ Terör Suçları Bürosu, Siyasi Amaçlı Sol Terör Suçları Bürosu, Yabancılar Tarafından İşlenen Devlet Güvenliğine Yönelik Suçlar Bürosu, Uluslararası Terörizm ve İstihbarat Bürosu, Rapor Hazırlama ve Lojistik Bürosu'ndan meydana gelmiştir.

Devlet Güvenliği Şubesi'nin Başlıca Görevleri Şunlardır:

- Ulusal ve uluslararası güvenliği tehdit eden suçların önlenmesi için bilgi toplar. Eyalet Kriminal Polis Merkezleri'nden gelen bilgilerin çözümlemesini yapar,
- Siyasi amaçlı, devlet güvenliğine, Anayasal organların üyelerine ve devlet konuklarına yönelik suçların soruşturmasını yapar,
- Yetkili bir eyalet otoritesi tarafından, Federal İçişleri Bakanı veya Federal Başsavcı tarafından siyasi amaçlı işlenen suçların soruşturmasını yapar,
- Yurtdışında Alman vatandaşlarının rehin alınma durumlarında, yetkili soruşturma yeri belli oluncaya kadar ilk soruşturmayı yürütür,
- Terör suçlarının soruşturmasını yapmada diğeri istihbarat ve polis birimleri arasında eşgüdümü sağlar. Diğeri devlet güvenliğine yönelik suç soruşturmaları Devlet Güvenliği Şubesi'nin görevidir.
- Uluslararası terörle savaşında, Avrupa Polis Birliği (EUROPOL) ve Uluslararası Polis Birliği (INTERPOL) ile işbirliği yapmak ve çalışmalarda Almanya için eşgüdümü sağlamak Federal Kriminal Polis Merkezi Devlet Güvenliği Şubesi'nin görevidir EUROPOL'ün başlıca amacı üye devletler arasında örgütlü (organize) suçlarla savaşında işbirliğini ve eşgüdümü sağlamaktır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 5-8).

3.6.4.2. Örgütlü (Organize) ve Genel Suçlar Şubesi

Son 10 yılda Doğu Avrupa’da meydana gelen gelişmeler, örgütlü (organize) ve genel suç sayılarının artmasına neden olmuştur. 1990’larda meydana gelen bu gelişmeler üzerine Federal Kriminal Polis Merkezi içerisinde, uluslararası ve ulusal düzeyde, siyasi amaçlı olmayan organize ve genel suçlarla savaşmak için; Örgütlü (Organize) ve Genel Suçlar Şubesi meydana getirilmiştir.

Örgütlü (Organize) ve Genel Suçlar Şubesi’nin Alt Bölümleri Şunlardır:

- Örgütlü (Organize) Suçlar Bürosu,
- Uyuşturucu Suçları Bürosu,
- Ağır Suçlar Bürosu, bu büroya bağlı olarak; Mali Suçlar Kısmı, Mala Karşı İşlenen Suçlar Kısmı, Göçmen Kaçakçılığı Kısmı, Sahtecilik ve Dolandırıcılık Kısmı, Silah Kısmı ile Çevresel Suçlar Kısmı,
- Suç Soruşturma Bürosu,
- Suç Çözümlemeleri Bürosu,
- Merkezi Servisler Bürosu, 40 ülkede 44 irtibat görevlisi ile gizli servisler ile işbirliği sağlanmaktadır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 6).

Örgütlü (Organize) ve Genel Suçlar Şubesi’nin Başlıca Görevleri Şunlardır:

- Uluslararası işbirliğinin büyük önem taşıdığı suç soruşturmalarını yapmak,
- Özel işbirliği ve yöntemler gerektiren suç soruşturmalarını yapmak,
- Özel kaynak ve bilgi gerektiren suç soruşturmalarını yapmak,
- Ulusal ve uluslararası işbirliğini gerektiren suç soruşturmalarını yapmak (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 7).

3.6.4.3. Koruma Şubesi

Anayasal organların üyelerinin korunması görevi yasayla BKA’ya verilmiştir. Federal Cumhurbaşkanı, Federal Parlamento Üyeleri, Federal Anayasa Mahkemesi Üyeleri, Federal Hükümet ve Bakanlar ile devlet konuklarını koruma görevi Koruma Şubesi’nindir (Bundeskriminalamt Mandate, 2003; 7). Bu sayılan devlet görevlilerinin uzaktan korunma görevi ile Federal Sınır Polisi’nden seçilen görevlilerden oluşan özel birlikler görevlidir. Ayrıca her federe devletin yakın koruma görevlileri vardır (Galolar, 1973, 64).

Koruma Şubesi'nin Başlıca Görevleri Şunlardır:

Koruma Şubesi görevlileri yakın koruma görevi ile birlikte, yüksek risk taşıyan bölgelerin tespit edilmesi, yerlerinin belirlenmesi, korumada teknik araç ve gereçlerin kullanılmasından da sorumludur,

Dışişleri Bakanının önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile, Almanya'nın yurtdışı temsilciliklerinde görev yapan diplomatların korunması görevi de bu şubenindir.

Koruma görevi yapılırken, Federal Sınır Polisi, Eyalet Polisleri ve Federal Parlamento Koruma Polisi ve yabancı ülke polis örgütleri ile yakın işbirliği yapılır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 7).

3.6.4.4. Merkezi Suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi

Merkezi Suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi, federe devletlerin polis güçleri, Federal Sınır Polisi, gümrük görevlileri ve uluslararası diğer polis güçleri için bilgi sağlayan bir merkezdir.

Merkezi Suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi'nin Alt Bölümleri Şunlardır:

- Bölüm 1, Olay Yeri İnceleme Birimi, Merkezi Araştırma Birimi ve Yakalama Birimi'nden meydana gelir,
- Bölüm 2, bireylerin kayıtlarının tutulmasından sorumludur. Kayıtlar tutulurken AFIS ve DNA bilgilerinden yararlanır.
- Bölüm 3, Uluslararası Polis Birliği (INTERPOL) ve Avrupa Polis Birliği (EUROPOL) ile işbirliği ve suçluların tespit edilmesi için yapılacak çalışmalardan sorumludur. Çeviri işleri de Bölüm 3 Bürosu'nun görevleri arasındadır. (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 8). Ayrıca, yabancı ülkelerin kriminal polis alanında yaptığı ilerlemeleri, araç- gereç, yapılanma vb. yenilikleri tespit eder (Galolar, 1973, 41).
- Bölüm 4, Merkezi Operasyon Birimi, Mobil Operasyon Birimi, Taktik ve Değerlendirme Birimi, Tanık Koruma Birimi ile 24 saat görev yapan ve dış ülkelerden gelen istekleri değerlendiren İzleme Birimi'nden oluşmaktadır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 8).

Merkezi Suç Soruşturma ve Kimlik Tespit Şubesi'nin Başlıca Görevleri Şunlardır:

- Almanya'da suç işleyen yerli ve yabancıların kayıtlarını tutmak,
- Büyük olaylarda soruşturma dosyalarının birer örneğini tutmak,
- Suç işleyen ve yakalanması gereken suçluların aylık arama bültenlerini hazırlamak,
- Çalınan araçların kayıtlarını tutmak,
- Haftalık Suç Araştırma Dergisi'ni çıkarmak. Bu dergide, o hafta içerisinde işlenmiş önemli olaylar ayrıntılı bir biçimde gösterilir. Aranılan kişi ve eşyalar çizimleriyle birlikte yer alır. Bu şekilde bütün polis görevlileri, her önemli olayı ayrıntılarıyla öğrenmiş olur. Ayrıca federe devletlerin kriminal merkezleri de benzer dergiler çıkarırlar (Galolar, 1973, 49-52).

3.6.4.5. Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü

Suç önleme çalışmaları yapmak ve meydana gelenleri soruşturmak için; suçun hangi koşullar altında işlendiğini, ortaya çıkma nedenlerini bilmek, etkili suç soruşturması yapılmasında ve yeterli önlemlerin alınmasında temel oluşturmaktadır.

Bunun için ilk basamakta, uzman polislerin olay yerinde elde ettiği bilgilerin kapsamlı bir bilimsel çözümlemesi yapılmaktadır. Bu alanda sağlanacak gelişmelerle polis, ileride suç önleme çalışmalarının planlarını yapmaktadır. Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü'nün yaptığı çalışmalar BKA ve diğer federe devlet polis güçleri tarafından da kullanılmaktadır.

Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü suç önleme çalışmaları yaparken başlıca şu organizasyonlarla işbirliği içinde çalışır:

Alman Suç Önleme Forumu (Deutsches Forum für Kriminalprävention-DFK): Yurttaşların suç önleme çalışmalarına katkısını sağlamak, onları suç önleme konusunda eğitmek, suç önleme programları oluşturmak ve çözümler sunmak amacıyla, Federasyon ve Federe Devletler tarafından sivil toplum örgütlerinin katılımıyla oluşturulmuş bir enstitüdür. Suç önleme çalışmalarında bütün bakanlıklar, kilise, büyük şirketler ve işadamları ile kadınların katılımıyla ortak projeler üretmektedir.

Merkez Kriminoloji Dairesi (Kriminologische Zentralstelle- KrimZ): Suç önleme ve kriminoloji araştırmaları yapmak için, Federal ve Federe Adalet Bakanlarının katılımıyla oluşturulmuştur.

Federal Hükümet Ulusal Çalışma Grubu (IMA): Suçla savaşında eşgüdümü sağlamak için Federal Bakanlıkların katılımıyla oluşturulmuştur.

Alman Gençlik Enstitüsü (Deutsches Jugendinstitut-DJI): Gençlik suçlarını önlemek, eğitim çalışmaları yapmak amacıyla oluşturulmuştur.

Uyuşturucu Kullanımını Önleme Grubu: Uyuşturucu sorununun önlenmesi için Federal Sağlık Bakanlığının katılımıyla ortak araştırmalar yürütmektedir.

Sayılan organizasyonlar, özeysel olarak Federasyon ve Federe Devletler tarafından olarak örgütlenmişlerdir ve Federe Devletlerde uzantıları bulunmaktadır (Crime Prevention in Germany, 2004).

Kanun Uygulamaları ve Eğitim Enstitüsü'nün Başlıca Bölümleri ve Görevleri Şunlardır:

Suç Önleme Taktikleri Bürosu: Kriminolojideki gelişmeler ışığında, özellikle örgütlü suçların (kara para aklama, uyuşturucu) soruşturmalarında ve polisin görev yaparken çalışma biçimi, örgüt yapısı ve planlama konularında, polise bilimsel öneriler sunarak destek vermektedir.

Bundan amaç, iç güvenlik sağlayan polis ve diğer birimlerin güvenlik üzerinde etkisi olan yeni koşullara daha çabuk tepki vermesini sağlamaktır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 9).

Bu amaçla bilgi ve veriler toplanmakta, çözümlenerek değerlendirilip, polise suçla savaşında yeni yöntemler ve öneriler sunulmaktadır.

Kriminal polisin daha iyi koşullar altında çalışması için araştırmalar yapmak, yenilik gerektiren kanun taslaklarını hazırlamak bu büronun görevleri arasındadır.

Oluşturulan bir grup tarafından, Almanya'da ve yabancı ülkelerde yayınlanan kriminal kitaplardan faydalanılarak, kriminal polis için temel kitaplar yazılmaktadır (Galolar, 1973, 46).

Ayrıca aynı büro tarafından aylık ve yıllık suç istatistikleri çıkarılarak, suçla savaşım yöntemleri belirlenmektedir.

Teknoloji Bürosu: Polisin suç soruşturmasında halen kullanmakta olduğu ve yakın gelecekte kullanabileceği teknolojik gelişmeleri izlemektedir. Bu amaçlarla, suçluların da elinde olan ve kötü amaçlı olarak kullanılan teknolojiler de yakından izlenmektedir.

Temel ve İleri Eğitim, Bilgi Servisleri Bürosu: Personel yönetimi ve bilgi yönetimindeki en son değişiklikleri düzenlediği kurslarla federal ve federe polis birimlerine vermektedir.

Kriminal Polis Merkezi hem kendi elemanlarına hem de yabancı ülke kriminal polislerine uzmanlık kursları verir (Galolar, 1973, 46). Bu kurslardan bazıları şunlardır: Bilimsel ve teknik gelişmeler, yabancı dil ve özel operasyon, parmak izi, patlayıcı maddeler, gençlik suçları, uyuşturucu maddeler kurslarıdır (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 9).

3.6.4.6. Kriminal Bilimler Enstitüsü

Doğa bilimlerinden ve teknolojiden elde edilen bilgiler, suçların aydınlatılmasında birinci derecede önem taşırlar. Bilimsel araştırma sonuçlarını ve ileri teknikleri kullanmak, ifadelerden daha güvenilir olan fiziksel delilleri ortaya çıkarmayı kolaylaştırmaktadır.

Teknik laboratuarlara sahip olan, Kriminal Bilimler Enstitüsü, polis, mahkeme veya savcılık istediği zaman uzmanlık raporu hazırlayabilmektedir (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 10).

Kriminal Polis Bilimleri Enstitüsü, Kimya ve Fizik Bürosu, Biyoloji ve Tıp Bürosu, Sahtecilik Bürosu, Balistik Bürosu, İlaçbilim (Farmakoloji) Bürosu, Dilbilim (Linguistik) Bürosu, Ses Çözümlemeleri Bürosu ile Teknik Büro'dan meydana gelmektedir (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 10). Ses kayıtlarının incelenmesinde Avrupa ülkeleri içerisinde Almanya önde gelmekte ve diğer ülkelere danışmanlık hizmeti vermektedir (Oktay, 2003).

Kriminal Polis Bilimleri Enstitüsü'nün Başlıca Görevleri Şunlardır:

- Kriminal Polis Enstitüsü, ileri kriminal araştırmalarını izleyerek, eyalet kriminal polis merkezleri arasında işbirliğini sağlar,
- Patlayıcı maddelere ait incelemeler ile organik ve inorganik maddelerin çözümlemelerini yapar,
- Botanik, zoolojik, tekstil ve tıbbi maddelerin incelemelerini yapar,
- El yazısı ve imza incelemelerini yapar,
- Makine yazıları ve her türlü basılmış yazıların incelemesini yapar,
- Ateşli silahların incelemesini yapar,
- Fişek ve mermi çekirdeklerinin incelenmesini yapar,

- Her türlü balistik incelemeyi yapar (Galolar, 1973, 61-62).
- DNA çözümlemelerini yapar,
- Ses çözümlemelerini yapar,
- Ateşli silahlar ve fişeklerin birer örneğini tutar.
- Almanya genelindeki kriminal polisler ve uluslararası diğer ülke polislerine eğitim verir (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 10).

3.6.4.7. Bilgi ve Teknoloji Şubesi

Polisin görevlerini yerine getirmesinde ve başarılı olmasında, bilgi ve teknolojiyi izlemesinin büyük bir önemi vardır. Gelecekte, bilgi işlemenin önemi özellikle polisin personel yönetimi, temel ve ileri polis eğitimi, bütçe ve mali konularda günden güne daha çok artacaktır.

Uluslararası alanda, diğer ülke polisleri ile ortak çalışma programları izlemesi nedeniyle BKA bilgi teknolojisini yükseltmektedir.

Bilgi ve Teknoloji Şubesi'nin ana görevi, bilgi ve teknolojiye gelişmeleri izleyerek, polis birimlerine bu gelişmeleri sağlamaktır. Alman polisinin ana bilgi ve teknoloji sağlayıcısı bu şubedir (Bundeskriminalamt Mandate , 2003, 11).

3.6.4.8. Yönetim Şubesi

Yönetim Şubesi'nin başlıca görevi; BKA'nın yerine getirdiği görevler için gerekli olan personel, planlama ve malzemeyi sağlamaktır. Bu amaçlarla Yönetim Şubesi başlıca şu alt bölümlere ayrılır; Personel Planlama, Aday ve Görevlendirme Bürosu, Genel Personel İşleri Bürosu, Maaş Bürosu, Hukuk Bürosu, İç Hizmetler, Bütçe Bürosu, Güvenlik Bürosu (Bundeskriminalamt Mandate, 2003, 11).

3.7. Polis Yönetici Akademisi (Polizei Führungs Akademie-PFA)

Polis Yönetici Akademisi (PFA) Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'ne bağlı, Almanya geneline hizmet veren ortak bir eğitim ve araştırma enstitüsüdür. PFA Almanya'da yüksek kademede polis yöneticisi yetiştiren öğretim kurumudur. Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'nin Hiltrup kenti yakınlarında bulunan Münster'de yer almaktadır. 1945 yılında İngiliz Askeri Hükümeti'nin talimatı ile, Hiltrup'ta Merkez Polis Okulu açılmış ve daha sonra okulun adı

Polis Enstitüsü olarak değiştirilmiştir. 1962 yılından sonra, orta ve yüksek kademe polis yöneticileri yetiştiren okulda eğitim ve öğretim alanında bir dizi yenileştirmeler yapılmıştır. 1969 yılından itibaren Enstitü, araştırma ve eğitim hizmetlerine önem vererek; yüksek kademe polis yöneticileri yetiştirmeye başlamıştır. 1973 yılında Enstitü'nün ismi Polis Yönetici Akademisi (Polizei-Führungsakademie- PFA) olarak değiştirilmiştir. 2000 yılında PFA çıkarılan kanunla Ulusal Polis Üniversitesi olmuştur.

PFA'nın yönetimi Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'nin İçişleri Bakanı'na bağlıdır. Okulun kontrolü Federal İçişleri Bakanlığı, Eyalet İçişleri Bakanlıkları ve Eyalet Senatörlüklerinin temsilcilerinden oluşan bir konsey tarafından yerine getirilir. Konsey, Federal Cumhuriyetin ve Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'nin üçer, diğer eyaletlerin ikişer temsilcisinden oluşur. 1972 yılından itibaren, yüksek yönetici yetiştiren PFA'da temel eğitim konularının belirlenmesi Federal- Eyalet işbirliği ile kararlaştırılır (Die Polizei-Führungsakademie Münster, 2002, 28).

Almanya'da polis eğitimi 3 basamaklı bir yapıya sahiptir. Bu yapının basamakları şunlardır:

1. Temel polis eğitimi, polis okullarında ve Hazır Kuvvet Polisi içerisinde,
2. İleri kademe polis eğitimi, dal (branş) polis okullarında ve eyaletlerdeki Kamu Yönetimi Yüksek Okullarında,
3. Üst Düzey kademe polis eğitimi ise görev yapılan eyaletler ile Polis Yönetici Akademisi'nde yapılmaktadır.

Eyaletlerde, eyalet sınavını kazanan ileri kademe polis görevlileri;

Bir yıl süre ile görev yaptıkları eyalette veya BKA ve BGS içerisinde eğitim gördükten sonra, bir yıl daha süreli PFA'da eğitim alırlar. PFA'da ayrıca; eyalet sınavını kazanan polis görevlilerinin kabul edildiği, polisiye konularda uzmanlık eğitiminin verildiği 6 ay süreli kurslar da düzenlenmektedir (Police Command and Staff Academy, 2002).

PFA'da, üst düzey yönetici olabilmek için, kendi polis örgütü içerisinde yükselme sınavını geçmiş ve hukuk fakültesi mezunlarından hakimlik sınavının birinci aşamasını kazanmış adaylar eğitim görmektedir. Sosyoloji, Pedagogoloji- Psikoloji ve İşletme bölümleri mezunlarından da katılımlar istenmektedir. Meslek içerisinde yükselmelerin yanı sıra, meslek içerisinde artan suçlulukla savaşımında çeşitli uzmanlık alanlarından (sosyoloji, psikoloji, işletme vb.) katılımlara ayrı bir önem verilmektedir (Çıkar, 2003, 139).

Üniversite bitirmiş olan ve üst düzey polis yöneticisi olmak isteyen adaylar da bu eğitimi almak zorundadırlar. Eğitimi başarı ile bitiren adaylar, büyük polis merkezlerini ve polis birimlerini yönetirler, büyük polis operasyonlarını hazırlarlar ayrıca Federal ve Eyalet düzeyinde üst yönetim kademelerinde görev alırlar. Üst düzey polis yöneticisi olarak mezun olanlar, polis eğitim kurumlarında eğitici olarak görev de alabilirler (Schwindt, 2002).

3.7.1. Polis Yönetici Akademisi'nin Yapısı

Polis Yönetici Akademisi'nin üst yönetiminde bir başkan ve başkan yardımcısı bulunur. PFA, Yönetim İşleri Bölümü, Eğitim Bölümleri ve bilimsel araştırmaların yapıldığı Polis Teknik Enstitüsü'nden meydana gelir (Ek.4, Sayfa, 225). Eğitim bölümlerinin başkanları, başkan yardımcıları ve profesörler belirli süreler için sözleşmeli olarak görev yaparlar. Bunlar; konularında uzman olan psikolog, sosyolog, kriminolog, pedagog, ekonomist, hakim, yüksek dereceli polis müdürleri veya yöneticilerdir. (DiePolizei-FührungsakademieMünster, 2002, 28). Fakültelerin başkanları üniversite mezunu, bilimsel kariyere sahip öğretmenler, kamu yöneticileri, hakimler veya üst düzey polis yöneticileri olabilirler. PFA'nın eğitim kadrosu ve yöneticileri, federal veya federe birimlerden 3 veya 5 yıl süreli olarak PFA kadrolarına atanırlar (Police Command and Staff Academy, 2002).

3.7.2. Polis Yönetici Akademisi'nin Görevleri

PFA, Federal ve Eyaletler düzeyinde, yüksek polis eğitimi veren bir kurumdur. PFA, ayrıca polis yöneticiliğini geliştirmek, üniversite ve diğer eğitim kurumlarıyla uluslararası işbirliğini sağlamak, polis alanında araştırmalar yapmakla görevlidir (Die Polizei-Führungsakademie Münster, 2002, 28).

Polis Yönetici Akademisi'nde polis yöneticileri ile polis amirleri eğitim görmektedir. Okulun öğretim hedefi, Almanya'da görev yapan her rütbeden personelin iyi bir biçimde eğitim ve öğrenimlerinin sağlanması, hizmetiçi eğitim kurslarının düzenlenmesidir. Ayrıca; ülkede değişen ekonomik ve sosyal koşullara göre polisin çalışma koşullarını biçimlendirecek bilimsel araştırma ve projeler üretmek, polisle ilgili yasa tasarıları hazırlamak okulun görevleri arasındadır (Akbaş, 1993, 129).

Bilim ve teknolojiadaki gelişmelere koşut olarak, yurttaşlar polisten daha uzmanca bir görev beklemekte, yasalara uygun ve dürüstçe davranmasını istemektedir. Polislik görevi,

yalnızca yasaları uygulamakla kalmamakta, ayrıca polisin görevini yaparken yaptığı ve gösterdiği davranışlar da etkili olmaktadır. Toplumun polisten beklentisi her geçen gün daha da artmaktadır. Bu beklentiler ışığı altında, Almanya geneline yüksek polis yöneticileri yetiştiren PFA'da, polis eğitiminin iskeleti biçimlenmektedir (Police Command and Staff Academy, 2002).

3.7.3. Polis Yönetici Akademisi'nde Eğitim

Birinci öğretim yılında, BKA konuları dahil Polis Yönetici Akademisi'nin Eyaletlerde hazırlık eğitimi konuları çizelgesine uygun bir öğretim şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu öğretim yılında eğitim sorumluluğu eyaletler anlaşması gereğince Polis Yönetici Akademisi'nin belirlediği konuları işlemek koşulu ile eyaletlerdedir. Birinci öğretim yılı sonunda adaylar Münster kentindeki öğretim için yeterli olup olmadıklarına ve hazırlık bilgilerinin alınıp alınmadığına dair bir ara değerlendirmeden geçirilirler. Yeterli görülmeyenler tamamlama niteliğinde bir hak olmak üzere mülakat sınavına alınırlar ve bilgi eksiklerinin giderilip giderilmediği değerlendirilir. Programın birinci yılında adayların farklı dal (brans) ve meslek geçmişlerindeki boşluklar giderilir. Birinci yılda başarısız olan adaylar adaylıklarını yitirmiş olarak kadrolarına geri gönderilirler.

Eyaletlerde birinci öğretim yılında bu uygulama ile başarılı görülen üst düzey yönetici adayları, ikinci öğretim yılı dönemine katılmaya hak kazanırlar. Anılan ikinci öğretim yılı Münster şehrindeki Polis Yönetici Akademisi yerleşkesinde gerçekleştirilmektedir (Çıkar, 2003, 60).

Polis eğitimi ve sınavları başlıca üç alan altında incelenebilir.

Alan 1: Liderlik, Yönetim Bilimi ve Ekonomi

Başarı ve iş tatmininin elde edilmesi liderlik bölümünün başlıca konuları arasındadır. Polis örgütü, Almanya'daki en geniş örgüt yapısına sahip kurumlardan birisidir. Personelin seçimi, yükselme, örgüt yapısı, proje planlaması ve uygulamalı eğitim Yönetim Biliminin dersleri arasındadır.

Polis örgütünün de içinde yer aldığı kamu yönetiminde, gereksinimlere uygun, etkili ve verimli bir yönetimi sağlamak uzun dönemli bir çalışmayı gerektirir. Bilimsel ekonomik öneriler, kamu yönetiminin dolayısıyla polis yönetiminin de, gelecekte yenileşmesinin

sağlanması ve etkili bir yönetimin gerçekleşmesi için gereklidir (Police Command and Staff Academy, 2002).

Alan 2: Polis Yönetimi, Kriminalistik- Kriminoloji, Trafik

Polis Yönetimi alanında yapılan eğitim, PFA'nın en geniş alanı olup, polisiye olaylarda izlenecek yol ve yöntemler belirlenir. Yapılan çalışmalar taktik ve teknik olarak çözümlenirler. Kuramsal derslerin devamında uygulamalı olarak dersler izlenir. Suç soruşturmaları, kriminal ve kriminolojik yöntemler kullanılarak çözümlenmeye çalışılır (Die Polizei-Führungsakademie Münster, 2002, 29).

Polis yönetimi eğitiminin başlıca konuları şunlardır:

- Büyük polis merkezleri ve birimlerinin yönetimi,
- Personel yönetimi,
- Özel operasyonlar,
- Polis yöneticileri arasında eşgüdüm sağlama.

Kriminalistik ve kriminoloji alanında, suça neden olan etmenler, suç önleme araştırmaları, suç ve suçluluk konularında bilimsel çözümler incelenir (Police Command and Staff Academy, 2002).

Trafik Bilimi konularındaki çalışmalara özel bir önem verilir. Trafik kazaları, ülkenin iç güvenliğini tehdit eden bir etken olarak algılanır ve trafik güvenliğinin sağlanması, trafik kazalarının azaltılması için bilimsel genel yaklaşımlar geliştirilir.

Polis Yönetimi'nden elde edilmek istenen amaç, büyük projelerdeki küçük ayrıntıları bir araya getirebilmeyi göstermektir

Alan 3: Adli ve Sosyal Bilimler

Adli Bilimler alanında, polisin günlük hayatta karşılaştığı adli konulardan, uluslararası adli sorunlara kadar geniş bir alanda eğitim verilir. Sosyal Bilimler konusunda, ulusal ve uluslararası alanda polisin çalışmalarını yasal çerçeve içerisinde yapmasının eğitimi verilir. Bunların yanı sıra, meslek etiği konuları da tartışılır (Die Polizei-Führungsakademie Münster, 2002, 29).

3.7.4. Polis Yönetici Akademisi'nde Çalışma Planı

PFA'da üniformalı ve kriminal birimlerden gelen adaylar birlikte eğitim görürler. Eğitimi verilecek dersler, ortak konulardan seçilirler. Adaylar, kendi eğilimlerine göre, daha

derinlemesine inceleme ve araştırma yapabilecekleri konuları seminer dersi olarak seçebilirler.

Eğitim süresince adaylar iki yazılı ve bir sözlü seminer hazırlamak zorundadırlar. PFA'da yapılan eğitimlerde, polis ile ilgili bilimsel konuların tartışıldığı bu seminerler büyük önem taşımaktadır. Polis ve uygulamalar konularında oldukça geniş bir bilgi birikimi kazanılmaktadır. Bu seminerler Almanca veya İngilizce olarak hazırlanır ve çoğaltılarak bütün polis birimlerine dağıtımı yapılır (Die Polizei-Führungsakademie Münster, 2002, 29). Öğrencilere sorun çözme yeteneği kazandırılmaya çalışılır. Polislikle ilgili 43 yabancı yayın dikkatle izlenerek, çağdaş gelişmeler öğrencilere verilmeye çalışılmaktadır (Fındıklı, 1996, 475).

3.8. Almanya Polis Örgütü'nün Eyaletler Düzeyindeki Yapısı

Federal Almanya Cumhuriyeti 16 federe devletten meydana gelmiştir. Her federe devletin, kendi anayasasına göre ayrı bir yönetim biçimi vardır. Ancak aralarında esas açısından önemli farklar bulunmamaktadır. Federe devletler, yönetsel düzenlemelerini hazırlarken birbirlerine yakın olanları kabul etmeye özen göstermektedirler (Galolar, 1973, 67).

Federal düzeyin altında polis, eyaletler tarafından örgütlenmiştir. Polis, kent, ilçe ve kırsal alanda, eyalet polisinin bir parçası olarak örgütlenmiştir. Eyaletlerde polisten sorumlu olan bakanlık içişleri bakanlıklarıdır. Polisin örgütlenmesi her eyalette farklı olmasına rağmen, bütün eyaletlerde ortak olan polis birimleri şunlardır:

Üniformalı (Önleyici-Koruma) Polis Birimleri (Schuttpolizei): Üniformalı olarak görev yapan, suç meydana gelmeden devriye ve ekipleriyle önleyici tedbirler alan, suç meydana geldikten sonra küçük suçların soruşturmasını yapan polis birimidir.

Kriminal Polisi (Kriminalpolizei): Sivil kıyafetle suç soruşturması ve araştırması yapan polis birimidir.

Yönetim (İdari) Polis: Eyaletlerde önceki yıllarda, ruhsat, pasaport ve çeşitli izin belgeleri vermekle görevli olan polis birimleriydi. Zamanla bu tür görevler, bütün eyaletlerde belediyelere devredilmiştir (Land Police Agencies in Germany, 2003). Günümüzde ise polisin personel, lojistik, izin, teknik, giyecek, disiplin vb. özlük işleri ile görevli olan memurlardan oluşan birimdir (Polizeisekretär Anwaerter, 2003).

Hazır Kuvvet Polisi (Bereitschaftspolizei): Temel görevi yeni mezun olan polis adaylarını eğitmek ve toplumsal olaylarda, gösteri ve mitinglerde kalabalık grupları denetlemektir. Hazır Kuvvet polisinin, tüm eyaletlerdeki silah, araç ve gereçleri federal hükümet tarafından sağlanmaktadır. Federal İçişleri Bakanlığı içerisindeki Hazır Kuvvet Polis Müfettişi tarafından toplum polisi izlenmekte ve başka bir eyalette olan toplumsal gösteriler, olağanüstü durumlar ve doğal afetlerde gereksinim anında destek güç olarak yer almaları sağlanmaktadır.

Federal İçişleri Bakanlığı içerisinde görev yapan Hazır Kuvvet Polis Müfettişi, Hazır Kuvvet Polislerinin federasyon ve federe devletler arasındaki yönetsel anlaşmalarını hazırlamak, temel sorunlarını belirlemek, teçhizat, araç ve gereç durumlarını tespit etmek, eğitim ve ileri düzey eğitimlerini hazırlamak, eyaletlere görevli olarak gönderilmelerini düzenlemek ve eyaletlerdeki Hazır Kuvvet Polis birliklerini denetlemekle görevlidir (Ritter, 1999, 156).

Hazır Kuvvet Polisi birlikleri, bölük, takım, manga biçiminde askeri bir yapılanmaya sahiptir. Eyaletlerde, 600-800 personelden oluşan taburlara sahiptirler. Daha büyük eyaletlerde ise alay biçiminde daha büyük bir yapıya sahiptir. Alt bölümleri 100'er kişilik birlikler biçimindedir. Başlıca görevleri; eyaletin yapısına, yerel gereksinimlere göre biçimlenmektedir. Örneğin Hamburg Hazır Kuvvet Polisi, metrolarda devriye görevi yapmakta, suç oranının yoğun olduğu bölgelerde üniformalı polise yardım etmekte, gösteri ve yürüyüşlerde, futbol maçlarında görev almaktadır. Kendi görev araçlarına, çadırlara ve lojistik olanaklarına sahiptir. Bu biçimde, görev olduğunda bir eyaletten diğerine daha kısa bir zamanda ulaşabilmektedir.

Su Koruma Polisi Şubesi (Wasserschutzpolizei-WSP): Su üzerinde meydana gelen olayları izlemek, suç soruşturmalarını yapmak, kanallardan geçiş güvenliğini ve trafik düzenini sağlamak, deniz taşıtlarında çalışanların kontrollerini yapmak, su üzerinde meydana gelen kazaları soruşturmak, kazalarda ilk yardım hizmetini yerine getirmek, kanallarda doğal dengenin korunması için çalışmalar yapmak bu şubenin görevleri arasındadır.

Kuzey Ren-Vestfalya gibi bazı eyaletlerde polislik politikalarının saptanmasında polis baş yöneticisine, Polis Danışma Kurulları yardımcı olmaktadır. Polis Danışma Kurulu yurttaşlar, diğer kurumlar ve kuruluşlar ile polis arasında bir köprü görevi görmektedir. Bu kurullar polise, yurttaşların istek ve beklentileri ile aynı zamanda şikayetlerini de iletirler.

Polis Danışma Kurulu'nun üyeleri, yerel hükümet temsilcilerinin önerisi ile bölge, kent-ilçe veya belediye başkanının onayı ile seçilmektedirler (Schwindt, 2002).

Almanya'da polis her eyalette farklı bir şekilde örgütlenmesine ve uyguladığı yasalar değişik olmasına rağmen; günümüzde polis etkinliklerini ülke genelinde belirli bir yapıya kavuşturma eğilimi vardır. Terör ve organize suç olaylarının artması polisin işlemlerini, operasyonlarını ve yapısını daha merkezileşmeye itmektedir. 1979 yılından itibaren polis, ülke genelinde yeşil ceket, kahverengi pantolon, sarı gömlek, yeşil veya beyaz şapkadan oluşan aynı tip üniformayı giymektedir.

2. Dünya Savaşı'ndan sonra kadın polisler, polis örgütü içerisinde sivil ve silahsız olarak özellikle genç ve kadınların içinde bulundukları olaylarda görev almaya başlamışlardır. 1970'lerden itibaren, diğer tüm polis işlerinde görev almaya başlamışlardır.

Polis eğitimi, her eyaletin kendi sorumluluğu altındadır. Federal Hükümet yalnızca polis eğitimini destekleyici önlemleri alır ve eşgüdümü sağlar. Polis eğitiminde, uzmanlık ve doğruluk öncelikli olarak polis adaylarına verilir (Land Police Agencies, 2003).

Polis okullarına giriş sınavları ve istenilen nitelikler her eyalette küçük değişiklikler göstermektedir. Galip devletlerin, 2. Dünya savaşı'ndan sonra yerleştirdikleri bu dizgenin etkileri günümüzde de devam etmektedir. Polis okullarına kabul edilme yaşı genel olarak, 17 ile 26 yaş arasındadır. Polis eğitiminin süresi ortalama olarak 2.5 yıldır (Schwindt, 2002). Eyaletlerde polis eğitimi, polis okulu, toplum polisi ve üniformalı polis birimlerinde adaylık eğitimi ile birlikte yürütülür. Polis adayları eğitim için kabul edildikten sonra, devlet memuru unvanını alırlar ve aylık belirli bir ücret almaya başlarlar ve askerlik yapmazlar. Polis adayları, polis okulunda 2,5 yıl eğitim gördükten sonra 2 yıl için toplum polisi kadrolarına atanırlar ve burada (stajyer) polis adayı olarak eğitimlerine devam ederler. Bu sürenin sonunda doğrudan polis karakollarına atanırlar. Federal İçişleri Bakanlığı polis eğitimi ders izlencelerinin tüm Almanya genelinde aynı olması için eşgüdümü yürütür (Balzer, 2002).

Mezun olduktan sonra, sokakta yaptıkları görevde olumlu değerlendirme notu alan ve yazılı sınavı başaran polis memurları, polis okulunda kriminoloji konusunda 3 yıl süreli teknik eğitim alırlar. Buradan mezun olanlar, kriminal polis kadrolarına komiser olarak atanırlar (Land Police Agencies, 2003).

Polis okulundan mezun olduktan sonra, süre eyaletlere göre değişmekle birlikte, ortalama olarak 6 yıl üniformalı polis birimlerinde görev yapan, olumlu değerlendirme notu

alan polis memurları, yazılı sınavı geçtikleri takdirde, orta kademe polis yöneticiliğine yükselmek için eğitim veren eyalet polis okuluna veya kamu yönetimi fakültesine gidebilirler. En üst seviye polis yöneticiliği (polis müdürü) rütbesine yükselmek isteyen polis komiserleri Polis Yönetici Akademisi'nde 1 yıl süre ile eğitim görürler (Land Police Agencies, 2003).

Polis okulundan yeni mezun olan bir polis memuru (polizeihauptwachtmeister, 4. Sınıf Polis Memuru), omuzlarında polis örgütündeki ilk rütbeyi simgeleyen yeşil tek yıldız taşırlar. Berlin Federe devleti'nde 3. Sınıf Polis Memuru rütbesiyle mezun olurlar.

Olağan bir durumda, üniformalı polis birimlerinde görev yapan polis memurları, 60 yaşında Hauptwachtmeister (dört yeşil yıldız) rütbesinden emekli olurlar. Tek gümüş yıldız (Polizekommissar) ileri kademedeki ilk rütbedir ve dört gümüş yıldız (Ersterhauptkommissar)'a kadar devam eder. En yüksek kademe polis rütbesi, tek altın yıldız (Polizeirat, Polis Müfettişi) ile başlar ve en üst kademe olan Eyalet Polis Müdürü rütbesi olan, yarım altın çelenk ve iki altı yıldız kadar devam eder (Ek 11, Sayfa, 232-233). Mezun olan bütün polislerin yaklaşık olarak % 10'u ileri kademe polis rütbesine, %1'i ise yüksek polis rütbesine ulaşırlar (Land Police Agencies, 2003).

Almanya Federal Cumhuriyeti'ni veya bir eyaletin özgür demokratik temel düzeni tehdit eden bir tehlikenin ortadan kaldırılması için bir eyalet, diğer eyaletlerin güvenlik güçleri ile diğer yönetsel kurumların ve Federal Sınır Polisi'nin birlik ve araçlarının yardımını isteyebilir.

Tehlikenin bulunduğu eyaletin, tehlikeyle savaşıma hazır olmaması halinde, Federal Hükümet bu eyalet ve diğer eyaletlerin güvenlik güçlerini kendi emri altına alabileceği gibi, Federal Sınır Polisi birliklerini de kullanabilmektedir. Tehlike birden fazla eyaletin bölgesini kapsamaması halinde, savaşımı etkin hale getirmek için Federal Hükümet eyalet hükümetlerine emir verebilmektedir (FACA mad.91).

3.8.1. Berlin Federe Devleti

Berlin, 1871 ile 1945 arası ve 1990'dan günümüze Almanya'nın başkentidir ve 16 eyaletten birisidir. 2. Dünya Savaşı'ndan sonra, 1948'de Doğu ve Batı Berlin olarak ikiye ayrılmıştır. Doğu Berlin, Demokratik Almanya Cumhuriyeti'nin, Batı Berlin ise fiilen Federal Almanya Cumhuriyeti'nin bir eyaletiydi. Demokratik Almanya Cumhuriyeti tarafından Batı'ya kaçışları engellemek için 1961'de yapılan ve soğuk savaşın getirdiği Doğu ve Batı

Avrupa arasındaki bölünmenin bir simgesi durumuna gelen Berlin Duvarı, Doğu Avrupa'yı etkileyen demokratikleşme dalgası sırasında 1989'da yıkıldı. Böylece duvar, Batı ile Doğu arasında siyasal bir engel olma özelliğini yitirdi. İki Almanya'nın birleştiği 1990 yılına kadar İngiltere, Fransa ve A.B.D. işgali altındaki bir kent konumunu sürdürmüştür (Ana Britannica, 1993, 187-192).

Berlin'in nüfusu 3.4 milyon, yüzölçümü 889 km². dir. Berlin bir kent eyalet olup, taşra örgütlenmesi bulunmamaktadır. Başyönetici, aynı zamanda eyaletin hükümet başkanı Üst Belediye Başkanı (Ersten Bürgermeister) olarak adlandırılır (Koçdemir, 2001). Temsilciler Meclisi 150 üyeden oluşur ve çoğunluk oyuyla Üst Belediye Başkanı'nı seçer. Berlin Eyalet Hükümeti Berlin Senatosu olarak, Bakanlar ise Senatör olarak adlandırılır. Senato en fazla 8 senatörlükten oluşur. Üst Belediye Başkanının yanında ona yardımcı nitelikte 2. veya 3. Belediye Başkanı bulunur (BEA mad.55-56).

Berlin Eyalet Hükümeti, (Baş) Üst Belediye Başkanı ve 8 Bakanlıktan oluşur. Eyalet Hükümeti (Senato)'nde bulunan Bakanlıklar (Senatörlükler) şunlardır: 2. Belediye Başkanı ve Ekonomi ve İş Bakanı, 3. Belediye Başkanı ve Adalet Bakanı, Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı, Bilim, Araştırma ve Kültür Bakanı, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı, İçişleri Bakanı, Maliye Bakanı, Kent Geliştirme Bakanı (Federal State Government of Berlin, 2003).

Berlin, 12 yönetim bölgesine ayrılmaktadır. Bu bölgeler şunlardır:

1. Mitte, Tiergarten ve Wedding, 2. Friedrichshain ve Kreuzberg, 3. Prenzlauer Berg, Weisensee ve Pankow, 4. Charlottenburg ve Wilmersdorf, 5. Spandau, 6. Zehlendorf ve Steglitz, 7. Schöneberg ve Tempelhof, 8. Neukölln, 9. Treptow ve Köpenick, 10. Marzahn ve Hellersdorf, 11. Lichtenberg ve Hohenschönhausen, 12. Reinickendorf (BEA mad.4).

Her yönetim bölgesinin, 45 üyeden oluşan Temsilciler Meclisi ve bir Belediye Başkanı vardır (BEA.mad.70). Yönetim bölgeleri, yerinden yönetim ilkelerine göre bölgenin yönetiminden sorumludur. Senato, aciliyeti gerektiren ve eyaletin genelini ilgilendiren durumlarda, bölgelerin izleyecekleri yöntemleri belirten kurallar koyabilir (BEA mad.67).

Berlin Eyaleti'nde polis güçlerinden Eyalet İçişleri Bakanı sorumludur. Bakanlığın örgüt yapısı şu biçimdedir: 1. İstatistik Ofisi, 2. Ruhsat, Ehliyet, Pasaport İşleri ve Yabancılar Ofisi, 3. Polis Müdürlüğü, 4. Yönetim Ofisi, 5. İtfaiye Müdürlüğü, 6. Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Ofisi (Berlin, 2003).

Bu ofis ve müdürlüklerin her bölgede birer şubesi bulunmaktadır. Devlet yerel düzeyde kendi birimlerini oluşturmak yerine, belli bazı hizmetleri yerel yönetim örgütleri aracılığıyla yerine getirmektedir. Pasaport, nüfus kayıtları, ikamet bildirimi ve takibi, çevre koruma, mali dengeleme işleri ile askere alma işleri bunlar arasında sayılabilir (Yeter ve Koçdemir, 1997, 49). Ülkemizdeki uygulamanın tersine pasaport, ruhsat, ehliyet ve yabancılarla ilgili işlemler tamamen polisin görevleri dışındadır. Polis yalnızca verilen ruhsatları denetlemektedir. (Senate Administration for Inside, 2003).

3.8.2. Berlin Federe Devleti Polis Örgütü

2. Dünya Savaşı sonrası, 1945'te Sovyet işgal güçleri tarafından bütün Berlin genelinde yetkili Berlin Halk Polisi Güçleri oluşturulmuştur. Bu duruma diğer müttefik devletler tarafından Postdam ve Yalta Konferansları'nda yapılan itirazlar üzerine, polis güçlerinin diğer devletlerin de katılımıyla oluşturulması karara bağlanmıştır. 1948 yılında, ABD ve İngiliz güçleri tarafından polise motorlu araçları kullanma izni verilmiştir. 9 Kasım 1989'da Berlin Duvarı yıkılmış ve 1990'da iki Almanya tekrar birleşmiştir. Birleşmeden sonra Batı Berlin polis güçleri tüm Berlin genelinde sorumluluğu alarak, Doğu Berlin Halk Polis Güçleri, Batı Berlin polislerinin emrinde görev yapmaya başlamış ve (Berlin Police History, 2003) Doğu Berlin bölümü üç yeni yönetim bölgesine ayrılmıştır (Cooper, 2002).

Batı Berlin'i Doğu Berlin'den ayıran sınır, 45 yılda düşünce yapısı, yaşam koşulları, sosyal ve ekonomik durumu farklı iki ayrı toplum yaratmıştır. Sınırların ortadan kalkmasıyla beraber bu farklılıklar bir çok soruna neden olmuştur. Birleşmeyle birlikte polisin görev yaptığı alan genişlemiş ve polis sayıca yetersiz kalmıştır. En önemli sorunlardan birisi de Doğu Berlin Polisi (Halk Polisi)'nin eğitimi ve Batı düzeyine getirilmesi olmuştur. Batı Berlin'li polisler Doğu Berlin'li polisleri eğitmişlerdir. Doğu Berlin polisleri görevlerini yerine getirirken aynı zamanda yeni düzeni anlamaya çalışmışlar ve yeni yasaları, uygulamaları öğrenmişlerdir.

Birleşmeden sonraki sorunlardan birtanesi de trafik olmuştur. Doğu bölümünde trafik işaretlemesi ve alt yapıda yetersizlikler bulunuyordu, ayrıca kurallarda birbirlerine tam uymuyorlardı.

Berlin'in toplam nüfusunun %10'u yabancıdır ve polisle en çok sorun yaşayanlar bunlar olmuştur. Birleşmeden sonra kentte suçlarda artış gözlenmiştir. Doğu Alman polisinin

elindeki araç ve gereçler eski ve verimsiz olup; bu durum polisin başarısını olumsuz yönde etkilemiştir (Akbaş, 1993, 137).

1993 yılına kadar Doğu Berlin Halk Polis Gücü'nde görev yapan 2000 polis emekliye ayrılmış veya diğer nedenlerle polislikten uzaklaştırılmışlardır. 1994 yılında Berlin Polis Güçleri yeniden yapılandırılmıştır. Bu yeni yapılanmaya göre, Üniformalı Koruma Polis Müdürlüğü, Kriminal Polis Müdürlüğü, Yönetim Polisi ve Berlin Polis Okulu, Berlin Polis Müdürlüğü'ne bağlanmış, Berlin Eyaleti, Üniformalı Koruma Polis Müdürlüğüne bağlı 7 Polis Bölge Müdürlüğüne ayrılmıştır. 2003 yılında Bölge Polis Müdürlüğü sayısı 6'ya indirilerek, bunlar doğrudan Berlin Polis Müdürüne bağlanmıştır (Berlin Police History, 2003) (Ek:5, Sayfa 226).

Üniformalı Koruma Polis Müdürlüğünün yerine Merkezi Görevler ve Trafik Dairesi ile Merkezi Yönetim Dairesi oluşturulmuştur. Kriminal Polis Müdürlüğü doğrudan Berlin Polis Başkanına bağlıdır. Berlin Polis Okulu Müdürlüğü, Merkezi Yönetim Dairesi içerisinde yapılandırılmıştır.

Berlin Eyaleti Polis Başkanlığı (Berlin Emniyet Genel Müdürlüğü), Eyalet İçişleri Bakanı (Senatör)'na bağlı olarak görev yapmaktadır. Polis örgütünün başında bir Polis Başkanı (Emniyet Genel Müdürü) bulunur. İç Denetleme Polis Başkanlıkları (Müfettişlikleri) doğrudan Polis Başkanına bağlı olarak görev yapar. Ayrıca, Danışma ve Karar Hazırlama, Sevk ve Yönetim, Kamusal Hizmet, Hukuksal Davalar (Hukuk Müşavirliği), Personel Yönetimi ile Hizmet Yönetimi konularında Başkan Yardımcıları bulunmaktadır.

Hizmet Yönetimi birimi, personelin eğitim, kurs, bunlara harcanan maddi kaynak ve zaman ile hizmetin sunulmasında alınan verimi araştıran birimdir. Polisin aldığı eğitim ve bu eğitime harcanan para ve zaman ile önlenen suç ve yakalanan şüpheli sayısı bu birimde karşılaştırılması yapılarak hizmetlerin etkin bir biçimde yürütülmesi sağlanmaktadır.

Polis birimlerinde, uzmanlık gerektiren birimlerde (Olay yeri inceleme, parmak izi vb.) görev yapan personelin büyük çoğunluğu sivil görevlilerden oluşmaktadır.

Polis Başkanlığı politik bir makamdır ve atamalar İçişleri Bakanı'nın önerisi üzerine Berlin Senatosu tarafından yapılır. Atananların polis olma koşulu yoktur. Savcılar, hakimler, üst düzey yöneticiler de polis müdürü olarak atanabilmektedir. Polis Başkanının fiili olarak polislik görevi yoktur. Polisle ilgili işleri takip eder, toplantılara katılır ve diğer bakanlıklarla ilişkileri kurarlar (Polizei Berlin Management, 2003).

3.8.2.1. Merkezi Görevler ve Trafik Dairesi

Berlin Polis Başkanlığı Merkezi Görevler ve Trafik Dairesi Başkanlığı'nda, Hazır Kuvvet Polisi Birimleri, Su Koruma Polisi, Trafik Birimi, Merkez Koruma Birimi, Köpekli Polis Eğitim Birimi ile Gözaltı Birimleri Merkezi bulunmaktadır.

3.8.2.1.1. Hazır Kuvvet Polisi (Bereitschaftspolizei- BPA)

Berlin Federe Devleti'nde Hazır Kuvvet Polisi iki birlik olarak örgütlenmiştir. Her bir birlikte beş hareket birimi ve teknik birimler bulunmaktadır. Her birliğin sayısı 710 polisten oluşmaktadır. Mevcudun % 13.3'ünü bayan polisler oluşturur. Polis okulunu bitiren polis memurlarından yeteri kadarı bu şubeye atanırlar. Ortalama olarak Hazır Kuvvet Polisinde görev yapma süresi 2 ile 3 yıl arasında değişmektedir (Berlin Polizei BPA, 2003).

Hazır Kuvvet Polisi grevlerde, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde, önleyici polis ile ortaklaşa yapılan genel aramalarda, devlet büyüklerinin karşılanmasında, büyük trafik kazalarında, spor karşılaşmalarında, önemli toplantılarda, büyük trafik kazalarında, doğal afetlerde, önemli davaların görüldüğü mahkemelerde, uçak kazalarında ve kayıp kişilerin dağlık ve ormanlık alanlarda aranmasında görevlidir (Galolar, 1973, 84).

3.8.2.1.2. Su Koruma Polisi Şubesi (Wasserschutzpolizei- WSP)

Su üzerinde meydana gelen olayları izlemek, suç soruşturmasını yapmak, kanallardan geçiş güvenliğini ve trafik düzenini sağlamak, deniz taşıtlarında çalışanların kontrollerini yapmak, su üzerinde meydana gelen kazaları soruşturmak, kazalarda ilk yardım hizmetini yerine getirmek, kanallarda doğal dengenin korunması için çalışmalar yapmak Su Koruma Polisi Şubesi'nin görevleri arasındadır.

Su Koruma Şubesi'nde görev yapan polisler, diğer polisler gibi aynı polis okulundan mezun olurlar ve polis karakollarında bitirme uygulamalarını yaparlar. Gönüllü polisler, Su Koruma Şubesi'nde görev yapmak için istekte bulunurlar. Seçilen adaylar Hamburg'da bulunan Deniz Polisi Eğitim Okulu'nda diğer eyaletlerden gelen adaylarla birlikte üç ay süreli eğitim alırlar. Eğitimin sonundaki bitirme sınavını kazananlar, eyaletlerdeki Su Koruma Şubeleri'nde görevlendirilirler (Polizei Berlin, 2003).

3.8.2.1.3. Trafik Dairesi

Berlin Federe Devleti'ndeki Reichsautobahn (Devlet otoyolu), 2. Dünya Savaşı'ndan önce kurulan Federal otoyol ağının bir parçasıdır. Kent içindeki otoyollar, kenti çevreleyen dış otoyol zincirine bağlanmaktadır (Ana Britannica, 1993, 188).

Trafik Dairesi, Merkez Trafik Şube Müdürlüğü ve 6 Polis Bölge Müdürlüğü içerisinde yapılandırılmıştır. Merkez Trafik Şubesi, Federal otoban ve karayollarında trafik güvenliğini sağlamak, trafiği izlemek, tehlikeli madde taşıyan araçların güvenliğini sağlamak, otoban ve karayollarında meydana gelen suçlara el koymakla görevlidir. Trafik Şubesi içerisinde, trafiği hareketli durumda izleme birimleri, okullar, sivil toplum örgütleri, vakıflar, sürücüler ile işbirliği içerisinde çalışan trafik kazalarını önleme birimleri, yol kontrol birimleri ile trafik kazalarında görev alan birimler yer alırlar.

Berlin Federe Devleti'ndeki yolların toplam uzunluğu 5.320 km.dir. Toplam kayıtlı özel taşıt sayısı 1.237.000 dir. Ayrıca 87.000 kamyon, 888.000 motosiklet kayıtlıdır. 144 km. Metro, 187 km. Tramvay hattına sahiptir.

Kent içindeki yol ve trafik güvenliğinin sağlanması, kazaların yoğun olduğu kara noktaların tespiti, kazaların nedenlerinin çözülmesi ve önlenmesi için gerekli tedbirlerin alınması Trafik Şube Müdürlüğü'nün görevlerindendir (Polizei Berlin Verkehrsmanagement, 2003).

Eyalet genelindeki otobanların kontrolundan ve meydana gelen olaylara müdahaleden sorumlu olan otoban polisi genel olarak; Türkiye'deki trafik ekiplerine benzer araç-gerece ve çalışma dizgesine sahiptirler. Ancak, otoban polisinin her aracında telsize ilave olarak araç telefonu mevcuttur. Araçların üzerinde siren panosunun arka yüzünde uyarı levhaları olarak kullanılabilecek elektronik ekran vardır. Bu ekran sayesinde otoban polisi, durdurmak istediği aracın sürücüsüne görsel olarak "Dur!", "Sağa Yanaş", "Yavaşla" gibi komutları ekrana getirerek verebilmektedir. Araçların tavanında helikopterden bakılınca görülebilecek şekilde ve büyüklükte ekip aracı numarası yazılmaktadır. Her devriye aracının bagajında kaza sonrası yol üzerine dağılan cam kırıkları ve benzeri parçaları süpürüp zararsız hale getirmek ve gerektiğinde delilleri toplamak amacıyla fırça ve kürek taşınmaktadır (Meral ve diğ. 2002; 7).

Berlin Federe Devleti sınırları içerisinde toplam 484 trafik polisi, trafiği denetlemekle görevlidir. Önleyici polis birimlerinde görevli olan polisler de trafiğin kontrolunda görev

almakta ve hatalı olan araç sürücülerine ceza işlemi uygulayabilmektedir (Polizei Berlin, 2003).

3.8.2.1.4. Merkez Koruma Dairesi

Berlin Federe Devleti sınırları içerisindeki, hassas bölgelerin koruması ile görevlidir. Koruma görevlileri polis olmayan Polis Yardımcısı olarak adlandırılan koruma memurları (Ülkemizdeki Çarşı ve Mahalle Bekçi Örgütü) tarafından yerine getirilir.

Bina Koruma Bürosu, Yönetim Birimleri Koruma Bürosu, Şehir Merkezi Koruma Bürosu, Operasyon Bürosu, İstihdam Bürosu ile Planlama ve Lojistik Bürosu'ndan oluşmaktadır.

Koruma Dairesinin merkezi Tempelhoff'ta bulunmakta, planlama ve örgütleme buradan yapılmaktadır.

Diplomatik merkezlerin, Federal ve Federe birimlerin, polis birimlerinin ve Yahudilere ait birimlerin korunması ile görevlidir.

Berlin, 3 koruma bölgesine ayrılmış bulunmakta ve bu bölgelerdeki hassas birimler 1600 koruma memuru tarafından korunmaktadır. Koruma memurları, polis üniforması giymekle beraber polis değildirler. Bu memurların üniformalarının polisinkinden farkı, siyah şapka giymeleri ve apoletlerinin siyah olmasıdır.

Temel eğitimini tamamlamış, sürücü belgesine sahip, 18-36 yaş arasındaki, erkekler 1.65 cm. bayanlar 1.60 cm.den kısa olmamak koşuluyla koruma memuru olmak için başvuruda bulunabilirler. Başvuran adaylar, yazılı, sözlü ve spor sınavlarından geçirilirler. En sonunda sağlık raporu alınır. Başarılı olan adaylar 9 hafta süreli bir eğitime alınırlar. Eğitimde hukuk, silah ve atış eğitimleri yaptırılır. Başarılı olanlar gece ve gündüz değişimli görev yaptıkları birimlere verilirler. 6 ay süreli deneme eğitimini başarıyla bitirenler asil koruma memuru olarak atanırlar (Polizei Berlin Central Security, 2003).

3.8.2.2. Bölge Polis Müdürlükleri

Berlin Polis Örgütü, 2003 yılında yapılan düzenlemeyle 6 Bölge Polis Müdürlüğü'ne ayrılmıştır. Bölge Polis Müdürlükleri içerisinde; büyük trafik kazalarına bakan trafik ekipleri, yabancılar polisi, polis merkezleri, kriminal polis, hırsızlık soruşturma ekipleri, park yasağına

uymayan sürücülere ceza yazan sözleşmeli personelden oluşan trafik birimi, trafik kaza birimleri, gençlik suçları birimi ile yönetim birimleri bulunur.

Bölge Polis Müdürlükleri'nde suç önleme çalışmalarının önemli bir yeri vardır. Her Bölge Müdürlüğü'nde, suç önleme çalışmaları yapan Suç Önleme Görevlisi, okullar ve gençlik merkezleri ile gençlik suçlarının önlenmesinde çalışmalar yürüten Gençlik Suçları Görevlisi, suçtan mağdur olanlara yasal haklarını öğretene ve izleyecekleri yol ve yöntemler konusunda bilgi veren Mağdur Koruma Görevlisi, aile içinde meydana gelen şiddeti önleme çalışmalarını yürüten Aile İçi Şiddeti Önleme Görevlisi, trafik ile ilgili çalışmaları yürüten Trafik Görevlisi, basın ile ilgili konularla görevli basın görevlisi bulunmaktadır.

Berlin Federe Devleti içerisindeki, polisle ilgili bütün haberleşme işleri Bilgi ve İletişim Merkezi tarafından yürütülmektedir. Telsiz bağlantıları bu merkezden sağlanır. İhbarların alındığı 110 Polis İmdat telefonlarına bu merkezden cevap verilir. Alınan ihbarlar kaydedilir ve bilgisayar ekranında olay yerine en yakın olan ekip gönderilir. Bütün polis araçlarında GPS aletleri olduğu için ekiplerin bulundukları yer bilgisayardan izlenebilmektedir (Polizei Berlin, 2003).

Polis merkezleri, önleyici (koruma) polis birimleri olarak görev yapmaktadır. Bunların görevleri; öncelikli olarak suç önlenmesi için gerekli önlemleri almak ve suç meydana geldikten sonra, küçük suçların soruşturmasını yapmakla görevlidir. Büyük çaplı uyuşturucu, kaçakçılık, öldürme vb. suçların soruşturmaları ise Kriminal Polis tarafından yapılmaktadır. Olay yerine ilk giden ve araştırmayı yapan polis birimi genellikle önleyici polis birimleri olmaktadır. Bu polisler gerekli önlemleri aldıktan sonra suçun niteliğine göre suç soruşturmasını yapmakta veya Kriminal Polise haber vermektedir.

Polis merkezleri, Bölge Polis Müdürlüklerine bağlıdır. Berlin Polis Müdürlüğü'nde toplam 40 adet polis merkezi bulunmaktadır. Merkez amirleri polizeirat (Emniyet Amiri) rütbesindedir. Bunların, daha ast rütbelere iki yardımcısı bulunur. Merkezlerde; Kontakt (İletişim) Memurları, Gruplar, Sivil Suç Araştırma Birimi, Resmi Suç Soruşturma Birimleri bulunur. Bir polis merkezinde dört grup bulunur. Her grupta; Grup Amiri ve Amir Yardımcısı, Telsiz Nöbetçisi, Silah ve Personel Nöbetçisi, Merkez Nöbetçi Memuru bulunur. Merkez nöbetçi memuru gelen başvuruları almakla görevlidir.

Her polis merkezinin ortalama olarak dört ekip arabası bulunur. Ekipler görev süreleri içerisinde yaptıklarını görev bitiminde yazılı olarak rapor ederler. Her merkezde 150 ile 200 arasında polis bulunur. Her bölge polis müdürlüğünde 6 ile 10 arasında polis merkezi bulunur.

Sivil çalışanlar, ortalama olarak on memurdan oluşur. Sivil ekipler üç veya dört görevliden oluşur. Bunlar; hırsızlık, oto hırsızlığı, alkollü araç kullanma konularını izlerler.

Gençlik suçları birimlerinde görev yapanlar, gençlerin karıştıkları olayların soruşturması ile gençlerin suç işlemesini önlemeye yönelik etkinliklerde bulunurlar, ayrıca sabıkalı olanların izlenmesini yaparlar.

Berlin Polis Modeli 1998 yılında deneme amacıyla başlatılmıştır. Bununla, polisin önleyici hizmet görevini kolaylaştırmak, yurttaşla yakın ilişki kurmak, onların polisten beklentilerine yanıt verebilmek, suçlarla etkin savaşında bulunması, polisin sürekli olarak hareket halinde olması, suç soruşturması konusunda uzmanlaşması amaçlanmıştır. Berlin Polis Modeli çalışma düzeninde, Polis Merkezleri mevcut görevlilerini esnek bir biçimde çalıştırmaktadır. Polis Merkezlerinde çalışanlar 3 ile 5 grup arasında çalışırlar. Gruplarda görevli sayısı sabit olmamakta, belirli saatlerde artırılıp azaltılabilmektedir. Gündüz çalışanların sayısı artırılmakta, gece sınırlı sayıda polis bulunmaktadır. Yoğunluk 06.00 ile 22.00 saatleri arasındadır. Suç soruşturmalarının tek elden yürütülmesi, yurttaşın polise daha çabuk ulaşabilmesi için, kriminal polis görevlilerinin de Polis Merkezleri içerisinde oluşturulan gruplarda çalışmaları hedeflenmiştir. Bir suç soruşturmasını alan ekip, soruşturmanın mahkeme aşamasının sonuna kadar aynı dosyayı soruşturmaya devam etmektedir. Bu modelde, daha az sıradüzensel yapı, daha çok kendi kendine karar verebilme, yurttaşla daha çok yüz yüze gelen birimlere daha çok yetki verilmesi ve soruşturma ekibi sağlanmıştır.

Herhangi bir suçtan polis merkezlerinde bulunan gözetim odalarına alınan şüpheliler en fazla burada 24 saat tutulabilmekte, 24 saatin üzerinde gözetim altında tutulması gerekenler, Eyalet Gözaltı Birimi'ne gönderilmektedir (Polizei im Bezirk, 2003).

Kontakt memurları, 45-50 yaş üzerindeki komiser sınıfı polislerden oluşur. Gündüz çalışırlar. Her birinin sorumluluk bölgesi bulunur. Sorumluluk bölgelerindeki, okullar, işyerleri, kurumlar ile iletişim kurarlar. Ayrıca, yaşlı yurttaşların kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili işlerini takip ederler. Genellikle resmi ve yaya olarak çalışmaları istenir (Schwindt, 2002).

3.8.2.3. Berlin Kriminal Polis Mdrlg (LKA)

1990 yılındaki iki Almanya'nın birleşmesine kadar Berlin Federe Devleti, galip devletlerin kontrolu altındaki durumuna devam etmiştir. Bu tarihe kadar Berlin'de Kriminal Polis rgt oluşturulmamıştı. Birleşmeden sonra Berlin Kriminal Polis Yasası kabul edilerek, Berlin Kriminal Polis Mdrlg 1994 yılında meydana getirilmiştir.

Berlin Krımanal Polis Mdrlg, eyalet içindeki altı Bölge Polis Mdrlg ile işbirliği içerisinde meydana gelen örgütlü suçlarla savaşmakla görevlidir. Kriminal Polis Mdrlg'nn toplam personel sayısı, Berlin Polis Mdrlg'nn dörtte birine karşılık gelmektedir.

Berlin Kriminal Polis Mdrlg'n Kriminal şube Müdürü yapmaktadır ve müdürlük, altı hareket şubesi ve bir teknik şubeye ayrılmaktadır.

3.8.2.3.1. Planlama şubesi (LKA 1)

Planlama şubesi, Suç nleme Planları Bürosu, Görev Planlaması Bürosu, Eyaletii ve Eyaletlerarası İlişkiler Bürosu, Genel rgt İşleri Bürosu'ndan meydana gelir.

Planlama şubesi'nin başlıca görevleri şunlardır:

- Suçların nlenmesi için gerekli çalışmaları yapmak,
- Suçla savaş teknik ve taktiklerini tespit etmek,
- Suçla savaşımda yol ve yöntemlerini tespit etmek,
- Personelin bilgi ve eğitiminin yenilenmesi için eğitim planları yapmak,
- Eyaletii ve eyaletlerarası işbirliğini sağlamak,
- Suç zmlmeleri ve değerlendirmelerini yapmak,
- Suçla savaşım bilgi güvenliğini sağlamak,
- Gençlikle ilgili suç nleme projeleri geliştirmek (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.3.2. rgtl (Organize) Suçlar şubesi (LKA 2)

Berlin Polis Yasası'na göre örgütlü suç; birden fazla kişi tarafından çıkar elde etmek, siyasi güç, medya, kamu yönetimi, adli makamlar ve ticari kuruluşlar üzerinde, kendi çıkar ve amaçları doğrultusunda baskı kurmak amacıyla, yıldışma ve korkutma yöntemleri kullanılarak yapılan suçlardır.

Örgütlü (Organize) Suçlar Şubesi; Ekonomik Suçlar Bürosu, Kaçakçılık Bürosu, Uyuşturucu Maddeler (Narkotik) Bürosu ve Yasadışı Göçmen Bürosu'ndan oluşur.

Örgütlü (Organize) Suçlar Şubesi'nin başlıca görevleri şunlardır;

- Federal Sınır Polisi ile işbirliği yaparak, yasadışı göçmen hareketlerini önlemek,
- Alman vatandaşlığına geçmek için kullanılan hayali evlilikleri araştırmak,
- Uyuşturucu madde kullanımını önleyici eğitici etkinliklerde bulunmak,
- Uyuşturucu madde ticaretini engellemek,
- Karapara aklanması olaylarını araştırmak,
- Organize ve örgütlü suç soruşturmalarını yapmak (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.3.3. Dolandırıcılık, Sahtecilik Şubesi (LKA 3)

720 personeli ile Kriminal Polis Müdürlüğü'nün en kalabalık şubesidir. Ticari Dolandırıcılık Bürosu, Eşya ve Kredi Dolandırıcılığı Bürosu, Resmi Suçlar Bürosu ve Kalpazanlık- Sahtecilik Bürosu'ndan oluşur.

Dolandırıcılık- Sahtecilik Şubesi'nin başlıca görevleri şunlardır;

- Ticari dolandırıcılık suç soruşturmalarını yürütmek,
- Memurların görevleriyle ilgili işledikleri suç soruşturmalarını yapmak,
- Sahte para basma olaylarını takip etmek ve soruşturmalarını yapmak,
- Dolandırıcılık ve sahtecilik konularında halkı bilinçlendirici eğitimler yapmak (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.3.4. Bireye ve Mala Karşı İşlenen Suçlar Şubesi (LKA 4)

Bu şubede, öldürme, silahlı soygun, kimliği belirsiz cesetlerin araştırılması, kayıp kişiler, ahlak suçları, çocuklara yönelik cinsel suçların araştırılması, uluslararası otomobil hırsızlığı, sigara kaçakçılığı ile gasp olaylarının soruşturmaları yapılmaktadır. Faili bilinmeyen suçların soruşturması, suçların açığa çıkarılması için tanık bulma etkinlikleri, internet ve basın yoluyla yurttaşların bilgilerine başvurma bu şube tarafından yerine getirilir (Polizei Berlin LKA; 2003).

3.8.2.3.5. Devlet Güvenliği Şubesi (LKA 5)

Devlet Güvenliği Şubesi, Anayasada belirtilen politik düzeni yıkmaya yönelik, siyasi içerikli suçlarla savaşmakla görevlidir. Sağ GÜdümlü Suçlar Bürosu, Sol GÜdümlü Suçlar Bürosu, Yabancılar Tarafından Örgütlenen Suçlar Bürosu, Tanık Koruma Bürosu, Değerlendirme Bürosu, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Bürosu, Silah Ruhsat Bürosu kısımlarına ayrılmaktadır.

Devlet güvenliğine ve Anayasal organlara ve topluma karşı yapılabilecek eylemlerin önlenmesi, açığa çıkarılması ve ortadan kaldırılması ile görevlidir. Berlin içerisinde düzenlenecek olan toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin izlenmesi, kontrolü ve araştırması bu şube tarafından yerine getirilir. Elde edilen bilgilerin tümü Federal Kriminal Polis Merkezi'nde toplanmaktadır. Ayrıca her türlü ateşli silah ve patlayıcı madde için ruhsat ile av ruhsatları bu şube tarafından verilir (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.3.6. Destek Şubesi (LKA 6)

Destek Şubesi, Araştırma ve Nakil Bürosu, Yakalama Bürosu ve Özel Birlik Bürosu'ndan oluşur. Yetkili mahkeme tarafından yakalama ve tutuklama kararı çıkanların araştırılması ve yakalanması, tutukluların nakilleri, rehine ve kaçırma olaylarının araştırılması bu şube tarafından yerine getirilir (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.3.7. Polis Teknik Enstitüsü (PTU)

Polis Teknik Enstitüsü, Merkez Kriminal Teknik ve Olay Yeri Araştırma Bürosu, Klasik Suç Tekniği ve Fizik Bürosu, Kimya ve Çevre Bürosu, Adli Toksikoloji ve Moleküler Biyoloji Bürosundan meydana gelmektedir.

Suçların araştırılma ve soruşturulmasının, bilimsel bilgi ve teknik yardımıyla yapılması Alman Ceza Muhakemeleri Usul Yasası (ACMUY)'nda bir disiplin olarak yer almaktadır. Bilimsel yöntemlerle suçu ve şüpheliyi ortaya çıkarmak, maddi suç iz ve delillerini elde etmek öncelikli amaçtır (Polizei Berlin LKA, 2003).

3.8.2.4. Merkezi Yönetim Dairesi

Berlin polisinin lojistik, araç, gereç, bütçe, personel, disiplin ve konut ile ilgili yönetim işleri bu daire tarafından yerine getirilir. Bu daire içerisinde çalışan personel, polisin dışındaki

sivil görevlilerden oluşmaktadır. Dairede; Raportör, Kontrol Şubesi, Hizmet Verimi Şubesi, Bütçe ve Personel Şubesi içerisinde; Bütçe Bürosu, Personel Bürosu, Disiplin ve Haklar Bürosu, Tıbbi Hizmetler ve İş Güvenliği Bürosu, Bakım ve Teknik Şubesi içerisinde; Konut Bürosu, İnşaat İşleri Bürosu, Silah ve Elbise Bürosu, Taşıtlar Bürosu, Şehir içi Trafik Şubesi içerisinde; Trafik Düzenleme ve Ceza Bürosu, Destek Şubesi içerisinde; Bütçe Bürosu, Yönetim Bürosu, İkmal Bürosu, Plan Proje ve Eşgüdüm Bürosu, Bilgi Danışma Bürosu ile Alt Yapı Bürosu'ndan meydana gelmektedir. Meslekten kaynaklanan psikolojik rahatsızlıkların tedavisi ile ilgili olarak Psikolojik Danışma Birimi de Merkezi Yönetim Dairesi içerisinde yer almaktadır (Polizei Berlin, 2003).

Türkiye'deki belediye zabıtalılarının yaptığı bazı görevler polis tarafından yerine getirilmektedir. Her türlü yiyecek ve içecek maddesinin üretimi, taşınması, satılması aşamalarında kontrolü ve iş yerlerinin genel sağlık açısından kontrolü Gıda Polisi tarafından yerine getirilmektedir. Polis bu görevi, gıda kontrol teknisyenleri ile birlikte yerine getirmekte ve yeterli koşulları taşımayan işletmeleri doğrudan kapatma yetkisine sahiptirler. Bu bölümde çalışanlar genelde sivil olarak görev yapmaktadırlar (Meral ve diğ. 2002, 7).

Berlin Polis Örgütü, içerisinde görevli polislerin, her türlü yer değiştirme, terfi işleri ile, bu müdürlük içerisinde görev yapan polisler hakkında yürütülen disiplin soruşturmaları, Personel Şubesi tarafından yerine getirilir. Bu şubede çalışanların tamamı polis dışındaki kişilerden oluşmaktadır.

Yönetim (idari) polis birimlerinde görev yapmaya istekli, temel eğitimini tamamlamış, 31 yaş altındaki adayların sınavları polis yöneticileri tarafından yapılır. Eğitim, 2.5 yıl süre ile polis birimlerinde ve Yönetim ve Hukuk Yüksek Okulunda tamamlanır. Eğitim süresince adaylara, Eyalet ve Federal Anayasa Hukuku, Yönetim Hukuku, Yönetim Teknolojisi, Genel Yönetim İlkeleri konularında kuramsal dersler verilir. Yazılı ve sözlü bitirme sınavlarını veren adaylar, polis birimlerinin teknik olmayan yönetim işlerinde görev alırlar (Polizeisekretär Anwaerter, 2003).

3.8.2.5. Berlin Polis Okulu

Berlin Federe Devleti'nde görev yapacak olan polislere, temel düzey polis eğitimi ile ileri düzey polis yöneticilerinin eğitimlerinin bir bölümü Berlin Polis Okulu'nda verilmektedir. Okul, Yönetim (İdari) Bölümü ile Polis Okulu Bölümü'nden meydana

gelmektedir. Yönetim Bölümü; Okul Merkez Yönetim Şubesi, Hizmetler Şubesi, Medya İlişkileri Şubesi ve Kontrol Şubesi'nden oluşmaktadır. Polis Okulu Bölümü ise; Polis Alma Şubesi, İleri Dal (Branş) Eğitimi Şubesi, Teknik İleri Düzey Eğitimi Şubesi, Sosyal ve Politik Bilimler Eğitimi Şubesi ile polis komiserlerini yetiştiren İleri Düzey Polis Eğitim Şubesi'nden oluşmaktadır (Polizei Berlin LPS, 2003).

Bir kişinin Polis Okulu öğretmeni olması için; 3 aşamalı eğitim görmesi gerekmektedir. Bu süreç toplam 6 ay sürer. 1. Aşama 2 hafta süreli Pedagoji eğitimi, 2. Aşama: Öğretmen olacak kişi, uzman öğretmenlerin derslerine izleyici olarak katılır. Kısa konular anlatılır ve uzman öğretmen onu destekler. Bu süreç 5 ay sürer. 3. Aşama: Pedagoji bölümündeki konular daha da derinleştirilir. Hangi bilgilerin öğrenildiği test edilir. Tüm eğitimlerin sonunda bir sınav yapılır ve sınavda başarılı olanlar eğitici olarak görevlendirilir (Meral ve diğ. 2002; 18).

3.8.2.5.1. Temel Polis Eğitimi

Temel polis eğitimi Berlin Polis Okulu'nda verilmektedir. Polis Okuluna kabul edilmenin koşulları şunlardır:

- Alman vatandaşı olmak (AB vatandaşı ve Almanya'daki diğer Türk, Polonya ve eski Yugoslavya vatandaşları için özel koşulları taşıyor olmak),
- 16-24 yaşları arasında olmak,
- Temel eğitimi bitirmiş olmak,
- Sürücü belgesine sahip olmak,
- Bayanlar için 1.60 cm. Erkekler için 1.65 cm.den kısa boylu olmamak,
- Yazılı, sözlü ve spor sınavlarını geçmek,
- Sağlık raporu olumlu olmak.

Temel polis eğitiminin süresi 2.5 yıldır. 1. Eğitim yılı, bir polis merkezinde 1 hafta süreli kurs ile başlar. Temel eğitim; kuramsal hukuk eğitimi, spor, uygulamalı eğitim, mesleki yazışma, mesleki ve psikolojik seminerler ile genel polis bilgilerini kapsar. 1. eğitim yılı ders yılı sonu bitirme sınavı ile sona erer.

2. Eğitim yılında, mesleki teknik bilgiler daha derinlemesine öğrenilir. Spor ve ileri düzeyde psikolojik seminer eğitimleri eğitimin bir parçasıdır. 2. Eğitim yılı bitirme sınavı ile sona erer. Kariyer sınavını 2 ortalama not ile geçenler mesleğe erkenden atanırlar.

6 Aylık son eğitim döneminde mesleki derslerle psikolojik seminer eğitimleri devam eder ve polis merkezlerinde uygulamalı eğitim yapılır. Uygulamalı derslerin bir kısmı, polisin sürekli ilişki içerisinde bulunduğu hastaneler, itfaiye, mahkemeler ve özel güvenlik şirketleri içerisinde yapılır. 1. Kariyer sınavını geçenler aday polis memuru olarak Hazır Kuvvet Polisi kadrolarına atanırlar (Mittlerer Dienst Schutz Polizei, 2003).

Okulda verilen dersler; üç ana görevi yerine getirebilecek biçimde planlanmaktadır. Bunlar; Trafik (%50), Devriye ve Suç Soruşturması'dır. Dersler, konuların kuramsal kısımlarının anlatılmasından sonra aynı konuların uygulamasının yapılması biçiminde birbirini izleyerek işlenmektedir. Uygulamalı derslere; Hukuk, Psikoloji ve Polis Taktik ve Tekniği konularında uzman (3) öğretmen birlikte katılmaktadır. Uygulamalı eğitim sırasında kamera çekimi yapılmakta ve ders bitiminde öğrencilerin kendi hatalarını görmesi sağlanmaktadır. Davranış ve konuşma tarzı, Psikoloji öğretmeni tarafından izlenmekte ve ders sonu değerlendirmede ayrıntılı olarak eleştiri yapılmaktadır.

Polis okulu eğitimi süresince verilmekte olan üçer aylık uygulamalarda; öğrenciler gönderildikleri karakollarda görevli bulunan pedagoji eğitimi almış personel tarafından kuramsal olarak öğrendikleri konuların uygulamalarını yapma olanağı bulmaktadır.

Mezun olan öğrenciler, 2 yıl süresince hazır kuvvet polisi görevinde bulunmakta, daha sonra karakollarda görevlendirilmektedirler. Bu süre içerisinde, gereksinim halinde karakollardaki devriye polisine takviye görevini de yerine getirmekte ve bu şekilde bir sonraki aşamadaki göreve hazır hale gelmektedirler.

Polis Okullarında uygulanacak izlencelerin, içeriğin, kuramsal ve uygulamalı eğitimin veriliş biçiminin belirlenebilmesi amacıyla öğretim görevlileri ve değişik birimlerde görev yapan farklı rütbelerdeki polislerden oluşan bir "Çalışma Komitesi" kurulmuştur.

Söz konusu bu çalışma komitesi, ayrıca eğitim-öğretim dizgesinin işleyişini ve doğruluğunu da sürekli denetlemektedir (Meral ve diğ. 200, 17).

3.8.2.5.2. İleri Düzey Polis Eğitimi

İleri düzey polis eğitimi, 3 yıl sürmekte ve Berlin Yönetim ve Hukuk Yüksek Okulu'nda verilmektedir. Okula başvuru koşulları şunlardır:

6 yıl süreli polis olarak görev yapan, iyi sicil not ortalamasına sahip, komiserlik giriş sınavını kazanan polisler ile birlikte, dışarıdan alınacaklarda şu koşullar aranır:

- Alman vatandaşı olmak (AB vatandaşı ve Almanya'daki diğer Türk, Polonya ve eski Yugoslavya vatandaşları için özel şartları taşıyor olmak),
- En fazla 31 yaşında olmak,
- Yüksek Okul veya Meslek Yüksek Okulu mezunu olmak,
- Sürücü belgesi sahibi olmak,
- Bayanlar için 1.60 cm. Erkekler için 1.65 cm.den kısa boylu olmamak,
- Yazılı, sözlü ve spor sınavlarını geçmek. Sözlü sınav; bireysel fikirlerin açıklanması, grup tartışması, polisiye bir olayın çözümlenmesi ve polisiye bir olayın medya önünde anlatılması konularını içerir.
- Sağlık raporu olumlu olmak

3 yıl süren eğitim dönemi, 2 yıl süreli eğitim ve 1 yıl süreli uygulamalı eğitim dönemlerine ayrılmaktadır. 3 Yıllık eğitim dönemi, 6 devreye ayrılmaktadır. 1. devre tam dönem eğitim, 2. devre temel uygulama, 3. devre tam dönem eğitim, 4. devre ana uygulamalı eğitim, 5. devre tam dönem eğitim, 6. devre tam dönem eğitim sürecinden oluşur. 6. devrenin sonunda bitirme sınavı yapılır. Bitirme sınavı, Anayasa Hukuku, Kamu Hukuku, Polis Yasası, Ceza Hukuku, Ceza Usul Hukuku ve Trafik Hukuku konularından yapılır.

6. Devre sonunda, komiser adaylarının; Çalışma Projesi içinde yer alma (1 Puan), 2 Seminer içinde yer alma (2 Puan), 1 Ev ödevi hazırlama (1 Puan), 5 Kurs (5 Puan), Ana uygulama eğitimi (1 Puan) olmak üzere toplam 10 not ortalaması üzerinden Yöneticilik Notu verilir. Komiser adaylarının ileriki meslek yaşantılarında, yeni atanacakları görevlerde bu yöneticilik notları göz önünde tutulur. Projelerde adayların sorun çözme yetenekleri ön plandadır (Gehöbener Dienst Schutz Polizei, 2003).

3.8.2.5.3. Hizmetiçi Eğitimi

Bir polis yılda 52 saat hizmet içi eğitim almak zorundadır . Personel hizmet içi eğitim konularını kendisi belirlemektedir. Hizmet içi eğitim; Temel Eğitim, Uzmanlık Eğitimi ve İleri Düzey Eğitimi olmak üzere üç aşamalı olarak gerçekleştirilmektedir.

3.9. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi

Almanya Polis Örgütü'nün işleyişi; hukuksal, yönetsel, güvenlik ve personel açılarından işleyiş alt başlıkları altında incelenmiştir.

3.9.1. Almanya Polis Örgütü'nde Hukuksal Açıdan İşleyiş

Almanya'da, Medeni Hukuk, Ceza Hukuku, Ceza İnfaz Dizgesi, Adliye Örgütü, Polis Görev ve Yetkileri, Yargılama Biçimi, Baro, Noterlik, Gösteri ve Yürüyüş Hukuku, Yabancıların Oturma ve Yerleşimleri, Silah ve Patlayıcı Madde Dizgesi alanında, federal ve federe devletlerin ortak yasa yapma yetkisi vardır.

Federal Polis Yasası, ülke genelinde polisin görev ve yetkilerinin çerçevesini çizmiştir. Eyaletler bu çerçeve yasanın dışına çıkmamak koşuluyla kendi polis yasalarını oluşturmuşlardır. 16 Eyaletin her birinde, eyalet polis örgütünün örgüt yapıları ve çalışmaları ile ilgili 16 değişik polis yasası bulunmaktadır. Ancak yasalar her zaman birbirine paralel olamamaktadır. Federal Trafik Yasası, Çerçeve Federal Polis Yasası ve Ceza Muhakemeleri Usul Yasası bütün Almanya genelinde geçerlidir.

Almanya'da polisin her hareketi resmi bir davranıştır. Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası (FACA), resmi bir davranışın hukuk ve yasalara uygun olarak gerçekleşmesini ve başına buyruk hareketlerden uzak olması gerektiğini belirtmektedir.

Almanya'da federe hükümetler (eyaletler) yasaların uygulama biçimlerini ve bunun için gerekli olan kamu örgütlerini oluşturma konusunda geniş bir düzenleme yetkisine sahiptir. Eyalet hükümetlerinin federal yasaları uygulama ve Federal Hükümetin devrettiği yetkileri kullanma biçimi de her eyalette değişmektedir (Yılmaz, 1996, 44).

Federal Ceza Kanunu'nda, kesin olarak düzenlenmiş ve federal yasayı yapan kanun koyucu tarafından üzerinde durularak, cezalandırılmamasına karar verilmiş olan konular eyalet hukuku ile cezalandırılmazlar. Eyaletler tarafından yapılan yasalar, yalnızca bu kurala aykırı olmamak şartıyla geçerlidirler. Hukuki bir konu bu biçimde, federal hukuk tarafından eksiksiz olarak, tam anlamıyla düzenlenmişse, bu konuda eyalet hukuku uygulanamaz. Bu kural ülke genelinde önem taşıyan bütün konularda geçerli olduğundan, eyaletlerin ceza hukuku alanında, yalnızca bölgesel ve yerel konularda düzenleme yapma yetkileri vardır (Jescheck, 1989, 12).

Alman Polis Örgütü'nde kriminal polis suçların soruşturulması ile görevli olarak adli polis işlevini görmektedir. Bunun yanı sıra bazı basit hırsızlıklar, bisiklet hırsızlığı, marketlerden yapılan hırsızlık vb. suçların soruşturmaları üniformalı (koruma) polis birimlerinde görev yapan polis görevlileri tarafından yapılmaktadır. Bu nedenle Almanya'da

kesin olarak bir adli polis ve önleyici (idari) polis ayrımının yapıldığı söylenemez. Adli makamlara bağlı bir polis gücü bulunmamaktadır (Brandt, 1997, 54-55).

Suçların soruşturma esaslarını belirten, Alman Ceza Muhakemeleri Usul Yasası (ACMUY) bütün Almanya genelinde geçerlidir. ACMUY'a göre polis, suçların soruşturulmasında eyalet savcısının yardımcısıdır. Ayrıca, gümrük görevlileri, vergi memurları, askeri konularda askeri polis ile sınır polisi de suç soruşturması yapma yetkisine sahiptir. Eyalet polis örgütleri genel olarak iki alana ayrılmaktadır. Üniformalı (Koruma) Polis ile Kriminal Polis. Üniformalı Polis genel olarak, kamu düzeninin sağlanması için gerekli önlemlerin alınması ve trafik görevlerini yerine getirir, küçük suçların (hırsızlık, darp vb.) soruşturmasını yapar. Ayrıca çevreye karşı işlenen suçlar da koruma polisi tarafından yerine getirilir. Kriminal polis ise; kamu düzenini ve güvenliği ağır biçimde bozan suçlar, genç kesime karşı işlenen suçlar ile gençler tarafından işlenen suçlar, cinayet suçları, sağ ve sol güdümlü suçlar, yabancı düşmanlığı içeren suçlar ve örgütlü suçların soruşturmasını yapmaktadır (Feltz, 2002c).

Sağ güdümlü terör suçları ile yabancı düşmanlığı içerikli şiddet eylemlerinin izlenmesi ve bunlarla savaşım için, federal devlet ve eyaletler arasında Enformasyon (Bilgi) Grubu kurulmuştur. Bu çalışma grubunda aşırı sağ ve sağ kaynaklı terör eylemleri ile bunlarla savaşımında alınacak eyaletler ötesi önlemler eşgüdümlemekte, Anayasayı Koruma Örgütü, polis ve adli makamlar arasında bilgi alışverişi yapılmaktadır (Almanya'daki Yabancıların Durumu, 1995, 73).

Polis suçların soruşturmasını yaparken Alman Ceza Muhakemesi Usul Kanunu'na göre; savcının talimatlarına uygun olarak hareket etmektedir. ACMUY'na göre; polis meydana gelen bütün suçları soruşturmak ve delillerini ortadan kalkmadan elde etmek ve elde ettiği tüm kanıtları geciktirmeden savcıya ulaştırmak zorundadır (ACMUY mad.163). Adli soruşturmanın hızlı yapılmasını sağlamak için bu kanıtlar doğrudan savcılık aracılığıyla adli mahkemelere ulaştırılmaktadır. Savcının kendi polis gücü bulunmamaktadır. Suç soruşturması polis tarafından yapılmaktadır. Polis adli soruşturmanın büyük bir bölümünü bağımsız olarak gerçekleştirmektedir. Ancak, her zaman savcının talimatlarına bağlıdır. Savcı, her olayda polise talimat verme yetkisini kullanmayıp; suç soruşturmasını yapan kriminal polisin deneyiminden yararlanmak isteyebilmektedir. Bununla birlikte savcı ile polis arasında çok yakın bir işbirliği bulunmakta ve polis her zaman savcının önerilerini alabilmektedir.

Çok büyük ve önemli bir olayda, savcı yetkisini kullanarak adli soruşturmayla ilgili olarak bazı önlemler alabilmektedir. Bu tür olaylarda suç soruşturması savcının talimatları doğrultusunda biçimlenmektedir. Savcı telefonla talimat verebildiği gibi doğrudan sorgulama da yapabilmektedir.

Soruşturmayı yapan polis görevlileri yalnızca belirli savcılara bağlı olmaktadır. Adli soruşturmayı yürüten polis, soruşturmayı alan savcıyla beraber çalışmaktadır. Savcı ile polis ilişkisi çok yakındır ve karşılıklı işbirliği vardır. Eğer soruşturmada yasal sorunlar çıkarsa; savcının talimatları doğrultusunda hareket edilmektedir. Çok uzun süreli davalarda savcı polisle belirli zamanlarda bir araya gelerek durum değerlendirmesi yapmaktadır.

Polis bir soruşturmayı tamamladığında, savcıya soruşturma ile ilgili rapor vermektedir. Bu raporda polis, tespit ettiği konulara yer vermektedir. Bu rapor da, savcının hazırladığı iddianamenin temelini oluşturmaktadır. Bunda da son kararı verecek olan kurum savcılıktır (Brandt, 1997, 58-60).

Almanya’da polisin suçların soruşturulup soruşturulmamasına karar verme yetkisi bulunmamaktadır. Polis tarafından ortaya çıkarılan ve ceza yasasında yer alan her suçun kayıt edilmesi ve soruşturulması gerekmektedir. Yalnızca savcılar suç hakkında kovuşturulmasına yer olup olmadığına karar verebilirler. Basit suç soruşturmaları savcıya bilgi vermeden tamamlanıp adliyeye gönderilebilmektedir. Savcı hazırlanan soruşturmaya göre ceza davası açıp açmamaya bundan sonra karar vermektedir (Feltet, 2002b).

Adli bir soruşturma olduğu zaman, mahkemeler de polisi izleyebilmektedir. Adli soruşturmalar mahkemeler tarafından denetlenmektedir. Aynı biçimde, kamuoyu ve yurttaşlar da polisin yaptığı çalışmalarını izleyebilmektedir. Bu nedenle de polisin çok iyi bir eğitim alması gerekmektedir (Brandt, 1997, 58-60).

Adli olaylarda şüpheli sayısını en aza indirmeyi amaçlayan Bilgisayar Sistem Çözümlemesi polis tarafından kullanılmaktadır. Adli bir olaydan sonra, somut olayın özelliklerine ilişkin veriler bilgisayara yüklenmekte, veriler işlendikçe şüphelinin belirgin özellikleri ortaya çıkmakta ve şüpheli olmayanlar elenmektedir (Öztürk, 1996, 218).

Polisin, bireysel haklara müdahalesi, bu hakların sınırlandırılması söz konusuysa bunlar hakim onayını gerektirmektedir. Örneğin, telefon dinlemesi yalnızca çok ciddi suçlarda olabilmektedir.

FACA mad.104'e göre; kişinin özgürlüğü ancak yöntemine uygun olarak çıkarılmış bir yasayla ve o yasada öngörülen şekillere uymak suretiyle kısıtlanabilir. Tutuklanan kişilere ruhi ve bedeni kötü davranışta bulunamaz.

Özgürlüğün kısıtlanmasına (yakalama, arama, geçici olarak bir eşyaya el koyma vb.) ve bunun süresine ancak hakim karar verebilir. Her çeşit özgürlüğün kısıtlanmasında hakim kararının alınması gereklidir. Polis, kendi yetkisine dayanarak, hiç kimseyi yakaladığı günün bitiminden sonra gözaltında tutamaz.

Cezayı gerektiren bir eylemden şüphe nedeniyle geçici olarak yakalanan herkes, en geç yakalanmayı izleyen gün, kendisine yakalanma nedenlerini bildirecek, kendisini sorguya çekecek ve itirazları için ona fırsat verecek olan hakim önüne çıkarılmaktadır. Hakim, gerekçeli bir tutuklama emri çıkarır veya serbest bırakılmayı emreder.

Özgürlüğün kısıtlanması ve süresi konusundaki her hakim kararından, tutuklananın aile bireylerinden biri veya güvendiği bir kişi derhal haberdar edilir.

ACMUY'da 1992 yılında yapılan bir düzenlemeyle; tanıklarla ilgili hükümler yeniden düzenlenmiştir. Tanıkların, öç alma, hesap sorma vb. zor durumlara karşı daha etkin bir biçimde korunabilmesinin yasal çerçevesi çizilmiştir. Bununla tanığın dinlenmesi sırasında, kimliği tespit edilirken ev adresi yerine iş adresini vermesi veya tanığın hayatına, bedenine ve özgürlüğüne yönelik bir tehlikenin olabileceği endişesi varsa; duruşmalarda yalnızca adreslerinin değil kimliğinin de gizlenebilmesi olanağı getirilmiştir. Tanığın gerçek kimliğine ilişkin bilgiler savcılıkta saklanır (Öztürk, 1996; 229).

Polis birimlerinde alınan ifadeler, polisin kendi anlatım yöntemine veya hukuk diline uygun olarak yazılmaz. İfadeler, yalnızca sorgulanan bireyin kendi iradesi yönünde ve kendi anlatım yöntemiyle söylediği biçimde tutanağa kaydedilir. Sorgulanan bireyin kullandığı özel anlatımlar da tutanakta yer alır. İfadenin tutanağa geçmesinin sonrasında, sorgulanan birey ifadesinin tutanağını okumak üzere alır. Sorgulanan kişiye ifadesi üzerinde el yazısı ile değişiklik yapma olanağı tanınır. Sorgulanan birey, ifade tutanağı üzerinde yaptığı değişikliklerin altını kendisi paraf eder. İfade tutanağı sayfaları numaralandırılıp, isim ve tarih yazıldıktan sonra imzalanır (Schuh, 1996, 101).

3.9.2. Almanya Polis Örgütü'nde Yönetmel Açından İşleyiş

FACA mad.30'a göre; Temel Yasa'da başka bir düzenleme yapılmadığı veya tersine olanak sağlanmadığı sürece, devlet yetkilerinin kullanılması ve görevlerinin yerine getirilmesi eyaletlere aittir. Buna göre polis güçlerinin kurulması ve denetlenmesi görevi de eyaletlere aittir. Aynı zamanda bu ilkeye bazı istisnalar getirilmiştir. FACA mad. 87/1'e göre; federal devlet, federal sınırları korumak için Federal Sınır Polisi ve mad. 87/3'e göre de; federal bir yasayla bağımsız yüksek federal makamlar ve federal devlete doğrudan bağlı yeni kamu tüzel kişileri ve kamu hukuku kurumları kurabilmektedir. Ayrıca FACA mad. 73/10'a göre, federal devlet ile federe devletler arasında ortak çalışmayı sağlamak amacıyla bir Federal Kriminal Polis Merkezi'nin kurulması öngörülmüştür (Galolar, 1973, 22).

Almanya'da 1974 yılında hazırlanan İç Güvenlik Programı'nda, eyaletler arasındaki işbirliği ve eşgüdümü sağlamak, kriz durumlarında birlikte çalışmayı düzenlemek amacıyla Federal İçişleri Bakanlığı'na bağlı Polis Teftiş Kurulu Başkanlığı oluşturulmuştur. Ayrıca, yine Federal İçişleri bakanı'na bağlı olarak görev yapan Hazır Kuvvet Polis Müfettişliği oluşturulmuştur. Görev alanına, eyaletlerdeki Hazır Kuvvet Polis birimlerine anayasal ve imzalanmış anlaşmalar çerçevesinde, olağanüstü hal, acil durum, savunma durumları girmektedir. Hazır Kuvvet Polis birimlerinin istihdam esaslarını düzenlemek, bu birimlerle ilgili eyalet ve federasyon arasındaki anlaşmaları hazırlamak, gerekli değişiklikleri düzenlemek, eğitim ve üst düzey eğitim programlarını hazırlamak, eyaletlere geçiş istihdamlarını değerlendirmek başlıca görevleri arasındadır (Ritter, 1999, 156).

Federal Kriminal Polis Merkezi ile Federal Sınır Polisi, Federal İçişleri Bakanı'na bağlı olarak görev yapmaktadırlar.

Federal Kriminal Polis Merkezi görevlilerinin, eyaletlerdeki polisler emir ve talimat verme yetkisi bulunmamaktadır. Buna rağmen, federal ve eyaletler düzeyindeki işbirliği etkin bir biçimde yürütülmektedir (Felts, 2002c).

Almanya'da polis örgütü bütün eyaletlerde, Eyalet İçişleri Bakanına, kent devletlerinden Berlin, Bremen ve Hamburg'da İçişleri Senatörü (Bakanı)'ne bağlı olarak görev yapmaktadır. Federe devletler ve Federal İçişleri Bakanınca kabul edilen güvenlik programı çerçevesinde tek tip bir polis örgütü dizgesi benimsenmiştir.

Eyaletlerde, yönetsel ve belediye ile ilgili işler birbirinden ayrılmamıştır ve aynı yönetsel organlar tarafından yürütülmektedir. Bu yönetsel makamlara seçimle işbaşına gelmektedir (Yılmaz, 1996, 68).

Eyaletlerde, polisin yönetsel kontrolundan en üst yönetim organı olarak eyalet içişleri bakanı veya senatörü ile en üst düzey yönetsel yetkililer, polis örgütü başkanları ve eyalet bölgelerinde emniyet müdürleri sorumludur. Siyasi yöneticiler veya seçimle göreve gelen yöneticiler, yürütme ile görevli olan polise talimat verme yetkisine sahiptirler. Bu yöneticiler özellikle polisin günlük çalışmalarıyla ilgili olarak polis örgütünün başkanları ve emniyet müdürlerini denetlemekle yükümlüdürler.

Kuzey Ren Vestfalya Eyaleti'nde, yönetsel amirlerin yanı sıra polisin kontrolu için komisyonlar (Polis Danışma Kurulları) kurulmuştur. Bu komisyonun üyeleri, yerel hükümet temsilcilerinin önerisi ile bölge, kent-ilçe veya belediye başkanının onayı ile seçilmektedirler. Bu komisyonlar, toplumla polis arasında bağlantıyı sağlamak ve polis örgütünü denetlemeleri, polis politikalarının halk ve polis işbirliğiyle oluşturulması için kurulmuştur (Such, 1989, 154-155).

Eyalet polis müdürlükleri siyasi bir makam olduğundan, bu makama Bakanlar Kurulu (Senato) tarafından atama yapılmaktadır. Polis müdürü olarak atanan kişilerin polis olma şartı bulunmamaktadır. Hukukçular, hakimler ve savcılar da bu makama atanabilmektedirler. Eyalet polis müdürleri, günlük polisiye olayların dışında daha çok güvenlik sorunları ve senato ile ilişkilerle ilgilenirler (Yılmaz, 1996, 44-45).

Basın Sözcüsünün önemli bir işlevi vardır. Çünkü Alman Basın Kanunu'na göre Savcılık, kamuoyunda gündeme gelmiş bazı suçlar hakkında basına açıklama yapmak zorundadır. Öte yandan basından faydalanmak da olanaklıdır. Suçlarla ilgili olarak basına açıklama yapma yetkisi sadece Başsavcıdadır. Zaman zaman savcı ile Polis ortak basın toplantısı yapmaktadır (Meral ve diğ. 2002, 21).

3.9.3. Almanya Polis Örgütü'nde Güvenlik Hizmetleri Açısından İşleyiş

Almanya'da polis iç güvenliğin koruyucusudur. İç güvenliğin sağlanmasında polis, suç işlenmesini önleyici önlemleri alır. Demokratik bir toplumda, yasalar ve hükümet siyasetinin yaptırımının dışında, özgürlükleri koruma ve garanti altına alma polisin görevidir.

Almanya’da yerel düzeyde kullanılan suç sorunu yaklaşımında; güvenlik birlikte çalışan polis ve yurttaşların ortak görevi olarak algılanmaktadır. Bölge temelli suç önleme çalışmaları, suç önleme tedbirleri sayesinde, yerel yurttaşlarla yakın işbirliği içerisinde suçların ve suç korkusunun önlenmesinde büyük yeri vardır (Kube, 1996, 15).

Almanya’da kriminoloji araştırmalarına BKA’da 1974 yılından beri devam edilmektedir. Bu araştırmalarda başlıca; Viktimoloji (Mağduru inceleyen bilim dalı), çevre suçları, aydınlatılamayan suçlar, beyaz yaka suçları (kara para aklama veya yıkama), polise bildirilmeyen suçlar, uyuşturucu suçları ve polis etiği konularında çalışmalar yapılmıştır.

Almanya’da kamu yönetiminin, hizmete yönelik bir kuruluş ve tepeden yönetmeyen bir devlet örgütü olarak anlaşılmaya başlanmasından itibaren; kamu kurumlarında yurttaşla doğrudan yakınlık kuran, güler yüzlü yönetim programları hazırlanmıştır. Bu programlarda, personelin davranışlarına ilişkin eğitimler, yönetim kesimlerinin özeksizleştirilmesi amacıyla genel başvuru ve bilgilendirme yerleri kurulmuş, yönetim programlarının kırtasiyecilikten arındırılması için, yerel yönetim birimlerinin de kendileri ile ilgili olmayan başvuru formlarını dağıtmaları ve kabul etmeleri dizgesi getirilmiştir (Schimanke, 1986, 9).

Polis uygulamalarındaki gelişmeler, toplumun değişmesi, kullanılan teknik alet ve gereçlerin artması, polis ile yurttaşlar arasındaki işbirliğinin azalması vb. nedenlerle polislik uygulamalarında değişim gerekli görülmüş ve Almanya’da, eyaletler düzeyinde suçları önlemek amacıyla, 1998 yılından itibaren Toplum Destekli Polislik (Community Policing) uygulamaları benimsenmiştir (BKA, 2002). Toplum Destekli Polislik, Almanya’da Toplumla Dostça Polislik (Citizen Friendly Policing- Bürgernahe Polizeiarbeit) olarak adlandırılmıştır. Toplum Destekli Polislik uygulamalarının temel felsefesi; önleyici polislik hizmetleri ve güvenlik sorununun, tüm yurttaşları ilgilendiren ve çözümünün de herkesin sorumluluğunu gerektirdiğidir. Bunu sağlamanın öncelikli koşulu, polis ile yurttaşların arasındaki iletişim ve karşılıklı anlayışın oluşturulmasıdır. İngiltere ve ABD’de 1982 yılından beri uygulanmaktadır (Kavgacı, 1997, 28). Ayrıca, evden ayrıldıkları ve olmadıkları zamanları komşularına haber vererek, onların ev ve eşyalarını kontrol etmesini özendiren Komşuluk Gözetimi Yöntemi yaygınlaştırılmaktadır.

Almanya’da, Toplum Destekli Polis uygulanmasından hareketle, suç önleme bütün yurttaşların görevidir. Eyaletlerde, yerel düzeydeki suçların yerel önlemlerle önlenebileceği düşüncesiyle, federal bakanlıkların, belediye başkanlarının, enstitülerin, sivil toplum

örgütlerinin ve yurttaşların katılımıyla **Suç Önleme Komiteleri** kurulmuştur. Ayrıca bu Komitelere savcı ve hakimlerin de katılmaları sağlanarak, etkili suç önleme hedefleri belirlenmektedir. Bu komitelerin başlıca amacı, bireylerin suçtan mağdur olma korkusunu azaltmak, suç önlemede sivil toplum örgütleri ile işbirliğini gerçekleştirmektir.

Berlin’de 16-19 yaş arasındaki suç işleyen gençler arasında düzenlenen spor etkinlikleri suç önleme çalışmalarına örnek olarak verilebilir. Gençler ile yetkililer arasında karşılıklı güveni sağlamak, gençlere sportif etkinliklerin yanı sıra, sosyal sorunları çözmede tavsiyelerde bulunmak amacı güdülmüştür. Yetkililere göre, boş zamanlarını verimli bir biçimde değerlendiren gençler suç işlemeyeceklerdir.

Federal Sınır Polisi, Toplum Destekli Polislik uygulamalarında eyalet polislerine tren istasyonları, metrolar, yurttaşların yoğun olarak bulunduğu alışveriş merkezlerinde yaya devriye olarak yardımcı olmaktadır. Ayrıca, Özel Güvenlik Örgütleri ile ortak çalışmalar yürütülür ve işbirliği sağlanır.

Yurttaşları oluşabilecek suçlar konusunda uyarmak için Polis İmdat telefonunun dışında, Toplum Destekli Polis yardım hattı kurulmuştur. Ayrıca, polis tarafından yurttaşların evleri ziyaret edilerek, suçlar konusunda uyarılar yapılmaktadır (hırsızlık konusunda teknik uyarılar, dolandırıcılık, uyuşturucu kullanımı vb.). Bunun yanı sıra polis, suçtan korunma yolları ile ilgili kitapçıklar hazırlayarak dağıtımını yapmaktadır.

Federal ve Federe Bakanlıkların hepsinin kendi alanlarıyla ilgili suç önleme çalışmaları bulunmaktadır. Bunların başlıcaları, İçişleri, Adalet, Sağlık, Eğitim ve Bilim, Aile Kadın ve Gençlik, Çevre ve Doğayı Koruma Bakanlıklarıdır.

Gençlik suçlarının önlenmesi konusunda Aile Mahkemesi Hakimi, okul, polis ve sosyal enstitüler ortak çalışmalar yürütürler. Çocuğun suçtan korunması için Aile Mahkemesi hakimine geniş yetkiler tanınmıştır (Crime Prevention in Germany, 2004).

Federasyon ve eyaletlerin bütün makamları, karşılıklı olarak birbirlerine hukuksal ve yönetsel yardımda bulunurlar. Kamu güvenliğinin veya düzeninin korunması, yeniden oluşturulması için her eyalet, özel önemi olan durumlarda polis güçleri ve Federal Sınır Polis birliklerinin araçlarını, kendi polis güçlerini desteklemek için isteyebilir. Doğal bir afette veya çok ağır bir kazada, bir eyalet, diğer bir eyaletin polis güçlerini, başka kurumların ve Federal Sınır Polisi birlikleri ile askeri birlikleri yardıma çağırabilir.

FACA mad. 35'e göre; doğal bir afet veya kazanın birden fazla eyaleti tehdit etmesi durumunda, Federal Hükümet eyalet hükümetlerine istekte bulunarak polis güçlerini diğer eyaletlerin hizmetine vermelerini, aynı biçimde Federal Sınır Polisi birliklerinin ve askeri birliklerin eyalet polis güçlerini desteklemelerini emredebilir.

FACA mad. 10'a göre; mektup gizliliği ile posta ve telefon haberleşmelerinin gizliliğine dokunulamaz. Sınırlamalar ancak bir yasaya dayanarak konabilir. Sınırlamalar, özgür demokratik temel düzenin, Federasyon veya bir eyaletin varlık ve güvenliğini korumaya hizmet ediyorsa, bu durumda yasa, sınırlamaların ilgiliye bildirilmemesi ve hukuk yolu yerine, parlamento tarafından belirlenen organ ve yardımcı organlarca yapılacak kontrolün geçtiğini belirtebilir.

Almanya'da istihbarat toplamakla, federal düzeyde, merkezi Köln'de olan Anayasayı Koruma Ofisi (Bundesamt for Verfassungsschutz-BfV), merkezi Münih'te olan Federal İstihbarat Servisi (Bundesnachrichtendienst-BND), ve Alman Silahlı Kuvvetleri içerisinde de, Askeri Gizli Servis (Militärische Abschirm Dienst-MAD) sorumludur. Anayasayı Koruma Ofisi ve Federal İstihbarat Servisi benzeri kurumlar, eyaletlerde de oluşturulmuştur (National Security in Germany, 2002).

1999 Temmuz'da Alman Anayasa Mahkemesi verdiği bir kararla, Federal İstihbarat Servisi (BND)'ni, terörizm ve yasadışı uyuşturucu ve silah trafiğini önlemek amacıyla, istediği uluslararası haberleşmeleri izlemeye yetkili kılmıştır.

Almanya'da teknik dinleme G10 adlı yasa ile düzenlenmiştir. Bu yasaya göre, mahkemenin teknik dinleme kararı verebilmesi için, teknik dinlemenin en son çare olduğunun kanıtlanması gerekmektedir. Herhangi bir mahkemedeki hakim dinleme kararı verebilmektedir. Soruşturma hakimi 90 güne kadar dinleme yapma kararı verebilmektedir. Acil durumlarda savcı, 3 güne kadar dinleme kararı verme yetkisine sahiptir. Dinlemenin sonucu başarılı olduğu takdirde süre 90 gün daha uzatılabilir.

Teknik dinlemenin kullanılabileceği suçlar, ACMUY mad. 108'de listelenmiştir. Bunların arasında bir suç organizasyonu üyesi olmak, cinayet, para ile ilgili suçlar, soygun, gasp, yasadışı uyuşturucu ve silah ticareti, terörizm ile vatana ihanet suçları bulunmaktadır.

Almanya'da, Alman yurttaşlarının hedef olduğu teknik dinlemeler, 5 milletvekilinden oluşan bir komisyon tarafından denetlenmektedir. Yabancıların teknik dinleme etkinliklerinin kontrolü da yine Federal Parlamento tarafından yerine getirilmektedir (Özdoğan, 2002; 14).

Almanya’da suç oranlarındaki artış nedeniyle özel güvenlik şirketlerinin sayılarında da artış gözlenmektedir. 1989 yılında özel güvenlik şirketlerinde çalışan personel sayısı 61.000 dolaylarındadır. Ülkede bulunan özel güvenlik şirketlerinin etkinlikleri, 1976 yılında çıkarılan bir kanunla düzenlenmiştir. Özel güvenlik işlerinde 18 yaşın altındakiler çalıştırılmazlar. Giydikleri üniformalar diğer kamu hizmetlerinden ve polisin üniformasından farklı olmak zorundadır. Temel eğitim dersleri uzmanlar ve polis görevlilerince verilir (Yılmaz, 1996, 113).

Almanya’da polis ile özel güvenlik şirketleri arasında, futbol karşılaşmaları, metro istasyonlarının ve alt geçitlerin korunması, mağaza ve işyerlerinin güvenliğinin sağlanmasında yakın işbirliği vardır. Bazı eyaletlerde polisten önce, işyerleri ve mağazaların hırsızlık alarmları çaldığında, özel güvenlik şirketi elemanları olay yerine gider ve durumu kontrol ederler (Feldes, 2003b).

Futbol maçında alınacak tedbirlerden önce maçın oynanacağı stat da toplantı yapılır. Statlarda polislere ayrılmış odalarda; polislerin toplantı yaptığı oda ve bu odada stadı izleyen kameraya bağlı ekran ve haberleşmeyi sağlamak amacıyla telsiz ve telefon, ayrıca maçta taşkınlık yapan seyirciler için gözetim odaları bulunmaktadır.

Maç öncesi yapılan toplantılarda önem derecesine göre alınacak önlemler görüşülmektedir. Personel yönünden statda görev alan polis amirleri değişmez. yalnızca görev alacak polisler değişmektedir. Polis, yalnızca stadın dış çevresindeki güvenliği ve asayışı sağlamakla görevlidir. Bunun dışında gereksinim olursa stat içinde görev almaktadır. Stat içindeki düzeni ve güvenliği, özel güvenlik elemanları sağlamaktadır. Bu özel güvenlik görevlileri futbol kulüplerinin anlaştığı özel güvenlik şirketinin personelidir. Bu şirkette futbol kulübü ile yapılan sözleşmeye göre görev yapmakta ve futbol kulübünden ücretini almaktadır. Futbol kulübü hangi şirketle anlaşmışsa, o şirket stat içinde görev almaktadır. Bu özel güvenlik personeli, seyircilerin stada girmesini ve seyircilerin üst aramalarını da yapmaktadır. Statta bir taşkınlık veya olay meydana geldiğinde özel güvenlik görevlileri müdahale edip bunları polise teslim etmektedir. Maçta taşkınlık yapan kişiler polis tarafından statta bulunan gözetim odasına konulmakta ve bu kişiler 24 saate kadar gözetim altında tutulabilmektedir. Genelde çok önemli bir olay yoksa bu kişiler maç bitiminde tüm seyirciler stadı ve stat çevresini terk ettikten sonra bırakılmaktadır.

Statlarda kameralı sistem mevcuttur. Bu sayede stadın her yeri denetlenip, taşkınlık yapan veya kavgı çıkaran taraftarlar buradan tespit edilebilmektedir.

Stadın dışında hazır kuvvet polisi görev almaktadır. Ayrıca trafiğin düzenini sağlamak üzere trafik polisleri de görev almaktadır (Meral ve diğ. 2002, 15-17).

Almanya’da polisler kamu görevlileridir (FACA mad.33). Bir polis görevlisi meslekten atılamaz, mesleğinin vermiş olduğu tehlike riskinden dolayı ücretine ek tazminat ödenir, ayrıca gece ve nöbetleşe görev yaptığı ve mesai saatlerinin dışında çalıştığında ek ücret alır. Bir polis görevlisi, siyasi etkinliklere katılamaz ve grev yapamaz (Fettes, 2002c).

Olay yeri incelemesine ve maddi delillerin değerlendirilmesine çok önem verilmektedir. Karakolda çalışan tüm polisler olay yerinin korunması, olay yerindeki delillerin önemi vb. konularda temel bilgilere sahiptirler. Polis merkezlerinde olay yeri inceleme çantaları bulunmaktadır. Bu çantalar içerisinde güvenlik şeridi, parmak izi tozları, parmak izi fırçaları vb. malzemeler vardır. Polis merkezlerinde çalışan her personel bu çantayı ve içindeki malzemeleri kullanır. Herhangi bir olay meydana geldiğinde olay yeri hemen güvenlik altına alınmaktadır. Küçük olaylarda (hırsızlık v.b.) olay yeri incelemesi polis merkezindeki polisler tarafından yapılmaktadır. Daha önemli olaylarda (cinayet, büyük hırsızlıklar, gasp, tecavüz vb.) gerekli güvenlik önlemi alınmakta daha sonra kriminal polis merkezinden uzman ekip çağırılmaktadır. Kriminal polis merkezinden gelen bu ekip tam donanımlı ve konularında uzman personelden oluşmaktadır.

Olay yerinden elde edilen deliller kriminal polis merkezine gönderilmektedir. Kriminal Polis Merkezi’nde balistik, sahtecilik, grafoloji, parmak izi, eşgal tespit ve delil toplama birimleri mevcuttur. Buralarda delil değerlendirmeleri yapılmaktadır. Daha büyük olaylarda ve buralarda sonuç alınamaması durumunda deliller BKA’ya gönderilmektedir. Burada AFIS (otomatik parmak izi teşhis sistemi) ve IBIS (otomatik kovan ve çekirdek teşhis sistemi) bulunmaktadır (Meral ve diğ. 2002, 15-17).

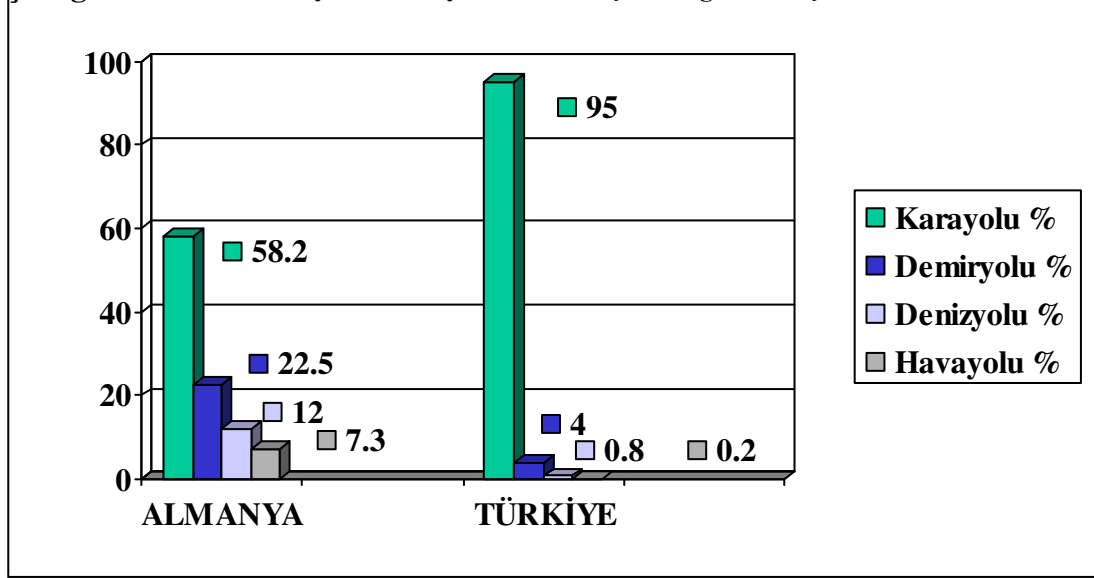
Almanya’da iki bireyin anlaşmazlığına gelen polis, haksız olandan geliş ücretini almaktadır. Alınan bu para polisin görev yaptığı yer belediyesine gelir olarak yatırılmaktadır (Göksu, 2002, 87).

Suçları önlemek amacıyla dört aşamalı bir program izlenmektedir. Birinci aşamada; suçların daha büyük sonuçlar çıkarmasını önlemek amacıyla, gençlere yönelik okul ve aile işbirliği temelli programlar uzun dönemli olarak uygulanır. İkinci aşamada; gençlere meslek edindirme etkinlikleri yer alır. Üçüncü aşamada; suç işleyen gençler arasında tedavi yöntemleri uygulanır. Dördüncü olarak; hukuksal ve polisiye önlemler alınır. Sosyal içerikli

önlemler, birinci ve ikinci aşamalarda yer alır. Bunlar diğer önlemlere göre daha baskındırlar (Land Comission Berlin Against Force, 2003).

Almanya’da yük ve yolcu taşımacılığında, karayolu dışında demiryolu, denizyolu ve hava taşımacılığına da gerekli önem verilmiştir (Çizelge 2). Bu durum karayollarında meydana gelen kaza oranlarında düşüşün ana nedenlerindendir (Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler ve Trafik Kültürü 2, 2001, 60).

Çizelge 2: Federal Almanya ve Türkiye’deYolcu Taşımacılığında Ulaşım Türlerini Kullanma Oranı (%)

KAYNAK: Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler ve Trafik Kültürü 2, 2001, s. 64

Almanya’da trafiğin kontrolü trafik polisi ile birlikte üniformalı polis tarafından da yürütülmektedir. Küçük trafik kazalarına üniformalı polis bakmakta ve 40 Euro’ya kadar trafik cezası kesebilmektedir. Büyük kazalara ise trafik polisleri bakmaktadır. Yaralamalı kazalarda polis, yaralıların daha sonraki sağlık durumlarındaki gelişmeleri öğrenmek için tedavi edildiği hastanelerde ziyaret eder.

Almanya’da sürücü belgesini alıp, yeni araç kullanmaya başlayanlar 2 yıl süreli bir deneme sürecinden geçerler. Bu süreçte hata yapanların belgeleri geri alınır ve tekrar eğitime alınırlar. Ayrıca, trafikte çok sık hata yapan sürücüler 2 ile 4 hafta tekrar eğitimine alınırlar (Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler ve Trafik Kültürü 2, 2001, 18).

1985 Yılında Lüksemburg’un Schengen kentinde, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Fransa ve Almanya arasında Avrupa Birliği süreci dışında, iç sınırların kaldırılmasını öngören Schengen Anlaşması imzalanmıştır. 1990 Yılından itibaren Schengen Uygulama Sözleşmesi,

İngiltere ve İrlanda dışındaki bütün AB üyesi ülkelerle, Norveç ve İzlanda tarafından imzalanmıştır. Sözleşme, polis ve suçluların izlenmesi konusunda uluslararası işbirliği, polis örgütleri arasında haberleşmeyi sağlayacak bilgi ağının kurulmasını ve iç sınırların kaldırılması nedeniyle ortak bir vize dizgesinin uygulanmasını öngörmüştür. Silah ve uyuşturucu madde kaçakçılığı, yasadışı göçmen geçişlerinin önlenmesinde ortak güvenlik politikalarının izlenmesi ve bilgi akışının sağlanması amacıyla, Schengen Bilgi Sistemi (SBS) kurulmuştur.

Avrupa Birliği Maastricht Sözleşmesi kapsamında, yasadışı uyuşturucu, motorlu araç, radyoaktif madde ve göçmen kaçakçılığı ve uluslararası terörizmle savaşında AB üyesi ülkelerdeki polis örgütleri arasındaki işbirliğini artırmak için Avrupa Polis Birliği (EUROPOL) kurulmuştur (Sever, 2000, 8).

3.9.4. Almanya Polis Örgütü'nde Personel Açısından İşleyiş

Almanya'da memurların işe girmesi yetenek ve verimlilik ölçülerine göre gerçekleştirilmektedir. Kamu görevine, nitelikli yeterli derecede aday özendirilir. Her Alman yurttaşının, ehliyet, yetenek ve mesleki yeterliliğine göre, eşit olarak kamu görevine girme hakkı vardır (FACA mad.33). Hukuk öğrenimi görenler, kamu yönetiminin çeşitli kesimlerinde yönetsel makamlara ve memuriyetlere atanırlar.

Temel memuriyetlere genellikle genel öğrenim görenler, orta dereceli memuriyetlere mesleki öğrenim veya bu derecede genel öğrenim görenler, yüksek dereceli memuriyetlere üniversite öğrenimi görmeye sınav vererek hak kazananlar, en üst dereceli makamlara da en az üç yıl yüksek öğrenim görmüş ve diploma almış bireyler atanırlar. Almanya'da eğitim düzeyi ve memurluk arasında sıkı bir bağ bulunmaktadır. Memuriyete girişte öğrenim derecesi yani diploma ön şarttır. Bunlar arasından sınavla personel alınmakta ve hizmete hazırlayıcı nitelikte uygulamalı eğitim yaptırılmaktadır.

Almanya'da kamu hizmetlerinde çalışanlar; 1- Memur, 2- Hizmetli ve 3- İşçi olmak üzere üç tür statüye ayrılırlar. Memurlar ilke olarak kariyer dizgesine tabidir. Kariyer için eğitim büyük önem taşır.

Federal sistem, Federasyon, Eyalet ve yerel yönetim kuruluşlarını kendi personeli hakkında karar almada tamamen serbest bırakmıştır. Genel olarak; kamu hizmetlerinde çalışma ilkeleri Federal Devlet tarafından tespit edilmiştir. Eyaletler ve yerel yönetimler

uygulamalarını Federal Devletin tespit ettiği esaslara uygun olarak düzenlerler. Federal Devlet, aylık, emeklilik, disiplin, sendika gibi kuruluşlarda temsil esaslarını federal yasalarla tespit eder (Tortop, 1992, 80).

Almanya’da federal düzeyde üst düzey kamu yöneticilerinin yetiştirilmesine yönelik merkezi bir kurum bulunmamaktadır. Ülke genelinde etkinlik gösteren Federal Kamu Yönetimi Akademisi ile Yönetim Bilimleri Yüksek Okulu önemli işlevler görmelerine karşılık, geleneksel hizmetiçi eğitim merkezleridir. Federal Posta Örgütü, Demiryolları İşletmesi, Dışişleri, Savunma ve Maliye ile Federal Polis gibi kurumlar kendi eğitim merkezlerini kurmuşlardır (Karaer, 1997, 86).

Federal memurların atanması ilke olarak Federal Hükümet Başkanı’ndan, eyalet memurlarının atanması da Eyalet Hükümet Başkanı’nın onayıyla olmaktadır. Memurluğa atanma için bütçede kadro ve karşılığının bulunması gerekmektedir. Memurlar, ilke olarak bir defa atanınca sürekli olarak atanmış olurlar. Ancak seçimle göreve gelenlerle zabıta ve kolluk görevlerinde çalışanlar sınırlı bir süre için atanırlar. Emeklilik yaşı 65 olmakla birlikte memur isteği üzerine 62 yaşında emekli olabilir.

Memurlar göreve sürekli atandığından memuriyeti boyunca bir kariyer yapabilirler. Çalışma süresinde gösterdiği başarı ve hizmette gösterdiği etkinlik ile bütçe ve kadroların elverdiği oranda yükselme olanaklarına sahiptir. Bunun için; eğitim, uygulama ve hizmetiçi eğitim durumlarında başarılı olması gerekir. Ancak başarılı olanların üst derece görevlere yükselme olanağı vardır (Tortop, 1992, 83).

Polis görevlileri hakkında alınacak her türlü terfi, eğitim, uzmanlık kurslarına katılma ve çalışacağı birimlerin tespit edilmesi iki yılda bir verilen sicil raporları doğrultusunda olmaktadır. Sicil raporları, maddeler halinde görevlinin bireysel ve mesleki özellikleri üzerine puanlama yoluyla verilir. 1. Sicil amirleri memurun bağı olduğu ilk birim amiridir. 1. Sicil amirinin tarafsız sicil verdiği şüphesi varsa, 2. Sicil amiri sicil verebilir. Memur, kendisi hakkında kasten veya yanlışlıkla doğru sicil verilmediğı kanısına varırsa; Sicil Komisyonu’na başvurabilir (Galolar, 1973, 184).

Almanya’da polis, yetki kanunları dışında, bütünüyle diğer memurlar gibi, Personel Yasası’na bağılırlar. Polisin ayrı bir personel yasası bulunmamaktadır. Polis için özel durumlar bu yasada ele alınmıştır. Her eyaletin kendi personel yasası bulunmaktadır.

Almanya’da tüm federal ve eyalet kuruluşlarında çalışan personeli temsil edecek personel komiteleri bulunmaktadır. Bu komiteler merkezi, bölgesel ve yerel düzeyde olabilir. Personel komiteleri bulundukları birimlerde çalışan tüm personeli temsil ederler. Temsilciler ilgili birimlerde çalışan personel tarafından seçilirler (Tortop, 1992, 84).

Personel komiteleri, Federal devlete doğrudan bağlı olan resmi kurumlarla, kamu vakıflarında, mahkemelerde, üniversite ve yüksek okullarda kurulmaktadır. Polis birimlerinde sivil memur statüsünde çalışanlar, koruma polisi, su koruma polisi, polis okulu ve kriminal polis birimlerinde personel komiteleri kurulabilir. Ayrıca, polis görevlileri, diğer kamu ve özel sektör görevlileri gibi sendika kurma hakkına sahiptirler. Almanya’da polisin grev hakkı bulunmamaktadır (Galolar, 1973, 162-192).

Personel Komitelerinin başlıca görevleri şunlardır:

- Hizmetlerin daha iyi yürütülmesi için, kuruma ve kurumdaki görevlilere önerilerde bulunur,
- Görevlilerle ilgili yasa ve yönetmeliklere, sendika anlaşmaları kurallarına, görev anlaşmalarına uyulmasını sağlar,
- Görevlilerin, istek ve şikayetlerine kurum yöneticileri ile görüşerek, çözüm üretmeye çalışır,
- Sakat ve diğer korunmaya muhtaç görevlilerin kurum tarafından korunmasını sağlar.

Personel Komitelerinin asıl amacı; yöneten ve yönetilenler arasında, eşgüdümü sağlamak, yöneticilerin başı buyruk uygulamalarını engellemek, yönetilenlerin kararlara katılımlarını sağlamak, görevlilere rahat bir çalışma ortamı yaratmaktır (Küllü, 1996; 96).

Almanya’da kriminal polis birimlerinde çalışanların koruma polis birimlerine geçişi veya bunun tersi olan geçişler olabilmektedir. Polis yöneticisi olacakların tercihen bütün polis birimlerinde belirli sürelerle çalışmaları sağlanır (Brandt, 1997, 54).

. Polis ücret sistemi, polisin rütbesine göre orta, ileri ve yüksek bölüm olmak üzere üçe ayrılır. Her rütbenin kendi ücret düzeyi bulunur. En düşük rütbeli polis memuru A7, en yüksek rütbeli polis müdürü ise A16 derecesinden ücret alır. Buna gece çalışma, sıra yöntemi (vardiya) ile çalışma ve mesai ücreti eklenir.

Diğer kamu görevlileri ile polisin ücreti karşılaştırıldığında, orta düzey polis görevlilerinin diğer kamu görevlileri ile aynı ücreti aldıkları görülür. Bundan ek ücretler (gece

çalışma, mesai vb.) farklıdır. İleri ve üst düzey polis görevlileri ise daha yüksek ücret almaktadırlar.

“Polis memurları haftada (40) saat (5) vardiya şeklinde görev yapmaktadırlar. Haftada (6) saat ya hafta sonu ya da 17:00-06:00 saatleri arasında görev yapılması gerekmektedir. Mesai sonrası ve hafta sonuna gelen görevler için ayrı ödeme katsayısı uygulanmaktadır. İdari Kısım, Basın ve Halkla İlişkiler gibi birimlerde görevli personel sadece mesai saatleri içerisinde görev yapmaktadır. Bu sayede, bir polis memurunun bir yıllık mesai takvimi yılın başında belirlenebilmektedir” (Meral ve diğ. 2002, 12).

Polis örgütü içerisinde sıra düzensel bir ilişki vardır. Üst birimler alt birimlerin kontrolundan sorumludur.

Temel polis eğitimi, eyaletlerde değişmekle birlikte 2.5 yıllık bir süreyi kapsar. Kuramsal ve uygulamalı eğitim bir arada sürer. Adaylar, hukuk, psikoloji, sosyoloji, siyaset, spor ve atış ile uygulamalı drama eğitimi alırlar. Mezun olan adaylar, A7 ile A9 arasındaki dereceyi alırlar. İleri düzey polis yöneticisi olmak için, polis memurlarının yüksek polis okullarında veya Kamu ve Adalet Yüksek Okulu’nda 2.5 veya 3 yıl süreli eğitim almaları gerekmektedir. Buralardan mezun olanlar komiser olarak görev alırlar. Üst düzey polis yöneticisi olmak için, açılan sınavlarda başarılı olmak ve 1 yıl süre ile eyaletlerde ve 1 yıl da Polis Yönetici Akademisi’nde eğitim görmek gereklidir (Felts, 2002c).

Almanya’da üst düzey yöneticiliği adayları iki grupta değerlendirilmektedir:

1. Kriminal ve polisiye hizmetlere katkı sağlayabilecek fakülte veya dengi yüksek okul mezunları veya hakimlik sınavını kazanmış hukuk fakülteleri mezunu adayların izleyecekleri yol ve şartlar şunlardır;

- 35 yaşını tamamlamış bulunmak,
- Kriminal ve Polisiye hizmetlere katkı sağlayabilecek fakülte ve yüksek okul mezunu olmak,
- Hukuk fakültesi mezunları için hakimlik sınavını kazanmış olanlar doğrudan ikinci yıl eğitimine alınırlar.

2. Meslek içerisinde yükselenlerin izleyeceği yol ve taşıyacakları şartlar şunlardır;

- 39 yaşını tamamlamış olmak
- İleri kademe amirlik sınıfında en az üç yıl görev yapmış bulunmak

Adayların katıldıkları sınavlar ve aşamaları şunlardır:

- Mülakat, ve ön değerlendirme (meslekten yükselenler için hazırlık stajında sicil değerlendirilmesi),
- Sportif uygunluk değerlendirilmesi,
- Değerlendirme merkezi,
- Sportif uygunluk sınavı.

Birinci gruptan sınavlarda başarılı federal memurlar yüksek okulundaki altı ay süreli hukuk temeli verilerek aday adayı olarak ilk hazırlık görevi kadrolarına atanırlar ve liyakatlilik sicili ile değerlendirilirler . Polis Yönetici Akademisi'ne alınacakların sınavları Akademi'nin öğretim üyeleri tarafından yapılmaktadır (Fındıklı, 1996, 478).

“Alman modelinde, üst düzey polis yöneticiliği için meslekten yükselecek adaylar, sürecin **ilk aşamasında**; mesleki temel eğitim, üç alanda deneyim tamamlama veya rotasyonla tamamlanması şeklinde 9 aylık bir uygulama ve liyakatliğin ön sicil yoluyla doğrulama evreleri bulunmaktadır. Bu aşamalar hemen her eyalette farklı süre ve istasyonlar şeklinde gerçekleştirilmektedir. Bu alanlar adli görev, suçluluğun önlenmesi ve kriz merkezi birimi işlevleridir.

İkinci aşamada; Değerlendirme Merkezi adlı mülakat ve rol oyunları ile Psikolojik ölçme ve değerlendirme yapan bir komisyonca, nesnel ölçütlerle ve uzman nezaretinde değerlendirmeye dayanan süreçte (üç güne kadar), adayın sosyal yetileri ile yöneticilik kapasitesi bilimsel ve şeffaf ölçütlerle adayın durumu puanlanır” (Çıkar, 2003, 138-140).

Değerlendirme Merkezi yönteminde, adayların neleri yapıp neleri yapamayacakları konuları uygulamalı olarak tespit edilmeye çalışılır. Burada adaylar görüşme, verilen senaryoya göre uygulamalı anlatım, psikolojik test, yazılı tavsiyeler ve rol yapma gibi basamaklardan geçerler. Burada amaç adayın yeni durumda karşılaşabileceği durumlara uyum sağlayabilme yeteneğinin tespit edilmesidir ((Gültekin, 2003, 202). Anılan komisyonca adaylar ayrıca bilim, genel kültür ve mantık alanlarında yazılı sınava alınırlar

Artık tüm AB ülkelerinde üst düzey yöneticilerde sayısal zeka temel yeterliliği aranmaktadır. Beden yeterliliği ve kişilik testleri tüm eyaletlerde aynı derinlikte gerçekleştirilmemektedir. Bu aşama derecelendirme ve eleme aşamasıdır. Bu konu, yasalarla da desteklenmiş ve öngörülmüştür. Uygulamada özel girişimden personel alım ve danışmanlık kuruluşlarıyla beraber çalışılmaktadır.

“Üçüncü aşamada, başarılı ve yeterli bulunan adaylar yıllık kontenjan kadar kabul edilerek eyaletlerde akademik izlence ve eyalet ağırlık konularına göre birinci öğretim yılına katılırlar. Bununla iki yıllık eğitim öğretim aşaması başlar. Birinci yıl hazırlık sınıfı rolüne sahip olup, süresi zarfında toplam olumlu başarı not toplamına ulaşamayanlar yetersiz kabul edilerek, kadrolarına dönerler. Grup çalışmaları, kişisel tez çalışmaları ve sunulardan alınan kanaat notları sınav başarıları değerlendirmeleri başarı ölçütleridir. Başarısız adaylar bu süreci baştan bir kez daha yineleyebilmektedirler” (Çıkar, 2003, 138-140).

Polis Okulları ve polis birimleri arasında, polislik politika ve uygulamaları üzerine yakın bir ilişki bulunmaktadır. Polis birimlerinde karşılaşılan sorunların çözümünde, polis okulları öncü çalışmalar yapmaktadırlar. Okullar, polislikte karşılaşılan sorunların çözümü için öğrencilerden oluşan çalışma grupları kurarak, sorunların çözümü için araştırmalar yaptırmaktadır (Erdoğan, 2003, 28).

Personel Yasası’na aykırı olarak davranan polislere uygulanacak disiplin yönetmelikleri ayrı olarak çıkarılmıştır. Sıralı amirler tarafından uyarma, kınama ve para cezaları verilebilir. Polise karşı yapılan şikayetlerin incelenmesinden, en üst polis birimi sorumludur. Soruşturmayı kriminal polis görevlileri yaparlar. Mesleki suç (rüşvet, kötü davranma vb.) işleyen polis adli makamlar önünde mahkemeye çıkartılır. Önemli disiplin cezaları, yönetsel yargı içerisinde yer alan Disiplin Mahkemeleri tarafından verilir. Polise karşı yapılan şikayetleri inceleyen, dışardan bağımsız bir örgüt bulunmamaktadır. Bununla birlikte değişik yöntem arayışları sürmektedir. Bürokratik işlemleri kolaylaştırmak, yurttaşların daha kolay başvuruda bulunabilmelerini sağlamak için Ombudsmanlık kurumu tartışılmaktadır (Feltès, 2002c).

Almanya’da kadınlar 1987 den beri güvenlik görevlerinde etkin olarak görevlerde bulunmaya başlamıştır. Kriminal polise ise kurulduğundan bu yana kadın görevli alınmaktadır. Polis örgütünde üniformalı kadınlar, yükselmelerde aynı koşulları taşıdıkları halde erkek personelin tercih edilmesi gibi kurum içerisinde bazı sorunlar yaşamaktadırlar, ancak sivil görev yapan kadın polislerde bu sorunlarla fazla karşılaşılmamaktadır.

Her kurumda kadın erkek eşitliğini sağlama ve kadın haklarını savunma ile görevli bir memur bulunmaktadır. Polis Okulu ile Hazır Kuvvet Polisi kıışlasında bulunan görevli doğrudan en üst seviyedeki yöneticiye bağlıdır. Bu memurlar görevlerini federal bir yasa olan Kadın-Erkek Eşitliğini Sağlama Yasası’ndan almaktadır. Yasa gereği; bir işe başvurmada

kadın ile erkek eşit şartları taşıyorsa kadın tercih edilmektedir. Şu anda polis örgütü içerisinde, kadın memur oranı % 30 olup amaç bu oranı %50 ye çıkarmaktır.

Genel olarak kadın haklarını savunma memurunun görevleri şunlardır:

“Yeni işe başlayan bayan polis memurlarının işe uyum sağlamalarına yardım etmek, çalışma ortamlarındaki her türlü olumsuzluğu kadın açısından ortadan kaldırmak, polis örgütünde çalışan kadın sayısını yükseltmek, polis örgütünde görev yapan kadınların daha üst seviyelere çıkabilmelerini desteklemek, kadınların cinsel tacize uğramaları durumunda psikolojik yardım sağlamak ve soruşturmayı sonuna kadar izlemek, iş ve aile ortamı dengesini sağlamak açısından çalışma ve izin sürelerinde düzenlemeler yapılmasını özendirme Almanyada doğum yapan kadınlar üç yıl süreli ücretli izine ayrılabilir. Ancak bu süre karı-koca arasında paylaşılabilir. Kadın 1,5 yıl erkek 1,5 yıl şeklinde uygulanabilir” (Meral ve diğ. 2002, 22).

Alman Polis Örgütü’nde memuriyet 4 öbeğe ayrılmıştır;

1. Temel Memuriyet Öbeği

- Polis Stajyeri (adayı)

2. Ast Memuriyet Öbeği

- Polis Memuru 3. Sınıf
- Polis Memuru 2. Sınıf
- Polis Memuru 1. Sınıf

3. Orta Memuriyet Öbeği

- Komiser
- Üst Komiser
- Başkomiser
- Birinci Başkomiser

4. Yüksek Memuriyet

- Polis Müfettişi
- Polis Üst Müfettişi
- Polis Müdürü
- Polis Yönetici Müdürü
- Eyalet Polis Müdürü Yardımcısı
- Eyalet Polis Müdürü (Polizei Berlin, 2003), (Ek 11, Sayfa, 232-233).

Polislikte sıradüzensel ilişki geçerlidir. Bir üst rütbe her zaman astın amiridir ve belirli durumlarda son sözü o söyler (Such, 1989, 42).

“Alman modeli yükselme sisteminde en alt polis rütbesinden başlayarak tüm rütbelerden geçerek yükselme geçerlidir. Aynı zamanda, yüksekokul destekli sürekli hizmetiçi eğitim programları düzenleyerek, üst düzey polis yöneticileri yetiştirmek amaçlanmıştır. AB içerisinde, Alman üst düzey yönetici yetiştirme modeli içerik ve süre olarak en kapsamlı olanıdır” (Çıkar, 2003, 139).

Almanya’da polis memurları amir sınıfına geçebilmek için, yaptıkları eğitimin bir bölümünü uygulamalı olarak görmektedir. Eğitimin sonunda personelin yöneticilik yeteneği ölçülmektedir. Bir üst rütbeye yükselmeye kıdem tek başına yeterli olmamaktadır. Her rütbeye yükselişte sınav yapılmakta, bir üst rütbeye yükselmek için iki sınav hakkı bulunmaktadır. Başarısız olanlar, bulundukları rütbede meslek yaşamını tamamlamak zorundadır. Polisler, mesleğe girdikten sonra eğitim, yaşamının bir parçası olmaktadır. Personel yılda 2-3 ay hizmetiçi eğitimden geçirilir (Küllü, 1990, 86).

Federal Sınır Polisi’nde, 30.000 polis olmak üzere toplam 40.000 personel istihdam edilmektedir. 21.000 polis, sınır kontrol noktalarında, 6.000 polis Hazır Kuvvet Polisi olarak ve 3.000 polis uçuş bölümü, GSG 9, Merkezi Bilgi ve İletişim Merkezinde görevlidir. 6.800 sivil memur ve 2.400 yardımcı görevli Sınır Polisi görevlerinde yardımcı olarak görev yapmaktadır (Federal Border Police, 2001, 3).

Federal Kriminal Polis Merkezi’nde 5.000 polis görev yapmaktadır (Bundeskriminalamt Mandate, 2002; 4). Eyallerdeki polis sayısı ve polis yoğunluğu Ek 6 sayfa 227’de görülmektedir. Ek 6’da görüldüğü gibi; Almanya’da ortalama olarak 371 bireye 1 polis düşmektedir. Berlin’de ise bu sayı 181 bireye 1 polis olacak biçimde artış göstermektedir. Berlin’deki toplam 19.147 polisin, 15.862’si Üniformalı Polis birimlerinde, 3.285’i ise Kriminal Polis birimlerinde görev yapmaktadır (Police Crime Statistics, 2003).

Almanya’da polis yurttaşların güvenini kazanmış, güvenlik hizmetlerine yurttaş katılımını sağlamıştır. Çizelge 3’de görüldüğü gibi Almanya’da yurttaşlar, Silahlı Kuvvetler, Hukuk Dizgesi, Parlamento/Kongre, Bürokrasi, Büyük Şirketler, Basın ve Sendikalardan daha çok (%71) polise güvenmektedir.

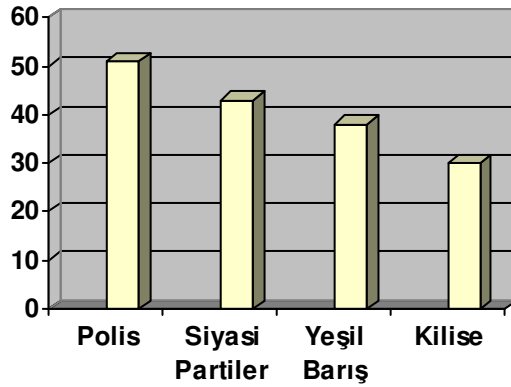
Çizelge 3: Federal Almanya’da Kamusal Kurumlara Duyulan Güven Derecesi (Olumlu Yanıtlar % Olarak)

	ABD	ING	IRL	JAP	ALM	FR	İT	ISP
Polis	76	86	86	67	71	64	68	63
Silahlı K.	81	81	75	37	54	53	58	61
Hukuk Dizgesi	51	66	57	68	67	55	43	48
Parlamento/Kongre	53	40	51	30	53	48	31	48
Bürokrasi	55	48	54	31	35	50	28	38
Büyük Şirket ler	50	48	49	25	34	42	33	37
Basın	49	29	44	52	33	31	46	31
Sendikalar	33	26	36	29	36	36	28	31

Kaynak : TUTUM, Cahit (1994), Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma, Tesav Yay. Ankara, s. 25.

Almanya’da yapılan bir araştırmada, yurttaşlara uymaları gereken değer yargılarını öğretmesi gereken kurumların arasında Polis Örgütü, Siyasi Partiler, Yeşil Barış Örgütü ve Kiliseden daha önde yer almıştır (Çizelge 4).

Çizelge 4: Federal Almanya’da Yurttaşlara Değer Yargılarını Kim Öğretmeli?

KAYNAK: FELTES, Thomas, (2003c), “Organizational Analysis of Prosecutor System”, <http://www.thomasfeltes.de>

Polis, bağlı olduğu eyalette atandığı bölgede emekli olana kadar kalabilmektedir. Hatta bir polis merkezinde başlayıp, buradan emekli olanlara bile rastlanmaktadır. Eyalet polis müdürleri çok sık değişmemekte, siyasi atamalar görülmemektedir. Almanya’nın başkenti olan Berlin’de, 1932-2002 yılları arasındaki 70 yıllık süre içerisinde yalnızca 12 polis müdürü görev yapmıştır (Polizei Präsidentin in Berlin, 2003).

4. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN İŞLEVLERİ

Bu bölümde Almanya Polis Örgütü'nün işlevleri; 1- Toplumsal, 2-Eğitimsel, 3- Çevresel, 4- Güvenlik, 5- Kültürel, 6- Ekonomik, 7- Hukuksal, 8- Psikolojik, 9- Etik ve 10- Teknolojik olmak üzere toplam on altı başlık altında incelenmiştir.

4.1. Almanya Polis Örgütü'nün Toplumsal İşlevleri

Almanya'da polisin öncelikli görevi, toplumsal hayatı tehdit eden suçların önlenmesidir. Bunun yanı sıra polis, yasaların uygulanmasının, insan haklarının ve kamu düzeninin sürdürülmesinin koruyucusudur.

Polis, barınacak yeri olmayan evsizlerle ilgili, sığınma ve barınma evleri planlama projelerinde de etkin olarak yer almaktadır (Feltès, 2002c).

Ailenin ve gençliğin korunması için polis diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliğini geliştirici çalışmaları yürütür.

Polis, doğal afet ve büyük kazalarda arama ve kurtarma etkinliklerini yerine getirir.

Polis, yurttaşların etkin olarak güvenlik ve polislik politikalarına katılmalarını sağlamak için Toplum Destekli Polislik, suç önleyici çalışmalar, suçtan korunma yolları ve mağdurların haklarının korunmasına yönelik genel hedefler geliştirir.

4.2. Almanya Polis Örgütü'nün Eğitimsel İşlevleri

Suçları önlemek için, yurttaşların bilinçlendirilmesi ve eğitilmesi polisin öncelikli görevidir. Polis, halkı suçların önlenmesi konusunda karşılıklı iletişim içerisinde veya yayımlayacağı kitapçık, dergi, kitap vb. basım yayım araçlarıyla uyarır. Ev ve işyerlerinin teknik araçlarla hırsızlığa karşı korunması, yaşlı yurttaşların dolandırıcılık ve hırsızlık konularına karşı uyarılması bu tür işlevlerdendir. Polis, kurduğu doğrudan telefon yardım hattı ile bu etkinliklerini desteklemektedir (Feltès, 2002c).

Alman 2. Kanalı'nda 1971 yılından itibaren yayında olan, "Dosya XY" adlı televizyon programında; polisin üzerinde çalıştığı cinayet, soygun, dolandırıcılık vb. olaylar, oyuncular tarafından canlandırılarak bu olaylarla ilgili olarak bilgisi bulunanların polise bildirimde bulunmaları çağrısı yapılmaktadır (Such, 1989, 17). Yurttaşlara, polis bilgi ve iletişim araçları aracılığıyla, polise başvurdıklarında ev ve iş yerlerinde hırsızlık ve benzeri suçlara karşı ne tür önlemler alınmaları gerektiği anlatılmaktadır. Ayrıca, bu araçlarla Polis ve Polis

Okullarının reklam ve tanıtımı yapılmaktadır. Zaman zaman da küçük kitapçıklar hazırlanarak dağıtılmak suretiyle suç önlemeye yönelik çalışmalar yapılmaktadır (Meral ve diğ. 2002, 8).

Polis, Eğitim Bakanlığı ile yapılan anlaşma gereği, okullarda verilen trafik eğitimine katkıda bulunur. Trafik dersi vermekten asıl öğretmenler sorumludur. Trafik polisi, 3-5 yaş grubu dahil anaokulu öğrencilerine yılda 5 saat, ilköğretim öğrencilerine ise yılda 10 saat trafik güvenliği eğitimi verir. Seçilen trafik polislerine okullarda göreve başlamadan önce, 8 hafta süreli öğretme teknikleri ile 5 hafta süreli karayolu güvenliği konularında eğitim verilir. Ders konularının başlıcaları şunlardır:

- Yaya çocuklar,
- Bisikletli çocuklar,
- Araçta yolcu olan çocuklar,
- Motorsiklet- mobilete binen çocuklar (Işıldar, 2001, 345-347).

Polis, 3 ve 4. sınıflardan başlayarak, eğitim parkurlarında güvenli olarak bisiklet kullanma eğitimi verir. Başarılı olanlara ilk bisiklet sürücüsü belgeleri verilir. Üst sınıflarda, trafik yasası ve kazalardan korunma eğitimi verilir. Ailelere trafik ve yol güvenliği konularında öneriler verilir. Gençler polisle birlikte trafik kazalarının önlenmesi çalışmaları içerisinde yer alırlar. Yetişkin sürücülere trafik destek eğitimleri verilir (Traffic Information, 2003).

Eyaletlerde ilgili polis birimleri, zaman zaman radyo kanalıyla, trafikte araç sürücülerini için, trafiğin akış hızı hakkında uyarılar yapmaktadırlar (Çetinkaya, 1996, 66).

4.3. Almanya Polis Örgütü'nün Çevresel İşlevleri

Federal Sınır Polisi Deniz Merkezi ile Eyalet Su Koruma Polisi (WSP) birimleri Almanya genelinde deniz kıyılarının ve su kaynaklarının korunmasından sorumludur. Denizlerdeki doğal çevrenin korunmasından, denizlerdeki araştırmaları denetlemek ve balıkçılık etkinliklerini izlemek bu polis birimlerinin görevleridir. Su Koruma Polisi deniz ve kanallarda devriye görevi yaparak, deniz ve kanalların korumasını yapmaktadır (Federal Border Police, 2001, 15).

Polis, yetkili olmayan kişilerin nükleer maddelere ve patlayıcı maddelere sahip olmasını engeller. Federal Çevre Yasası'na göre; doğal su kaynaklarını korumak, suyun

kirletilmesini önlemek herkesin görevidir. Polis, deniz, göl ve akarsuları kirletenler hakkında ceza işlemi yapmakta ve yasal soruşturma yürütmektedir.

4.4. Almanya Polis Örgütü'nün Güvenlik İşlevleri

Almanya'da yerel düzeyde suç önleme çalışmaları yapılmaktadır. Suç sorununa yaklaşımda bölge temelli polis çalışmaları, suç önleme tedbirleri aracılığıyla, yerel halkla işbirliği sağlanarak yerine getirilmektedir. Kayıtlı suçların %90'ından fazlası yurttaşlarca polise bildirilmektedir. Polis bir yardım edici olarak acil polis imdat telefonundan aranmaktadır. Suç önleme çalışmaları, aynı zamanda suç korkusunu (Viktimoloji) azaltmayı amaçlamaktadır (Kube, 1996, 8).

Federal Sınır Polisinin Almanya genelindeki görevleri şunlardır;

- Federal sınırları korur,
- Tren istasyonlarında ve trenlerde güvenliği sağlar,
- Yolcu uçaklarının uçuş güvenliğini sağlar,
- Anayasal organların, Federal Hükümetin ve Federal Bakanlıkların korunmasını yerine getirir (Federal Border Police, 2001, 4).

Toplumsal huzur ve güvenin sağlanması amacıyla;

- Bireyin kendisine ve başkalarına zarar vermesini önlemek,
- Aşırı biçimde alkollü olup, kendisine ve çevresine zarar verebilecek durumda olanları,
- Kimliğini geçerli bir belge ile ispat edemeyenleri geçici olarak gözetim altına alır.

Alkollü olanlar kendilerine geldiklerinde polis tarafından serbest bırakılırlar (Felts, 2002c).

4.5. Almanya Polis Örgütü'nün Kültürel İşlevleri

Almanya'da eyaletlerin birer polis bandosu bulunmaktadır. Polis bandoları, yılın belirli zamanlarında eyaletlerde konserler vermekte, zaman zaman ülke dışında da çeşitli etkinliklerde yer almaktadırlar. Ayrıca, bu bandoların cd ve kasetleri de satışa sunulmaktadır.

Polis Akademisi ve Polis Okullarında yapılan bilimsel araştırmalarla, polis bilimlerinin gelişmesine katkıda bulunurlar.

4.6. Almanya Polis Örgütü'nün Ekonomik İşlevleri

Polis, kaçakçılığın önlenmesi için, sınırlarda ve ülke genelinde kaçakçılık etkinlikleri, örgütlü suçlar ve kara para aklama suçlarını izler ve önleyici çalışmalarda bulunur. Ekonomik suçların önlenmesinde, yasa tasarılarının hazırlanmasında görüş ve önerilerde bulunur. Uluslararası alanda örgütlü suçların önlenmesinde işbirliği ve ortak çalışma grupları oluşturur. AB üyesi ülkelerle ortak projeler üretir, bu projelerin uygulanmasındaki sorunlara çözüm yolları üretir.

4.7. Almanya Polis Örgütü'nün Hukuksal İşlevleri

ACMUY'a göre polis, eyaletlerde suçların soruşturulmasında savcılarının yardımcısıdır. Suç soruşturma görevi savcının olmakla birlikte, acil durum gerektiren olaylarda, polis gerekli önlemleri alır ve savcının onayına sunar, Savcı soruşturma açılıp açılmayacağına karar verir (Feldes, 2002c). Polis görevini yerine getirirken, yurttaşların yasal haklarına saygı gösterir ve korunmasında gerekli özeni gösterir.

4.8. Almanya Polis Örgütü'nün Psikolojik İşlevleri

Gençlik suçları birimleri görevlileri, gençlik suçlarını önlemek amacıyla, sürekli olarak okullar, öğretmenler, aileler, sivil toplum örgütleri, gençlik suçları savcısı ve gençlerle iletişim içerisinde bulunurlar. Gençlik sorunlarına okul, aile ve öğretmen işbirliği içinde çözüm bulma çalışmaları yaparlar.

Mağdurlara her türlü yasal destek, polis ve mahkeme süreçlerinde izleyecekleri yol ve yöntemler uzman görevliler tarafından anlatılır. Mağdurun karşılaşılabileceği sorunlarla ilgili olarak; mağdur koruma memurları görevlendirilmiştir.

Aile içi şiddete karşı yürütülecek hizmetler, mağdur koruma görevlileri ile birlikte yürütülür. Mağdurlara izleyecekleri yol ve yöntemlerle, yasal hakları hakkında bilgi verilir (Press Public Work Prevention, 2003).

Polis futbol takımları halk içerisinde çeşitli organizasyonlarla yer almaktadır. Eşcinsellerden oluşan bir futbol takımıyla turnuvada müsabaka yapabilmektedir (Sabah, 2003).

Alman polisinin başlıca sloganı “Polis sizin dostunuz ve yardımcınızdır”. Polislik mesleğini seçenlerin bir çoğu, bu sloganı hayata geçirmek, insanlara bir dost ve yardımcı olmak amacıyla polis örgütüne katılmaktadır (Such, 1989, 15).

4.9. Almanya Polis Örgütü’nün Etik İşlevleri

Alman polisi, federal ve eyalet düzeyinde yayımladığı meslek etiği bildirileriyle, hizmet ettiği yurttaşlara bağlı kaldıkları ilkeleri tanıtmakta ve görevlerini bu etik ilkelere bağlı kalarak yapacaklarını bildirmektedir. Bu ilkeler şunlardır:

- Yasalar ve kamu düzeni polisin görev çerçevesini çizer,
- Anayasayı korumak ve ona bağlı kalarak görev yapmak öncelikli görevimizdir,
- Amacımız insan hakları ve adaletin sağlanmasıdır,
- Görevimizi yaparken, toplumun sürekli bir değişim içerisinde olduğunu göz önünde tutarız, insanları korumak en önemli görevimizdir,
- Biz polis olarak görevimize bağlı kalacağız, eğer gerekirse kararlılıkla bunun sürdürmesini yapacağız,
- Bizler, ülkede güvenliğin sağlanmasının güvencesiyiz,
- İnsan onurunu korumak en yüce görevdir,
- Her yurttaşın insan onuruna saygı duyarız,
- Anayasada kabul edilen insan onurunun yüceliğini korumak polis için uyulması zorunlu bir kuraldır,
- Bizler zeki ve güvenilir polisleriz,
- Uyuşmazlıkları sabır ve duyarlılıkla çözümleriz,
- Sorumluluk alabiliriz ve bunları yerine getiririz,
- Kendimize karşı güvenliyiz, çünkü biz uzman polisleriz,
- İş doyumuna ulaşmak için, kaliteyi yakalamak için sürekli eğitime önem veririz (Feltes, 2002c).

4.10. Almanya Polis Örgütü’nün Teknolojik İşlevleri

Polis okullarındaki öğrenciler, eğitim süreci içerisinde teknik eğitim almaktadırlar. Trafik ve kaza saptama tekniklerini öğrenmekte, sürücü ehliyet sınavlarından geçirilmektedirler (Such, 1989, 41).

Polisin suçları ortaya çıkarma ve çözmedeki başarısını yükseltmesinin yolu, bilim ve teknolojiideki gelişmeleri izlemesine bağlıdır. Kullanımdaki en son teknolojik araçların, suçlular tarafından çıkar sağlamak ve suç amaçlı kullanılabileceğinden hareketle; polis teknolojik gelişmeleri yakından izlemektedir. Polis son teknolojik gelişmeleri kriminalistik ve adli soruşturma yöntemlerinin geliştirilmesinde kullanmaktadır (Kube, 1996, 15).

Almanya’da polis tarafından yapılan trafik kazası çözümlemesinde; kazanın meydana geldiği yerin inşası ile ilgili durumu, trafik sistemi, kazanın genel durumu, kazanın nedenleri açıklanmaktadır (Çetinkaya, 1996, 33).

5. TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ

Bu bölümde, Türkiye Polis Örgütü ile ilgili olarak yapılmış araştırmalar, tarihsel gelişimi, güvenlik hizmetleri içindeki yeri, işleyişi ile işlevleri altı başlık altında incelenmiştir.

5.1. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Yapılmış Araştırmalar

Türkiye Polis Örgütü ile ilgili olarak daha önce yapılmış araştırmalar iki alt başlık halinde; Kurumlar Tarafından Yapılmış Araştırmalar ve Kişiler Tarafından Yapılmış Araştırmalar alt başlıklarıyla incelenmiştir. İncelemede; Kartal (1996)’ın önerdiği Yapıt İnceleme Yöntemi (YİY)’nden faydalanılmıştır.

5.1.1. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Kurumlar Tarafından Yapılmış Araştırmalar

Bu çalışma hazırlanırken, Türkiye Polis Örgütü ile ilgili olarak kurumlar tarafından yapılmış araştırmalara rastlanmamıştır.

5.1.2. Türkiye Polis Örgütü İle İlgili Olarak Kişiler Tarafından Yapılmış Araştırmalar

Bu alt başlıkta; Türkiye Polis Örgütü ile ilgili olarak kişiler tarafından yapılmış çalışmalardan araştırmacı tarafından seçilen, yüksek lisans ve doktora olmak üzere toplam beş adet çalışma tanıtılmıştır.

5.1.2.1. “Kentleşen Toplumda Suçluluk Sorunu ve Polis Örgütü”

(TODAİE, Yüksek Lisans Tezi, Eşref Ali Kaplan, Danışman: S. Kemal KARTAL, Ankara 1980, s. 193.

1. İçindekiler: I. Çalışmanın Konusu, Amacı ve Varsayımları, II. Türkiye’de Kentleşme ve Toplumsal Değişme, III. Suçluluk Sorunu, IV. Polis Örgütü, V. Ankara Kentinin ve Çankaya İlçesinin Kriminolojik Analizi, VI. Sonuç ve Öneriler.

2. Konusu ve İçeriği: Bu tez çalışmasında; kentlerin yapısına, semtlerin sosyo ekonomik düzeyine, kentleşmenin niteliğine göre, işlenen suçların oranı Ankara kenti Çankaya ilçesi örnek alınarak ortaya konmuştur.

3. Sonuç: Kentin yapısına göre, semtlerin sosyo ekonomik düzeyi değıştikçe, suçların nicelik ve nitelikleri de değışmektedir. Toplumda kentleşme ne kadar sağlıklı olursa, mal aleyhine işlenen suçlar da o oranda artmaktadır. Emniyet Örgütü’nde personel, araç ve gereç sayısı yetersizdir. Hizmet içi eğitimin yaygınlaştırılması gereklidir. Günde 8 saat çalışma dizgesi getirilmelidir. Emniyet Örgütü’nde halkla ilişkiler geliştirilmelidir. Suç önleme çalışmaları yapılmalı ve poliste uzmanlaşmaya gidilmelidir.

5.1.2.2. “İç Güvenlik Yönetimi”

(A.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi, Rahmi Köse, Ankara 2000, s.137)

1. İçindekiler: BÖLÜM I: İç Güvenlik Yönetimi ve Dünyadaki Uygulamalar I. Temel Kavramlar: İdari Kolluk Kavramı, İdari Kolluğun Amacı ve Kamu Düzeninin Öğeleri, Kamu Düzeninin Sağlanmasında Devletin Görevleri, Kamu Düzeninin Sağlanmasında Kişilerin Görevleri, Kolluk Kuvvetleri (Genel Kolluk, Özel Kolluk, Genel Kolluğa Yardımcı Kuruluşlar) Kolluk Faaliyetlerini Yerine Getiren Kamu Görevlileri. II. İç Güvenlik Yönetim Modelleri (Tekli Sistem, İkili Sistem) III. Dünyadaki Tekli Sistem Uygulamaları (İngiltere’de Polis Teşkilatı, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya) IV. Dünyadaki İkili Sistem Uygulamaları (Fransız Jandarması, İtalyan Jandarması), Çeşitli Araştırma Raporlarında “İç Güvenlik Yönetimi” (Mehtap Raporu, İdarenin Yeniden Düzenlenmesi Raporu, Kaya Raporu), BÖLÜM II: Türkiye’de İç Güvenlik Yönetimi I. Kolluk Makamları (Merkezde, Taşrada Mülki Kademeler) II. Kolluk Personeli.

2. Konusu ve İçeriği: Bu çalışmanın konusu, insan hakları kavramının ve ihlallere karşı tepkilerin oldukça sık vurgulandığı ülkemizde, bu konuyla doğrudan ilgili olan iç güvenlik kuruluşlarının yapılanması bakımından dünyada uygulanan sistemleri irdelemek, bu bilgiler ışığında Türk İç Güvenlik Kurumlarının (polis-jandarma) yönetiminde ve yapılanmasında, yasal düzenlemelerden ve uygulamadan kaynaklanan sorunları ortaya koyarak çözüm üretmektir.

3. Sonuç: Polis ile ilgili ulaşılan sonuçlar: Polisin eğitim süresinin kısa olması ve ders izlencelerinin yetersizliği nedeniyle kaliteli bir eğitim sağlanamamıştır. Meslekte uzmanlaşma ve branşlaşma sağlanamamıştır. Rütbe dizgesinde günün koşullarına uygun değışiklikler

yapılması gereklidir. Polis hizmetlerinde sivilleşme oranı yükseltilmelidir. Polisin esas ve birincil görevi olan kolluk hizmetini etkin ve verimli bir şekilde yerine getirebilmesi için, bazı görevlerin polisten alınarak diğer güvenlik kuruluşlarına ve hatta sivil kuruluşlara devredilmesi gereklidir. Jandarma ile ilgili varılan sonuçlar ise şunlardır: Jandarma Örgütü, Jandarma Genel Komutanlığı adıyla askeri nitelikte örgütlenmiştir, ayrıca görev ve yetki bakımından İçişleri Bakanlığı'na, eğitim ve öğretim bakımından Genelkurmay Başkanlığı'na bağlı olması nedeniyle bu durum yönetimde iki başlılığı doğurmuştur. Jandarma Örgütü, Jandarma Genel Müdürlüğü biçiminde yeniden yapılandırılarak, İçişleri Bakanlığı'na bağlanmalı, kır polisi olarak yeniden örgütlenmelidir.

5.1.2.3. “Bilgi Toplumuna Geçişte Polis Eğitimi”

(Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bil. Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Alpay TOK, Tez Danışmanı: Doç.Dr. Münevver YALÇINKAYA, 2001, 106 s.)

1. İçindekiler: BÖLÜM I: Giriş, BÖLÜM II: Kuramsal Çerçeve ve İlgili Araştırmalar: Bilgi Toplumu: Bilgi Toplumunun Tanımı, Bilgi Toplumunun Temel Özellikleri, Bilgi Toplumunda Eğitim, Polis Kavramı: Polis Eğitiminin Kısa Tarihçesi, Türk Polis Teşkilatının Eğitim Kurumları, Polis Koleji, Polis Akademisi, Türk Polis Teşkilatında Hizmetiçi Eğitim, Poliste Çağdaş Eğitimin Önemi, İlgili Araştırmalar. BÖLÜM III: Yöntem. BÖLÜM IV: Bulgular ve Yorumlar: Araştırma Grubuna İlişkin Bulgular, Alt Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar. BÖLÜM V: Sonuçlar ve Öneriler, Kaynaklar, Ekler.

2. Konusu ve İçeriği: Bu çalışmanın konusu ve içeriği, bilgi toplumuna geçişte polis eğitiminin önemi; sebep, sonuç ilişkisi bu konuyla ilgili olan gerekli birimlerin yaptığı çalışmalar ve dünyada uygulanan dizgeleri araştırmak, irdelemek ve elde edilen bu bilgiler ışığında polisteki eğitimin önemini arttırıcı çalışmalar yapılması için izlenmesi gereken yöntemleri, önerileri ve yorumları ortaya çıkarmaktır.

3. Sonuç: Araştırma Grubuna ilişkin Sonuçlar : Araştırma grubundan polis okullarını tercih edenlerin çoğunun mesleğe yönelik eğitim veren okullardan çıkışlı oldukları ve meslekleriyle ilgili bir iş bulamayan kişiler olduğu; okudukları liseden orta derecede mezun olan kişilerin olduğu gözlenmektedir. Ülkemizde, emniyet hizmetlerinin etkili ve verimli

yürütülmesine yönelik, bilimsel çalışmalar yapmak, geliştirmek ve desteklemek ile polis eğitim kurumlarına yönelik öğretim elemanı yetiştirmeye yönelik çalışmalar yetersiz kalmıştır. Kuramsal olarak işlenen derslerin uygulaması yapılmamakta ve uygulamalı eğitim süresi yetersiz kalmaktadır. Emniyet Örgütü'nde üst düzey yönetici olacaklar için, İç Güvenlik Akademisi'nin kurulup, üst düzey yöneticilerin iki yıllık yönetici eğitiminden geçirilmeleri gereklidir.

5.2.1.4. “Emniyet Teşkilatı Hakkında Hükümet Politikaları (1920-1950)”

(Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi Hüseyin GÜLÇİÇEK, Tez Danışmanı: Prof.Dr. Yavuz ERCAN, 1990, 199 s.)

1. İçindekiler: Giriş: Eski Türklerde Güvenlik Teşkilatı: Güvenlik Kuvvetleri Hakkında Genel Bilgiler, Eski Türklerde Polis, Polis Teriminin Kökeni, Anlamı, Tanımı, BÖLÜM I: Türk Polisinin Geçirdiği Gelişme Safhaları, I- Osmanlılarda Zabıta (Polis) II- Jandarma Teşkilatı III- Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) BÖLÜM II: Kurtuluş Savaşı Sırasında Polis Teşkilatı: I- (1919-1923) Dönemi BÖLÜM III: Atatürk Dönemi Polis Teşkilatı (1923-1938) BÖLÜM IV: Polis Mevzuatıyla İlgili Gelişmeler: I- (1920-1932) Yılları Arasında Mevzuat Yönüyle Polisin Durumu, II- 29 Ekim 1923'te Polis Teşkilatının Durumu, III-1932 Tarihli ve 2049 sayılı Polis Teşkilatı Kanununun Uygulanması Üzerine Polis Müessesesinin Durumu, IV- 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu Hakkında Genel Bilgiler BÖLÜM V: Polis Teşkilatında Eğitim ve Öğretim: I- Polis Okulları II- 2.Meşrutiyet Dönemi Polis Okulları III- Cumhuriyet Dönemi Polis Okulları BÖLÜM VI: İsmet İnönü Dönemi Hükümet Programları (1938-1950) SONUÇ: 1950'den Sonra Polis Teşkilatındaki Gelişmeler ve Genel Değerlendirme.

2. Konusu ve İçeriği: Bu çalışmanın konusu, Emniyet Teşkilatı hakkında hükümet politikaları, eski dönemlerde polis teşkilatının durumu, günümüze kadar geçen evre içerisinde Türk Polis Teşkilatı'nın yapılanması, ulaştığı yenilikler, gelişmeler, mevzuatla ilgili gelişme ve değişimlerdir.

3. Sonuç: Eski dönem Türk Polis Örgütü'nün yapısının incelenerek; günümüzde Polis Örgütü'nün eksiklikleri giderilmeli ve günümüze hitap edecek konularla ilgili öngörülen gerekli çalışmalar yapılmalı, yasal düzenlemelerde yeniliklere gidilmelidir. Türkiye Polis

Örgütü'nde yeni birimler kurularak görev ve sorumlulukları yönetmelik ve buna bağlı yönergelerle belirlenmiş, bu sayede daha verimli çalışmalara adım atılması sağlanmıştır. Bununla birlikte; polislik mesleğine alınacak personele Polis Okullarında gerekli mesleki alt yapı kazandırılmalıdır. Polisin çalışma koşulları iyileştirilmelidir.

5.2.1.5. “Polis Örgütlerinde Personelin Hizmetiçi Eğitimi (Türkiye ve İngiltere)”

(Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi Yüksek Lisans Tezi Niyazi ERTEN, Tez Danışmanı Doç.Dr.Ayşegül MENGİ, 1999, 131 s.)

1. İçindekiler: BÖLÜM I: I- Hizmetiçi Eğitim Tanımı, II- Hizmetiçi Eğitimin Amacı, III- Hizmetiçi Eğitimin Ana Unsurları, IV- Hizmetiçi Eğitimin Özellikleri, V- Hizmetiçi Eğitimi Gerektiren Nedenler, VI- Hizmetiçi Eğitim Sürecinde Temel İşlemler, BÖLÜM II: I- Türk Polis Teşkilatının Görevleri, II- Türk Polis Teşkilatı'nda Hizmetiçi Eğitimin Tarihsel Gelişimi, III- Türk Polis Teşkilatı'nda Hizmetiçi Eğitimin Yasal Dayanağı, Politikası ve Sorumlu Birimler, IV- Türk Polis Teşkilatı'nda Hizmetiçi Eğitimin Belirlenmesi, V- Türk Polis Teşkilatı'nda Hizmetiçi Eğitim Çeşitleri, VI- Hizmetiçi Eğitimin Aksayan Yönleri, BÖLÜM III: İngiliz Polis Sistemi Hakkında Genel Bilgiler, II-İngiliz Polis Teşkilatında Hizmetiçi Eğitimin Tarihsel Gelişimi, III- Günümüzdeki Durum, IV- Bramshill Polis Personel Kolejinin Uyguladığı Eğitim Stratejilerinin Polis Teşkilatı Mensuplarının Gelişimindeki Rolü, V- Polis Personel Kolejinde Düzenlenen Programlar ve Eğitim Çalışmalarına Bakış, VI- Polis Personel Kolejinde Düzenlenen Kurslar, VII- Polis Personel Kolejinde Uygulanan Eğitim Metot ve Modelleri, VIII- Son Dönemde Meydana Gelen Toplumsal Değişmelere Çözüm Bulma Çalışmalarında Polis Personel Kolejinin Rolü, IX- Polis Personel Koleji Eğitiminin Aksayan Yönleri, Sonuç.

2. Konusu ve içeriği: Bu çalışmada , Türkiye ve İngiltere polis örgütlerinde personelin hizmetiçi eğitim durumu incelenmiştir.

3. Sonuç: Polis örgütlerinde sıradüzensel bir yapılanmanın varlığı kaçınılmazdır. Özellikle üst rütbelere geçildikçe sorumluluklar artar. Personelin bu niteliklere sahip olabilmesi her rütbeye özgü hizmetiçi eğitim programlarının uygulanması ile olanaklıdır. Hizmetiçi eğitimin içinde olduğu en büyük sorunlardan biriside bu eğitimin gerekli niteliklere

sahip olmayan kişi ya da kişilerce verilmesidir. Uygulanan hizmetiçi eğitim sonucunda gerçek anlamda bir değerdendirmenin yapılmaması, personelin bu eğitimi fazla ciddiye almamasına yol açar. Oysa gerçek anlamda bir değerdendirme yapılması ve bu değerdendirme sonuçlarının personelin yükselmesinde dikkate alınması halinde uygulanan eğitimin etkinliği artacaktır. Her isteyen personele, uygun bir hizmetiçi eğitim kursu görme olanağı tanınmalıdır. Yer değıştirmelerde, personelin gördüğü hizmetiçi eğitim ile edindikleri yetenek ve özelliklerine gereken ölçüde dikkat edilmediğı görülmektedir. Bu konuya dikkat edilerek, personelin uygun birimlerde ve görev alanlarında çalışması sağlanmalıdır. Başka birimlerde istihdam edilmeyen emniyet müdürleri hizmetiçi eğitimde öğretici olarak görevlendirilmektedir. Bu uygulamaya son verilerek bu konuda uzmanlaşmış eğitimciler istihdam edilmelidir.

5.2. TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ’NÜN TARİHSEL GELİŞİMİ

Türkiye Polis Örgütü’nün tarihsel gelişimi, Osmanlı Devleti’ne Kadar Olan Dönem, Osmanlı Devleti Dönemi ve Cumhuriyet Dönemi olmak üzere üç başlık altında incelenmiştir.

5.2.1. Osmanlı Devleti’ne Kadar Olan Dönemde Polis

Türk tarihinde, emniyet hizmetlerinin yerine getirilmesi ile ilgili görevli ve kurumlara ilk olarak 8.yy.da Oğuz Türklerinde, Timur Tüzükatı’nda ve Uluğ Yasası’nda rastlanmaktadır. Bu yasalarda suçların önlenmesi ve suçluların yakalanması ve cezalandırılması ile ilgili hükümler yer almıştır (Aydın, 1996, 9).

Polislik hizmetleri, eski Türklerde askeri örgüt içerisinde oluşmuş ve askeri özellikler göstermiştir. Bu dönemde polis teriminin yerine “Yarkan ve Daruga” terimleri kullanılmıştır. Her iki sözcük Uygur metinlerinde zabıta, polis, dedektif ve gece bekçisi anlamlarında kullanılmıştır (Şimşek ve diğ. 2001, 2). Eski Türklerde suçların önlenmesi ve suçluların yakalanması görevlerine büyük önem verilmiştir. Bir suç işlendiğı zaman, suçun şüphelisi en kısa zamanda bulunurdu. Eğer bulunamaz ise; suçtan dolayı meydana gelen zarar o bölgede yaşayanlara ödettilirdi. Herkes, yaşadığı bölgenin güvenlik güçlerine yardım etmek ve onların görevlerini kolaylaştırmak zorundaydı (Akıncı, 1990, 43).

Selçuklular zamanında, bir ilin yönetsel ve askeri idaresi ile kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması “Subaşı”lar tarafından yerine getirilmiştir. Subaşı terimi, Türk lehçelerinde ordu, asker anlamında kullanılan “Su” kelimesinden gelmektedir (Yaşar, 2001;

3). Savaşta belirli birliklere komuta eden subaşılar, barış zamanlarında bulundukları bölgenin güvenliğini sağlamışlardır. Subaşıların kolluk görevi; gündüzleri kol gezerek şehir ve kasabalarda güvenliğini sağlamak, çarşı, pazar ve mahallelerin temizliğine bakmak, geceleri de hırsızlık ve diğer suçları önlemeye çalışmaktı (Çufalı, 2002, 20). Hakim, savcı ve belediye başkanı görev ve yetkilerine sahip olan “Kadı”lar, subaşıların amiri konumundaydılar. Kadıya gece bekçiliği görevlerini yerine getiren “Şurtalar” yardım etmekteydiler. Zamanla şurtalar günümüzdeki il emniyet müdürünün yetkileriyle donatılmış ve bunlara daha sonraları valilik görevleri de verildiği görülmüştür (Şimşek ve diğ. 2001, 3).

5.2.2. Osmanlı Devleti Döneminde Polis

Polis Örgütü, Osmanlı Devleti’nin kuruluşundan, Osmanlı İmparatorluğu’nun yıkılışına kadar geçen süre içerisinde önemli değişiklikler göstermiştir. Bu dönemde meydana gelen gelişme aşamaları şunlardır:

- 1299 – 1453 Dönemi,
- Yeniçeri Dönemi (1453 – 1826),
- 1826 – 1845 Dönemi,
- Zaptiye Müşirliği Dönemi (1845 – 1879),
- Zaptiye Nezareti Dönemi (1879 – 1909)
- II. Meşrutiyet Dönemi (1909 – 1923) (Sönmez, 2002,42-45).

5.2.2.1. 1299 – 1453 Dönemi

Eski Türklerde olduğu gibi Osmanlılarda da subaşılar hem iç düzen ve güvenliğini sağlayan hem de askeri işleri yerine getirirlerdi. Bu dönemde de, Polis Örgütü askeri örgüt içerisinde yer almaktaydı. Yasakçılar ve bunların yanında Asesler ve Asesbaşları güvenlik hizmetlerinin yerine getirilmesinde Subaşıların emri altında görev yaparlardı. Asesbaşları ilk önceleri geceleri kentin güvenliğinden sorumluyken, daha sonraları Subaşılarla birlikte kentin genel güvenlik ve düzeninden sorumlu olmuşlardır. Bu dönem içerisinde Sadrazama bağlı olarak ve sivil görev yapan, istihbarat sorumlusu Tebdil-i Çuhadarlar bulunmaktadır (Şimşek ve diğ. 2001, 4).

Bu dönemde, Sancak Beyleri ve Beylerbeyi bölgelerinde hem vali, hem komutan olup; sorumlu bulundukları bölgenin güvenliğinden ve düzeninden sorumluydular (Akıncı, 1990, 45).

5.2.2.2. Yeniçeri Dönemi (1453 – 1826)

İstanbul'un fethinden sonra Yeniçeri Örgütü gelişmiş, Subaşılar yavaş yavaş eski önemlerini kaybetmişler, yalnızca kent ve kasabaların imar işlerinden sorumlu hale gelmişlerdir. Bu dönemde İstanbul'un güvenlik ve düzeninden başta Yeniçeriler olmak üzere, Bostanbaşı, Cebeci, Topçu vb. askeri ocaklar ile Kaptan-ı Derya askerleri sorumlu olmuşlardır. Suçluların izlenmesi ve yakalanmasından Böcekçibaşılar, istihbarat işlerinden Baştabdil adı verilen istihbarat şefleri sorumlu olmuşlardır (Şimşek ve diğ. 2001, 4).

Bu dönemdeki polis hizmetleri de yine askeri örgütler içerisinde yerine getirilmiştir. Karakol örgütüne benzer ilk yapılanmalar bu dönemde görülmüştür (Yaşar, 2001, 6).

5.2.2.3. 1826 – 1845 Dönemi

Bu dönemde, devletin gerileme dönemine girmesiyle birlikte, ülkede düzen ve güvenliğin de bozulduğu görülmektedir. Emniyet ve güvenliği sağlamakla görevli olan Yeniçerilerin bozuk davranışları nedeniyle Yeniçeri Ocağı 1826 yılında ortadan kaldırılarak; yerine İstanbul'da Asakir-i Masure-i Muhammediye adlı bir örgüt kurulmuştur. Örgütün başına Serasker getirilmiş ve polis hizmetleri de bu örgüt tarafından yerine getirilmiştir.

Asıl görevleri belediye işlerini yerine getirmenin yanında, devriye hizmeti ve kimlik kontrolü yapmak, yardıma ihtiyacı olanlara yardım etmek gibi görevleri de yerine getiren İhtisap İdaresi kurulmuştur. Eyaletlerin güvenliğinden Sipahiler sorumlu tutulmuştur (Sönmez, 2002, 43). Polis Örgütünün kurulmasından sonra İhtisap İdaresi yalnızca belediye işlerini yerine getirmiştir. Ülkede ıslahat hareketlerinin başladığı bu dönemde, güvenlik hizmetlerini geliştirici çalışmalar yapılmak istenmiştir (Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi, 1983, 28).

5.2.2.4. Zaptiye Müşirliği (1845 – 1879) Dönemi

1839 tarihinde Gülhane Hattı Hümayunu ile ilan edilen Tanzimat ile, yurttaşlara yeni hak ve özgürlükler sağlanıyor, eşitlik ilkeleri ile can, mal ve namus güvenliği çok açık esaslara bağlanıyordu. Bu yeni ortamda güvenlik güçlerinin güçlendirilmesi gerekiyordu. Ancak; 1845

yılına kadar polis hizmetleri farklı kişi ve kurumlar tarafından yerine getirilmiştir. Örgütlenme ve uygulamadaki karışıklıkları gidermek için 10 Nisan 1845 tarihinde İstanbul’da ilk polis örgütü kurularak, örgütün görevleri aynı tarihte yayımlanan Polis Nizamnamesinde belirtilmiştir (Akıncı, 1990, 52).

1845 tarihli 17 maddelik ilk Polis Nizamı, 1 Temmuz 1800 tarihli “Paris Emniyet Müdürünün Görevlerini Düzenleyen Kararname” adlı metin esas alınarak hazırlanmıştır.

Polis Nizamnamesi ile polise başlıca şu görevler verilmiştir:

- Ülke içerisinde seyahat eden yerli ve yabancıların geliş gidişlerini denetlemek ve izin belgelerini vermek,
- Dışarıdan veya vilayetlerden gelenlere oturma belgesi vermek,
- Ateşli silah ruhsatı vermek,
- Resmi binalar ile kamuya açık yerlerin korunmasını sağlamak,
- Çalışabilecek dilencilere engel olmak,
- Cezası biten tutukluların kentlerine gitmelerine yardımcı olmak,
- Han, otel, lokanta, kumarhane vb. yerlerin kurallara uygunluğunu denetlemek, kumarhanelerin çoğalmasına engel olmak,
- Güvenlik bakımından zararlı derneklere engel olmak,
- Matbaa ve kitap evleri ile kitap, gazete ve dergileri denetlemek,
- Oyun ve eğlence yerlerinin güvenliğini sağlamak,
- Bayram ve tatil günlerinde uygulanacak emirleri ilgililere duyurmak,
- Borsanın düzenini sağlamak,
- Ölüm olaylarının soruşturmasını yapmak.

Zaptiye Müşiriyeti dönemi içerisinde, o zamana kadar değişik adlar taşıyan zabıta güçleri birleştirilerek, zaptiye ve polis adları altında kurulan örgütler Zaptiye Müşiriyetinin emrine verilmiş ve zabıta hizmetlerinin tek elden yürütülmesi sağlanmıştır (Bilgiç ve diğ. 2002, 177).

5.2.2.5. Zaptiye Nezareti (1879 – 1908) Dönemi

1879 yılında Zaptiye işleri, Zaptiye Müşiriyeti’nden alınarak Seraskerlik makamına verilmiş ve adı Zaptiye Nezaretine çevrilmiştir. Zaptiye Nezareti’nin sorumluluk alanı ilk

önceleri İstanbul'u kapsadığı halde, daha sonraları ülke genelinde kurulan polis örgütünü yönetir duruma gelmiştir (Sönmez, 2002, 44).

1881 tarihinde İstanbul'daki Zaptiye Örgütü kaldırılarak, İstanbul'un çeşitli yerlerinde bölük düzeninde polis kuruluşuna geçilmiştir. Aynı uygulamaya 1885 yılından itibaren taşrada da başlanmıştır. 1894 yılına kadar 15 vilayette polis örgütü kurulmuştur.

Polis örgütünün görev ve yetkilerini 16 maddede toplayan ilk hukuksal metin 1906 yılında yayımlanmıştır. 1907 yılında da Polis Örgütünün görev ve yetkilerini daha kapsamlı şekilde düzenleyen Polis Nizamnamesi yayımlanmıştır. Bu nizamnamede Polis Örgütü daha çok rejim ve hükümetin emniyet ve istikrarını korumakla yükümlü bir örgüt olarak tanımlanmıştır (Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi, 1983, 32).

5.2.2.6. II. Meşrutiyet (1908 – 1923) Dönemi

23 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen II. Meşrutiyet ile birlikte Zaptiye Nezaretinin etkinliği sona ermiş, 31 Mart Olayı'ndan sonra 1909 yılında kaldırılmıştır. 22 Temmuz 1909 tarihinde çıkan “İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına Dair Kanun “ ile Dahiliye Nezareti'ne bağlı Emniyeti Umumiye Müdürlüğü ile İstanbul Vilayetine bağlı bir Polis Müdüriyeti kurulmuştur. 9 Aralık 1913 tarihinde Dahiliye Nezareti Teşkilat Nizamnamesi çıkarılmış, ancak 1. Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla tamamı hazırlanamamıştır.

Bu dönemde Türk polisini Avrupa polisi düzeyine getirmek için Emniyet Umumiye Müdürü başkanlığında bir grup uzman incelemelerde bulunmak için Fransa, Almanya, İngiltere ve Avusturya'ya gönderilmiştir.

Cumhuriyet Hükümetinin kuruluşuna kadar ülkenin iç güvenliği; Emniyeti Umumiye Müdüriyeti, İstanbul Polis Müdüriyeti Umumiyesi ile Umum Jandarma Kumandanlığı tarafından yürütülmüştür (Akıncı, 1990, 58-59).

5.2.3. Cumhuriyet Döneminde Polis

29 Ekim 1923 tarihinde Cumhuriyetin ilan edilmesiyle birlikte, yeni Türkiye Cumhuriyeti örgüt yapısını tam olarak tamamlayamamış güçsüz bir polis örgütü devralmıştır. Bu dönemde Polis hizmetleri, 1907 ve 1913 tarihli Polis Nizamnamesine göre yürütülmekteydi. Bu Nizamnamelerin gereksinimi karşılamadığının görülmesi üzerine 30 haziran 1932 tarihinde 2049 sayılı “Polis Teşkilat Kanunu” çıkarılmıştır. 46 maddeden oluşan

kanun, Polis Örgütünün kadro ve derecelerini, mesleğe girme, atanma, yükselme ve cezalandırma gibi konuları düzenlemiştir. Bu kanunla Polis Okulları açılmış ve kadınların Polis Örgütüne alınması sağlanmıştır (Sönmez, 2002, 46).

Cumhuriyetin getirdiği yenilikler nedeniyle ekonomik, sosyal ve kültürel hayatta meydana gelen değişiklik ve gelişmeler polisin görevlerinde de hizmeti artırmış ve çeşitlendirmiştir. Bu amaçla polisin görev ve yetkilerini düzenleyen 2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu (PVSK) 4 Temmuz 1934 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Değişen koşullara uyum sağlamak amacıyla, 4 Haziran 1937 tarihinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu (ETK) yürürlüğe girmiştir. Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu ile Emniyet Teşkilatı Kanunu zaman zaman yapılan değişikliklerle günümüzde de yürürlüktedir (Yaşar, 2001; 17).

Polis Örgütüne orta ve yüksek kademe amir yetiştiren ve yüksek okul olan Polis Enstitüsü 6 Kasım 1937 tarihinde, Polis Koleji ise 1938 – 1939 öğretim yılında açılmıştır.

Ülke genelinde 1950 yılına kadar her ilde Emniyet Müdürlüğü, gerek duyulan ilçelerde ise Emniyet Amirliği veya Emniyet Komiserliği örgütlenmesi bitirilmiştir.

Belediyeler tarafından yapılan trafik hizmetleri, ülke genelinde trafiğe çıkan araç sayısının artması nedeniyle 11 Mayıs 1953 tarihinde çıkarılan 6085 sayılı “Karayolları Trafik Yasası” ile polise verilmiştir. Günün koşullarına göre yeniden düzenlenen yasa 13 Ekim 1983 tarihinde, 2918 sayılı Yasa ile yenilenerek yürürlüğe girmiştir.

Toplumsal olaylarda artış görülmesi üzerine 1965 tarih ve 654 sayılı Toplum Zabıtası Kurulması Hakkında Kanunla, Toplum Polisi birimleri oluşturulmuştur. 1982 yılında yapılan değişiklikle Toplum Polisinin adı Çevik Kuvvet olarak değiştirilmiştir. 1985 yılında Özel Harekat birimleri kurulmuştur (Şimşek ve diğ. 2001, 10).

12 Eylül 1980 tarihinden sonra Polis Örgütünde yenilenmesi ve yeniden düzenlenmesi yolunda, toplumsal değişme ve hizmet yapılan yerlerin genel durumları, polis hizmetlerinin çeşitleri ve yapısı dikkate alınarak, nüfus, ekonomik ve sosyal alandaki gelişmeler ve hazırlanan veriler ışığı altında 1981 yılında Emniyet Teşkilat- Malzeme- Kadro (TMK) planları ile Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Kuruluşu günün koşullarına göre yeniden yapılandırılmıştır (Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi, 1983; 45).

1996 yılında, Trafik Hizmetleri Başkanlığı kurularak, buna bağlı trafikten sorumlu üç ayrı Daire Başkanlığı oluşturulmuştur.

5.3.Türkiye Polis Örgütü'nün Güvenlik Hizmetleri İçindeki Yeri

Bir ulusu meydana getiren yurttaşların, o ulus içinde her türlü hak ve hürriyetinin güven altında bulundurulması gereklidir. Bu hürriyetleri koruma, yurtiçinde güvenliği ve toplum huzurunu sağlama, yurttaşların can ve mal güvenliğinin sağlanması günümüzdeki devlet anlayışıdır.

Devletin en önde gelen görevlerinden biri ve en önemlisi, toplumun huzur ve güvenliğini sağlamaktır. Toplumun güvenliğini ve esenliğini sağlama devletin varlık nedenlerinden birisidir (Akın, 1997, 115).

Ülkemizde geniş anlamda güvenlik hizmetleri; Türk Silahlı Kuvvetleri, Milli İstihbarat Teşkilatı ve Kolluk Örgütleri olmak üzere üçlü bir temel örgütlenme içerisinde yürütülmektedir.

Türk Silahlı Kuvvetleri Kara (Jandarma dahil), Deniz ve Hava Kuvvetleri subay, askeri memur, astsubay, erbaş ve erleri ile askeri öğrencilerden meydana gelen ve seferde ihtiyatlarla ikmal edilen kadro ve kuruluşlarla örgütü gösterilen silahlı devlet kuvvetidir (TSK İç Hizmet Yasası).

Aynı yasanın mad. 35-36'ya göre, Türk yurdunu ve Anayasa ile tayin edilmiş olan Türkiye Cumhuriyetini korumak ve kollamak ile harp sanatını öğrenmek ve öğretmek Türk Silahlı Kuvvetlerinin görevidir.

Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT)'nin görevi: Devletin milli güvenlik politikası ile ilgili planların hazırlanmasında esas olacak askeri, siyasi, iktisadi, ticari, mali, sınai, ilmi, teknik, biyografik, psikolojik ve milli güvenlik ile ilgili istihbaratı devlet çapında elde etmek, bu istihbaratı Başbakan'a, Milli Güvenlik Kuruluna gerekli resmi makamlara ulaştırmak, yaymak, istihbaratla uğraşan bütün daire ve kurumlar arasında eşgüdümü sağlamak, psikolojik savunma gereklerini yapmak ve istihbarata karşı koymaktır.

MİT Başbakanlığa bağlıdır ve bir müsteşar tarafından yönetilir. Taşrada ise Bölge Başkanlıkları şeklinde örgütlenmiştir. Görevi ile ilgili olarak almış olduğu haberleri ilgili bakanlıklara bildirir (Yılmaz, 1996, 122).

Ülkemizde kolluk çeşitleri genel, özel ve yardımcı kolluk olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır (Bilgiç ve diğ. 2002, 181). Ülke sınırları içerisinde kamu düzeninin bozulmaması için gerekli önleyici tedbirleri alma, suç ve suçluları tespit etme, yakalama ve yargı organlarına sevk etme görevlerini yerine getiren örgütler genel kolluk güçleri olarak

tanımlanmaktadır. Genel kolluk; polis, jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'ndan oluşmaktadır.

ETK'nun 1. mad. Yurdun genel güvenlik ve düzeninin sağlanmasının sorumluluğunu İçişleri Bakanı'na vermiştir (Ek. 7, sayfa 228). Aynı yasa, kamu düzen ve güvenliğini devlet adına yürütmekle sorumlu tutulan İçişleri Bakanı'nın bu görevleri, kendi yasalarına göre hareket eden Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve gerektiğinde tüm zabıta kuvvetlerinden yararlanmak suretiyle yerine getireceğini ve gereksinim hissedildiğinde Bakanlar Kurulu kararıyla ordu kuvvetlerinden de yararlanacağı belirtilmiştir.

1985 tarih ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun mad. 29'a göre, İçişleri Bakanlığı'nın bağlı kuruluşları şunlardır:

- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı

İçişleri Bakanlığı kendisine bağlı bu 3 genel kolluk kuruluşları eliyle ülkenin bölünmez bütünlüğünü, yurdun iç güvenliğini, kamu düzenini ve genel ahlakı, Anayasada yazılı hak ve hürriyetleri korur (Sönmez, 2002, 71).

Polis, kamu düzenini ve güvenliğini koruyan, yasaların eşit ve adil bir biçimde uygulanmasını sağlayan, yasa ve düzenlemelerin kendisine verdiği görevleri yerine getiren silahlı bir kuvvettir. Polis, toplumda dirlik ve düzeni, kamunun ve kişilerin temel haklarını kullanma güvencesini, konut dokunulmazlığını, halkın ırz, can ve malını korur, toplumun huzur ve güven içerisinde yaşamasını sağlar. Yardım isteyenlere, yardıma ihtiyacı olan çocuk, sakat ve düşkünlere yardım eder, yasa ve diğer düzenlemelerin verdiği görevleri yapar.

Polis; kıyafetine göre, üniformalı ve sivil polis; çalıştığı birime göre, idari, siyasi ve adli polis; ayrıca özel amaçlı kurulan birimler olarak, trafik, çevik kuvvet ve özel hareket polisi birimlerine ayrılmaktadır (ETK. mad.4, 9, 10 ve ek mad. 12-18, PVSK. mad.1-2).

Jandarma Genel Komutanlığı'nın örgüt yapısı, görevleri ve yetkileri, 2803 sayılı Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu (JTGYK)'na göre düzenlenmiştir. Bu yasaya göre; "Türkiye Cumhuriyeti Jandarması, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir" (JTGYK mad.3).

2692 sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanununa göre; Sahil Güvenlik Komutanlığı mensupları kendilerine kanun ile verilen görevlerin yapılmasında; silah kullanma yetkisi dahil kanunların diğer güvenlik kuvvetlerine, tanıdığı bütün hak ve yetkilere sahiptir. Suçun denizde başlayıp karada devam etmesi ya da suçluların karaya geçmesi hallerinde, yetkili güvenlik kuvveti olaya el koyuncaya kadar suç delillerinin kaybolmasını ve suçluların kaçmasını önlemek amacıyla yetkilerini karada da sürdürürler. Durum en kısa sürede mahalli mülki amire bildirilir (2692 sayılı SGKK. mad.5).

ETK'na göre; genel kolluk dışında kalan ve özel yasalarına göre kurulan, belli görevleri yerine getiren kolluk özel kolluktur (ETK. mad.3) Özel kolluğun görevi hizmet alanı ile sınırlıdır. Özel kolluk; görevini yerine getirirken karşılaştığı suçlara el koymak, bunları genel kolluğa aktarmak ve genel kolluğa yardımla da yükümlü tutulmuştur. Belediye Zabıtası, Köy Korucuları ve Bekçileri, Çiftçi Mallarını Koruma Bekçileri, Kır Bekçileri ile Orman Muhafaza Memurları özel kolluğa örnek olarak verilebilir. Yardımcı Kolluk ise; çarşı ve mahalle bekçileri, kolluk yetkisini kullanan gemi kaptanları ile olağanüstü hallerde kolluk yetkisi kullananlardan oluşmaktadır (Bilgiç ve diğ. 2002, 181).

5.4.Türkiye Polis Örgütü'nün Örgütsel Yapısı

Türkiye Polis Örgütü'nün yapısı 1937 tarih ve 3201 sayılı ETK.'nda belirtilmiştir. Polis Örgütü'nün resmi adı Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) olup, İçişleri Bakanı'na bağlıdır.

Emniyet Genel Müdürlüğü, merkez, taşra ve yurtdışı örgütünden oluşur (ETK. mad.16) (Ek. 8, sayfa 229). Ayrıca, Kriminal Polis Dairesi Başkanlığı'nın İstanbul, İzmir, Adana, Diyarbakır, Samsun ve Erzurum Kriminal Polis Laboratuvarları, Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın İstanbul, İzmir ve Adana Çalışma Merkezleri, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı'nın İstanbul, İzmir, Samsun, Erzurum ve Aksaray Bölge Polis Poliklinikleri, İkmal ve Bakım Dairesi Başkanlığı'nın İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Adana, Samsun, Erzurum ve Sivas Bölge Tamirhane Müdürlükleri, APK Dairesi Başkanlığı'nın İstanbul, İzmir, Adana, Antalya ve Bursa Çalışma Merkezleri bölgesel düzeyde Yardımcı Birimler olarak etkinliklerini sürdürmektedir (Şahin, 2001, 11).

5.4.1. Merkez Örgütü

Emniyet Genel Müdürü, Polis Örgütü'nün en yüksek dereceli mesleki amiri ve yöneticisidir. Genel Müdür; verilen hizmetlerin etkin ve süratli bir biçimde yürütülmesini sağlamak, personelin yetiştirilmesini, eğitim ve disiplinini sağlayacak önlemleri almak ve bu amaçla örgüt üzerinde kontrol ve gözetim görevinden sorumludur.

Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez Örgütü, Genel Müdüre doğrudan bağlı birimler, Genel Müdür Yardımcılarına bağlı Daire Başkanlıkları ve taşrada örgütlenmesine karşılık merkeze bağlı birimler şeklinde yapılanmıştır (Yaşar, 2001, 60-62) (Ek. 9, sayfa 230).

Doğrudan Genel Müdür'e Bağlı Birimler Şunlardır: İstihbarat Dairesi Başkanlığı, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Özel Harekat Dairesi Başkanlığı, Polis Akademisi Başkanlığı, Özel Kalem Müdürlüğü, Hukuk Müşavirliği, Basın Protokol ve Halkla İlişkiler Şube Müdürlüğü, Sivil Savunma Uzmanlığı, Polis Koleji Müdürlüğü, A.P.K. Uzmanları.

Emniyet Genel Müdürü'ne bağlı olan Genel Müdür Yardımcıları, görev bölümüne göre kendilerine verilen işleri yürütmek, ve bağlı daire ve şubelerin işlerinin yürütülmesini sağlamak, kendi görev bölümleriyle ilgili konularda Genel Müdür'e yardımcı olmakla görevlidirler. Halen Emniyet Örgütü'nde; Siyasi, Asayiş, Personel, Trafik ile Lojistik ve Mali işlerle ilgili olmak üzere 5 Genel Müdür Yardımcısı bulunmaktadır.

1. Siyasi İşlerle İlgili Genel Müdür Yardımcısına Bağlı Birimler Şunlardır: Ana Komuta Kontrol Merkezi Dairesi Başkanlığı, Güvenlik Dairesi Başkanlığı, Dış ilişkiler Dairesi Başkanlığı, Koruma Dairesi Başkanlığı, Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı, Terörle Mücadele Harekat Dairesi Başkanlığı.

2. Asayişle İlgili Genel Müdür Yardımcısına Bağlı Birimler Şunlardır: Kaçakçılık ve Organize Suçla Mücadele Dairesi Başkanlığı, Asayiş Dairesi Başkanlığı, Kriminal Polis Laboratuar Dairesi Başkanlığı, İnterpol Dairesi Başkanlığı, Arşiv ve Dokümantasyon Dairesi Başkanlığı,

3. Personel İle İlgili Genel Müdür Yardımcısına Bağlı Birimler Şunlardır: Personel Dairesi Başkanlığı, Eğitim Dairesi Başkanlığı, Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı, Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı, Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanlığı.

4. Trafik İle İlgili Genel Müdür Yardımcısına Bağlı Birimler Şunlardır: Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı, Trafik Uygulama ve Denetleme Dairesi Başkanlığı, Trafik Planlama ve Destek Dairesi Başkanlığı, Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü.

5. Lojistik ve Mali İşlerle İlgili Genel Müdür Yardımcısına Bağlı Birimler Şunlardır: Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Haberleşme Dairesi Başkanlığı, Havacılık Dairesi Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı, İkmal ve Bakım Dairesi Başkanlığı, İnşaat Emlak Dairesi Başkanlığı.

Taşrada örgütlenmesine rağmen merkeze bağlı birimler şunlardır: Polis Meslek Yüksek Okulları, Polis Moral Eğitim Merkezi Müdürlükleri, Polis Eğitim Merkezi Müdürlükleri (Sönmez, 2002, 79).

5.4.2. Taşra Örgütü

EGM'nin taşra örgütlenmesi, merkez örgütünün taşradaki birimleri il örgütü, buna bağlı olarak ilçe örgütü, il veya ilçe örgütüne bağlı olarak Bucak, Hudut Kapısı, Serbest Bölge ve Karakol örgütlerinden oluşur.

İl Emniyet Müdürlükleri, ilin büyüklüğüne, güvenlik durumuna ve illerin özelliklerine göz önüne alınarak Teşkilat - Malzeme – Kadro (TMK) planlaması doğrultusunda; Özel Statülü İl Emniyet Müdürlükleri (10), A Tipi İl Emniyet Müdürlükleri (19), B Tipi İl Emniyet Müdürlükleri (21), C Tipi İl Emniyet Müdürlükleri (31) olarak 4 gruba ayrılmıştır.

EGM'nin taşra örgütünde 81 İl Emniyet Müdürlüğü, 338 İlçe Emniyet Müdürlüğü, 390 İlçe Emniyet Amirliği, 1 Hudut Kapısı Şube Müdürlüğü, 8 Hudut Kapısı Emniyet Amirliği, 13 Hudut Kapısı Emniyet Komiserliği, 9 Serbest Bölge Emniyet Amirliği, 7 Serbest Bölge Polis Karakolu, 1 Serbest Bölge Polis Noktası, 12 Bucak Emniyet Komiserliği ile 1380 Karakol Amirliği bulunmaktadır (Polis 2001, 6).

5.4.3. Yurtdışı Örgütü

E.T.K. mad.3'e göre; İçişleri Bakanlığı, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Örgütleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurtdışı örgütü kurmaya yetkili kılınmıştır. Yurtdışı örgütü olarak Almanya, Avusturya, Danimarka, Fransa, Hollanda, İtalya ile Bosna Hersek'te dış temsilcilikleri bulunmaktadır (Polis 2001, 5).

5.4.4. Türkiye Polis Örgütü'nde Eğitim

Polis eğitimi, genel eğitimin bir parçası olmakla beraber, mesleki bir eğitim olması nedeniyle genel eğitimden ayrılmakta ve kendisine özgü nitelikler taşımaktadır. Mesleğin

özelliği ve genel yaklaşım nedeniyle polis eğitimi bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de genel eğitimin dışında tutulmuştur (Fındıklı, 2000, 15).

Ertürk (1993)'e göre eğitim; bireylerin davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla kasıtlı ve istendik davranış değişikliği kazandırma dır.

Diğer taraftan eğitim, mevcut durumla yetinme ve onu koruma değil, tersine mevcut durumu aşma ve geliştirme yarışdır. Buna göre polis eğitimi; polisin mesleki bilgi, görgü ve kültürünü artırma ve geliştirme çabasıdır (Fındıklı, 2000, 16).

Kavgacı (1997)'ya göre; Devleti somut bir kamu gücü haline getiren unsurlardan biri, her devlette kamu gücünü temsil eden polistir. Polisin vatandaşın gözündeki imajı aynı zamanda siyasi rejimin ve devletin imajı demektir.

Emniyet Örgütü personelinin, devletin imajını gereği gibi gösterebilmesi ancak eğitimle olacaktır. Ülkemizde, polislik mesleğine veya bir uzmanlığa hazırlamak amacıyla, adaylara gerekli bilgi ve becerileri kazandırma ve öğrenme etkinliklerinden oluşan polisin meslek öncesi eğitimi; Polis Koleji, Polis Meslek Yüksek Okulları, Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi ile Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü'nde yapılan örgün eğitim etkinlikleri ile yürütölmektedir (Erkul ve diğ. 2002, 59).

5.4.4.1. Polis Koleji Müdürlüğü

Polis Koleji, Emniyet Örgütü'nün orta ve üst kademe amir ve yöneticilerini yetiştiren Polis Akademisi'nin öğrenci kaynağını oluşturmak amacıyla 1938 yılında Ankara'da kurulmuştur. Polis Koleji lise seviyesinde eğitim verir. Ders izlenceleri Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olan ve Fen Lisesi düzeyinde 1 yıl hazırlık sınıfı olmak üzere, 4 yıl süreli eğitim verir.

5.4.4.2. Polis Akademisi Başkanlığı

Polis Akademisi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürü'ne doğrudan bağlı bir birimdir. Emniyet Örgütü'nün memur, amir ve yönetici ihtiyacını karşılamak, ön lisans ve lisansüstü eğitim öğretim yapmak, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak üzere bilimsel özerkliğe sahip ve bünyesinde fakülte, enstitü ve Polis Meslek Yüksek Okulları bulunan bir Yüksek Öğrenim kurumudur (4652 sayılı Polis Yüksek Öğrenim Kanunu mad. 2).

Polis Akademisi Başkanlığı'nın Organları Ek.10 sayfa 231'de gösterildiği gibi şunlardır: Başkan, Dekan, Akademi Yönetim Kurulu, Enstitü Müdürü, Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu, Bilimsel Denetleme Kurulu, Polis Meslek Yüksek Okulu Müdürü, Fakülte Öğretim Kurulu, Fakülte Yönetim Kurulu, Disiplin Kurulu ve Genel Yönetim Birimleri (PYÖK) (Ek. 10, sayfa 231).

PYÖK'na göre, Polis Akademisi'nin görevleri; temel bilimler ve sosyal bilim alanlarından birinde lisans düzeyinde bilgi ve beceriye sahip, mezuniyetten sonra verilecek görevleri yapabilecek, emrindeki personeli veya birimi eğitebilecek ve yönetebilecek düzeyde Emniyet Örgütü'ne amir ve yönetici yetiştirmek,

Başkanlığın bünyesinde kurulacak fakülte, enstitü veya enstitülerde emniyet hizmetleri sınıfından en az lisans düzeyinde eğitim öğretim görmüş amir ve yöneticilerle, aynı eğitim ve öğretim düzeyindeki diğer kişilere, ilgili bilim dallarında lisansüstü eğitim ve öğretim vermek,

Ön lisans düzeyinde eğitim-öğretim yapan polis meslek yüksekokullarında, polis memuru yetiştirilmesini sağlamaktır (PYÖK. mad. 3).

5.4.4.2.1. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi

Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Fakültesi, orta ve üst düzey polis amirlerinin yetiştirilmesi için, temel polislik bilgilerinin ve dört yıllık lisans eğitiminin verildiği bir fakültedir. Ders programları, ilk üç sınıfta polis mesleği için gerekli genel bilgileri, son sınıfta Genel Müdürlüğün belirleyeceği türde uzmanlık bölümleri için özel bilgileri kapsayacak biçimde düzenlenir (PYÖK. mad.19).

Güvenlik Bilimleri Fakültesi'nde verilen dersler; meslek, hukuk, kültür ve uygulamalı dersler olmak üzere dört gruba ayrılır. Meslek derslerine örnek olarak; Disiplin Hukuku, Silah Bilgisi ve Atış, Yakın Savunma, Polis Meslek Hukuku, Trafik Hukuku, Kriminoloji, Beden Eğitimi, Polis Taktikleri, Devlet Güvenliği ve Haber Alma, Soruşturma ve Yazışma Teknikleri, Kriminalistik, Halkla İlişkiler, Trafik Yönetimi, Kamu Yönetimi ve Personel Yönetimi örnek olarak verilebilir. Hukuk derslerine ise; Anayasa Hukuku, Hukuk Başlangıcı, Medeni Hukuk, Yönetim Hukuku, Ceza Hukuku, Borçlar Hukuku, Devletler Genel Hukuku, Devletler Özel Hukuku, Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku örnek olarak verilebilir. Dört yıllık eğitim süresince, birinci ve ikinci sınıfların sonunda kamp, üçüncü sınıfın sonunda ise il emniyet müdürlüklerinde uygulamalı eğitim verilir (Karaman, 2002; 350).

5.4.4.2.2. Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Polis Akademisi Başkanlığı'nın Fakülte ve Yüksek Okullarındaki öğretim üyesi gereksinimi karşılanmasının yanında Güvenlik Bilimleri alanında uzman personel yetiştirmeyi sağlamak amacıyla PYÖK ile 2001 yılında kurulmuştur.

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü; Suç Araştırmaları, Güvenlik Yönetimi ve Stratejileri, Uluslararası Polislik ve Trafik Araştırmaları ana bilim dalı başkanlıklarından oluşmaktadır (Ek.10, sayfa 231), (Polis Akademisi, 2002, 72).

5.4.4.2.3. Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO)

Emniyet Teşkilatının gereksinimi olan polis memurlarını yetiştirmek üzere, Polis Akademisi Başkanlığı'na bağlı olarak, ön lisans seviyesinde mesleki eğitim-öğretim ve uygulama yapan yüksek okullardır. 20 PMYO 2001-2002 akademik yılında eğitim ve öğretime başlamıştır. 2003 yılında 5 yeni PMYO daha açılarak sayı 25' e çıkarılmıştır. Bu okullar; Adana, Aksaray, Aydın, Balıkesir, Diyarbakır, Elazığ, Erzincan, Erzurum, Gaziantep, İstanbul (3), İzmir (2), Kastamonu, Kayseri, Malatya, Niğde, Samsun, Yozgat, Trabzon, Afyon, Bayburt ve Hatay'da bulunmaktadır (Türk Polis Eğitim Sistemi, 2003, 13).

Polis Meslek Yüksek Okullarına, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan Öğrenci Seçme Sınavını kazanan ve özel yetenek sınavında başarılı olan, genel lise, teknik öğretim, ticaret ve turizm okulu mezunları alınır. İki yıllık eğitim ve öğretim süresini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Örgütü kadrolarına aday polis memuru olarak atanırlar (PYÖK. mad.10).

5.5. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi

Türkiye Polis Örgütü'nün işleyişi; hukuksal, yönetsel, güvenlik ve personel açılarından işleyiş alt başlıkları altında incelenmiştir.

5.5.1. Türkiye Polis Örgütü'nde Hukuksal Açıdan İşleyiş

Polisin genel emniyetle ilgili görevlerini belirten PVSİ'nin 2. maddesinin B fıkrası "İşlenmiş olan bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak" hükmüyle polisin adli (suç sonrası) görevini belirtmektedir.

Bütün önleyici hizmetlerin yapılması ve alınan önlemlere rağmen suçun oluşmasına engel olunamamış ise, suçun, suçlunun ve suça ait iz ve delillerin tespiti ile suçlunun ele geçirilmesi ve adli makamlara teslim edilmesi polisin adli görevini oluşturur. Adli polisin görevleri genel olarak CMUK'un 154. ve 156. maddelerinde belirtilmiştir:

CMUK mad.154'e göre; " Bütün zabıta makam ve memurları, el koydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri Cumhuriyet Savcılarına derhal bildirmek ve Cumhuriyet Savcılığının adliyeyle ilişkin işlerde bütün emirlerini yerine getirmekle yükümlüdürler. Cumhuriyet Savcıları emirleri yazılı olarak verir, acele durumlarda sözlü emir de verebilir".

CMUK mad.156'ya göre; "Zabıta makam ve memurları suçluları aramakla ve işin aydınlatılması için gerekli önlemleri almakla sorumludur. Bu makam ve memurlar düzenledikleri evrakı hemen Cumhuriyet Savcılığına gönderirler".

Polisin adli görevleri; suçları ve suçluları aramak, ortaya çıkarmak, suçların aydınlatılması için gerekli araştırmaları yapmak, delilleri toplamaktır. Suç işlenmeden önce önleme görevini yerine getiren polis, suç işlendikten sonra adli polis sıfatıyla hareket eder. Adli polis, olayın aydınlatılması, suçluların aranması ile görevli olup, acele hallerde kendiliğinden, yani savcı tarafından görevlendirilmeden harekete geçebilir. Adli polis suç ile ilgili araştırmaları savcı adına yapar.

Polisin adli görevleri, önleyici polisiye tedbirlerle engel olunamaması sonucu bir suçun işlenmesi durumunda kanunlarla polise görev veren, suç ve suç sanıkları ile bunlara ait delillerin tespiti, suç sanıklarının yakalanması ve adli makamlara teslimi aşamalarında polisin yaptığı çalışmalardır (Sönmez, 2002, 136).

5.5.2. Türkiye Polis Örgütü'nde Yönetmel Açından İşleyiş

Türk kamu yönetimi dizgesine bakıldığında yasalardan ve uygulamalardan kaynaklanan bazı özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Türk Kamu Yönetimi, üniter devlet dizgesinin bir gereği olarak, kuruluş ve görevleriyle bir bütün olarak aşırı merkeziyetçi bir yapıya sahiptir. Türk kamu yönetimi merkezi yönetim, yerel yönetim birimleri gibi ayrı birimlerden oluşsa da bunlar arasında bir bağ ve uyumun olduğu görülmektedir. Bu birimler arasındaki düzen ise sıradüzensel kontrol ve idari vesayet (yönetmel kontrol) ile sağlanmaktadır (Göksu, 2002, 72).

Eryılmaz’a göre; sıra düzensel kontrol ast-üst biçiminde örgütlenmiş her bir kamu kurumunun, kendi içindeki düzenini sağlarken, yönetsel kontrol da, merkezi yönetimle yerinden yönetim kuruluşları arasındaki uyum ve bütünlüğü sağlamaktadır.

“Merkeziyetçilik, kamusal yetkilerin ve kaynakların başkent örgütlerinin elinde toplanması ve onlar tarafından kullanılmasıdır”. Merkeziyetçiliğin, coğrafi merkeziyetçilik ve örgütsel merkeziyetçilik olmak üzere iki yönü bulunmaktadır. “Coğrafi merkeziyetçilik, merkezi yönetimin taşra kuruluşlarına ve yerel yönetimlere karar alma ve bunları uygulama konularında çok az yetki verilmesi” iken, örgütsel merkeziyetçilik, “bir kurumda karar alma ve uygulama yetkisinin en üst otorite ve organlarda toplanmasıdır” (Eryılmaz, 1995, 77-78).

Anayasanın 123. maddesinde geçen “İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir” hükmü doğrultusunda Emniyet Genel Müdürlüğü, üniter devlet anlayışı çerçevesinde görevleri, merkez ve taşra örgütüyle bir bütün içerisinde olup, merkeziyetçi bir yapıya sahiptir.

Türk kamu yönetimi dizgesi, yargı kontrolü bakımından “yönetsel yargı” kontrolüne bağlıdır (Eryılmaz, 1995, 77). Yönetimin eylem ve işlemlerinden zarar gören özel ve tüzel kişiler bu amaçla oluşturulan yönetsel yargı organlarına başvurabilmektedirler.

ETK’nun 1. maddesi yurdun genel güvenlik ve düzeninin sağlanmasının sorumluluğunu İçişleri Bakanlığı’na vermiştir.

Yine aynı yasada, kamu düzen ve güvenliğini devlet adına yürütmekle sorumlu tutulan İçişleri Bakanının bu işleri, kendi yasalarına göre hareket eden Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı ve gerektiğinde tüm zabıta kuvvetlerinden yararlanmak suretiyle yerine getireceği ve lüzumu halinde ordu kuvvetlerinden yararlanacağını belirtmiştir.

Ayrıca 1983 yılında çıkartılan 176 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararnameye göre Emniyet Genel Müdürlüğü’nün, Jandarma Genel Komutanlığı ile birlikte İçişleri Bakanlığı’nın bağlı kuruluşları arasında olduğu anlaşılmaktadır.

1982 Anayasasının 126. maddesine göre; ülkemiz genel idare bakımından coğrafi durum, ekonomik koşullar ve kamu hizmetlerinin gereklerine göre illere, iller, ilçelere, ilçelerde bucaklara bölünmüştür. İllerin yönetimi yetki genişliği esaslarına dayanmakta ve İl Genel İdaresinin başında vali bulunmaktadır. İllerde, Bakanlıkların kuruluş yasalarına göre de,

ilgili bakanlıkların örgütleri ile bu örgütlerin başında da İl İdare Şube Başkanları bulunmaktadır. Bu örgüt valinin emrindedir (5442 sayılı İl İdaresi Kanunu [İİK] mad.4)

Valiler, İİK'nun 9. maddesinde belirtildiği üzere, Devletin ve Hükümetin temsilcisi ve ayrı ayrı her Bakanın temsilcisi ve bunların yönetsel ve siyasi yürütme vasıtasıdır.

Yine aynı kanunun 11. maddesinde, valinin il sınırı içinde bulunan tüm genel ve özel zabıta kuruluşlarının amiri olduğu, suç işlemesini önlemek, kamu düzen ve güvenliğini korumak için gereken önlemleri alacağını, bu amaçla devletin genel ve özel kolluk kuvvetlerini istihdam edilebileceğini ve bu örgütte amir ve memurların valiler tarafından verilen emirleri yerine getirmekle yükümlü oldukları belirtilmektedir.

İlçenin genel idaresinin başı olan kaymakamlar ilçenin genel idaresinden sorumlu olup, ilçe sınırları içinde bulunan genel ve özel zabıta kuvvet ve örgütlerinin amiridir. (İİK mad.27-28-32).

İllerde il emniyet müdürü ve ilçelerde ilçe emniyet müdürleri veya amirleri ve İçişleri Bakanının uygun göreceği yerleşim alanlarında kurulacak polis birimleri başında bulunanlar şube başkanı durumunda olmakla tüm örgütüyle birlikte mülki amirin emri altına girmektedir.

5.5.3. Türkiye Polis Örgütü'nde Güvenlik Hizmetleri Açısından İşleyiş

Güvenlik kavramı genel olarak; toplumun ve bireylerin her türlü suça karşı korunması, temel hakların kullanılabilmesi bir ortamın sağlanması ve buna aykırı davranışların yakalanarak haklarında gerekli yasal işlem yapılması için tüm önlemlerin alınması anlamına gelmektedir. Devletin yurttaşlarına sunduğu vazgeçilmez nitelikteki bu hizmet, devlet adına, devletin otorite yetkisini kullanan güvenlik güçleri tarafından yerine getirilmektedir (Aydın, 2002, 124).

Güvenlik, devletin korunmasından kazaların önlenmesine kadar geniş bir alanı kapsamaktadır. Kelime olarak güvenlik, tehlike bulunmaması hali, emin ve rahat olma durumu şeklinde ifade edilebilir.

Güvenlik kavramı insanların toplu ve yerleşik hayatlarının ilerleyip gelişmesi ile birlikte örgütlenme sürecine girmiştir. Her insan topluluğunun yaşamını sürdürebilmesi için bir düzene, disipline ve güvene ihtiyacı vardır. İşte toplumdaki bu düzen ve güven güvenlik hizmetleri sayesinde sağlanır.

“Güvenliğin çeşitli yönleri bulunmaktadır. Bunlar, maddi hukuki olabildiği gibi, kişisel ve sosyal da olabilir.

Maddi güvenlik, toplum yaşamında yasal güvenin aksamadan yürütülmesi, bireylerin yaşadığı çevrede herhangi bir zarar görmeden, rahatsız edilmeden korkusuzca yaşayabilmesi şeklinde tanımlanabilir. Güvenlik hizmetleri, kamu düzeninin sağlanması ve korunması, bireylere zarar verebilecek tehlikeli durumların en aza indirilmesi veya ortadan kaldırılması amacıyla yapılan etkinliklerin tümüdür.

Hukuki güvenlik ise, yasalar karşısında eşitlik sağlanması, eziyet ve işkence yapılmamasıdır.

Kişisel güvenlik, başta yaşama hakkı olmak üzere, kişi dokunulmazlığı ve hürriyetine sahip olmak demektir.

Sosyal güvenlik gönenç (refah) devlet anlayışının bir gereği olarak ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Sosyal güvenlik, devletin, kişilerin ve ailelerinin yaşamını ve çalışma etkinliklerini engelleyecek, ortadan kaldıracak veya ek yük getirecek muhtemel durumlara karşı garantiler yaratmak amacıyla aldığı ortak önlemlerin tümüdür. Bizim inceleme konumuz maddi güvenliktir.

Kamu yönetiminin en eski ve yaygın görevi insanların toplum içindeki tutum ve davranışlarını gözetip denetleyerek kamu düzenini sağlamaktır. Başka bir deyişle, toplum hayatının barış, düzen ve güvenlik içerisinde devamı bu hizmetler sayesinde sağlanır. Bu amacın gerçekleşmesi için yerine göre hizmet kuralları içerisinde yönetilenlere karşı zor kullanılarak temel hak ve özgürlükleri sınırlandırılabilir.

Güvenlik hizmetleri kamu gücüne dayalı, koruyucu, karışmacı, bütünüyle özel kesime bırakılmaz gibi nitelikleriyle diğer kamu hizmetlerinden ayrılmaktadır. Güvenlik hizmetlerinin başlıca özellikleri şunlardır:

1. Güvenlik hizmetleri kamu gücü ile ilgilidir. Güvenlik hizmetlerine kolluk hizmeti de denilir.

Kolluk bir taraftan kamu düzenini sağlayan, koruyan, veya bozulduğunda eski durumuna getiren yönetsel etkinlikler ile bu tür etkinlikleri yürüten görevliler anlamında kullanılmaktadır” (Gözübüyük, 2000, 248).

Yönetim, diğer bütün etkinliklerini gerçekleştirirken, kamu gücünün kendisine tanıdığı yürütme yetkisini kolluk aracılığı ile kullanmaktadır. Yönetimin getirdiği düzenleyici

kurallara bireyler uymak zorundadır. Örneğin izinsiz açılan bar, gazino gibi yerlerle, kumar oynatılan veya fuhuş yapılan yerleri polis kapatır. Devlet bunu yaparken de kamu gücünü kullanır. Ayrıca kamu gücünün kullanılması para cezası, bir izni geri alma, yasak getirme gibi uygulamalarla da gerçekleşebilir.

2. Güvenlik hizmetleri koruyucu niteliktedir.

Güvenlik hizmetleri kişiyi, toplumu, devleti ve milli serveti koruyucu niteliktedir. Bu nedenle diğer yönetsel hizmetlerden daha önemli ve acil niteliktedir (Yılmaz, 1996, 31).

“Güvenlik hizmetleri ile kamu düzenini sağlamaya ve korumaya çalışır. Güvenliğin ya da kolluğun uğraş alanı olan kamu düzeni genel olarak üç temel unsurdan oluşur. Bunlar, güvenlik, esenlik ve sağlıktır.

Güvenlik, bireyin can ve malına karşı endişe duymalarının önlenmesi; saldırıya, zorlamaya, engellemeye, kazaya uğramamaları halidir.

Esenlik, toplum gereklerini aşan maddi düzensizlik ve rahatsızlıkların bulunmayışıdır. Gürültü, duman, koku, toz gibi toplumu ve bireyleri etkileyen etkenlerin olağan sınırlar içinde kalması ve tutulmasıdır.

Sağlık, bireyin bulaşıcı ve yaygın hastalıklardan korunması, toplumun sağlık koşulları içinde tutulmasıdır. Buna “genel sağlık” da denir.

Kamu düzenini ilgilendiren güvenlik, esenlik ve sağlık konuları maddi ve dış düzeni ilgilendiren konulardır. Dış düzeni tehlikeye sokan açığa vurulmuş ahlaki tutum ve davranışlar, sınırlı da olsa yönetsel kolluğun görevleri içine girmektedir. Yönetsel kolluk, bireylerin düşünce ve inanç alanlarını düzenlemez; ancak bunların kamu düzenlerini bozacak şekilde dışa yansması ile ortaya çıkan durumu önler” (Gözübüyük, 2000, 249).

PVSK mad.1’e göre; “polis, asayişi, kamu, şahıs, tasarruf emniyetini ve konut dokunulmazlığını korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve kamunun istirahatini temin eder.” Bu tanım, güvenlik hizmetlerinin koruyucu niteliğini ortaya koymaktadır.

3. Güvenlik Hizmetleri Karışmacı Niteliktedir

Kolluk etkinlikleri, topluma ve kişilere hukuk kuralları çerçevesinde en çok karışan ve bireysel davranışlara sınırlama getiren türdendir. Örneğin yasal düzenlemelerle belirlenmiş hız limitini aşan veya otel açan bir kimse, hiç bir zarara yol açmamış olsa bile, zabıta kurallarını ihlal etmekten dolayı cezai işleme maruz kalır.

Kolluk hizmetlerinin karışmacı olmasındaki ana amaç, özgürlük, kamu düzeni, hak ve kamu yararı dengelerini sağlıklı tutmaktır. Bunun gerçekleşmemesi devletin amacından uzaklaştığını gösterir. Kısaca kolluk, düzen ve güveni sağlamak amacıyla hukuk kuralları dışına çıkmadan, karışmacı olabilir, fakat keyfi hareket edemez.

4 . Güvenlik Hizmetleri Bütünüyle Özel Kesime Devredilemez

Devlet kamu düzenini ve güvenliğini sağlamak ve korumak zorundadır. Bu nedenle kolluk hizmetleri, devletin en önemli etkinliklerinden birisidir. Yönetim, diğer bütün etkinlikleri özel kesime bıraksa bile kolluk hizmetlerini bütünü ile devredemez. Çünkü bazı güvenlik hizmetleri özel kesimce yapılacak türden değildir. Nitelikleri gereği kamu gücüne bağlı olarak yürütülürler. Özel kesimin kamu gücünü elinde bulundurması düşünülemez. Aksi halde toplumda kargaşa doğar, devletin temel yapısı yıkılmaya yüz tutar (Yılmaz, 1996, 32-34).

5.5.4. Türkiye Polis Örgütü’nde Personel Açısından İşleyiş

Türk kamu yönetiminde personel dizgesi; kariyer, liyakat ve tarafsızlık ilkelerine dayanmaktadır. Ülkemizde memurluk bir meslektir ve uzun yıllar hizmet vermek yükselmede önemli bir olgudur. Liyakat ise işe alınmada ve yükselmede o göreve layık olmayı gerektirir. Tarafsızlık ise daha çok siyasal tarafsızlıktır. Memurlar siyasal iktidarların yani hükümetin değil devletin görevlisidir. Dolayısıyla iktidar değişimleri memurların değişmesini gerekli kılmaz. Ayrıca bu ilke memurların vatandaşın siyasi görüşüne göre iş yapmasını da engeller (Göksu, 2002, 72).

Kamu görevlisi kavramı, genel olarak kamu kesiminde çalışan personeli kapsamaktadır. Geniş anlamda kamu görevlisi, statüleri ve yaptıkları görevin niteliğine bakılmaksızın, kamu kesiminde çalışan en üst kademededen en alt kademeye kadar herkesi içine alır. Dar anlamda kamu görevlisi, devletin siyasal yapısını oluşturan organlardaki görevlilerde, özel hukuk hükümlerine bağlı olarak çalışanlar dışında kalan kamu görevlileridir. Anayasanın 128.maddesine göre; Devletin asli ve sürekli hizmetleri memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle yürütülür.

Türkiye’de kamu hizmetleri; 1. Memurlar, 2. İşçiler, 3. Sözleşmeli Personel ve 4. Geçici Personel eliyle gördürülür. DMK’nın tanımına göre memur: ‘‘Devlet ve diğer kamu

tüzel kişiliklerince genel idare esaslarına göre yürütülen asli ve sürekli kamu hizmetlerini ifa ile görevlendirilen kişilerdir'' (DMK. mad.4).

DMK mad.4'e göre memur sayılmanın koşulları şunlardır:

- Bir kamu kurumuna bağlı olarak çalışmak,
- Genel idare esaslarına göre yürütülen hizmetleri yapmak,
- Asli ve sürekli bir görevi yerine getirmektir.

Emniyet örgütü, kendi özel kanunu ve bağımsız bütçesi olan, ancak genel idare içinde yer alan bir Genel Müdürlüktür. Emniyet personeli de tüm devlet memurları gibi 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu (DMK)'na bağlı ve bu yasada belirtilen Emniyet Hizmetleri Sınıfı'nı oluşturmaktadır.

DMK, kamu hizmetlerini yürüten memurları, görevin gerektirdiği nitelikler, meslekler ve bunların taşıdığı değerler yönünden on sınıfa ayırmıştır. Buna göre toplam on sınıf DMK'da belirtilen personel rejimine tabidir.

Bu sınıflar şunlardır: 1. Genel İdare Hizmetleri, 2. Teknik Hizmetler, 3. Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri, 4. Eğitim ve Öğretim Hizmetleri, 5. Avukatlık Hizmetleri, 6. Din Hizmetleri, 7. Emniyet Hizmetleri Sınıfı, 8. Yardımcı Hizmetler, 9. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri, 10. İstihbarat Hizmetleri (DMK. mad.36).

Emniyet hizmetleri sınıfında bulunan polis örgütü çalışanları, kendi özel yasaları dışında genel olarak bu kanundaki personel dizgesine de bağlıdırlar.

Polis amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Başkomiser, Emniyet Amiri, 4üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü, 2 inci Sınıf Emniyet Müdürü, 1 inci Sınıf Emniyet Müdürü, ve Sınıf Üstü Emniyet Müdürüdür.

Bu rütbelere terfiler, sınav ve eğitim koşulu saklı kalmak üzere, kıdem ve liyakate göre yapılır.

“Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartını yerine getirmiş Komiser Yardımcısı, Komiser ve Başkomiserlerin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak terfilerini önermek üzere Genel Müdürlük Merkez Değerlendirme Kurulu oluşturulur. Bu kurul, Emniyet Genel Müdürlüğü personel işlerinden sorumlu Genel Müdür Yardımcısının başkanlığında, Araştırma Planlama ve Koordinasyon Dairesi Başkanı, 1 inci Hukuk Müşaviri ve Genel Müdürün uygun göreceği iki Daire Başkanı ile Teftiş Kurulu Başkan Yardımcılarının birinden meydana gelir.

Üst rütbeye yükselmek için, kıdem şartlarını yerine getirmiş Emniyet Amirleri ile 4., 3. ve 2. Sınıf Emniyet Müdürlerinin liyakat koşullarını belirlemek, üst rütbedeki boş kadro miktarına göre sıralayarak ve terfilerini ikinci meslek derecesindeki görev unvanlarına ataması yapılacak personeli değerlendirmek ve öneride bulunmak üzere Genel Müdürlük Yüksek Değerlendirme Kurulu oluşturulmuştur. Bu kurul Emniyet Genel Müdürü'nün başkanlığında, Genel Müdür Yardımcıları, Teftiş Kurulu Başkanı, Polis Akademisi Başkanı ve Emniyet Müdürü APK uzmanlarınca seçilecek birinci meslek derecesindeki üç Emniyet Müdürü APK uzmanından meydana gelir.

Kurullar her yıl Mayıs ayı başında toplanır ve kararlar oy çokluğu ile alınır.

Rütbelerde belirlenen zorunlu bekleme süreleri sonunda, bir üst rütbeye terfi edebilmek için üst rütbede boş kadro bulunması ve bekleme süresi içindeki yıl kadar olumlu sicil almış olması şarttır. Ancak Başkomiserlikten Emniyet Amirliğine ve 3 üncü ve 2 nci Sınıf Emniyet Müdürlüğüne terfi edebilmek için ayrıca, çıkarılacak yönetmeliğe uygun olarak yapılacak yazılı sınavda başarılı olmak ve Polis Akademisi Başkanlığı'nca düzenlenecek yöneticilikle ilgili hizmetiçi eğitimi başarı ile tamamlamak şarttır.

Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar ile Emniyet Genel Müdürlüğüne eleman yetiştirmek üzere Polis Akademisi bünyesinde en az dört yıllık fakülte ve yüksek okuldan mezun olanlar (A), Komiser Yardımcılığı kursunu başarıyla bitirmiş olanlar (B) grubunu oluşturur.

İhtiyaç halinde meslekten fiilen altı yılını dolduran, 37 yaşından gün almamış olan ve yönetmelikte belirtilen diğer nitelikleri taşıyan polis memurlarından, yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı sınavını kazanıp dokuz aydan az olmamak üzere eğitim kursunu başarıyla bitirenler komiser yardımcılığı rütbesine atanır" (ETK. mad.55).

5.6. Türkiye Polis Örgütü'nün İşlevleri

Türkiye Polis Örgütü'nün işlevleri; toplumsal, eğitsel, çevresel, güvenlik, kültürel, ekonomik, hukuksal, psikolojik, etik, teknolojik ve diğer görevleri olmak üzere toplam onbir alt başlık altında incelenmiştir.

5.6.1. Türkiye Polis Örgütü'nün Toplumsal İşlevleri

Polis, asayiş, kamu, birey tasarruf emniyetini ve mesken dokunulmazlığını korur. Halkın ırz, can ve malını korur ve kamunun dinlenmesini temin eder. Yardım isteyenlerle

yardıma muhtaç olan çocuk, sakat ve çaresizlere yardım eder. Yasa ve tüzüklerin kendisine verdiği görevleri yapar (PVSK. mad.1).

Toplumsal olaylar, grev ve lokavtlar ile yasaya aykırı sokak veya meydan hareketlerinde toplumun veya bireylerin maddi ve manevi varlıklarının tecavüzden korunmasında; polis çevik kuvvet birimleri görevlendirilir (ETK. ek mad. 13).

Genel ahlak ve edep kurallarına aykırı olarak; utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanlar ile bu nitelikte söz, şarkı, müzik veya benzeri gösteri yapanları;

Çocuklar, kız ve kadınlar ile genç erkeklere sözle veya herhangi bir biçimde sarkıntılık edenleri, kötü alışkanlığa ve her türlü ahlaksızlığa yönelten ve özendirenleri;

Genel ahlak ve edebe aykırı olarak her türlü sesli ve görüntülü eserleri, kaydedildiği materyale bakılmaksızın üreten ve satanları herhangi bir başvuru veya şikayet olmasa bile engeller, davranışların devamını durdurarak yasaklar ve adli işlem yapar (PVSK. mad.11).

Polis, KTK'na göre; araçlarda bulundurulması gerekli belge ve gereçleri, sürücülerini ve bunlara ait belgeleri, sürücülerin ve karayolunu kullananların kurallara uyup uymadıklarını denetler.

Polis, duran ve hareket halindeki trafiği yönetir.

Trafik kazası sonucunda hastalanan veya yaralananların bakımlarını sağlayacak tedbirlerin alınmasına yardımcı olur, yakınlarına haber verir (KTK. mad. 5).

Polis, sokaklarda dolaşan ve oturduğu yeri tarif edemeyen birey ve çocukları ailelerine veya yakınlarına teslim eder. Yakınları bulunamayanları bakımevlerine veya belediyelere teslim eder.

Polis, yolda hastalanarak veya bir kaza neticesi yaralananların tedavisini yaptırır, uygun taşıtlarla oturdukları yere gönderir (Polis Vazife ve Selahiyet Tüzüğü, mad.2).

Polis, aile içi şiddete uğrayan kadın ve çocuklar için gerekli önlemleri alır, yasal soruşturmayı yürütür (4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun).

Polis, toplumun kabul etmediği, değer yargılarına ters düşen, genel ahlaka aykırı yayınlar hakkında gerekli yasal işlemleri yapar (1117 sayılı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu).

5.6.2. Türkiye Polis Örgütü'nün Eğitimsel İşlevleri

Polis, yurttaşların toplumsal yaşamda karşılaştıkları sorunları ilk ilettiği birimdir. Yurttaşın kendi hak ve sorumluluğunu öğrenmesi, sorunlarını çözmek için izleyeceği yol ve yöntemler polis tarafından anlatılmakta ve öğretilmektedir. Bilinçli yurttaş eğitiminin ilk basamakları polis birimlerinde atılmaktadır.

EGM, karayolundan faydalananların trafik eğitimini yapar ve yaptırır (KTK. mad.5). Ülkemizdeki bazı illerde, trafik dersine öğretmen olarak trafik polisleri katılmaktadır. Trafik Şube Müdürlüklerine bağlı Eğitim Büro Amirliklerince, anaokulu ve ilköğretim öğrencilerine kuramsal ve uygulamalı karayolu trafik güvenliği eğitimi verilir. Polis, çocukların kazalardan korunmasına yönelik el ilanı, afiş ve broşürler hazırlar ve yaya eğitimi yaptırır.

EGM, karayolu trafik güvenliği ile ilgili eğitim etkinlikleri, seminer, sempozyum, kongre ve toplantılar düzenler, bu alanda yurtiçi ve yurtdışında yapılan benzeri etkinliklere katılır.

Trafik ile ilgili sorunların yaşandığı konularda ve bölgelerde araştırmalar yapar veya yaptırır (Işıldar, 1998, 45).

5.6.3. Türkiye Polis Örgütü'nün Çevresel İşlevleri

Kanuna uygun toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin düzeninin ve güvenliğinin sağlanmasında,

Kamu düzenini bozabilecek nitelikteki toplumsal hareketlerin meydana gelmesi muhtemel yerlerde önleyici tedbirlerin alınmasında ve bu yerlerde devriye hizmetlerinin yürütülmesinde,

Grev ve lokavtlar sırasında işyerlerinin tahribe uğramasının veya işgalinin önüne geçilmesinde, kanuna aykırı sokak ve meydan hareketlerinin önlenmesinde,

Toplumsal olaylar, grev ve lokavtlar ile kanuna aykırı sokak veya meydan hareketlerinde toplumun veya kişilerin maddi ve manevi varlıklarının tecavüzlerden korunmasında,

Diğer polis kuvvetlerinin yetersizliği halinde, her türlü tören veya gösterilerde gerekli güvenlik önlemlerinin alınmasında ve düzenin sağlanmasında, özel timlerin yer almasını gerektirecek diğer operasyonların yapılmasında gösterilen durumlarda, meydana gelen kanuna aykırı olayların gerekirse zor kullanarak etkisiz hale getirilmesinde kamu düzenini ve çevreyi

koruma görevi koruma kullanılmak üzere Polis Çevik Kuvvet birimleri görevlendirilir (ETK. Ek md. 13).

Tütün ve tütün mamüllerinin içilmesinin yasaklandığı ve yasağa ilişkin yazılı uyarıların bulunduğu yerlerde tütün ve tütün mamülleri içenler uyarılara rağmen devam edenler, genel zabıta tarafından o yerden uzaklaştırılır. Uyarılara rağmen yasağa uymayanlara para cezası uygulanır (Tütün Mamüllerinin Zararlarının Önlenmesine Dair Kanun).

Polis, sorumluluk alanı içerisinde, avcılığın yasak edildiği yerlerde avlanmayı önler, avcılık teskerelerini düzenler (Kara Avcılığı Kanunu).

Şehir ve kasabalarda gerek konut içinde ve gerekse dışında saat 24'ten sonra her ne surette olursa olsun çevre halkının rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar polis tarafından önlenir (PVSK. mad. 14).

Polis, karayollarında meydana gelen kazalarla ilgili karayolunun yapısı ve işaretlemeye dayalı kaza nedenlerine göre gerekli önlem ve tedbirleri alması konusunda ilgili bakanlıklara gerekli önerilerde bulunur (KTK mad. 9).

Radyo, televizyon ve müzik seti gibi aletlerle, oturma alanları ve gürültüye hassas alanlar içinde, rahatsızlık verecek biçimde çalmak 24:00-07:00 saatleri arasında yasaktır. (Gürültü Yönetmeliği, mad.20 ve 25).

Polis, kamunun istirahatını sağlar (PVSK. Md.1).

Polis, salgın hayvan hastalıklarında, hastalık bulunan yerin kordon altına alınmasını ve karantinanın yürütülmesini sağlar (Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu).

Salgın ve bulaşıcı insan ve hayvan hastalıklarının yayılmasını engellemek için belediye görevlileri ile birlikte gereken önlemleri alır (Belediye Kanunu, mad. 15/4).

5.6.4. Türkiye Polis Örgütü'nün Güvenlik İşlevleri

PVSK mad.2'ye göre; polisin genel emniyetle (güvenlik) ilgili görevleri iki bölümde düzenlenmiştir.

Birinci bölümde; kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmayan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri çerçevesinde önünü almaktır.

İkinci bölümde; işlenmiş olan bir suç hakkında CMUK ile diğer yasalarda yazılı görevleri yapmaktır.

Bu çerçevede; yetkili amir tarafından verilecek sözlü emirler aşağıdaki durumlarda hemen yerine getirilir:

- Can, ırz veya mal emniyetini sağlamak için;
- Devletin kişiliğine karşı işlenen suçların sanıklarının yakalamak veya delillerini tespit etmek için;
- Devlet kuvvetleri aleyhine, yalnız veya toplu olarak saldırı veya karşı koyanları yakalamak için;
- Hükümete karşı, şiddet kullanan veya gösteren veya direnenlerin yakalanması, saldırı veya direnenlerin önlenmesi için;
- Zabıtaca gözetim altına alınan kişilere, bina veya tesislere, kentiçi veya kent dışı yerlere olabilecek bireysel veya toplu tecavüzleri önlemek için;
- Ağır cezalı bir suçun sanığı olarak yakalandıktan sonra, zabıta kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan kişilerin yakalanması için;
- İşlenmekte olan bir suçun işlenmesine veya devamına engel olmak için;
- CMUK ile diğer yasalarda, zabıta tarafından suç delillerinin tespiti veya suç sanıklarının yakalanması amacıyla yapılacak aramalar için;
- Kanunsuz toplantı veya kanunsuz yürüyüşleri dağıtmak veya suçlularını yakalamak için;
- Yangın, su baskını, yer sarsıntısı gibi afetlerde olay yerinde görevlilerce alınması gereken önlemler için;
- Halka açık yerlerde yapılan her türlü toplantı veya yürüyüşlerde veya törenlerde bozulan düzeni sağlamak için;
- Herhangi bir nedenle tıkanmış olan yolların trafiğe açılması için.

5.6.5. Türkiye Polis Örgütü'nün Kültürel İşlevleri

1952 Yılında kurulan Polis Radyosu'nun görevleri, suç ve suçluluğu önlemek, can ve mal güvenliğini korumak, trafik kaza ve ihmallerinin azaltılmasına yardımcı olmak, polis hizmetlerini yurttaşlara duyurmak, yol ve trafik durumu hakkında bilgi vermek, hukuk, eğitim, sağlık, kültür ve turizm vb. konularda yayın yapmak, çok geniş bir çerçevede müzik yayını yapmaktır. Ayrıca, değişik konularda uzman kişi veya kuruluş temsilcileriyle güncel konularda radyo programları yapılmaktadır.

İnsanların, uzun çalışmalar sonucu ortaya çıkardıkları çalışmalar ve çeşitli buluşlar, insan emeğinin boşa gitmemesi, eser sahiplerinin haklarının korunması, insanların daha fazla araştırmaya yönlendirilmesi amacıyla Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu, Türk Ceza Kanunu (TCK) ve CMUK hükümleri doğrultusunda, fikir ve sanat eserlerinin korunmasını sağlar.

5.6.6. Türkiye Polis Örgütü'nün Ekonomik İşlevleri

Polis, yurtdışından Türkiye'ye ve Türkiye'den yurtdışına yönelik veya ülkemizde çeşitli yollardan yapılan kaçakçılık etkinlikleri ile ilgili istihbaratı elde eder, değerlendirir ve bu tür etkinlikleri önlemek amacıyla gerekli önlemleri alır. Örgütlü kaçakçılık etkinliklerini ortaya çıkarır (4926 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu).

Emniyet Örgütü çalışanlarına, kredi vermek, emeklilik sigortası, kaza ve hayat sigortaları konusunda çalışmalar yapmak üzere Polis Bakım ve Yardım Sandığı kurulmuştur.

Polis, şikayet üzerine karşılıksız çek yazarların soruşturmasını yürütür (Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun).

Polis, korsan taşımacılığı önler, taşımanın bir firmaya bağlı olarak güvenli bir biçimde yapılmasını temin eder (KTK).

5.6.7. Türkiye Polis Örgütü'nün Hukuksal İşlevleri

Suçun işlenmesiyle resen veya adli mercilerin emri ile olaya el koyan, suçun iz ve delillerini tespit eden, suçluyu yakalayıp, Cumhuriyet Savcıları adına soruşturmayı yürütürken sanıkları ve suç delillerini adli mercilere gönderen polise “Adli Polis” denir.

Polisin adli görevleri şunlardır: Önleyici zabıta tedbirleriyle engel olunamaması sonucu bir suçun işlenmesi durumunda yasalarla polise verilen suç ve suç şüphelileri ile bunlara ait delillerin tespiti, suç şüphelilerinin yakalanması ve adli makamlara teslimi aşamalarında polisin yaptığı çalışmalardır. Polisin adli görevleri yasalarda suç sayılan fiil ve hareketlerin ortaya çıkmasıyla başlar.

Adli polis görevlerini karakollardan ayrılmış bir bölüm yürütmektedir. TMK kuruluşuna göre de bütün karakollarda adli kısımlar mevcuttur. ETK. mad. 9/c'de Adli Polis, “Asgari tam teşekküllü bir polis karakolu bulunan yerlerde adli işlerle uğraşmak üzere kadrodan ayrılan kısım” olarak belirlenmiştir.

PVSK 2. maddesinde de polisin adli görevleri belirtilerek, “işlenmiş olan bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak” diye

belirlenmiştir. Suçun meydana geldiği andan itibaren polisin adli görevi başlamış olur. Olayın başlaması ile olaya müdahale edip, suç yerinde gerekli inceleme yapma, iz ve delilleri araştırıp suçun faillerini tespit etme, yakalama, delilleri ile birlikte adliyeye sevk etme **Adli Polis** görevleridir.

CMUK'un 154. maddesinde adli olaylarda kovuşturma yetkisinin Cumhuriyet Savcılarına ait olduğu ve bu yetkiyi polise devredebileceği açıkça belirtilmiştir.

Zabıta memurları (kolluk güçleri) suçluları aramakla ve suçların aydınlatılması için gerekli olan acele önlemleri almakta sorumludur. Bu makam ve memurlar tanzim ettikleri evrakı hemen Cumhuriyet savcılığına gönderirler (CMUK. mad.156).

5.6.8. Türkiye Polis Örgütü'nün Psikolojik İşlevleri

Polis, genel güvenliği korumak, suçları meydana gelmeden önce önlemek için sivil ve resmi devriyeleri aracılığıyla yurttaşlar üzerinde huzur ve güven duygusu yaratmak amacıyla önlemler alır.

Polis, yurttaşlar üzerindeki suçla karşılaşma, suça maruz kalma korkusunu en aza indirmek için, suçu önleyici çalışmalar yapar.

5.6.9. Türkiye Polis Örgütü'nün Etik İşlevleri

Polisin görev ve yetkileri yasalarla düzenlenmiştir. Yasalardan aldığı yetkiyle polis, topluma huzur ve güvenlik hizmeti sunar. Anayasa, yasalar ve hukuksal düzenlemeler, insanların can ve mallarının güvenliğini sağlar. Suçtan mağdur olanların sığındığı, çaresiz olanların korunabilecekleri, suç işleyenlerin yakalanması ile görevli olan makam polistir.

Polis, görevini yaparken, işinin gereklerini tam bir uzman gibi yapacaktır. Araştırmacı olacak, çok çalışacak, kurallara uyacak, zorluklardan yılmayacaktır.

Polislik ve polisler toplumda sürekli göz önündedir. Bu nedenle polis yaptıklarıyla topluma örnek olacak birisi olacaktır. Davranışları, hareketleri, günlük tutum ve etkinlikleriyle, yaşamına gösterdiği özenle saygın bir mesleğin personeli olduğunu gösterecektir.

Görevini yaparken, gelen eleştirilere karşı açık olacak, mesleki kaliteyi yükseltmek için eleştirileri fırsat olarak görecektir.

Polis, yasalardan aldığı yetkiyi kullanırken; insan haklarına saygılı olacak, karşısındaki bireye özeli ve dikkatli yaklaşacaktır (Aydın, 2000, 101-114).

Yurttaşlara, sosyal konumu ve durumu ne olursa olsun eşit biçimde davranacak, ayırım gözetmeyecektir.

Bireyin özel yaşamına yasaların öngördüğünün dışında müdahale etmeyecektir. Görevini yerine getirirken sır saklamasını bilecek, yalan söylemeyecek, kimseyi kandırmayacak, tahrik etmeyecek ve tahriklere kapılmayacak, insan olmanın gerektirdiği tutum ve davranışlarda bulunacaktır.

Günlük yaşamda uyulması gereken kurallara ilk önce güvenlik personeli kendisi uyacak, daha sonra uymayanları uyaracaktır. Trafik kurallarına uyacak, sigara içilmesi yasak olan yerde sigara içmeyecek, örnek bir yurttaş olacaktır (Cerrah, 2000, 115-125).

5.6.10. Türkiye Polis Örgütü'nün Teknolojik İşlevleri

Polis, ülke genelinde taşıtların ve sürücülerin sicillerini tutar, teknik ve yasal değişiklikleri işler, istatistiki bilgileri toplar ve değerlendirir.

Araçların tescil işlemlerini yapar, belge ve plakalarını verir.

EGM, trafik kazalarının oluş nedenleri ile ilgili tüm etmenleri kapsayan istatistik verileri ve bilgileri toplar, değerlendirir, sonuçlarına göre gereken önlemlerin alınmasını sağlamak için ilgili kuruluşlara teklifte bulunur (KTK. mad. 5/8- 5/9-5/10).

EGM, adli, idari ve siyasi soruşturmalar sırasında elde edilen maddi delilleri, bilimsel esaslarla inceleme ve değerlendirme yaparak, suç ve suçlunun tespitinde ve ispatında, patlayıcı maddelerle savaşmada güvenlik kuvvetlerine ve adli birimlere yardımcı teknik kriminal polis laboratuvarları kurar (EGM Merkez ve Bölge Kriminal Polis Laboratuvarları Teknik Hizmet Yönetmeliği).

5.6.11. Türkiye Polis Örgütü'nün Diğer İşlevleri

Kent, kasaba ve köy sınırları içindeki; konutlarda oturmakta olanlar ile sürekli veya geçici olarak konutta çalışan hizmetliler için ve her çeşit ticaret ve sanat amacı güden iş yerlerinde çalışanlar için kimlik bildirimleri yerel kolluk örgütüne verilir (Kimlik Bildirme Kanunu mad.6-7).

Polis, sürücü belgesi alacakların belgelerini düzenler (KTK. mad. 5/8).

Polis, görev, çalışma, gezi veya başka amaçla yurtdışına çıkacak olanlara pasaport verme işlemlerini, yabancıların ikamet belgelerini düzenler (5682 sayılı Pasaport Kanunu).

Silah taşıma ve bulundurma belgeleriyle diğer ruhsat verme işlemleri polis tarafından yapılır (6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkındaki Kanun).

Bazı resmi tebligatlar ve adres tespitleri polis tarafından yerine getirilir (7201 sayılı Tebligat Kanunu).

Araçların tescil ve kayıtlarının tutulması, sürücü belgelerinin verilmesi polis tarafından yerine getirilir (KTK mad.5).

Yardım Toplama Kanunu'na aykırı olarak yardım toplayan birey ve kuruluşları önler (2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu).

Kişi veya kuruluşlar tarafından düzenlenen toplantı, gösteri, seminer ve konserler ile her türlü spor karşılaşmasında güvenlik önlemi polis tarafından alınmaktadır.

Askerlikle ilgili işlemlerin tamamına yakını polis tarafından yerine getirilir (1111 sayılı Askerlik Kanunu).

Radio ve Televizyon yayınlarının izlenmesi, yayın ilkelerini çiğneyenlerin belirlenmesi, bunların Radio ve Televizyon Üst Kurulu'na bildirilmesi polis tarafından yapılır (Radio ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, mad. 4).

Haciz işlemlerinde, bankaların para nakillerinde, resmi kurumların alacaklarının geri ödenmesinde, ruh ve sinir hastalarının akıl hastanelerine götürülmesinde, dernek, sendika ve meslek odalarının toplantılarında, her türlü sınavda (ÖSS, Sürücü Kursları, Açık Öğretim vb.) güvenlik önlemlerinin alınması, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı tarafından yardım dağıtılacak kişiler ile yaşlılık, yeşil kart başvuru sahiplerinin soruşturulması, öğrenci kredileri ile öğrenci yurtlarına alınacak öğrencilerin soruşturulması, cezaevi müdürlüklerinin yiyecek bedelleri için ilgili kişiler hakkındaki ekonomik durum tespitleri, köprüler, otoyollar, elçilik ve konsoloslukların güvenliklerinin sağlanması polis tarafından yerine getirilmektedir.

ÜÇÜNCÜ KESİM

ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ SORUNLARI VE BU SORUNLARIN ÇÖZÜMLENMESİ

Araştırmanın üçüncü kesimi, Almanya Polis Örgütü'nün ve Türkiye Polis Örgütü'nün yapısı, işleyişi ve işlevleri ile ilgili sorunlarının tespiti ve bunların çözüm önerilerinin incelendiği ve değerlendirildiği dört bölümü içermektedir. Üçüncü kesimde, Türkiye Polis Örgütü'nün, Almanya Polis Örgütü'nün örgüt yapısı, işleyişi ve işlevleri açılarından alabileceği, Türk polisinin daha çağdaş bir düzeye gelmesine yardımcı olabilecek örnek dersler (yönler) tespit edilmeye çalışılmıştır.

6. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEYİŞİ VE İŞLEVLERİ İLE İLGİLİ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu bölümde, Almanya Polis Örgütü'nün sorunları örgüt yapısı, işleyişi ve işlevlerinden kaynaklanan sorunlar alt başlıkları altında incelenmiş ve bu sorunlara çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

6.1. Almanya Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunları

Almanya'da, polis ülke genelinde federal düzeyde ve eyaletler düzeyinde olmak üzere ikili bir yapı göstermektedir. Federal düzeyde tüm ülke genelinde görevli olan, federal sınırların ve havaalanlarının korunmasıyla görevli olan, Federal Sınır Polisi ile suç soruşturması ve uluslararası polis işbirliği ile görevli Federal Kriminal Polis Merkezi bulunmaktadır.

Almanya Polis Örgütü'nde federal ve federe düzeydeki yapılanma, suç ve suçluların izlenmesinde, suçların önlenmesinde zamanında önlem alma ve eşgüdüm sağlamada zorluklarla karşılaşılmasına neden olmaktadır.

Her eyaletin kendi polis örgütü bulunmaktadır. Eyalet polislerinin örgütlenişi, eyaletten eyalete farklılıklar göstermektedir. Eyaletlerde en kalabalık polis birimi Hazır Kuvvet Polisi birimleridir. Hazır Kuvvet Polisinin kışla düzeni içerisinde yarı askeri bir yapılanmada olması, bu birimlerin alet ve gereçlerinin federal bütçeden karşılanması, eyaletlerin polis örgütü ile ilgili yetkilerine karışma olarak görülmektedir.

Adalet, polis, eğitim ve öğretim, gençlere yönelik çalışmalar ve kültür gibi önemli konular büyük ölçüde eyaletlerin yetki ve sorumluluğu altındadır. Bu nedenle Federal Hükümetin aşırı uçlar ve suçla savaşımında sınırlı olanakları vardır (Almanya ve Yabancılar Sorunu, 1993, 15).

Federal Almanya Sınır Polisi, Alman Ordusunun kurulmaması nedeniyle, 1951 yılında ülke sınırlarını korumak ve denetlemek amacıyla yarı askeri bir yapılanmada kurulmuştur. Alman Ordusu 1955 yılında yeniden oluşturularak, ülkenin dışarıdan gelebilecek tehditlere karşı korunmasını üstlenmiştir. Günümüzde, Federal Sınır Polisi 30.000 polis sayısı ile yarı askeri varlığını devam ettirmektedir. Bu durum, polisin sivilleştirilmesinin önündeki engellerden birisi olarak görülmektedir.

6.2. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunları

Almanya'da polisin sivil kontrol kurumları tarafından denetlenmesi, yurttaşların istek ve şikayetlerini bu kuruma iletebilmeleri olanaklı değildir. Polise karşı yapılan şikayetler yine polis birimleri içerisindeki şikayet bürolarına yapılmaktadır.

Federal Almanya Cumhuriyeti'nin 1990 yılında Doğu Almanya Cumhuriyeti ile birleşmesinden sonra, eski Doğu Almanya Cumhuriyeti'ndeki polislerin eğitimleri batılı polisler tarafından yapılarak, onların yeni demokratik yapıya uyum sağlamaları istenmiştir. Bu arada polis birimlerinde üst düzey yöneticilerin yerine batıdan gelen polisler atanmışlardır. Batılı polisler, doğulu polisleri eğitim ve deneyim açılarından yetersiz bulmuşlardır. Günümüzde de batılı ve doğulu polisler arasında ücret bakımından farklılıklar bulunmaktadır. Üst düzey görevlere atanmalarda batılı olanlar tercih edilmektedir. Bu durum, doğu kökenli polisler arasında huzursuzluğa, kendilerini dışlanmış hissetmelerine ve verimsizliğe neden olmaktadır.

Her eyaletin kendi polis eğitim kurumları vardır. Federal İçişleri Bakanlığı, eyaletlerde polis eğitiminde eşgüdümün ve ders izlencelerinde birlikteliğin sağlanmasından sorumludur. Eyaletler arası polis tayinleri nadir olarak yapılmaktadır. Eyaletler, yetişmiş polis görevlilerini vermek istememektedirler.

Almanya'da özellikle örgütlü suçların izlenmesi ve suç şüphelilerinin yakalanması konusunda, eyaletler arasındaki yeterli eşgüdümün sağlanamamasından dolayı bazı sorunlar ortaya çıkmaktadır.

Almanya'nın yaşadığı Nazi deneyimi nedeniyle, polisin ülkede bir daha siyasi iktidarın koruma aracı haline gelmemesi istenmiştir. Öncelikli olarak, Nazi Dönemi'nin, devlet iktidarının korunmasında önemli bir yeri olan devlet istihbarat örgütü (Gestapo) polisten ayrılmıştır (Such, 1989, 59). Aynı biçimde, eski Doğu Almanya'da polis istihbarat birimi olan Stasi, siyasi iktidarı koruma aracı haline gelmiştir. İki Almanya'nın birleşmesinden sonra, Doğu Alman Polisi içerisinde bu birimlerde görev yapan polislerin polislikten çıkarılmaları sağlanmıştır.

Almanya'da istihbarat toplamakla, federal düzeyde, merkezi Köln'de olan Anayasayı Koruma Ofisi (Bundesamt for Verfassungsschutz-BfV), merkezi Münih'te olan Federal İstihbarat Servisi (Bundesnachrichtendienst-BND) ve Alman Silahlı Kuvvetleri içerisinde de, Askeri Gizli Servis (Militärische Abschirm Dienst-MAD) sorumludur. Anayasayı Koruma Ofisi ve Federal İstihbarat Servisi benzeri kurumlar, eyaletlerde de oluşturulmuştur (National Security in Germany, 2002).

11 Eylül 2001'de A.B.D'de İkiz Kuleler'e uçakla intihar saldırısı düzenleyen dört teröristten üçü Almanya'da 9 yıl süre ile eğitim görmüş ve saldırı hazırlıklarını bu ülkede yapmışlardır. Bu süre içerisinde, bu kişiler ülkedeki istihbarat birimleri tarafından fark edilmemiştir (Germany's Intelligence Failure, 2002).

Almanya'da orta düzey polis eğitimi, eyalet polis okullarından sonra, Hazır Kuvvet Polisi'nde devam etmektedir. Hazır Kuvvet Polisi, kışla içerisinde askeri bir yapılanmaya sahiptir. Polisin kışla düzeni içerisinde eğitilmesi, görev yapan bireylerde kışla ruhunun doğmasına yol açmaktadır. Bu tür bir eğitim, disiplin duygusu, birlik ruhu ve seçkinlik duygusu yaratabilmektedir. İtiraz etmeden emirleri uygulama ve itaat etme vb. özellikleri geliştirmektedir (Such, 1989, 163).

Bir suç meydana geldikten sonra, suçun soruşturması olayın niteliğine göre, Koruma Polisi veya Kriminal Polis tarafından yapılmaktadır. Koruma Polisinin yaptığı suç soruşturmaları, gerekli hazırlık soruşturmasını yapmak için savcılık makamına gecikme olmadan iletilmektedir. Kriminal Polisin araştırması gereken bir olayda, Koruma Polisi, Kriminal Polis, Kriminal Polis içerisindeki bölümler ve diğer Kurumlar arasındaki bürokratik işlemler nedeniyle suç soruşturmalarının savcılığa iletilmelerinde gecikmeler yaşanabilmektedir.

Polis tarafından, aceleyle yapılan ve delile ulaşmadan tamamlanan suç soruşturmalarının mahkemelerdeki dava süreleri de buna bağlı olarak uzayabilmektedir (Feldes, 2003a).

6.3. Almanya Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunları

Almanya'da eyaletlerde önleyici (koruma) polisi birimlerinde görev yapan polisler hem trafik hem de güvenlik sağlama görevlerini birlikte yürütmektedirler. Trafik hizmetleri, polisin görevleri arasında giderek daha yoğun bir yer tutmaktadır. Sabah saatlerinde veya trafiğin yoğun olduğu saatlerde trafiği yöneten bir polis, ilerleyen saatlerde güvenlik ile ilgili konularda görev almaktadır.

Polisin, medeni hukuk, ceza hukuku, ceza usul hukuku ve trafik hukukunun hepsinde birden uzman olması beklenmektedir. Ayrıca, polisin kullanımı giderek zorlaşan, karmaşık teknik aygıtları kullanması beklenmektedir (Such, 1989, 162).

Berlin Duvarı'nın yıkılması ve iki Almanya'nın birleşmelerinden sonra, Almanya'da yaşayan yabancıların işlediği suçlarda artış gözlenmiştir. Tüm Almanya'daki yabancıların genel nüfusa oranı % 9'dur. (Ewald ve diğ. 2003a). 2002 yılı içerisinde hakkında işlem yapılan şüpheliler içinde yabancıların oranı % 24.4'tür. 20 yaşın altındaki suçluların üçte ikisi yabancıdır.

Birleşmeyle birlikte örgütlü suçlar, silah ve uyuşturucu kaçakçılığı suçlarında artmalar gözlenmiştir. 1990 yılındaki, her 100.000 bireye karşılık 6 olan suç oranı, 2002 yılında 7.85'e yükselmiştir (Police Crime Statistics, 2003).

Berlin'de 1990-1991 yıllarında, mağazalardan hırsızlıklarda %50 oranında yükselme olmuştur. Batının ekonomik olanaklarının fazla olması, Doğu Avrupa'daki yaşam koşullarının kötü olması, insanları Batıya yönlendirmektedir. Polis, sosyal yaşam koşullarının yarattığı suçlarla daha çok karşılaşmaya başlamıştır (German Law Enforcement, 2003).

Aşırı sağ eğilimli gruplar (Neo Naziler, dazlaklar vb.) tarafından ülkedeki yabancılar ve sığınmacılara karşı suç olaylarında artışlar gözlenmiştir. 1992 yılı verilerine göre Batı Avrupa ülkelerine yapılan toplam 610.925 başvurunun 438.191'i (%72) Almanya'ya yapılmıştır (Almanya ve Yabancılar Sorunu, 1993, 45).

Polis, zor kullanma yetkisini Almanya'daki etnik azınlıklar ve yabancılar, Alman yurttaşlarına oranla daha fazla kullanmaktadır. Yabancılar, polisin onları korumak için

varolduğunu duymaları gerektiği zamanlar da bile, polisin zor kullanmasıyla karşılaşabilmektedir. Almanya'da yabancılardan gelen polis ırkçılığı şikayetleri artmaktadır (Broadhurst, 1996, 161). Ayrıca, 1994 yılında yapılan bir araştırmaya göre; Alman toplumunda Almanya'daki yabancılara Almanlara göre daha kötü davranılıyor görüşünü savunanların oranı %37'dir (Almanya'daki Yabancıların Durumu, 1995, 49). Irkçılık; kendi soyunu diğer soylardan üstün sayma ve siyasi tutumunu buna dayandırma eğilimidir (Püsküllüoğlu, 2003, 471).

Türkiye'de etkinlikte bulunmaları yasaklanan bazı yasadışı dernek ve örgütler, Almanya'da oluşturdukları yasal dernek örtüsü altında Türkiye karşıtı etkinliklerini sürdürmektedirler. Bu örgütler, siyasi hedeflerine ulaşmak için gerekli olan maddi gücü örgütlü kaçakçılık yaparak elde etmektedir (Demirbaş, 1990, 79). Bu örgütlerin, Alman bankalarındaki hesapları ve ekonomik etkinlikleri ile bu örgütlerin demokrasinin gereği olarak gösterilmesi dolayısıyla Almanya'da izin verilmektedir (Kongar, 2002, 252).

6.4. Almanya Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunlarına Çözüm

Önerileri

AB Devletleri arasında bireylerin, malların, sermayenin ve hizmetlerin serbest dolaşımını sağlamak amacıyla üye devletler arasında sınırlar kaldırılmıştır. Dolayısıyla, AB için üye devletlerin diğer üçüncü devletlerle oluşturduğu dış sınırlardan ve üye devletlerin oluşturduğu iç sınırlardan söz edilebilmektedir.

Avrupa Topluluğu (AT) üyesi beş ülke (Belçika, Hollanda, Lüksemburg, Almanya ve Fransa) arasında, ortak sınırlarda AT üyesi ülke yurttaşlarının giriş çıkışlarına yönelik kontrolün, malların ve hizmetlerin hareketlerini kolaylaştırması ve aşamalı olarak bu kontrollerin kaldırılması için 1985 yılında Schengen Sözleşmesi imzalanmıştır. Schengen Sözleşmesi, iç sınırların olmadığı bir Avrupa'da gelecekteki polis ilişkilerinde bir model olarak öngörülmüştür. Bu anlaşma, taraf devletler arasında polis işbirliğini artırmayı amaçlıyordu. Taraflar arasında bilgi alışverişini sağlamak için Schengen Bilgi Sistemi (SBS) kurulmuştur.

Avrupa Birliği'nin genişlemeye devam etmesi, ortak para, ortak ekonomi ve ortak güvenlik politikalarının belirlenmesi ile birlikte, Birlik genelinde ortak güvenliği sağlayacak, daha ileri düzeyde polis işbirliğine gereksinim duyulmuş ve 1995 yılında Europol Sözleşmesi

imzalanmış ve Avrupa Polis Birliği (EUROPOL) kurulmuştur. Europol'ün amacı; üye devletler arasında yasa dışı uyuşturucu ve radyoaktif madde ticareti, yasa dışı göçmen ve insan ticareti ile motorlu taşıt suçlarının önlenmesi ve bunlarla savaşmada etkinlik gösterilmesidir. Europol ile, güvenlik hizmetleri her devletin kendi güvenlik dizgesini kendisinin kuracağı ve sağlayacağı bir durumdan çıkarak, ortak politikaların benimsendiği ve uygulandığı bir yapıya kavuşmaktadır (Köktaş, 2002, 256).

EUROPOL ile Almanya, polislik politikalarını AB üyesi ülkelerle birlikte kararlaştırmakta ve bunlarla eşgüdüm sağlayarak uygulamaya koymaktadır.

Almanya'da Polis Örgütü'nün şimdiki örgüt yapısından dolayı uluslararası alanda ve eyaletler arasındaki polis işbirliğinde karşılaşılan zorlukları önlemek için eyaletler üstü suç ve suçlulukla ilgili enstitü ve kurumlar (Merkez Kriminoloji Dairesi, Federal Hükümet Ulusal Çalışma Grubu, Alman Gençlik Enstitüsü, Uyuşturucu Kullanımını Önleme Grubu vb.) kurulmuştur. Bu enstitü ve kurumlarla işbirliğini sağlamak için ortak eğitim programları hazırlanmalıdır. Bu birimlerdeki görevlilerin eyaletlerden ortaklaşa işbirliği içerisinde sağlanması gereklidir. Bu enstitü ve kurumlar, eyaletlere özgü sorunlarda eşzamanlı ve uyumlu biçimde eşgüdümü sağlamalıdır.

Federal Sınır Polisi'nin gerçek anlamıyla sivil bir yapıya kavuşturulabilmesi için, federal sınırların koruma görevi Alman Ordusu'na bırakılmalı, Sınır Polisi yalnızca, sınır kapılarının, havalimanlarının, deniz kıyılarının, demiryollarının korunması ve eyaletlere geniş çaplı operasyonlarda görevli olmalıdır.

6.5. Almanya Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri

Almanya'da yasama, yürütme ve yargının bağımsız bir organı olarak görev yapan Parlamento Komiseri (Askeri Kamu Denetçiliği) makamı bulunmaktadır. Askeri Kamu Denetçisi, Parlamento Grupları ve Milli Savunma Komisyonu'nun önerisi üzerine Federal Parlamento tarafından 5 yıllık bir süre için seçilir. Ordu üzerindeki parlamenter kontrolü oluşturmak, ordu görevlilerinin haklarını savunmak ve ordu içerisindeki adaleti sağlamak bu parlamento komiserinin başlıca görevlerindendir (Tortop ve diğ., 1999, 187). Askeri Kamu Denetçisi, parlamenterlerin, asker kişilerin, basın ve diğer araçların uyarısı üzerine, ordunun yasal yapısını oluşturan hak ve ödevlerini kötüye kullanılıp kullanılmadığını, ihlal edilip edilmediğini inceler (Oytan, 1977, 204). Askeri Kamu Denetçisi, yıl içerisinde yaptığı bütün

alışmaları, yapılan yakınmaların ve denetlemelerin sonuçlarını yıllık bir raporla parlamentoya sunar (Tortop ve diğ., 1999, 184).

Askeri Kamu Denetçisi rnek alınarak, Federal Parlamento’da polis örgütünden de bir temsilci olmalıdır. Temsilci, polis rgt üzerinde parlamenter kontrolü oluşturmak, polis rgt içerisindeki adaleti sağlamak, polislerden ve yurttaşlardan gelen şikayetleri incelemekle görevli olmalıdır. Polislerin bu temsilciye çekinmeden başvurabilmeleri sağlanmalıdır (Such, 1989, 166). Ayrıca, bağımsız Polis şikayet Kurulları oluşturulmalı, polisle ilgili kontrol ve şikayetler bu kurula yapılmalıdır.

Polis rgt içerisinde görev yapan Doğulu polislerin ücret durumları diğerleri ile eşit duruma getirilmelidir.

Eyaletler arasında polis değişimi daha esnek bir yapıya kavuşturulmalı, isteyen polislere yer değiştirme olanağı getirilmelidir.

Polis okullarından sonra, Hazır Kuvvet Polisi içerisinde sürdürülen eğitimlerde kışla düzeninden vazgeçilmelidir.

Suç soruştırmalarının zamanında bitirilebilmesi için Berlin Modeli’nde olduğu gibi, suç soruştırmasını alan birimin mahkeme sonuna kadar devam ettirmesi sağlanmalıdır.

6.6. Almanya Polis rgt’nün İşlevleri İle İlgili Sorunlarına zm

nerileri

Trafik polisi ile koruma polisi arasındaki ayrım kesin olarak belirlenmelidir. Trafik polisinin eğitimi, kullandığı teknik araç ve gereçler koruma polisininkinden farklı olmalıdır. Tek tip polis tipinden vazgeçilmelidir. Polis rgtnde, polisin görev alanlarına göre birimler oluşturulmalı ve hayata geçirilmelidir.

Demirbaş (1990, 31)’a göre; yabancı düşmanlığı yabancılar üzerinde suçluluğu özendirmektedir. Özellikle ikinci kuşak gençlerde bu durum daha da belirgindir. Almanya’da yabancıların kendi kültürel özellikleri korumalarına zen gösteren, Alman toplumuyla bütünleşme politikaları denenmelidir. Ayrıca, onları Alman yurttaşlığına zorlamadan ifte yurttaşlık olanağı sağlanmalı, seçme ve seçilme hakkı verilmelidir (Demirbaş, 1990, 31-33).

Almanlar tarafından biz ve ötekiler ayrımcılığının yapılmasına son verilerek, yabancı düşmanlığını özendirici politikalar terk edilmelidir. Almanya’daki sorunların nedeni olarak

yabancıların gösterilmesinden vazgeçilmeli, yabancıların hukuksal ve siyasal statülerinde iyileştirmeler yapılmalıdır (Okyavuz, 1999, 1789).

Irkçılık ve yabancı düşmanlığını sistematik olarak özendiren aşırı sağ gruplaşmaların yasaklanmasına devam edilmelidir.

11 Eylül 2001 de Amerika'da İkiz Kuleler'e düzenlenen terörist eylemden sonra, bu eylemi planlayanların uzun süre Almanya'da eğitim gördüğü ve barındığı tespit edilmiştir. Ancak bu eylemden sonra Almanya'da aşırı sağ ve sol akımlar yasaklanmıştır. Bunların arasında Türkiye karşıtı etkinliklerde bulunan yasadışı örgütlerde bulunmaktadır. Fakat, bu yasadışı örgütlerin liderleri, Türkiye'de kötü muamele görebileceği kuşkusuyla ülkemize iade edilmemiştir (Çetinkaya, 2002).

Terör ve örgütlü suçlara karşı savaşımında, uluslararası işbirliği çok önemlidir. Uluslararası işbirliğinin sağlanmasıyla, bu örgütlerin elindeki araçlar azalacak, devletler birbirlerine karşı daha yakın koruma sağlayabilecektir.

7. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NDE OLMASI GEREKEN ÖRGÜT YAPISI VE İŞLEVLERİ

Bu bölümde, Almanya Polis Örgütü'nde olması gereken örgüt yapısı ve işlevleri ortaya konulmuştur.

7.1. Almanya Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı

Federal Almanya Cumhuriyeti, demokratik ve sosyal bir federal devlettir. Polis Örgütü'nün yapılanmasında da federalizmin etkileri görülmektedir. Federal Sınır Polisi (BGS) ile Federal Kriminal Polis Merkezi federal düzeyde örgütlenmişken, eyaletlerde polisin örgütlenmesi ve kontrolü eyalet yönetimlerine bırakılmıştır. Polisin örgütlenmesi genel yapı olarak aynı olmakla birlikte, her eyalette değişiklikler gösterebilmektedir.

Almanya'da polisin örgütlenmesi konusunda Ritter (1999, 174)'e göre; özeysel bir federal polis örgütü kurmak iç güvenlikle ilgili sorunların çözümünün başlıca yoludur. Özeysel bir polis örgütü ile; örgüt içerisindeki iletişimin önündeki engeller kalkacak ve örgüt içi iletişim hızlanacaktır. Böylece kararların alınması ve uygulanmasının tek elden yerine getirilmesi sağlanacaktır.

Özeysel bir federal polis örgütü ile; keyfiyetçilik engellenecek, örgütün birliği sağlanacak, sıradüzensel dizge sadeleştirilecek, organizasyon yapısı açık ve tek elden olacak, kararların hızlı bir biçimde yürütülmesi olanaklı hale gelecek, suç ve suçlulukla ilgili programların hazırlanması kolaylaşacak, yönetimin masrafları azalacak ve yönetim harcamaları en alt düzeye inecek, uluslararası alanda diğer ülke polisleriyle işbirliği artacaktır.

Bununla birlikte Almanya, tarihi boyunca federalizm ile yönetilmiştir. Eyaletlerdeki yurttaşlar, yönetimin politika ve uygulamalarına daha fazla katılabilmekte, sorunların çözümünde yer alabilmektedir. Özeysel yönetimde, alınan kararlar bölgeler üstü olarak nitelendirildikleri için zararlı olarak değerlendirilirler. Ayrıca, güçlü bir güvenlik örgütü aygıtının kötüye kullanılması tehlikesi her zaman vardır. Özeysel polis yetkileri ile, güçlenen polis örgütü özgür demokrasi düzenine karşı gizli bir tehlike oluşturabilmektedir.

Nazi deneyimi yaşayan Almanya'da, dikey bir örgütlenme ile, eşit yetkilere sahip federal polis ile federe devletlerin polisi, özeysel ve yerel polis görevlerini yerine getirirken, aynı zamanda yetkilerin kötüye kullanılmasını koruma işlevini de görmektedirler (Ritter,

1999, 174-175). Bununla birlikte, Alman polisinin, Nazi Almanya'sı öncesinde özeysel bir örgütlenme içerisinde olsaydı, Nazilerin ülkenin kontrolünü ele geçirmelerinin önlenebileceği de öne sürülmektedir. Bu durum da özeysel bir polis gücünün önemine işaret etmektedir (Geleri, 2003, 36).

Almanya'da suç ve suçluların etkin bir biçimde izlenebilmesi, suç oranlarının düşürülebilmesi, eyaletler arasındaki eşgüdümün daha rahat sağlanabilmesi için Federal Kriminal Polis Merkezi'nin eyaletler üstü konumu daha da güçlendirilmeli ve sıradüzensel yapıdaki yeri sağlamlaştırılmalıdır. Demokrasinin yerleştiği, yurttaşların kendi hak ve hukunu en iyi bir biçimde öğrendiği ve izlediği, eğitimin en üst düzeylerde olduğu bir toplumda, polis örgütünün demokrasi için bir tehlike olarak görülmesi düşünülemez.

Almanya polisinde görülen yabancılara karşı kötü davranışta bulunma, ırkçılık davranışlarına karşı yabancılara şikayet başvurularını daha rahat yapabilmelerini, polisin kontrolünü sağlamak amacıyla Polis Şikayet Kurulları oluşturulmalıdır. Bu kurullar tamamen sivillerden oluşmalı, istediği zamanlarda habersiz kontrol yapabilmesi, yurttaşların yakınmalarını dinleyebilmesi, gerekli gördüğü durumlarda soruşturma açılmasını isteyebilmesi olanağı sağlanmalıdır.

Polisin yabancılara karşı davranışlarını kontrol altına almak ve engellemek için Alman Ordusundaki Ombudsman benzeri bir kurum oluşturulmalıdır. Bağımsız olan bu kuruma, yurttaş çekinmeden başvurabilecektir.

7.2. Almanya Polis Örgütü'nde Olması Gereken İşlevler

Polisin yetkisini kötüye kullanmaması evrensel bir ilkedir. Polis bütün yetkilerini kamu yararına uygun olacak biçimde kullanmak zorundadır. Polis, gereksiz yere yurttaş müdahale etmeyecek, tarafsız davranacak ve ırkçı davranışlarda bulunmayacaktır.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. maddesi; sözleşme ile tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, hiç bir biçimde, özellikle cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi düşünce veya diğer fikirler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa ait olma, servet, doğum veya herhangi diğer durumlara dayanılarak, bir ayırım yapmadan sağlanmalıdır biçimindedir (Alderson, 1989, 22). Almanya günümüzde içinde barındırdığı yoğun yabancı nüfusuyla, ırk, dil, din, kültür ve diğer etmenler bakımından çok kültürlü bir toplumdur. Bu çok kültürlü ve çoğulcu toplumda Alman polisi, özellikle bu durumu dikkate almalıdır. Irkçılık

ve yabancı düşmanlığı içeren şiddet eylemleri ile savaşım için, AB düzeyinde geniş kapsamlı bir genel yaklaşımlar belirlenmelidir.

Almanya'da ırkçılığın en alt düzeylere indirilmesi için, Alman ve yabancı çocuklar ile gençlerin bir arada özendirilmesini öngören, örnek spor, kültür ve eğitim tesisleri oluşturulmalıdır.

Polisin davranış biçimleri, meslek etiği ilkelerine dayanmalıdır. Polis, yurttaşlara davranışlarında, ırk, felsefi inanç, din veya sosyal durumlarına göre ayırım yapmadan, eşit ve tarafsız biçimde davranmalıdır.

Almanya'da belediyelerin ayrı bir zabıta örgütü olmadığı için, zabitanın kontrol görevleri (İşyerleri, imalathaneler vb.) polis tarafından yerine getirilmektedir. Gıdaların kontrolü, biletsiz yolcuların kontrolü, işyerlerinin ve imalathanelerin kontrolü polisin asıl görevleri dışındaki görevlerdir. Polisiye olmayan bu görevler, belediyelere devredilmelidir. Almanya'da yurttaşın en küçük bir yakınmasında polisi ilgilendiren bir görev bulunmaktadır. Bu nedenle polis, toplum içerisinde çok baskın bir işleve ve güce sahiptir. Polisten belediye, sağlık vb. konularla ilgili görevlerin alınmasıyla, polis suçla savaşımına daha etkin bir duruma gelecektir.

11 Eylül 2001'de ABD'deki saldırılar istihbaratın ne kadar önemli olduğunu, güvenlik alanında tüm ülkelerin işbirliği içerisinde olmalarının gerekliliğini tüm dünyaya göstermiştir. Terörle ve örgütlü suçlarla savaşımında uluslararası işbirliği ve eşgüdüm sağlanması önemli bir yere sahiptir. Uluslararası işbirliğinin artması ile bir ülkede yerleşen terör örgütünün, başka bir ülkede sığınak bulması ve eylem yapması önlenecektir. Ortak hareket eden devletler, terör ve örgütlü suç sorununa karşı birbirlerine daha iyi koruma sağlayabilirler, istihbarat bilgilerini paylaşabilirler, yasalarını birbirlerine uyumlu biçime getirebilirler, ortak yaklaşım sergileyebilirler.

Terör ve örgütlü suçlarla savaşımında istihbarat ve bilgi almanın önemi ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, Almanya, Avrupa ülkeleri arasında en çok göçmen ve sığınmacı alan ülkedir. Göçmen ve sığınmacıların güvenli yerleşimi ve bunlarla ilgili sorunların çözülmesi de gündemde bulunmaktadır. Bunların izlenmesi ve bilgi elde edilmesinde, polis istihbaratının olmaması nedeniyle zorluklarla karşılaşmaktadır.

Almanya'da istihbarat ve haber alma birimleri birleştirilerek tek örgüt çatısı altında toplanmalıdır. Polis istihbarat sağlayan birimlerden birisi olmalıdır.

8. TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN SORUNLARI VE BU SORUNLAR İÇİN ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Bu bölümde, Türkiye Polis Örgütü'nün örgüt yapısı, işleyişi ve işlevleri ile ilgili sorunları tespit edilmeye çalışılmış ve sorunların çözümüne yönelik öneriler getirilmiştir.

8.1. Türkiye Polis Örgütü'nün Örgüt Yapısı ile İlgili Sorunları

Türkiye Polis Örgütü, sıradüzensel bir yapılanmadır. Ancak diğer bürokratik birimlerden farklı olarak sıradüzensel yapılanma daha katı bir görünüm taşımakta ve bu yönüyle askeriyeyle daha yakın görünmektedir. Merkeziyetçiliğin, coğrafi ve örgütsel görünümleri, Polis Örgütü bakımından katı bir biçimde işlemektedir. Merkeziyetçilik kendisini yönetsel, mali tüm alanlarda göstermektedir. Genel Kamu Yönetimi konusunda, merkezi yönetimin katı merkeziyetçiliği sonucunda çoğu görevi kendi elinde toplamasının örgütün genişlemesine ama etkinliğin azalmasına neden olması, eleştirisi (Eryılmaz, 1995, 78) polis örgütü için de geçerlidir. Polislik hizmetlerinde tüm kararlar merkezde alınmakta, taşra ve alt birimler tartışmasız bu kararlara katılmak zorunda kalmaktadırlar (Fındıklı, 2001, 98). Bu durum polis örgütünde yerelliğin gerekliliğini tartışmayı da gündeme getirmiştir (Göksu, 2002, 73).

Polis Örgütü merkez örgütlenmesi, 5 Genel Müdür Yardımcısına bağlı 27 Daire Başkanlığı ve Genel Müdüre doğrudan bağlı birimler olarak yapılanmıştır. Bu yapılanma içerisinde ana ve yan birimler ile adli ve yönetsel birimlerin görevleri içiçe geçmiş, hizmet yönünden bunların ayrılması sağlanamamıştır. Bu geniş yapısıyla da hantallaşmış, karar alma ve uygulamada sorunlar çıkmaya başlamıştır.

ETK genel emniyet ve asayiş sağlamakla sorumlu ve görevli makam olarak İçişleri Bakanlığı'nı belirlemiştir. Bakan, bu işleri kendi özel kuruluş yasalarına göre çalışan Emniyet Genel Müdürlüğü ile Jandarma Genel Komutanlığı ve gerektiğinde diğer bütün kolluk örgütü vasıtasıyla yerine getirir ve gerekli görülen durumlarda, Bakanlar Kurulu kararı ile ordu kuvvetlerinden yararlanır (ETK mad.1). Bu yasaya göre Polis Örgütü'nün doğrudan İçişleri Bakanlığı'na bağlı olması gerektiği halde, İçişleri Bakanlığının kuruluşunu düzenleyen Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile Emniyet Genel Müdürlüğü, İçişleri Bakanlığı'nın bağlı kuruluşları arasında gösterilmiş, ancak Emniyet Genel Müdürlüğü Bakanlık Müsteşarına bağlanmıştır. Bu noktada her iki yasal düzenleme birbiri ile çelişmektedir (Yılmaz, 2002, 39).

Ülkemizdeki kıyıların korunması Sahil ve Güvenlik Komutanlığı tarafından yerine getirilmektedir. Deniz Polisi, bütün denize kıyısı bulunan kentlerde örgütlenmemiştir. Deniz polisinin, denizlerde meydana kaçakçılık, terör ve toplu suçlarla savaşımında uzman personel ve ekipman yetersizliği bulunmaktadır.

İl Emniyet Müdürlüklerinde, İl Emniyet Müdürü'ne hukuksal konularda yardımcı olacak, Polis Örgütü'nün davalarını izleyecek Hukuk Müşaviri kadrosu bulunmamaktadır.

Polis Örgütü personeli, uzun süreli ve düzensiz çalışma koşulları, ekonomik yetersizlikler, ast-üst ilişkilerindeki olumsuzluklar, sosyal koşullar, polise yönelik olarak yapılan eleştiriler, hizmet öncesi ve hizmetiçi eğitimlerle, polislik hizmetlerinin gerektirdiği bilgi, beceri ve davranışların yeterince kazandırılmaması, personelin yaptığı işten doyuma ulaşmaması vb. nedenlerle ruhsal bunalıma girebilmekte (Akçaylı, 2003) ve iş kazasına uğrayabilmektedir. İş kazası, iş yerinde ya da görev başında meydana gelen ve bireyi beden ve ruhen olumsuz olarak etkileyen olay biçiminde tanımlanabilir (Gökçe ve diğ., 2001b, 177). Polis Örgütü içerisinde, personele psikolojik danışma ve tedavi verecek bir birim bulunmamaktadır.

8.2. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunları

Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunları; Merkezi Yönetimin Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunlar, Siyasal Etki ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunlar, Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlar ve Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunlar alt başlıkları altında incelenmiştir.

8.2.1. Merkezi Yönetimin Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunları

Türkiye'de devlet geleneği, özellikle son iki yüzyıl boyunca, çok güçlü ve merkeziyetçi bir devlet olarak gelişmiştir. Türk Polis Örgütü de, kurulmasından itibaren katı merkeziyetçi bir anlayışla örgütlenmiştir.

Türkiye Devleti'nin aşırı merkeziyetçi bir yapıda olması, diğer kurumlarda olduğu gibi Polis Örgütü'ne de hem yapısal hem de işlevsel olarak yansımıştır. Taşradaki birimlerin kısmen coğrafi anlamda kendi takdir yetkileri vardır. Bununla birlikte bütün insan kaynakları, mali kaynaklar ve fiziksel kaynaklar ile her türlü yer değiştirme, kontrol ve diğer işlemler merkez örgütü tarafından yerine getirilmektedir. Örgütteki katı sıradüzensel yapı, merkeziyetçi

anlayışın daha da çok yerleşmesine neden olmaktadır (Çevik, 2002, 48). Böyle merkeziyetçi bir dizgeye bağlı kalmanın nedeni, siyasi, terör ve uyuşturucu gibi güvenlik sorunlarının, merkezden yönetilen polis gücü tarafından daha etkili bir biçimde denetlenebileceği fikrinin yaygın olmasından kaynaklanmaktadır (Gültekin ve diğ. 1999, 70).

Türkiye’de polislik modeli, otoriter model içerisine konulmaktadır. Polislik politikalarına ve çalışmalarına toplumun ve yurttaşların katılımına izin verilmemesi, otoriter polislik modelinin başlıca özelliklerinden bir tanesidir.

Ülkemizde, polise bakış açısına olan ortak görüş, polisin devletin polisi olduğu ve devleti temsil ettiği. Bu durum polisin yaptığı birçok çalışmayı sorgulanamaz hale getirmektedir. Polise karşı yapılan bir eleştiri ve karşı koyma, devlete karşı yapılmış sayılmaktadır. Bu durum da sonuç olarak; polisin toplumun ve yurttaşların istek ve beklentilerine göre değil, üstlerinin isteklerine göre bir hizmet sunmasına neden olmaktadır (Çevik, 2002, 42-47).

8.2.2. Siyasal Etki ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunları

Siyasal etki ve partizanlık Türk kamu yönetiminin genel özelliklerinden birisidir. Ülkemizde özellikle 1970’li yıllardan itibaren bürokrasi, siyasallaştırılarak, partizanca atamalar tüm kademelere yayılmıştır. Polis Örgütü de bunun en belirgin örneklerinden birisini oluşturmaktadır.

Türk Polis Örgütü’nün örgüt ve yönetim yapısı, siyasilerin etki alanına kolaylıkla girebilecek bir konumdadır. Polis Örgütünde buna karşı direnç gösterebilecek bir hukuksal statü ve gelenek bulunmamaktadır (Sözen, 2002, 55-56). Gültekin (1999, 70)’e göre; polisin seçilmiş sivil bir bakana karşı sorumlu olması, onun İçişleri Bakanının üyesi olduğu partinin tamamen kotrolu altında olmasıdır. Üst düzey polis yöneticilerinin atanması, İçişleri Bakanının önerisi, Bakanlar Kurulunun oluru ve Cumhurbaşkanının onayı ile olmaktadır. Bu durum, polis aracılığıyla siyasi çıkarlarını kendi bölgelerinde elde etmek isteyen hükümet partisinin siyasetçilerine bir tür davetiye olmaktadır. Hükümet değişikliklerinde Polis Örgütü’nde yapılan geniş çaplı tayin ve terfiler bu görüşü doğrular niteliktedir (Gültekin ve diğ. 1999, 71). Ankara’da son 72 yıllık süre içerisinde 37 İl Emniyet Müdürü görev yapmıştır. Polis Örgütünün bu biçimde siyasilerin etki altına alması, güvenlik hizmetlerinin yürütülmesi ve örgütsel işleyiş üzerinde olumsuz etkiler yaratmaktadır (Geleri, 2003, 44).

8.2.3. Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlar

Tüm memurların hak ve yükümlülüklerine ilişkin düzenlemeler genel nitelikteki 1965 tarih ve 657 sayılı DMK ile yapılmıştır. Ancak yasa koyucu, bazı mesleklerin kendine özgü koşulları nedeniyle genel kapsamda değerlendirilmelerini uygun bulmamış, özel koşullara bağlı olmalarını öngörmüştür. DMK'nun 1. maddesine göre; “Anayasa Mahkemesi üye ve yedek üyeleri ile raportörleri ... subay, astsubay, uzman çavuş ve uzman jandarmalar ile Emniyet Örgütü mensupları özel kanunları hükümlerine tabidir” (DMK mad.1).

Emniyet Örgütü mensupları hakkında uygulanmakta olan DMK ile bu yasanın ek ve değişiklikleri, ilgili KHK.'ler ve yasalara dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelik hükümlerinin kapsamına giren konular, Emniyet Örgütünün hizmet ve kuruluşunun nitelik ve özelliği göz önüne alınarak özel bir yasayla düzenlenir. Ancak özel bir yasa çıkartana değin yukarıda sayılanların durumlarının askıda kalması da söz konusu olmayacağı için bir istisna getirilmiştir: Bu düzenleme yapılincaya kadar, Emniyet Örgütü mensupları hakkında halen yürürlükte bulunan söz konusu hükümlerin uygulanmasına devam olunur biçimindedir (DMK. Ek Geçici mad. 54).

Anayasamızın 128. maddesine göre; memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri yasa ile düzenlenir. Ülkemiz de imzaladığı Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmelerine göre kamu veya özel sektörde çalışanlar için günlük çalışma süresi 8 saattir. DMK'nun 99. ve izleyen maddelerinde, devlet memurlarının çalışma saat ve yöntemleri hükme bağlanmıştır. Buna göre; devlet memurlarının haftalık çalışma süresi, Cumartesi ve Pazar günleri tatil olmak üzere 40 saattir.

Kurumların ve görülen hizmetin özelliklerine göre günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışanların çalışma saat ve şekilleri, Başbakanlık Devlet Personel Başkanlığı'nın izni alındıktan sonra kurumlarınca farklı çalışma sürelerinin tespit olunabileceği belirtilmektedir.

1995 tarih ve 231771 sayılı Emniyet Hizmetleri Sınıfı Personeli Çalışma Saatlerine İlişkin Esaslar konulu Bakanlık Genelgesinin 4. Maddesinde “... nöbet usulü ile çalışması zorunlu olan personelin çalışma saatleri, hizmetlerin gerekleri göz önünde bulundurularak olağanüstü durumlarda 12/12, diğer durumlarda 12/24 veya 12/36 esaslarından herhangi birine veya her birine göre Taşra Örgütünde mülki amirin, Merkez Teşkilatında Genel Müdürün

onayı ile düzenlenir” hükmü getirilmiştir. Bu düzenlemeye göre Polis Örgütü mensupları olağan koşullarda dahi haftalık 40 saatin üzerinde çalışmak zorunda bırakılmıştır. Polis günde 8 saat çalışması gerekirken 12 saat çalışmakta, haftada 32 saat fazla çalışmaktadır (Arslan, 2002, 67).

Ayrıca polis yöneticileri, kent veya ilçe içerisinde huzur uygulaması, yasadışı gösteri ve toplantı, grev, terör vb. nedenlerle polisin çalışma saatinin süresini artırabilmektedir. Polisin çalışma saatinin uzamasına neden olan ikinci emir sıklıkla verilmektedir.

İkinci emir olasılığı, özel yaşama ilişkin düzenleme yapılmasına olanak tanımamaktadır. Düzenli bir yaşamdan yoksun kalan polis, sürekli olarak görünmeyen bir iç gerilimin baskısı altındadır. Bu ise, kaçınılmaz olarak görevi yanında eşi ve çocukları ile olan ilişkisini ve aile içindeki güvenirliliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

Devletin asli görevi, toplum bireylerinin güvenliğini ve kamu düzenini sağlamaktır. Güvenlik hizmeti, diğer hizmetlerin ön koşuludur. Eğer bir ülkede güvenlik hizmeti temin edilememiş ise, o ülke için yatırım, kalkınma ve milli gelirin artırılması gibi başka hizmetlerin yapılabilme şansı yoktur. Avrupa ülkelerinde, “Güvenlik Mühendisi” olarak da nitelendirilen polis, diğer memurlar gibi normal çalışma süresi kadar çalışmakta olmasına rağmen, en yüksek maaşı alan ve sosyal yaşamı en iyi durumda bulunan kamu görevlileri arasındadır (Yılmaz, 2002, 41-43).

Yükselme ile ilgili düzenlemeler ve doğurduğu sağlıksız sonuçlar, Polis Örgütündeki personel sorunlarından başlıcasını oluşturmaktadır. Polis Örgütü, sağlıksız bir personel piramidine sahiptir. Piramidin en alt basamağını oluşturan polis memurlarının sayısı 2001 yılı itibarıyla 157286’dır (Çizelge 5). Polis memurlarının oranı, Polis Örgütü’ndeki personelin %73’ünü oluşturmaktadır. Piramidin tepesini oluşturan emniyet müdürlerinin tüm sınıflar dahil sayısı ise 2432 (%1.1)’dir. Toplam polis amiri sayısı ise 12811 (%5.9)’dır. Diğer (Genel İdare, Teknik, Sağlık vb.) hizmetler sınıfı toplamı 20925 (%9.7)’dir.

Türkiye Polis Örgütü’ndeki personel sayısı yetersizdir. Ülkemizde ortalama olarak 400 kişiye bir polis düşmektedir. Arslan (2002)’a göre ülkemizdeki polis sayısı en az 350.000 olmalıdır (Arslan, 2002, 67). Ayrıca, amir sayısındaki yetersizlik dolayısıyla, bazı hizmetlerde (devriye, trafik vb.) polislik uygulamalarının çoğunluğu, polis memurları tarafından amir gözetimi olmadan veya yetersiz sayıdaki amirle yapılmaktadır.

Çizelge 5: Türkiye Polis Örgütü’nde Personel Durumu

ÜNVANLAR	TAŞRA	MERKEZ	TOPLAM
Emniyet Hizmetleri Sınıfı	0	1	1
Sınıf Üstü Emniyet Müdürü			
1/1 Emniyet Müdürü	3	23	26
1/2 Emniyet Müdürü	103	577	680
2.Sınıf Emniyet Müdürü	682	83	765
3.Sınıf Emniyet Müdürü	483	60	543
4.Emniyet Müdürü	377	41	418
Emniyet Amiri	1145	135	1280
Başkomiser	3767	332	4099
Komiser .	2954	481	3435
Komiser Yrd.	3607	390	3997
Polis Memuru	152502	4784	157286
Emniyet Hizmetler Sınıfı Toplamı	165623	6907	172530
Genel İdareHizmetler Sınıfı	3677	418	4095
Teknik Hizmetler Sınıfı	156	104	260
Sağlık Hizmetler Sınıfı	450	84	534
Eğitim Öğretim Hizmetler Sınıfı	107	0	107
Akademik Kadro	72	0	72
Yardımcı Hizmetler Sınıfı	15605	252	15857
Diğer Hizmetler Sınıfları Toplamı	20067	858	20925
Genel TOPLAM	205757	8623	214380

KAYNAK: Polis (2001), Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, EGM Basımevi, Ankara.

Personel piramidine bakıldığında; sağlıklı bir personel piramidinin olmadığı görülmektedir. 4. Sınıf Emniyet Müdürü sayısı 418 iken, 3. Sınıf Emniyet Müdürü sayısı 543, 2. Sınıf Emniyet Müdürü sayısı 765, 1. Sınıf Emniyet Müdürü sayısı ise, ETK ek mad.23’e göre en fazla 500 olması gerekirken 706’dır.

Ülkemizde polisin yükselmeleri bir ölçüte bağlanmamıştır. Rütbelerin kazanılması hizmetiçi eğitime, sınavlarda gösterilecek başarıya bağlı değildir. Rütbeleri belirleyen unsur kıdemdir. Rütbelerin kazanılması belirli bir ölçüte bağlanmadığı için, siyasiler polis üzerinde etkili olmaktadır.

Bekleme süresini doldurmak (kıdem) ve olumlu sicil almak koşuluyla terfi almanın kendi işlere (otomatiğe) bağlanması, rütbeler arasında sınav ve sayı sınırlandırması yapılması gibi seçme mekanizmalarının yapılmaması nedeniyle, üst rütbelerde yığılmalar olmuştur.

Polis Örgütü’nde sıradüzensel yapı, yükselmede liyakat esasından daha çok kıdem ilkesinin baskın bir biçimde uygulanması sonucunu doğurmuştur. ETK. mad. 55’te yükselmede esasın kıdem ve liyakat olduğu belirtilmiştir. Kıdem sırasının tespiti geniş bir

biçimde açıklanmasına rağmen liyakat ölçülerinin neler olduğuna değinilmemiştir (Sözen, 2002, 62).

Yükselmeye liyakat ve kıdem esas alınması gerekirken, uygulama büyük ölçüde bunun tersine işlemektedir. Liyakat yerine torpil (adamını bulma) ile siyasi iktidar değişikliğinde ise her kademede siyasi görüşe göre atamaların yapılması bir kural haline gelmektedir. Siyasilerin özellikle atamalarda her kademeye kadar müdahale etmesi çalışanları iktidar partisinin istediği biçimde davranmaya itmektedir (Göksu, 2002, 76).

8.2.4. Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunları

Çağdaş polis eğitiminde, eğitimin sürekliliği esas alınarak, kuramsal değil, uygulamalı eğitim yapılmakta, bilimsel araştırmalara ve bilimsel verilere dayalı olarak gerçekleştirilmektedir. Polislik çağdaş ülkelerde geleneksel olarak değil, bilimsel yöntemlerle yapılmaktadır. Türk polis eğitim yöntem ve yönetimine bilimsel bir yaklaşımla yaklaşıldığı söylenemez. Polis Akademisi mezunları arasında, 1995 yılında Özcan tarafından yapılan bir araştırmaya göre; yetersiz eğitimin nedeni derslerin uygulamaya dönük olmadan, kuramsal olarak sınıf içerisinde işlenmesidir (Özcan, 2001, 211).

Polis eğitim kurumlarına yönetici olarak atananlar eğiticilik nitelik ve formasyonuna bakılmadan atanmaktadır. Öğretmen Emniyet Müdürü olarak PMYO'na atananlar kendilerini kızığa çekilmiş hissetmektedir. Elazığ PMYO'nda yapılan bir araştırmada; Öğretmen Emniyet Müdürü uygulaması yararlı mı? sorusuna % 61.5 oranında hayır yanıtı verilmiştir (Sönmez, 2003, 716).

Çağdaş polis eğitiminde öğrenci alımları belirli ölçüye bağlanmıştır. Kaliteli bir polis hizmetinin kaliteli bir kadroyla verilebileceği düşünülerek, polis adayları tespit edilirken kaliteli elemanların alınmasına dikkat edilmektedir. Bu sınavlar çok sıkı tutularak kimseye kontenjan ve torpil fırsatı tanınmamakta, liyakat esas alınmaktadır. Ülkemizde ise polis adaylarını tespit etmede bilimsel usul ve uzmanlara başvurulmayıp, geleneksel yöntemlerle öğrenci alınmaktadır.

PMYO'ndaki ders izlenceleri çağdaş toplumun gereksinimlerini karşılayacak biçimde hazırlanmamıştır. Polis eğitiminde, eğitim izlencelerinin verimliliği, etkinliği ve gereksinimlere cevap verip vermediği, aksayan yönleri denetlenmemektedir. Yalnızca yasal düzenlemeler ve mali açıdan kontrol yapılmaktadır.

PMYO’nda verilen eğitim genel olarak kuramsal düzeydedir. Polis adayları, kadro uygulamalarından eksik olarak, yalnızca okul sınırları içerisindeki eğitimle yetiştirilmektedirler (Karaman, 2002, 353).

Çağdaş polis eğitimini yerine getirecek, yerli ve yabancı kaynaklar ülkemizdeki polis eğitim kurumlarında yetersizdir (Fındıklı, 1996, 477-481).

Polis Örgütü’nde başarılı bir hizmetiçi eğitim izlencesi bulunmamaktadır. Hizmetiçi eğitim izlencesi ile ilgili yasal düzenlemeler ve belli bazı ilkeler konulmasına rağmen, uygulamadan verimli sonuçlar alınamamaktadır. İstekli olan ve çalıştığı birimde gereksinimi olan polislere hizmetiçi eğitim ve kurs olanağı sağlanamamaktadır. Diğer taraftan, personel aldığı kursa uygun birimlerde çalışmamaktadır (Aydın, 2001b, 152).

8.3. Türkiye Polis Örgütü’nün İşlevleri İle İlgili Sorunları

Türkiye Polis Örgütü görevini yerine getirirken 95 Kanun, 14 Tüzük, 120 Yönetmelik ve 3 Yönergeden görev almaktadır. Polise yasal düzenlemeler binlerce görev vermektedir. Polis yasal düzenlemelerinin temel yasalarından birisi 1934 tarihli PVSK’dır. Bu yasanın bir çok maddesi daha sonradan bir çok kere değiştirilmiş ve bu yasaya ekler yapılmıştır. Hafızoğulları (1996, 70)’na göre; PVSK yamalı bir bohça haline getirilmiştir. Polise görev veren yasa ve yönetmelik sayısının çok fazla olması nedeniyle polis, etkin bir biçimde görev yapamamaktadır.

Polis Örgütü, kendi sorumluluk bölgesinde genel emniyet ve güvenliği, İçişleri Bakanı adına sağlamaya çalışmaktadır. Bununla birlikte polis, bir suç işlemesi durumunda suça el koymak, suçluları ortaya çıkarmak, el koyduğu olayları, yakalanan şüphelileri ve bunlara uygulanan önlemleri hemen Cumhuriyet Savcılarına bildirmek ve Cumhuriyet Savcılığının adliyeyle ilgili işlerde bütün emirlerini yerine getirmekle yükümlüdür. Polisin yönetsel ve adli görev ve sorumluluklarının dışında; sağlık, çevre, kültür ve turizm gibi hemen hemen tüm bakanlıkların görev alanlarına giren konularda bir işi, görevi ve yetkisi vardır (Yılmaz, 2002, 39). 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında; güvenlik hizmeti gören kuruluşların, hizmet amacı ve personel kullanma ilkeleri ile bağdaşmayan tebligat gibi görevlerin, bu kuruluşların görevleri arasından çıkarılacaktır ibaresi bulunmasına karşılık, bu konuda herhangi bir çalışma yapılmamıştır (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı)

Teknolojik ve bilimsel gelişmeler Polis Örgütü'nde bütün birimlere eş zamanlı olarak ulaşamamaktadır. Teknolojik bilgi ağı yeterince kurulamamıştır.

Ülkemizde trafik polisinin eğitim ve uzmanlık alanı düşünülmeden karayolu trafiği konusunda birçok görev verilmektedir. Trafik polisine trafiğin kontrolünün yanında; tescil işlemleri, istatistiki bilgileri toplayıp değerlendirmek, trafik güvenliğini sağlamaya yönelik her türlü alanda araştırma yapmak ve kazaların azaltılması için önerilerde bulunmak gibi görevler de verilmiştir.

Trafik kazalarının başlıca nedeni, trafik güvenliği eğitiminin yetersiz oluşudur. Okullarda trafik güvenliği konusunda yetişmiş personel ve yeterli araç ve gereç yoktur. Sürücü adayları sürücü kurslarında yeterli eğitimi almamaktadırlar. Kamuoyunda trafik güvenliğini artırıcı etkinlikler yeterli düzeyde yapılmamaktadır. Trafik kontrolünde yeterli personel, araç ve gereç bulunmamakta, teknolojiden yeterince faydalanılmamaktadır. Yük ve yolcu taşımacılığı yasası bulunmamaktadır (Trafik Güvenliği Hakkında Derlemeler ve Trafik Kültürü 2, 2001, 62).

Türkiye'de ülke genelinde uygulanan, genel bir "Toplumsal Olaylara Müdahale Politikası" geliştirilmemiştir. Polis toplumsal olaylarda zaman zaman aşırı saldırgan olabilmekte, polisin kullandığı alet ve gereçlerin dışında, kalabalıktan atılan taş vb. cisimleri de kalabalığa karşı kullanabilmektedir.

Polisin toplumsal olaylara müdahale konusunda, konunun uzmanları tarafından tespit edilen kamuoyunun onayını almış, genel bir stratejisi bulunmadığı için, polisin toplumsal bir olaya müdahalesi daha çok o günün siyasi koşullarına göre olmaktadır. Bu nedenle de polis, bir olayda çok sert olabilirken, başka bir olayda ise hiç müdahalede bulunmayabilmektedir (Cerrah, 1996, 48).

Ayrıca, Türkiye Polis Örgütü'nde, Çevik Kuvvet birimi bir sürgün yeri olarak görülmektedir. Bu nedenle personel görevini isteyerek yapmamaktadır. Buradaki personel görev süresini bitirip biran önce ayrılmayı düşünmektedir (Tuzcu, 1998, 18).

Ülkemizde, belediye sınırları dışındaki yerlerin güvenliği jandarma örgütü tarafından sağlanmaktadır. Jandarma, komuta kademesini oluşturan personel dışında, geçici ve zorunlu askerlik görevini yerini getiren bireylerden oluşan bir güçtür. Jandarmanın hem askeri, hem de iç güvenlik görevleri bulunmakla birlikte, askeri işlevleri polislik işlevlerinden daha ağır basmaktadır (Aydın, 2002a, 109). Diğer taraftan, polis ve jandarma sorumluluk bölgelerinde

alışan personelin farklı bireylerden oluşması ve bunların eğitim düzeylerinin farklı olması delillerin toplanmasında da aynı özenin gösterilememesine neden olmaktadır (Karaosmanoğlu, 2002, 132).

Ülkemizde 2003 yılında polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen toplam 296.119 olayın % 65'i aydınlanmıştır (Asayiş Suçları İstatistikleri, 2003). Dönmezer (1998)'e göre; bu yüksek suç aydınlatma oranı, polisin kriminalistik izlerden daha çok ifade alma yöntemiyle çalışması nedeniyle, mahkemede suçun kabul edilmemesi ve polisin bireylere kötü davranma ve işkence suçlamaları ile karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır (Dönmezer, 1998, 30).

İşkence ve kötü davranışta bulunma yasağının ihlal edilmesi nedeniyle Türkiye aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'ne yapılan başvurularda Türkiye n sıralarda yer almaktadır. Türkiye aleyhine yapılan başvuruların büyük çoğunluğu, terörle savaşının sürdüğü 1990'lı yılların ortasında yapılmıştır (olak; 2003). 1998 ile 2000 yılları arasında, Türkiye'ye karşı AİHM'ne yapılan bireysel başvuru sayısı 1.356 olup bunların 371'ine kabul edilebilirlik kararı verilmiştir. Aynı dönemde Almanya hakkında kabul edilen başvuru sayısı ise 9'dur (Adalet Bakanlığı, 2003).

Ülkemizde bireylerin ifadeleri alınırken; polis önce bireyleri dinler ve daha sonra anladığı biçimde ifadeleri tutanağa yazdırır. Bireylerin ifadelerinin alınmasında, bireyin söylediği biçimde tutanağa geçirilme zorunluluğu bulunmamaktadır. Çoğunlukla bu ifadeler okunmadan imzalanmakta ve suç şüphelilerinin işlediğinden farklı bir suçtan yargılanmasına neden olunmaktadır (Eryılmaz, 2002, 264).

Toplumda huzur ve güvenin sağlanması çok önemli bir işlevi olan polisten, toplumun beklentisi her gün değişmekte ve artmaktadır. Bu beklenti ve değişikliklere yanıt vermek için, Polis rgt'nde verilen, mezuniyet sonrası hizmetiçi eğitim kurslarının düzenlenmesinde yetersiz kalınmaktadır. Hizmetiçi eğitimle ilgili yasal düzenlemeler olmasına rağmen, uygulamadan verim alınamamaktadır.

Sağlıklı bir suç ve suçluyla savaşım, suç ve suçluluk konusunda yapılan bilimsel araştırmalarla desteklenmeye ve bunlar hakkında yeterli bilgiye sahip olmakla olanaklıdır. Üniversitelere bağlı olarak alışan Kriminoloji Enstitülerinin (Marmara Üniversitesi Kriminoloji Enstitüsü, İstanbul Üniversitesi Kriminoloji Enstitüsü, Ankara Üniversitesi Kriminoloji Enstitüsü) alışmaları yetersizdir. Polis Akademisi bünyesinde bir Kriminoloji Enstitüsü bulunmamaktadır.

8.4.Türkiye Polis Örgütü’nde Varolan Sorunlar İçin Çözüm Önerileri

Bu alt bölümde Türkiye Polis Örgütü’nde varolan sorunlar için üretilen çözüm önerileri, Türkiye Polis Örgütü’nün örgüt yapısı, işleyişi ve işlevleri ile ilgili sorunları başlıkları altında sunulmuştur.

8.4.1. Türkiye Polis Örgütü’nün Örgüt Yapısı İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri

Emniyet Genel Müdürlüğü yeniden yapılandırılmalı, görev açısından birbiriyle ilişkili Daire Başkanlıkları birleştirilmelidir. İnterpol Daire Başkanlığı ile Dış İlişkiler Daire Başkanlığı, Özel Harekat Daire Başkanlığı ile Terörle Mücadele Daire Başkanlığı birleştirilebilir. Merkezdeki birimler arasında görev ayrımı kesin olarak belirlenmelidir. Emniyet Genel Müdürlüğü doğrudan bakana bağlanmalı, Genel Müdür, Polis Örgütü içerisinden seçilmelidir. Genel Müdürlüğün personel sayısı azaltılmalıdır (Çizelge 5).

Emniyet Genel Müdürlüğü’nün taşra örgütü üzerindeki yetkileri; güvenlik konusunda genel hedef belirleme, değerlendirme, kentler arasında eşgüdüm sağlama, yönlendirme, görevlerini yerine getirme biçiminde olmalıdır.

Polis Örgütü ve hizmetleri ile ilgili tüm kesimlerin bu örgütün karar mekanizmasında yer alması durumunda polis; halkın ve kurumların beklentileri doğrultusunda gelecekte nasıl bir polislik hizmeti sunulacağını belirleyebilecek, halkın katılımı ile halk için polislik yapabilecek, farklı toplum kesimleri ile birlikte ve onlarla işbirliği içinde çalışabilecek, örgütün gereksinimleri ile polisin yaşadığı zorluklar ilgili kurumlar ve halk tarafından daha iyi anlaşılacaktır. Bütün bunları sağlayabilen polis, bu sayede sorunları çözümleyip örgütün düzenini de sağlayabilecektir. Böylece polis, yasaları uygulamaya çalışırken kendisine gösterilen etiketlerin ve gündelik siyasetin etkisinden kurtararak, polisin ve dolayısı ile devletin etkinliği olmaktan çıkartılabilecektir.

Siyasi ve sosyal konularla ilgili kurum ve kuruluşların, bunlar arasında Polis Örgütü’nün vizyonu, hedefleri, hizmet ilkeleri gibi temel konuları belirleyecek bir Ulusal İç Güvenlik Şura’sı oluşturulmalı, bu Şura’da TBMM’de grubu bulunan siyasi partiler, Genelkurmay Başkanlığı, Milli Savunma, Adalet, İçişleri, Maliye Bakanlıkları, MİT, DPT, YÖK, Jandarma Genel Komutanlığı, Devlet Personel Başkanlığı gibi kamu kurumlar ve STK başta olmak üzere halkın temsilcileri yer alarak, nasıl bir güvenlik hizmeti isteniyorsa burada

karara bağlanmalı, kişisel tercihler yerine işbirliği ilkeleri çerçevesinde karar mekanizması olmalıdır (Yılmaz, 2002, 40).

Deniz polisi birimleri bütün denize kıyısı bulunan kentlerde kurulmalı, deniz personeli yetiştirilmelidir. Deniz polisi, denizlerde meydana gelen suçlarla birlikte denizleri kirletenlere karşı da görevli olmalıdır.

İl Emniyet Müdürlüklerinde, Hukuk Müşaviri kadrosu bulundurulmalı ve doğrudan İl Emniyet Müdürüne bağlanmalıdır.

Emniyet Genel Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlükleri ile PMYO Müdürlükleri'nde, personele danışmanlık ve tedavi hizmeti verecek uzman psikologlar bulundurulmalı, personelin psikolog yardımı alması sağlanarak, düzenli olarak psikolojik eğitime alınmalı, çalışma koşulları düzenlenmelidir. İş kazalarının önlenmesi için, nedenleri düzenli olarak araştırılmalı, çözüme yönelik planlamalar yapılmalı, personele stres yönetimi ve güdüleme (motivasyon) kursları verilmelidir.

Güvenlik hizmeti alan yurttaşlar, her durum ve koşulda iyi eğitilmiş, çelik gibi sağlam sinire sahip, en karmaşık bir olayda dahi çözümsüzlüğe düşüp kendisine ve çevresindekilere zarar vermeyen bir polisi karşısında görmek istemektedir.

8.4.2. Türkiye Polis Örgütü'nün İşleyişi İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri

Türkiye Polis Örgütü'nün işleyişi ile ilgili sorunlarına çözüm önerileri Merkezîyetçilikten Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri, Politikleşme ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri, Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri ve Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri alt başlıkları altında incelenmiştir.

8.4.2.1. Merkezi Yönetimin Uygulamalarından Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri

Ülkemizdeki polislik politikalarının hazırlanmasında, özeysel polislik politikalarının tüm ülke genelinde uygulanması yerine, kentlerin coğrafya, nüfus, ekonomik ve sosyal koşullarına uygun, yurttaşların onayını almış, onların katılımıyla gerçekleşen politikalar hazırlanmalıdır. Karar alma süreçlerine, taşra birimlerinin daha fazla katılmalarının olanakları sağlanmalıdır. Yurttaşla daha yakın ilişkiler kurmakta, yerel uygulamalardan yararlanmalıdır.

Polis Okullarında yapılan eğitimlerde, polisin yurttaşlarına güvenlik hizmeti sunan bir kamu görevlisi olduğu anlayışı benimsetilmeli, polisin üzerindeki üniformanın kendisine herhangi bir ayrıcalık sağlamak için değil, yurttaşın mal ve can güvenliğini korumak için verildiği öğretilmelidir.

8.4.2.2. Siyasal Etki ve Partizanlıktan Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri

Polis yöneticilerinin hükümet tarafından atanması ve görevden alınması, demokratik düzenin doğal bir parçasıdır. Ancak, görevle ilgili atamalar konusunda, göreve getirme ve görevden alma işlemleri siyasi ölçütlere dayanmamalı, genel tarafsız ilke ve esaslar içerisinde yerine getirilmelidir. Üst yönetimlere atanacak yöneticilerde, liyakat, verimlilik, etkin olarak işgörebilme ve uzmanlık aranmalı, görev süresi kesin olarak sınırlandırılmalıdır. Ayrıca; üst düzey yönetici olarak atanacaklarda, akademik kariyer yapma, yeterli yabancı dil bilgisine sahip olma, bilgili ve başarılı olma vb. yeterlilikler de aranmalıdır.

Üst düzey polis yöneticisi yetiştirmek için, Polis Üst Düzey Yönetici Eğitim Merkezi (PÜDYEM) kurulmalı ve üst düzey yönetici olarak atanacaklarda burayı bitirme koşulu aranmalıdır.

Polis Örgütü'nün çağdaş bir yapıya ve işleyişe kavuşturulabilmesi için, Polis Personel Yasası hazırlanmalı, atama, yükselme ve yer değiştirme dizgesi nesnel ölçütlerle belirlenmelidir. Böylece, siyasilerin ve baskı gruplarının Polis Örgütü içindeki yönetsel eylemlere karışması da önlenecektir.

Polis ancak bu biçimde, siyasi otoritenin etkisinin dışında, kamuoyunu da yanına alarak daha etkin olarak görev yapabilecektir.

8.4.2.3. Personel Yönetiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri

Polis görevlileri bir kentte uzun süreli olarak görev yapamamakta, belirli sürelerle sistemli olarak yer değiştirmeleriyle karşılaşmaktadır. Polisin suçluları tanıyabilmesi, yurttaşlar üzerinde güven etkisi yaratarak bilgi alabilmesi, karşılıklı güven ilişkisinin sağlanabilmesi uzun bir dönemi gerektirmektedir. Bu amaçla polisin atamalarının yerel olarak planlanması, zorunluluk olmadıkça görev yaptığı kentin değiştirilmemesi sağlanmalıdır. Sivil

toplum örgütleri ile diğer kurum ve kuruluşların desteğini almak için polis bu kurumlarla ortak çalışmalar içine girmelidir.

Polisin çalışma süresi günde 8, haftada ise 40 saat olarak planlanmalıdır. Bu saatlerin, uzaması durumunda, gece, hafta sonu ve resmi izinlerde çalışması durumunda fazla çalışma ücreti verilmelidir. Polisin ağır çalışma koşulları iyileştirilerek, çalışma ortamları verimli hale getirilmelidir.

Polisin her türlü sorununa temsilcileri aracılığıyla çözüm arayabileceği, polisin özlük hakları, çalışma koşulları ve diğer Sivil Toplum Örgütleri ile işbirliğini gerçekleştirebileceği, AB standartlarında Polis Sendikası kurulmalıdır. Böylece polis kendisini ifade etme olanağı bulabilecek ve sorunlarının çözümüne kendisi de katılacaktır. Ayrıca, bu sendikalar, Türkiye'nin AB'ye uyum yasalarının uygulanması sürecinde etkin kontrollarda bulunabilirler (Küçükşahin, 2004).

Polis Akademisi'nden mezun olduktan sonra, hiçbir eleme ve sınava tabi tutulmadan, en üst rütbeye kadar kendi işler (otomatik) olarak yükselme dizgesinden vazgeçilmelidir. Her rütbe için, bir üst rütbeye yükselirken eleme sınavları yapılmalı ve başarılı olanlar terfi ettirilmelidir. Yükselmede liyakat ön planda olmalıdır.

Personelin tayin ve terfilerinde tarafsız davranılarak, siyasilerin etkinlikleri ortadan kaldırılmalıdır. Böylece, personel arasında terfi etmek için siyasileri veya baskı gruplarını kullanmak isteyenler de engellenecektir. Ayrıca, üst rütbelerdeki yığılmalar önlenecek ve personelin kalitesi yükselecektir.

Polis Örgütü çalışanları zorunluluk olmadıkça çok fazla tayin edilmemeli, isteyen personel emekli olana kadar bir kentte görev yapabilmelidir. Üst düzey yöneticiler (Genel Müdür, Daire Başkanı, İl Emniyet Müdürü) atanırken görev yapacağı süre belirlenmelidir.

Polis Akademisi'ne bağlı bir Kriminoloji Enstitüsü kurulmalı, yapılacak bilimsel çalışmalar tüm polis örgütüne sunulmalıdır. Kentlerde bulunan PMYO kadro ile okul arasındaki işbirliğini sağlamalı, polisin hizmetiçi kurslarıyla yeni gelişmeleri izleyebilmesini, kadrodaki uygulamalarda karşılaşılan sorunlara çözüm yolları bulmasını sağlamalıdır.

8.4.2.4. Polis Eğitiminden Kaynaklanan Sorunlarına Çözüm Önerileri

Polis Örgütü'nde görevli personelin hizmetiçi eğitimlerinin nitelikli ve etkili bir biçimde gerçekleştirilmesi, bilimsel araştırma süreçlerinden yararlanma, uygulanan hizmetiçi

eğitim programlarının değerlendirilmesi ve geliştirilmesiyle sağlanabilir. Bu amaçla; hizmetiçi eğitim programlarının geliştirilmesinde üniversiteler ve ilgili uzmanlarla işbirliği yapılmalıdır, polisin değişen ve gelişen işlevi ile, toplumun polisten beklentileri araştırılarak eğitim programları bu doğrultuda geliştirilmelidir, polisin görev ve sorumlulukları dikkate alınarak, meslek durumları (standartları) belirlenmeli ve bunları sağlayıcı programlar geliştirilmelidir (Gökçe, 2001a, 207).

Polis eğitim kurumlarına öğrenci alınırken nitelikli ve kaliteli öğrenciler alınmalı, kontenjan, torpil ve meslek yakını olma ayrıcalıklarına son verilmelidir.

Polis okullarında eğitimci olarak görevlendirilecek personel, pedagojik eğitimden geçmiş, nitelikli kimselerden seçilmelidirler. Örgüte küsmüş, eğitimcilik vasıf ve niteliklerinden yoksun, kendisini kızak göreve çekilmiş hisseden örgüt bireyleri eğitimci olarak görevlendirilmemelidir.

Polis eğitim kurumları, eğitimin içinden gelen, eğitimin sorunlarını bilen, birikim ve deneyime sahip, akademik kariyer yapmış eğitim yöneticileri tarafından yönetilmelidir.

Polis eğitim programları ve ders izlenceleri toplumun beklenti ve gereksinimlerine yanıt verecek içerik ve nitelikte olmalıdır. Eğitim programları hazırlanırken polis eğitiminde gelişen anlayış ve teknikler de dikkate alınmalıdır.

Polis eğitimi denetlenmeli, eğitimin aksayan, eksik ve yanlış yönleri ortaya çıkarılmalıdır.

Çağdaş polis eğitimi ancak çağdaş kaynaklarla yapılabilir. Polis, değişen yasal düzenlemeleri, bunların yorumlarını, çağdaş ülkelerdeki gelişmeleri izleyebilmelidir. Bu nedenle, polis eğitim kurumları çağdaş gelişmeleri, inceleme ve araştırmaları izleyebilecek olanaklarla donatılmalıdır.

Polis eğitiminde bilgi toplumunun gerektirdiği değişim sağlanmalıdır. Eğitim kurumlarında polis ne kadar iyi yetiştirilse de, gelişen koşullara uyum sağlayabilmesi için, polisin hizmetiçi eğitim gereksinimi iyi ve sağlıklı bir biçimde tespit edilmelidir. Gereksinim hisseden her personel, gereken her kursa katılabilmelidir. Verim ve başarı için uzmanlaşmaya gidilmelidir. Polis Örgütü'nde, hangi birim uzmanına ne kadar gereksinim olduğunun planlaması yapılarak Polis Eğitim Merkezleri, Ankara'da bulunan TADOC (Türkiye Uyuşturucu ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Akademisi), SASEM (Suç Araştırma ve

Soruşturma Eğitim Merkezi) ve Eskişehir Trafik Okulu benzeri branş (dal) polis okullarına dönüştürülmelidir.

Polis Meslek Yüksek Okulları (PMYO)'nda verilen temel polis eğitimi, %50 kuramsal ve %50 kadroda uygulamalı olarak yapılması sağlanmalıdır. Bu uygulamalı eğitimin gerçekleştirilebilmesi için PMYO'nın bulunduğu illerde uygulama için örnek birimler oluşturulmalıdır. Uygulamalı eğitimlerin, eğiticilik formasyonu almış danışman eğitmenler gözetiminde verilmesi gerçekleştirilmelidir. Bununla birlikte, kadrodaki polis eğiticileri ile PMYO'nda eğitim veren eğiticiler arasında işbirliği olmalıdır. Belirli aralıklarla bu eğiticiler bir araya gelerek eğitimin aksayan yönleri tespit edilmeli, çözüm önerileri sunulmalıdır (Karaman, 2002, 357).

8.4.3. Türkiye Polis Örgütü'nün İşlevleri İle İlgili Sorunlarına Çözüm Önerileri

Polise görev veren yasal düzenlemeler yeniden düzenlenmelidir. Bunların başında ETK ve PVSK gelmektedir. Ayrıca polise görev veren yönetmelikler kısaltılıp, sadeleştirilerek basitleştirilmeli ve sayısı azaltılmalıdır. Bu düzenlemelerle polis, öncelikli görevine dönebilecek, suç ve suçluyla savaşmada daha etkin bir biçimde görev yapabilecektir.

Polis, toplumsal olaylara müdahale konusunda, konunun uzmanları ve bilim adamlarınca yapılacak ortak bir çalışma sonucunda ülke genelinde uygulayacağı "Toplumsal Olaylara Müdahale Politikaları" hazırlamalı ve bu politikalar kamuoyunun onayını almalıdır.

Polisin güvenliği sağlamakla ilgili görevlerinin dışında kalan işler, sivil ve yerel kamu kuruluşlarına devredilmesi, polisin daha verimli görev yapabilmesine olanak sağlayacaktır. Polisin asli görevleri dışında kabul edilen görevlerden; dernekler ile ilgili işlemler Kent Hukuk İşleri Müdürlüğü'ne, kara avcılığı ile ilgili işlemler polisin kontrolunda ilgili derneklere devredilmelidir. Şoför, sekreter, özel kalem ve büro hizmetlerinde görev yapan polisler etkin polislik görevlerine döndürülmelidir. Kişi ve kuruluşlar tarafından düzenlenen toplantı, seminer, eğlence ve konser programları ile spor karşılaşmalarının güvenliği Özel Güvenlik Örgütlerince sağlanmalıdır. Kentiçi trafik hizmetleri ile araçların kayıt ve tescil işlemleri belediye örgütlerine bırakılmalıdır. Tebligat işlemleri posta ile yapılmalıdır. Ruh ve sinir hastalarının nakilleri İl Sağlık Müdürlüklerince yapılmalıdır. 2495 sayılı yasa ile kurulan Özel Güvenlik Örgütünün etkinlik alanı genişletilmelidir. Sürücü belgelerinin verilmesi Milli Eğitim Müdürlükleri, pasaport işlemleri Nüfus Müdürlükleri tarafından yapılmalıdır. Kamuya

açık yer ruhsatları belediyeler tarafından verilmeli, polis yalnızca kontrol ile görevlendirilmelidir. Kurumların adres tespitleri kendi görevlileri tarafından yerine getirilmelidir. Askerlik tebligat işlemleri posta veya muhtarlar aracılığıyla yapılmalıdır. Bar, pavyon, kafe vb. yerlerin ruhsat işlemleri yerel yönetimlere, av ve silah ruhsatı işlemleri Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu ile Avcılık Derneklerine devredilmelidir. Polis yalnızca kontrol görevlendirilmelidir (Emniyet Müdürü APK Uzmanlarının Gözüyle Emniyet Teşkilatının Sorunları ve Çözüm Önerileri, 2001, 32-41).

Polis, teknoloji ve bilimsel gelişmeleri izlemediği sürece, suçluların gerisinde kalacak, etkinliğini kaybedecektir. Hizmette etkinliği ve verimliliği artırmak için, örgütün en alt birimi olan polis merkezlerine kadar, bütün birimler arasında bilgi ve teknoloji ağı kurulmalıdır.

Polisin, suçları önleyebilmesi ve aydınlatabilmesi ancak yurttaşların destek ve bilgilendirmelerinin yeterli düzeyde olmasına bağlıdır. Toplumun desteğini almayan polisin başarılı olabilmesi olanaklı değildir.

Yurttaşlarının nerede yaşadıklarını bilmek ve aradığında bulabilmek devletin öncelikli görevleri arasında olmalıdır. 1774 sayılı Kimlik Bildirme Yasasını işler duruma getirerek, yurttaşların kimlik ve adres bilgilerinin bilgisayar ortamına aktarılarak güncel olarak tutulması sağlanmalıdır.

Polisin trafik güvenliğindeki görevi; yolu kullananların (Sürücü, yolcu ve yaya) trafik kurallarına uymalarına yönelik kontroller yapmak, uymayanlara karşı yaptırımlar uygulamak ve trafik güvenliğini geliştirici eğitimlere destek vermek olmalıdır.

Trafikte en çok sorunla karşılaşılan öbek, çocuklar ile genç sürücüler öbeğidir. Özeysel ve yerel düzeyde çocuklar ve gençler arasında trafik güvenliğini geliştirmeyi sağlamak amacıyla aileler, okul öncesi eğitim kurumlarındaki görevliler ve öğretmenlere trafik bilincini sağlayıcı eğitim programları hazırlanmalı, sürücü eğitimi iyileştirilmelidir.

Ülkemizde meydana gelen trafik kazalarının başlıca nedeni, yük ve yolcu taşımacılığında karayoluna ağırlık verilmesidir. Yük ve yolcu taşımacılığında karayolunun yükünün azaltılması için deniz, hava ve demiryolu taşımacılığının geliştirilmesi gereklidir.

8.5. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı ve İşlevleri

Bu alt bölümde, Polis Örgütü'nün çağdaş bir yapıya ulaştırılabilmesi, yurttaşını yanına alarak kaliteli güvenlik hizmeti sunabilmesi, suç ve suçluya etkin bir biçimde savaşımında bulunabilmesi için önerilen örgüt yapısı ve işlevleri sunulmuştur.

8.5.1. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken Örgüt Yapısı

Ülkemizde iç güvenlik belediye sınırları içerisinde Polis Örgütü ve belediye sınırları dışında Jandarma tarafından yerine getirilmektedir. 1999 yılı verilerine göre, nüfusumuzun % 66'sı polis sorumluluk bölgesinde, % 34'ü ise jandarma sorumluluk bölgesinde yaşamaktadır (Karaaslan, 2000, 26). Polis Örgütü, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Örgütü ise Jandarma Genel Komutanlığı olarak askeri bir yapıda örgütlenmiştir. Jandarma askeri yönden Genel Kurmay Başkanlığı'na, kolluk hizmetleri yönünden de İçişleri Bakanlığı'na bağlanmıştır.

İç Güvenlik Bakanlığı kurularak, iç güvenlikle sorumlu tek örgüt olmalı, zaman içerisinde jandarmanın görevli olduğu bölgeler polise devredilerek, jandarma yalnızca askeri görevi olan sınır koruma görevini yerine getirmelidir. Belediye sınırları dışında iç güvenlik hizmetlerini yerine getirecek Kır Polisi birimleri kurulmalı, bu birimler jandarmanın genel güvenlik ile ilgili görevlerini devralmalıdır. Sahil Güvenlik Komutanlığı da zaman içerisinde bu örgüt içerisinde yer almalıdır.

Araştırma Planlama ve Koordinasyon (APK) birimleri, polis örgütünün görev alanıyla ilgili yönetimi geliştirme, plan ve program hazırlama, bilimsel araştırma ve geliştirme yapma, bilimsel bilgi ve teknolojiyi kullanan birimler biçiminde yeniden örgütlenmesi yapılmalıdır.

Kamu yönetimi ve yurttaş ilişkilerinde karşılaşılan uyuşmazlıkların, etkin ve hızlı bir biçimde çözümlenmesi amacıyla, yurttaşların şikayetleri ile ilgili konularda, yönetime bağlı olmayan ama yönetimi denetleyen bir Kamu Denetçisi (Ombudsman) dizgesinin kurulması 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı ile kararlaştırılmış olmasına karşılık bugüne kadar bu konu üzerinde herhangi bir gelişme sağlanamamıştır (8. Beş Yıllık Kalkınma Planı, 2003).

Polis ve yurttaş arasında uyuşmazlıkların çözümünde bağımsız olarak çalışacak, polis üzerinde kontrol yapabilecek, yapılan şikayetleri değerlendirecek, herhangi bir yönetsel organa bağlı olmayan Polis Şikayet Kurulları kurulmalıdır. Bu kurullar, yurttaşlar, yerel

yöneticiler, sivil toplum örgütlerinin, vakıfların, üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının temsilcileri ve bürokratlardan meydana gelmelidir.

Polis Örgütü'nün üst düzey yöneticilerini yetiştirmek üzere, Polis Üst Düzey Yöneticisi Eğitim Merkezi (PÜDYEM) kurulmalı, İl Emniyet Müdürü, Daire Başkanı ve Genel Müdür olabilmek için PÜDYEM'i bitirme koşulu aranmalıdır.

Polis Örgütü'nün 5 veya 10 yıl sonraki yakın gelecekteki yapılanmasını, işlev ve işleyişini, insan kaynakları planlamasını yapmak, geleceğe yönelik hedef ve genel yaklaşımlarını belirlemek, alınacak önlemleri, ulaşılan aşamaları ve eksiklikleri tespit etmek üzere, özekte ve taşrada Polis Geliştirme Merkezi (POLGEM) kurulmalıdır. Bu merkez içerisinde üniversitelerden, sivil toplum örgütlerinden ve meslek kuruluşlarından temsilciler yer almalıdır.

8.5.2. Türkiye Polis Örgütü'nde Olması Gereken İşlevleri

Aydın (1996, 55)'a göre; polisin mevcut örgüt yapısı ve yönetim dizgesindeki verimsizlik ve başarısızlığın nedenlerinden en önemlisi merkeziyetçiliktir. Bu amaçla, yerinden yönetim dizgesi ile güvenlik hizmetlerinin sunulması önerilebilir.

Polisin başarısı, ceza ve adalet dizgesinin başarılı çalışması, adalet dizgesi içerisinde yer alan diğer kurumlarla (savcılık, mahkemeler vb.) işbirliği içerisinde bulunması ve çalışmalarını ortak sürdürmelerine bağlıdır. Bu amaçla, polisin bu kurumlarla yakın işbirliğini sağlayıcı çalışmalar yapılmalıdır. Polis ve savcı işbirliği gerçek anlamıyla sağlanmalıdır.

Polisin ana görevi bireysel hak ve özgürlükleri korumaktır. Bu görevleri yerine getirirken polis yasalara aykırı davranmış olursa, demokrasiyi tehlikeye düşürmüş ve yurttaşların kendisine duyduğu güveni kaybetmiş olur. Bu nedenle, polisin sürekli olarak yasalara uygun hareket etmesi sağlanarak, yurttaşlar üzerindeki güven duygusu artırılmalıdır. Bu hedefe ulaşabilmek için; polise verilen eğitimde, demokratik bir toplumdaki değer yargılarının başında hukuka uygun davranmanın geldiği vurgulanmalıdır. Polis kademelerinde yüксеlebilenin ölçütü, hukuk ve meslek kurallarına uygun davranmak olmalıdır. Polislikte meslek etiği kuralları tüm örgüt çalışanlarına benimsetilerek, bunlara uyulması sağlanmalıdır. Böylece örgüt içerisinde birlik ve beraberlik sağlanacak, çürük elmalar ayıklanacaktır.

Her hizmet biriminin amaç, görev ve işleyişi açıkça tanımlanmalı, iş ve işlemlerin ölçütleri açıkça belirlenmelidir.

Polisin suça el koymasından savcılığa gönderilmesine kadar geçen süre içerisinde yapılması gereken işlemler bir liste biçiminde gösterilmelidir. Soruşturma dosyasında bu işlemlerden yapılmamışsa bunun nedeni dosyada belirtilmelidir.

Suç sonrası olay yeri incelemeleri, iz ve deliller kaybolmadan yapılmalıdır. Olay yeri incelemesi her olay için zorunlu hale getirilmeli, iz ve delillere kaybolmadan ulaşılabilmesi için her polis merkezinde olay yeri inceleme uzmanı bulunmalıdır.

1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'na işlerlik kazandırılmalıdır. Böylece, polis kimlik tespitinde daha hızlı hareket edecek, sorumluluk bölgesi içerisinde yaşayanları tanıyabilecektir.

Trafik eğitimi anaokullarından başlamalı, trafik eğitiminde uzman trafikçilerden yararlanmalıdır. Ayrıca, sürücü belgesine el konan sürücüler tekrar trafik eğitimine alınmalıdır.

Kentlerde elektronik cihazlarla ve görüntülü kameralarla trafiğin ve kentin genel güvenliğinin denetlenmesi yapılmalıdır.

Trafiği denetleyen görevlilerin, trafik ve davranış psikolojisi alanında eğitimleri sağlanmalıdır (Tanrıkulu, 2003, 48).

Polis Örgütü'nde görev yapan personelin bilgi ve eğitim düzeyi ulusal ve uluslararası ölçütlere göre değerlendirilmelidir. Personel hangi birimde görev yapıyorsa, o birimle ilgili görev ve sorumlulukları hangi koşullar altında yerine getireceği, hazırlanacak meslek ölçütünde açık olarak belirtilmelidir. Böylece, hem mesleğin ölçütü, hem de polisten beklenen görev ve işlevler saptanmış olacaktır.

Suç şüphelilerinin tutuklanmasından sonra, polisin savcının talimatı olmadan o suçla ilgili ifade alma ve soruşturma yapma yetkisi bulunmamaktadır. Şüpheli tutuklandıktan sonra da polise soruşturmayı devam ettirebilme yetkisi verilmelidir.

PVSK 1934 yılında çıkarılmıştır ve günümüzün koşullarına uygun değildir. Polise suçu önleme, işlenebilecek suçları tespit etme, işlenmiş olan suçları ortaya çıkarmak için, yeni bir yasa çıkarılmalı ve polisin kendi görev alanının dışındaki görevler kendisinden alınmalıdır.

Çuhacı (2001, 209)'ya göre, polis görevlilerine, görevin gerektirdiği yetenek ve uzmanlık bilgilerini kazandırmak için, bir nezaretçi ve eğiticinin sorumluluğu altında Görev Başı Eğitimi (GBE) vermek gereklidir. Bu amaçla İl ve İlçe Emniyet Müdürlüklerinde GBE Büro Amirlikleri kurulmalıdır.

9. ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NÜN YAPISI, İŞLEVLERİ VE İŞLEYİŞİ AÇISINDAN TÜRKİYE POLİS ÖRGÜTÜ İÇİN ALINABİLECEK DERSLER

Bu bölümde; Almanya Polis Örgütü'nün yapısı, işlevleri ve işleyişi açısından ülkemizde Polis Örgütü'nün örnek olarak alabileceği yönler anlatılmıştır.

9.1. Almanya Polis Örgütü'nün Örgütsel Yapısı Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin Alınabilecek Dersler

Almanya 16 eyaletten meydana gelen federal bir devlettir. Federal Sınır Polisi ve Federal Kriminal Polis Merkezi özelsel bir yapılanmada olmakla birlikte, her eyaletin kendi polis gücü ve polis yasası bulunmaktadır. Bu açıdan Almanya'da polis, iki federal polis birimi dışında yerel düzeyde örgütlenmiştir. Bununla birlikte, federal polis birimleri ile eyalet polis birimleri arasında sıradüzensel bir ilişki yoktur ve federal birimlerin eyalet polisine emir verme yetkisi bulunmamaktadır.

Üniter bir yönetim yapısına sahip olan ülkemizde, Polis Örgütü de merkeziyetçi bir yönetim dizgesine sahiptir. Polislik politika ve kararları merkezde belirlenip, tüm polis örgütünde uygulanmaktadır. Merkeziyetçilik, güvenlik hizmetlerinin ülkenin her bölgesinde aynı düzeyde, eşit ve tarafsız olarak yapılmasını sağlamakla birlikte, hizmette gecikmeye, kararların alınması, yerel birimlere bildirilmesi ve uygulamaya konulmasında kaynak israfına ve bürokrasinin artmasına neden olmaktadır. Merkeziyetçilikte, yerel düzeydeki görevlilere fazla yetki ve sorumluluk da tanınmamaktadır.

Almanya'daki yerinden yönetim dizgesi, yurttaşların polislik politika ve uygulamalarına katılmasına geniş ölçüde olanak vermektedir. Polisin çalışma yapacağı alanlar, görev yapılan yerleşim yerinin sosyal ve ekonomik özelliklerine, yurttaşların beklentilerine uygun olarak, onların görüş ve düşünceleri de belirlenerek yapılmaktadır. Böylece, polis ile yurttaşlar arasındaki işbirliği, demokratik uygulamaların gerçekleşmesi ve kararların alınmasına ve uygulanmasına katılmaları sağlanmaktadır.

Ülkemizde Polis Örgütü'nde, taşra örgütlerine daha fazla yetki ve sorumluluk verilerek merkeziyetçiliğin hafifletilmesi, bu birimlerin yurttaşlarla daha yakın ilişkiler kurmasını ve onların sorunların çözümüne katkıda bulunmalarını kolaylaştıracaktır (Aydın, 2001a, 4).

Almanya'nın bazı eyaletlerinde (Kuzey Ren Vestfalya), polislik politikalarının saptanmasında polis baş yöneticisine, Polis Danışma Kurulları yardımcı olmaktadır. Bu kurullar yurttaşlar, diğer kurum ve kuruluşlar ile polis arasında bir köprü görevini görmekte ve aynı zamanda istek ve beklentileri ile şikayetleri de iletmektedir. Böylece polisin aldığı kararlara yurttaşların da katılımı ve alınan kararlara gönüllü olarak uymaları sağlanmaktadır.

Berlin Eyaleti Polis Örgütü'nde, suç araştırması yapan kriminal polis birimleri Eyalet Kriminal Polis Müdürlüğü içerisinde, sivil memurların görev yaptığı personel, lojistik, bütçe vb. birimler Eyalet Polis Yönetim Dairesi içerisinde, Hazır Kuvvet, Su Koruma Polisi, Merkez Trafik ve Merkez Koruma birimleri Kamu Güvenliği ve Şehiriçi Trafik Dairesi içerisinde, bölge polis birimleri ise Bölge Müdürlükleri içerisinde örgütlenmişlerdir. Berlin Polis Okulu'da Eyalet Polis Yönetim Dairesi içerisinde yer almıştır (Ek. 5, sayfa 226).

Berlin Eyaleti Polis Örgütü örgüt yapısından örnekle, ülkemizde de kentlerdeki sivil suç soruşturması yapan Güvenlik, Asayiş, Terörle Mücadele ve Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüklerinin, Suç Soruşturma Dairesi veya Adli Polis Dairesi adı altında birleştirilmesi, özekte de Adli Polis Daire Başkanlığının kurulması, adı geçen birimler arasında bilgi alış verişinin hızlanmasına, personel tasarrufunu, hizmet veriminin artmasını ve eşgüdümde rahatlamayı sağlayacaktır.

Etkin polislikle yakından ilgisi olmayan Lojistik, Personel, Ruhsat Tebligat, Evrak ve Arşiv, Disiplin vb. şubelerin Polis Yönetim Dairesi adı altında birleştirilmesi yine aynı biçimde, bilgi alış verişinin artmasına, eşgüdümün hızlanmasına ve personelin verimli ve etkin biçimde çalışmasını sağlayacaktır.

Üniformalı olarak görev yapan Polis Merkezleri, Asayiş Ekipleri ve Trafik birimlerinin Kamu Güvenliği ve Şehiriçi Trafik Dairesi adı altında birleştirilmesi, hizmette etkinliği ve verimi sağlayacak, trafik hizmetlerinde eşgüdümü kolaylaştıracaktır.

PMYO bulunan illerde de, bu okullarla İl Emniyet Müdürlükleri arasında yakın eşgüdüm sağlanmasıyla; etkin polislikte görev yapan polislerin hizmetiçi eğitimlerinin PMYO'nda verimli bir biçimde verilmesi, polis adayı öğrencilerin uygulamalı eğitimlerinde verimlilik sağlanması, kadrodaki sorunlar konusunda PMYO'nda bilimsel çalışmaların yapılması, kadro ve PMYO işbirliğinin en yüksek düzeyde elde edilmesi sağlanacaktır.

Berlin Eyaleti Polis Örgütü'nde, Berlin Polis Başkanı'na doğrudan bağlı bulunan Uyuşmazlık Komisyonu bulunmaktadır. Bu komisyon, Personel Komiteleri ile yönetim

arasındaki uyuşmazlıklarda karar verme yeri olarak görev almaktadır. Ülkemiz Polis Örgütü'nde de, görev yapan personelin ücret, izin, fazla çalışma, atanma vb. sorunlarına çözüm bulmak, hizmet verimini artırmak, kurum dayanışmayı sağlamak için Personel Komiteleri, Polis Sendikaları ile birlikte doğrudan İl Emniyet Müdürüne bağlı Uyuşmazlık Komisyonu oluşturulmalıdır.

Almanya'da deniz, göl ve su kanalları üzerinde meydana gelen suçları izlemek ve soruşturmalarını yapmak, su kaynaklarının doğal dengesini korumak için çalışmalar yapmak, su kaynaklarını kirletenlere karşı ceza yaptırımları uygulamak amacıyla eyaletlerde Su Koruma Polis birimleri kurulmuştur. Almanya'da bu birimdeki görevliler, temel eğitimini tamamlayanlar arasından sınavla seçilerek 9 hafta süreli bir eğitimden geçirilirler. Başarılı olanlar Su Koruma Polisi olarak atanırlar.

Eyaletlerde hassas bölgelerin korunması ile görevli Koruma Daireleri bulunmaktadır. Diplomatik birimlerin, federal ve federe düzeydeki hassas binalar ile polis birimlerinin koruması Koruma Dairesi tarafından yerine getirilmektedir. Ülkemizden farklı olarak bu birimlerde görev alanlar kısa süreli eğitimden geçirilen, polis dışındaki görevlilerden meydana gelmektedir. Ülkemizdeki korunması gereken hassas bina ve birimlerin çokluğu dikkate alınırsa, böyle bir uygulama ile önemli oranda personel tasarrufu yapılabilecek ve polis ana görevi olan suç ve suçluyla savaşında etkinlik sağlayacaktır.

Eyalet Kriminal Şube Müdürlüklerinde, Tanık Koruma birimleri bulunmaktadır. Önemli davaların tanıklarını baskıdan korumak, güvenliklerini sağlamakla bu birim görevlidir. Ülkemizde önemli davaların tanıklarını koruyacak bir birim oluşturulmamıştır. Bireyler yalnızca can güvenliklerinin tehlikede olduğu iddiasıyla ilgili birimlere başvurarak, güvenliklerinin sağlanmasını isteyebilmektedir. Tanık koruma ile ilgili bir birimin kurulmasıyla, önemli davalarda dava sonucunu etkileyebilecek olan tanıkların, baskı altında kalarak ifadelerini değiştirmeleri önlenecek, can güvenliklerinin korunacak ve polise duyulan güvenin artması sağlanacaktır.

Almanya'da, ülkemizdeki Polis Koleji benzeri bir orta öğretim polis okulu bulunmamaktadır. Polis Koleji, Polis Meslek Lisesi'ne dönüştürülmeli veya mevcut derslerin yanı sıra polis meslek düzenlemeleri ile ilgili suç ve suçluluk, terör ve nedenleri, trafik, kriminoloji vb. dersler de eğitim izlencesine alınmalıdır.

9.2. Almanya Polis Örgütü'nün İşlevleri Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin

Alınabilecek Dersler

Almanya'da polis tarafından yapılan teknik dinlemeler, 5 milletvekilinden oluşan bir komisyon tarafından denetlenmektedir. Böylece polisin Federal Parlamento tarafından kontrolu sağlanmaktadır.

Almanya'da polis ile özel güvenlik şirketleri arasında, futbol karşılaşmaları, metro istasyonlarının ve alt geçitlerin korunması, mağaza ve işyerlerinin güvenliğinin sağlanmasında yakın işbirliği vardır. Futbol maçlarında stad içerisinde alınacak tedbirlerden özel güvenlik personeli sorumludur. Polis, sadece stadın dış çevresindeki güvenliği sağlamakla görevlidir. Bunun dışında gereksinim olursa stat içinde görev almaktadır. Stat içindeki düzeni ve güvenliği, özel güvenlik personeli sağlamaktadır. Futbol kulübü hangi şirketle anlaşmışsa, o şirket stat içinde görev almaktadır. Bu özel güvenlik personeli, seyircilerin stada girerken üst aramalarını da yapmaktadır. Stat içerisinde bir olay meydana geldiğinde özel güvenlik görevlileri müdahale edip bunları polise teslim etmektedir.

Eyaletlerde park yasağına uymayan sürücülere ceza yazma işlemi sözleşmeli sivil personel tarafından yerine getirilmektedir.

Almanya'da polis tarafından suçları önlemek amacıyla, gençlere yönelik programlar yürütülmektedir. Bu amaçla, okul aile işbirliği, meslek edindirme, tedavi yöntemleri uygulama ve son olarak hukuksal ve polisiye önlemlerin yer aldığı dört aşamalı bir program izlenmektedir. Bu amaçla polis, barınacak yeri olmayan evsizler ile ilgili projelerde yer alır.

Bütün Dünya ülkelerinin polis yasalarında polisin zor kullanma yetkisi vardır. Batı ülkelerinin polisleri zor kullanma yetkisinin uygulanması sınırına kadar, uzmanca ve sabırla beklerler, zor kullanmanın şartları oluşunca önlerindeki her şeyi silip geçerler (Yenisey, 2003).

Almanya'da polis yurttaşa efendim diye hitap eder, çünkü polis mutlaka bir nedenden dolayı sizin yanınıza gelmiştir ve size soracağı bir soru vardır.

Türkiye'de polis toplumsal olaylarda kontrolsüz davranmaktadır. Yere düşen bir göstericiye geçerken bir tekme daha vurması, polisin kontrolsüz davrandığının bir göstergesidir.

Suçların önlenmesi için polis, yurttaşları bilinçlendirici ve eğitici çalışmalar yapar. Faili meçhul suçlar ile ilgili olarak hazırlanan programlarla, bilgisi olanlara ulaşmaya çalışır.

Trafik kazalarının önlenmesi ve trafik eğitiminde polis etkin olarak yer almaktadır. Anaokulundan başlayarak polis okullarda, bisiklet kullanma, kazalardan korunma, trafik yasası trafik ve yol güvenliği konularında eğitim vermektedir. Ülkemizdeki trafik kazalarının ana nedenlerinin başında yük ve yolcu taşımacılığında karayoluna ağırlık verilmesi gelmektedir (Çizelge 2, sayfa 102). Almanya’da yük ve yolcu taşımacılığında, karayolunun dışında kalan taşımacılık yollarına (demiryolu, havayolu, deniz yolu) gereken önem verilmektedir.

Polis, eyaletlerde polis bandoları aracılığıyla kentin kültürel hayatına katkıda bulunmaktadır.

Polis, mağdurlara her türlü yasal desteği sağlayarak, özel eğitim almış, uzman mağdur koruma memurları aracılığıyla mağdurların izleyecekleri yol ve yöntemleri anlatmaktadır.

9.3. Almanya Polis Örgütü’nün İşleyişi Açısından Türkiye Polis Örgütü İçin

Alınabilecek Dersler

Almanya’da polisliğe giriş sınavlarını eğitim uzmanları yapmaktadır. Polis Yönetici Akademisi’ne alınacakların sınavlarını da Akademinin kendi öğretim üyeleri yapmaktadır.

Almanya’da ders izlenceleri çağdaş toplumun gereksinimlerini karşılayacak biçimde düzenlenmektedir. Nasıl bir polis yöneticisi yetiştirildiği ders izlencelerinden anlaşılmaktadır. Çağdaş bir polis yetiştirmek için, ders izlencelerinin de çağdaş olması gerekmektedir. Polis Yönetici Akademisi’nde uygulanan ana konular şunlardır:

1. Liderlik, Yönetim Bilimi ve Ekonomi,
2. Polis Yönetimi, Kriminalistik-Kriminoloji, Trafik.
3. Adli ve Sosyal Bilimler.

PFA’da, liderlik ve polis yönetimi konularına ayrı bir önem verilir. Yapılan işte başarılı olma ve iş doyumunun elde edilmesi geniş bir yer tutmaktadır.

Üst düzey yönetici olabilmek için, polis örgütü içerisinde yükselme sınavını geçen adaylar ile birlikte, hukuk, sosyoloji, pedagoji, psikoloji ve işletme bölümleri mezunları Polis Yönetici Akademisi (PFA)’nde eğitim görmektedir. Mezun olanlar, üst düzey birimlerde yönetici olarak ve eğitim kurumlarında eğitici olarak görev alırlar.

Almanya’da ileri düzey polis eğitimi dal (branş) polis okulları ile eyaletlerdeki Kamu Yönetimi Yüksek Okulları’nda verilmektedir.

Polisle ilgili yasa tasarılarını hazırlamak, değişen koşullara göre polisin çalışma koşullarını biçimlendirecek bilimsel araştırma ve projeler üretmek PFA'nın görevleri arasındadır. Almanya'da polis eğitiminin iskeleti PFA'da biçimlenmektedir.

PFA'da polis ile ilgili bilimsel konuların tartışıldığı seminerler yapılmakta ve bu seminerler çoğaltılarak tüm birimlere gönderilmektedir. Bu uygulamayla polis, gelişmeleri yakından izleyebilmektedir. Polis Akademisi'nde, öğrencilerin kendi eğilimleri doğrultusunda belirleyeceği konuları seçebileceği seminer dersi verilmeli, hazırlanan seminerlerinden tüm polis birimlerinin faydalanması sağlanmalıdır.

Trafik eğitimi ve kazaların önlenmesi polis eğitim kurumlarında ayrı bir öneme sahiptir. Trafik kazaları, iç güvenliği tehdit eden bir etmen olarak algılanır ve trafik kazalarının azaltılması için bilimsel çalışmalar geliştirilir.

Polis eğitim kurumlarında, polislerin meslek ilke ve kurallarına uygun olarak görev yapması için meslek etiği konularına geniş yer verilir.

Polis eğitim kurumlarında dersler kuramsal kısımlarının anlatılmasından sonra işlenen derslerin uygulamalı olarak yapılması biçiminde, birbirini izleyerek yapılmaktadır.

Polis okullarından mezun olan polisler, 2 yıl süre ile Hazır Kuvvet Polis birimlerinde görev alarak, burada eğitimlerine devam etmektedir. 2 yıllık görev süresinin bitiminde buradaki polisler karakollarda ve çeşitli birimlerde görev alabilmektedir.

Polis Örgütü içerisindeki memurlar görev süresi boyunca bir kariyer yapma olanağına sahiptirler. Polis memurları, çalışma süresince gösterdiği başarı, hizmette gösterdiği etkinlik ile bütçe ve kadroların elverdiği oranda yükselme olanaklarına sahiptir. Eğitim, uygulama ve hizmetiçi eğitim durumlarında başarılı olan polislerin üst derece görevlere yükselme olanağı bulunmaktadır.

Polis memurları rütbe olarak en alt rütbede olmakla birlikte, kendi aralarında eğitim, yapılan sınavlarda başarılı olma, kıdem ve liyakate göre 4., 3., 2. ve 1. Sınıf Polis Memuru olarak sıradüzensel biçimde sıralanmaktadır. Böylece görevlendirmelerde, polis memurlarının rütbe ve kıdemlerine uygun görev dağılımı yapılabilmektedir.

Polis memurları haftada (40) saat (5) grup şeklinde görev yapmaktadırlar. Gece, hafta sonları ve resmi tatillerde görev yapıldığında ek ücret almaktadırlar. Ayrıca, mesai fazlası çalışmaların da ek ücreti alınmakta veya görev yapılan süre kadar izin kullanılabilir.

Almanya’da, yöneten ve yönetilenler arasında eşgüdümü sağlamak, yöneticilerin keyfi uygulamalarını engellemek, yönetilenlerin kararlara katılımlarını sağlamak, görevlilere rahat bir çalışma ortamı yaratmak, görevlilerin, istek ve şikayetlerine kurum yöneticileri ile görüşerek, çözüm üretmeye çalışmak amacıyla federal ve eyalet kuruluşlarında çalışan personeli temsil eden Personel Komiteleri bulunmaktadır.

Alman polisinin terfi dizgesinde eğitim ve sınav önemli bir yer tutmaktadır. Terfiler tesadüflere ve torpile değil, eğitim ve liyakate bağlanmıştır. Her üst rütbeye yükselişte sınav yapılmakta ve bir polisin iki sınav hakkı bulunmaktadır. Çok iyi bir sınav ve eğitim dizgesi bulunduğu için de yönetici pozisyonun da bulunan personelin saygınlığı artmaktadır.

Eyaletlerde üst düzey polis yöneticileri çok sık değişmemektedir. Almanya’nın başkenti olan Berlin’de, 1932-2002 yılları arasındaki 70 yıllık süre içerisinde yalnızca 12 polis müdürü görev yapmıştır. Ülkemizde ise Ankara’da son 72 yıllık dönem içerisinde 37 İl Emniyet Müdürü görev yapmıştır. Bu durum da ülkemizde polis üzerindeki siyasi etkiyi gösteren iyi bir örnektir. Ülkemizde de üst düzey polis yöneticileri çok sık değiştirilmemelidir.

Eyaletlerde, polisin lojistik, izin, teknik, giyecek, disiplin vb. özlük işleri ile görevli olan Yönetim (İdari) Polis birimleri içerisinde görev alanlar, polisin dışında tamamen sivil memurlardan oluşmaktadır. Ayrıca trafik ceza işlemlerinin ve ceza puanları ile ilgili işlemler de Yönetim Polisi içerisindeki sivil görevliler tarafından yerine getirilmektedir. Burada görevli sivil memurlar, sınavla seçildikten sonra, polis birimlerinde ve eyaletlerdeki Yönetim ve Hukuk Yüksek Okulu’nda 2.5 yıl süreli bir eğitimden geçirilirler.

Komiser sınıfı amir olabilmek için eyaletlerde, Yönetim ve Hukuk Yüksek Okulu’nda 3 yıl süreli bir eğitim almak gerekmektedir. Bu eğitimler 6 ay süreli kuramsal eğitim ve 6 ay süreli uygulamalı eğitim biçiminde birbirini izleyerek yapılmaktadır. 3. Yılın sonunda bitirme sınavı yapılmaktadır. Bu sınavda adaylara Yöneticilik Notu verilmekte ve yeni atanacakları görevlerde bu notlar göz önünde bulundurulmaktadır.

Kriminal polis adli suçların soruşturulması ile görevlidir. Bazı basit hırsızlıklar ile küçük suçların soruşturulması üniformalı polis birimleri tarafından yapılmaktadır. Savcı ile polis arasında çok yakın bir işbirliği bulunmaktadır. Polis ile savcı bir soruşturmada beraber çalışmakta, belirli aralıklarla bir araya gelerek durum değerlendirmesi yapmaktadırlar.

Kamuoyunu bilgilendirmek ve basına açıklama yapmak yetkisi Başsavcıdır. Bazı zamanlarda kamuoyuna bilgi vermek için savcı ile polis ortak basın toplantıları yapmaktadır.

Polis yerel düzeyde suçların önlenmesi, suç korkusunun azaltılması için yurttaşlarla yakın işbirliği içindedir. Bu amaçla yerel düzeyde yurttaşlarla birlikte suç önleme çalışmaları yapılmaktadır.

Ülkemizdeki uygulamanın tersine pasaport, ruhsat, ehliyet ve yabancılarla ilgili işlemler tamamen polisin görevleri dışındadır. Polisin yalnızca kontrol görevi bulunmaktadır.

Alman Polis Yönetici Akademisi'nde, polislikle ilgili 43 yabancı yayın izlenmektedir. Her eyaletin düzenli olarak yayınladığı polis dergisi bulunmaktadır. Personel, yeni gelişmeleri yakından izleyerek, kurum içindeki gelişmelere katılabilmektedir.

Çizelge 6: Almanya ve Türkiye'de Hakim ve Savcı Sayısı

	ALMANYA	TÜRKİYE
	2000 YILI	2001 YILI
HAKİM	20,880	5,306
SAVCI	5,044	3,167

KAYNAK: Federal Statistics Office (2003) ve İstatistik Göstergeler 1923-2002 (2003, 86)

Almanya'da savcı başına ortalama olarak 630 dosya, kıdemsiz savcılara ise ortalama olarak 1200 dosya düşmektedir. Ülkemizde ise savcı başına ortalama olarak 1753 dosya düşmektedir. Çizelge 6'da görüldüğü gibi ülkemizdeki hakim ve savcı sayısı Almanya'dan daha azdır. Ülkemizde Ceza Muhakemesi Usul Yasası 1929 yılında Almanya'dan alınmıştır. Dolayısıyla polis ile adliye arasındaki ilişki benzerdir. Bununla birlikte Almanya'da 1974 yılında yargının işleyişinde yapılan düzenlemelerle, davaların karara bağlanması ve sonuçlanmasında hızlanma sağlanmıştır (Felts, 2003a). Almanya'da savcı ile polis arasında yakın bir işbirliği bulunmaktadır. Polis ve savcılar zaman zaman soruşturulmakta olan olaylar konusunda bir araya gelmekte ve görüş alışverişinde bulunmaktadır. Ülkemizde ise polis ve savcı arasındaki işbirliği yeterli düzeyde değildir. Savcı suç soruşturmalarında, polisin yanında yeterince yer almamaktadır (Yılmaz, 2000, 49).

Almanya genelinde polis, 2002 yılı içerisinde meydana gelen toplam 6.507.394 olaydan 3.425.416 (% 52.6)'sını aydınlatmıştır. Berlin'de ise; 584.020 olaydan % 51'i aydınlatılmıştır (Police Crime Statistics, 2003). Ülkemizde ise 2003 yılında polis sorumluluk bölgesinde meydana gelen toplam 296.119 olayın % 65'i aydınlanmıştır (Asayiş Suçları İstatistikleri, 2003). Bununla birlikte Almanya'da açılan ceza davalarının % 95'i, Türkiye'de

açılan ceza davalarının ise % 55'i mahkumiyetle sonuçlanmaktadır. Almanya'da açılan davalar delile ve bilgiye dayanarak açılmakta ve büyük oranda mahkumiyetle sonuçlanmaktadır. Ülkemizde ise açılan davalar yeterli delile dayanmadan açıldığından büyük oranda beraatla sonuçlanmaktadır. Polis, hakkında kuvvetli suç şüphesi bulunana kadar şüpheliyi izlemeli ve ondan sonra yakalama yapmalı, bilimsel çalışmalıdır.

Almanya'da polis suçların % 90'ını ihbar yoluyla öğrenmiştir. Ülkemizde ise polisin suçları ihbar yoluyla öğrenmesi oranı % 32'dir. Almanya'da yurttaş polisle ve adli makamlarla daha çok bütünleşmiştir ve bu kurumlara güvenmektedir (Yenisey, 2000, 72-74).

Ülkemizde kayıtlı suç oranlarının, Almanya'ya göre çok düşük olduğu görülmektedir. Bunun çeşitli nedenleri bulunmaktadır. Mağdurların çeşitli nedenlerle mağduriyetlerini polise ihbar etmemeleri, polisin de kendisine ihbar edilen suçların önemli bir bölümünü suç istatistiklerine yansıtmaması bu nedenlerin başlıcalarıdır.

Ülkemizde de suçların gerçek oranlarda istatistiklere yansıtılması ve suç önleme önerileri hayata geçirilmelidir (Seyhan, 2002, 199).

Almanya'da polis birimlerinde alınan ifadeler, sorgulanan bireyin kendi iradesi yönünde ve kendi anlatım yöntemiyle söylediği biçimde tutanağa kaydedilir. Sorgulanan bireyin kullandığı özel anlatımlar da tutanakta yer alır. İfadenin tutanağa geçmesinin sonrasında, sorgulanan birey ifadesinin tutanağını okumak üzere alır. Sorgulanan kişiye ifadesi üzerinde el yazısı ile değişiklik yapma olanağı tanınır. Ülkemizde de benzer biçimde ifade alınmasıyla, bireylerin yazılı ifadeleriyle olayları daha açık bir biçimde anlatmaları ve yanlış anlaşılmanın önlenmesi sağlanmış olacaktır.

Almanya'da polis, bağlı olduğu eyalette atandığı bölgede uzun süreli olarak kalabilmektedir. Üst düzey yöneticiler çok sık değişmemektedir.

Kadrodan amirliğe alınan personelin eğitimi 8 ay gibi kısa bir süre ile geçirilmemelidir. Amir olmanın gerektirdiği nitelikleri kazanabilmek, astlarına her bakımdan örnek, bilgili, iyi eğitilmiş bir amir olabilmek için eğitim süresi artırılmalıdır.

Polisiye olmayan hizmetler (personel, lojistik, özlük hakları vb.), sınavla alınacak sivil görevliler tarafından yürütülmelidir.

Yeni mezun olan polis memurları 2 veya 3 yıl süreli Çevik Kuvvet hizmetinden sonra, polis merkezlerinde görev yapmalı, 6 yılın sonunda başarılı olanların suç soruşturması yapan birimlerde görevlendirilmeleri yapılarak uzmanlaşmaları sağlanmalıdır.

DÖRDÜNCÜ KESİM

GENEL DEĞERLENDİRME

Araştırmanın dördüncü kesiminde; araştırmadan elde edilen bulgular ele alınmış ve elde edilen her bulgu için bir öneri oluşturulmuştur. Sonuç bölümünde ise; araştırma hakkında elde edilen bilgiler değerlendirilerek okuyucuya sunulmuştur. Araştırmanın birinci kesiminde verilmiş olan denenceler sınanmış ve Genel Sonuç bölümünde ele alınmıştır.

10. BULGULAR, ÖNERİLER VE GENEL SONUÇ

Onuncu Bölüm üç ana başlık altında incelenmektedir. Öncelikle araştırmada elde edilen “Bulgular” numara sırası verilerek sıralanmış, sonraki bölümde ise yine numara sırası verilen “Öneriler” sıralanmıştır. Araştırmadan elde edilen yirmidokuz (29) Bulguya karşılık toplam kırk (40) Öneri sunulmuştur. Bulgularla önerilerin ilişkilendirilmesi Çizelge-7’de sunulmuştur. Onuncu bölümün üçüncü alt başlığı “Genel Sonuç” bölümüdür.

10.1. Bulgular

Bu alt bölümde araştırma boyunca elde edilen yirmi dokuz (29) adet bulgu sunulmuştur.

B.1. Nazi deneyimi yaşayan Almanya’da, güçlü bir polis örgütünün demokrasi ve özgürlükler önünde gizli bir tehlike oluşturabileceği düşünülmüştür. Bu nedenle Almanya’da polis, federal ve federe düzeyde eşit yetkilere sahip biçimde örgütlenerek ve istihbarat toplama yetkisi alınarak, yetkilerin kötüye kullanılmasının önlenmesi amaçlanmıştır. Ancak bu durum, polisin özellikle terör eylemlerinde yetersiz kalmasına neden olmuştur. 11 Eylül 2001 tarihinde ABD’de yaşanan terör saldırılarında, terörist eylemi planlayanlar uzun süre Almanya’da eğitim görmelerine rağmen polis tarafından tespit edilememiştir.

B.2. Türkiye’de kamu yönetiminin örgütlenmesi, katı bir özeksellik taşımaktadır. Buna paralel olarak Polis Örgütü’nde de katı bir özeysel yönetim düşüncesi hakimdir. Tüm kararlar özekte alınmakta, taşradaki birimlerin bunlara uymaları ve uygulamaları beklenmektedir. Bu nedenle, taşradaki birimler polislik uygulamalarına yurttaş katılımını yeterince sağlayamamaktadır. Oysaki her kentin, büyük veya küçük her yerleşim yerinin kendine özgü sorunları ve bu sorunlara yönelik yurttaşların çözüm önerileri vardır.

B.3. Almanya’da federalizmin bir gereği olarak, yurttaşlar yönetiminin politika ve uygulamalarına daha fazla katılmakta, sorunların çözümünde etkin bir biçimde yer almaktadır. Ülkemizde, yurttaşların yönetime katılmaları ancak seçimden seçime olmaktadır. Yurttaşlar, polislik uygulamaları da içinde olmak üzere, kendisini ilgilendiren konularda yönetimi görüş ve düşünceleriyle etkileyememektedir.

Ülkemizde suçların önlenmesinde yurttaşların desteği alınamamaktadır. Türkiye’de yurttaşların güvenlik hizmetleri konusundaki beklentileri ve isteklerinin ne olduğu konusunda, düzenli ve sistemli araştırmalar yapılmamaktadır. Yurttaşların polislik hizmetleri konusunda ne düşündüğü kendisine sorulmadan memnun olduğu veya olmadığı varsayılmaktadır.

Bu bulgu ve bununla ilgili olarak yapılan değerlendirmeler, çalışmanın birinci, dördüncü ve altıncı denencelerini doğrulamaktadır. Çizelge 3 ve Çizelge 4’ün incelenmesinden anlaşılabacağı gibi, Almanya’da yurttaşlar polisine güvenmekte ve polisin verdiği güvenlik hizmetlerini desteklemektedir. Polis bu güveni sağlamak için, yurttaşların istek ve beklentilerine uygun olarak güvenlik politikaları belirlemekte, suçla savaşında yurttaşı yanına almaktadır.

B.4. Alman polisinin yükselme dizgesinde eğitim ve sınavlar büyük bir yer tutmakta, kıdemin yanında liyakate de önem verilmektedir. Ülkemizde ise Polis Örgütü’nde yükselmelerde yalnızca kıdem yeterli olabilmektedir. Polis Örgütü’nde sağlıklı bir personel politikası oluşturulmamıştır. 2000 yılında ETK’nda yapılan değişiklikle; Polis Örgütü’nün üst yönetiminde yer alan 1. ve 2. Sınıf Emniyet Müdürü rütbelerindeki yığılmaların önlenmesi, ideal personel piramidinin oluşturulması ve kadrosuzluk nedeniyle terfi edemeyen liyakatli alt rütbelilerin terfi edebilmelerine olanak tanınması amacıyla, zorunlu bekleme süresini tamamlayarak terfi durumu üç kez Yüksek Değerlendirme Kurulu tarafından görüşülmesine rağmen, bir üst rütbeye terfi edemeyen 2. Sınıf Emniyet Müdürleri ile meslek derecelerinde fiilen beş yılını dolduran 1. Sınıf Emniyet Müdürleri, kadro durumuna göre emeklilikle ilgili diğer koşulları taşımak kaydıyla yaş koşulu aranmaksızın, Yüksek Değerlendirme Kurulunun önerisi ve İçişleri Bakanının onayı ile emekliliğe sevk edilebilir (ETK. ek mad.23) hükmü getirilmesine karşın; Anayasa Mahkemesi ilgili maddenin 1. Sınıf Emniyet Müdürleri ile ilgili kısmını iptal etmiştir. Bu nedenle; özellikle 1. Sınıf Emniyet Müdürü rütbesinde aşırı bir yığılma olmuştur. Bu durum, kendilerine bir yer bulmak isteyenlerin siyasilere başvurmasına

ve örgüt üzerinde siyasilerin etkili olmasına neden olmaktadır. Polis Örgütü, siyasilerin müdahale etmelerini engelleyecek hukuksal durum ve gelenekten yoksundur.

Bu bulgu çalışmanın beşinci denencesini doğrulamaktadır. Türkiye’de polis, siyasi iktidar karşısında bağımsız olamamakta, personelin atama ve yükselmesinde belirli koşullar getiremediği için, hükümetin etkilerine açık olmaktadır.

B.5. Türkiye Polis Örgütü’nün özek örgütü olan Emniyet Genel Müdürlüğü, 27 Daire Başkanlığı ve bu Daire Başkanlıklarına bağlı Şube Müdürlükleri arasındaki eşgüdümsüzlük ve çalışan personelin fazlalığı nedenleriyle hantal bir yapıya sahiptir.

B.6. Almanya’da Polis Örgütü içerisinde güvenlik hizmeti sağlamakla görevli olan polis birimlerinin dışında (lojistik, personel, disiplin, teknik, olay yeri inceleme vb.) yönetim (idari) birimlerinde çalışanlar sivil memurlardan oluşmuştur.

Ülkemizde ise Polis Örgütü içerisinde polisin büyük çoğunluğu, yönetim ve büro işleri ile görevlidir. Polislik eğitimi almış personel, polislikle ilgisi bulunmayan ücret bordrolarının hazırlanması, izin, sağlık belgelerinin verilmesi, ruhsat, sürücü belgesi ve pasaport verilmesi işlemlerinde görevlendirilmektedir. Bu durum, personelin etkili ve verimli bir biçimde çalıştırılamamasına, personelin yetersiz kalmasına, güvenlik hizmetlerinin sağlanmasında boşluklara neden olmaktadır.

B.7. Türkiye’de iç güvenlik, belediye sınırları içerisinde polis, belediye sınırları dışında ise jandarma tarafından sağlanmaktadır. Jandarmanın iç güvenlik görevi ile birlikte askeri görevleri de bulunmaktadır. Jandarma ve polisin eğitim düzeylerinin farklı olması, jandarma personelinin çoğunluğunun geçici askerlik görevini yapanlardan oluşması, suç önleme ve izleme etkinliklerinde de farklılıklara ve olumsuzluklara neden olmaktadır.

B.8. Almanya’da polisin yalnızca kendi görev alanına giren konularda sorumluluğu bulunmakta, güvenlik dışındaki işler polisin görev alanına girmemektedir. Pasaport, sürücü belgesi ve işyeri ruhsatı verme ile yabancıların yerleşim belgelerini verme işlemleri, polis dışındaki kurumlar tarafından yerine getirilmektedir. Ülkemizde ise bunun tam tersine, polisin bütün bakanlıkların hizmet alanına ilişkin görev ve sorumluluğu bulunmaktadır. Yasal düzenlemeler polise sayısız görev vermekte, polis bu görevlerin altında ezilmekte, asıl görevi olan güvenlik sağlamaya yeterli personel aktaramamaktadır. Ülkemizde ise sayılan belgeleri vermekle binlerce polis görevlendirilmekte, bu durum zaman ve işgücü kaybına neden olmaktadır.

B.9. Almanya’da polis günde 8, haftada ise 40 saat çalışmakta, görevlerin uzaması durumunda fazla çalışma ücreti almaktadır. Ülkemizde ise polis; günde 12 saatin üstünde, haftada ise haftada ise 60 saat çalışmakta, fazla çalışmasının ücretini veya karşılığı olan izni alamamaktadır. Dolayısıyla polisin aşırı görev yoğunluğu ve ağır çalışma koşulları hizmetin verimini etkilemekte, polisin yurttaşlara sert davranmasına ve poliste psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

B.10. Almanya’da polisin temel eğitimi, eyaletlere göre farklılık göstermekle birlikte ortalama olarak 2.5 yıl sürmekte, komiser sınıfı amir olabilmek içinse 3 veya 3.5 yıl süreli bir eğitim almak gerekmektedir. Almanya’da polisin yükselmesinde, meslekten yükselme ön plandadır. Polisler, polis memuru olarak başlayıp, üst düzey görevlere yükselebilmektedirler. Ülkemizde ise; 2001-2002 eğitim ve öğretim yılından başlamak üzere polisin temel eğitimi 2 yıla çıkarılmıştır. Bununla birlikte, polis memurları arasından komiser sınıfı amir olabilmek için 9 aylık bir kurs yeterli görülmektedir. Ayrıca, polis memurluğundan orta kademe ve üst düzey yönetici kademelerine yükselme olanakları sınırlıdır. Bu durum kendilerine bir hedef belirleyemeyen, alt kademede görev yapan polislerin, iş doyumuna ulaşamamasına ve hizmette verimsizliğe neden olmaktadır.

Bu bulgu ile çalışmanın üçüncü denencesi doğrulanmaktadır. Yetersiz eğitim alan polis, yurttaşla karşı da güven verememekte ve tarafsızlığını koruyamamaktadır.

B.11. Almanya’da polis suç önleme çalışmalarını etkin bir biçimde gerçekleştirmekte, yurttaş suçla ilgili konularda bilinçlendirmektedir. Her Bölge Müdürlüğü’nde, suç önleme çalışmaları yapan Suç Önleme Görevlisi, okullar ve gençlik merkezleri ile gençlik suçlarının önlenmesinde çalışmalar yürüten Gençlik Suçları Görevlisi, suçtan mağdur olanlara yasal haklarını öğreten ve izleyecekleri yol ve yöntemler konusunda bilgi veren Mağdur Koruma Görevlisi, aile içinde meydana gelen şiddeti önleme çalışmalarını yürüten Aile İçi Şiddeti Önleme Görevlisi, trafik ile ilgili çalışmaları yürüten Trafik Görevlisi, basın ile ilgili konularla görevli Basın görevlisi bulunmaktadır.

Bu bulgu ile çalışmanın ikinci denencesi doğrulanmaktadır. Almanya’da olduğu gibi, ülkemizde de polislik yöntemlerinde yurttaşla yakın, onu bilinçlendirecek yol ve yöntemler bulunmamaktadır.

B.12. Almanya’da suçları önleme ve suçla savaşım bütün yurttaşların görevidir. Eyaletlerdeki Suç Önleme Komiteleri aracılığıyla, tüm yurttaşlar suç önlemede etkin biçimde

rol almaktadır. Yerel düzeydeki suçların önlenmesi için yerel odaklı çözüm önerileri üretilmektedir. Suçla savaşıml yalnızca polise bırakılmamakta, sivil toplum örgütleri ve yurttaşla işbirliği yapılmaktadır. Ülkemizde ise özekten, yalnızca polisiye önlemlerle suçlara çözüm üretilmeye çalışılmaktadır.

Bu bulgu ile de üçüncü ve altıncı denence doğrulanmaktadır. Almanya’da güçlü yerel odaklı politikalar ve yönetim, yurttaşın sosyal ve ekonomik durumunun yüksek olması, toplumsal örgütlenmenin, ekonomik gelişmişliğin fazla olması, hukuk devleti anlayışının yurttaşın yanında yer alması nedeniyle yurttaş, yönetimin bütün alanlarında olduğu gibi polislik politika ve yöntemlerine de katılabilmektedir.

B.13. Almanya’da polis, kendisini yurttaşların üstünde değil, onların hizmetinde görmektedir. Yurttaşlar ile arasında tam bir güven ve işbirliği kurmuştur. Yurttaş en küçük bir sorununda polise başvurmakta, poliste tutum ve davranışlarıyla yurttaşın hizmetinde olduğunu göstermektedir. Yurttaş polisten değil, onun şahsında temsil ettiği otoriteden çekinmekte ve toplum düzenini bozucu davranışlardan uzak durmaktadır. Çizelge 3’te de görüldüğü gibi yurttaşın büyük oranda polise güvenmesi bu yargıyı kanıtlamaktadır.

Almanya’da polisin görevini kötüye kullanması söz konusu değildir. Almanya’da polisin rüşvet alması söz konusu olmadığı gibi, Alman yurttaşın da devlet kurumlarındaki işlerini rüşvetle yaptırma alışkanlığı bulunmamaktadır.

Ülkemizde yapılan bir araştırmada hız sınırını aştıkları tespit edilenlere, ceza mı verirsiniz yoksa rüşvet mi teklif edersiniz sorusuna deneklerin yarısı rüşvet teklif edeceğini söylemiştir (Arslan, 2002, 16). Buradan da görüldüğü gibi ülkemizde, devlet kurumlarında yurttaşın işlemlerini rüşvet, kayırmacılık, adamını bulma yolu ile gördürmesi bir alışkanlık biçimine dönüşmüştür.

Bu bulgu ile de dördüncü denence doğrulanmaktadır. Almanya’da, tarafsız kitle iletişim araçlarının yeterli olması, ülkede hukuk devleti anlayışının yerleşmesi, yönetiminin açık olması nedeniyle polis siyasilerin etki alanı dışında kalabilmektedir. Siyasilerin polisin tarafsızlığına gölge düşürücü etkileri olmamaktadır.

B.14. Ülkemizde işlenen suçlar gerçek oranlarda istatistiklere yansıtılamamaktadır. Sağlıklı suç istatistiklerinin olmaması, suçla savaşımında eksikliklere, kentlerde yanlış suç politikalarının izlenmesine, ceza adalet dizgesinde bozulmalara, suçların cezasız kalmasına veya eksik cezalandırılmasına neden olmaktadır. Suç oranlarının gerçeği yansıtmamasından

dolayı, suçla savaşında caydırıcı cezalar yasalaşamamakta, yurttaşlar üzerindeki suçtan mağdur olma korkusu artmaktadır.

B.15. Almanya’da, polis hizmetlerinde önleyicilik ön plandadır. Polis suçların önlenmesinde yurttaş özekli çalışmalar yürütür. Her eyalette, gençlik, aile, trafik suçlarının önlenmesi için özel eğitim almış görevliler bulunmaktadır. Polis, yurttaşların evlerini ziyaret ederek, kitapçıklar dağıtarak, eğitim kurumlarıyla ortak çalışmalar yaparak yurttaşları suç konusunda bilinçlendirmektedir. Polisin öncelikli görevi suçların önlenmesinde yurttaşların eğitimidir. Ülkemizde ise yurttaşların meydana gelebilecek suçlar ve bunların önlenmesi için yurttaşın eğitilmesi konusunda polisin yeterli çabayı gösterdiği söylenemez.

Bu bulgu ile de çalışmanın ikinci ve altıncı denenceler doğrulanmaktadır. Bu değerlendirmelerin incelenmesi ile birlikte, araştırmanın 8. Bölümü’nde Türkiye polis Örgütü’nün sorunlarının çözümü için sunulan öneriler yaşama geçirilmeden, polisin yurttaşı yanına alması, suçla savaşında yurttaş desteğini alması düşünülemez.

B.16. Almanya’da polis birimlerinde, çalışanların istek ve şikayetlerini kurum yöneticileri ile görüşerek çözüm üretmek, yöneten ve yönetilenler arasında eşgüdümü sağlamak, yöneticilerin keyfi davranışlarına engel olmak, çalışanların kararlara katılmalarını sağlamak amacıyla Personel Komiteleri kurulmuştur.

8. Beş Yıllık Kalkınma Planında, memurların örgütlenme hakkından etkin bir biçimde yararlanabilmeleri için gerekli yasal düzenlemeler yapılacaktır ibaresi bulunmasına rağmen, ülkemizde kamu yönetiminde kamu personelinin örgütlenme özgürlüğü konusunda yeterli çalışma yapılmamıştır. Polis Örgütü’nde de, polislerin örgütlenme özgürlüğü yoktur. Sivil toplum kuruluşu olarak, Polis Dernekleri veya Polis Sendikası bulunmamaktadır.

B.17. Ülkemizde 1992 yılında CMUK’da yapılan değişikliklerden başlayarak, şüpheli ve sanık haklarında iyileştirmeler yapılmıştır. Herhangi bir suçtan dolayı yakalanan şüpheliye avukat tutacak durumda değilse barodan avukat tutulması, şüphelinin susma hakkından yararlanması, cezanın üst sınırı 7 yıldan az ise tutuksuz yargılanması değişiklikleri yapılmıştır. Bununla birlikte, mağdur hakları ikinci planda bırakılmış, yurttaşların suçtan mağdur olma korkuları artmıştır. Almanya’da özel eğitim almış polisler, mağdurlara izleyecekleri yol ve yöntemlerle mağdur haklarını öğretmektedir.

B.18. Almanya’da trafik konusundaki çalışmalara özel bir önem verilir. Trafik kazaları ülkenin iç güvenliğini tehdit eden bir etken olarak algılanır. Trafik kazalarının azaltılması için

yurttaş eğitimine anaokulundan başlanır. Karayolundaki kazaların azaltılması için, yük ve yolcu taşımacılığında karayolu dışındaki ulaşım araçlarına da önem verilir. Almanya’da yük ve yolcu taşımacılığında karayolunu kullanma oranı % 58 iken, bu oran ülkemizde % 95’tir. Karayolunun bu kadar aşırı bir biçimde kullanılması, yük ve yolcu taşımacılığındaki araç sayısını ve buna paralel olarak da kaza sayısının artmasına neden olmaktadır.

Almanya’nın başkenti Berlin’de kayıtlı toplam araç sayısı 1.324.000 iken 484 trafik polisi görev yapmaktadır. Ankara’da yalnızca kentiçinde görevli trafik polisi sayısı 672’dir. Bu durum, trafik kazalarının önlenmesinde trafik polisi sayısını artırmanın çözüm olmadığını, başka çözüm yolları ve seçenekler üzerinde de durulmasının gerekli olduğunu göstermektedir.

B.19. Almanya’da yurttaşların polise istek ve beklentileri ile şikayetlerini iletmek için, bazı eyaletlerde (Kuzey Ren Vestfalya) Polis Danışma Kurulları kurulmuştur. Bu kurullar, yurttaşlar, diğer kurum ve kuruluşlar ile polis arasında bir köprü görevini görmektedir. Aynı zamanda polislik politikalarının oluşturulmasına yurttaşların katkısını sağlamaktadır. Ülkemizde ise Polis Danışma Kurulu benzeri kurullar bulunmamaktadır.

B.20. Almanya’da su kaynaklarını korumak, kanallarda doğal dengenin korunması için çalışmalar yapmak, kanallardan geçiş güvenliğini ve trafik düzenini sağlamak, deniz ve kanallarda meydana gelen suçları izlemek ve soruşturmakla görevli Su Koruma Polisi kurulmuştur. Ülkemizde su kaynaklarını veya doğal yaşamı korumakla görevli bir polis birimi bulunmamaktadır.

B.21. Almanya’da korunması gereken devlet kurumları ile polis birimlerinin koruma görevi, Polis Yardımcısı olarak adlandırılan Koruma Memurları tarafından yerine getirilmektedir. Bunun yanı sıra Federal Kriminal Polis Merkezi (BKA)’nın dış koruma görevi dahi özel güvenlik elemanları tarafından yerine getirilmektedir. Ülkemizde ise polis çok sayıda resmi kurum ve kuruluşun bina korumasında görevlendirilmektedir. Bu durum, personel kaybına neden olmakta, hizmet verimini etkilemektedir.

B.22. Almanya’da polis eğitim kurumlarında görev alacak olan personel, pedagojik eğitimden geçirilmekte, ayrıca akademik unvan istenmektedir. Ülkemizde ise, PMYO bir sürgün yeri olarak algılanmakta, eğitimcileri pedagojik eğitimden geçirilmemektedir. Sorunları genel olarak yetersiz eğitimden kaynaklanan, hatalı polislik uygulamalarının önlenmesinde nitelikli polislerin yetişmesine engel olmaktadır.

B.23. Almanya’da polis eğitim kurumlarında polis eğitimi, kuramsal ve uygulamalı olarak birbirini izleyerek verilmekte, uygulamalı eğitimde eğitici nitelikli personel görevlendirilmektedir. Ülkemizde polis eğitimi büyük ölçüde kuramsal olarak verilmekte, uygulamalı eğitimde, nitelikli eğitici personel bulunmamaktadır.

B.24. Yurttaşların güvenliklerini sağlamakla görevli olan polisin kendisinden beklenen görevlerini etkili bir biçimde yerine getirebilmesi, polisin sahip olduğu nitelikleri geliştirmesine ve örgüt içerisinde sürekli olarak eğitilmesine bağlıdır. Türkiye Polis Örgütü’nde hizmetiçi eğitim kursları yasak savma biçiminde yapılmakta, gereksinimi olan ve kendisini yetiştirmek isteyen personele yeterli olanaklar sağlanmamaktadır.

Almanya’da suç ve suçlulukla ilgili alanlarda araştırmalar yapılmakta, diğer ülkelerin polisle ilgili çalışmaları tercüme edilerek bütün örgüte dağıtılmaktadır. Bütün eyaletlerde polis örgütü düzenli olarak mesleki dergiler yayınlamakta, meslek içi dayanışma ve polislikle ilgili gelişme olanağı sağlanmaktadır.

Ülkemizde ise, polis bilimleri alanında bilimsel nitelikte Polis Bilimleri Dergisi ile Polis Dergisi dışında polis bilimleri, suç ve suçluluk konularında bilimsel araştırmalara ancak son yıllarda başlanmıştır.

Bu bulgu ile üçüncü denence doğrulanmaktadır. Ancak yeterli eğitim almış polis, yurttaşın hak ve hukukunu koruyabilir, kendisi de üniformalı bir yurttaş olduğundan, yurttaşın hak ve hukukunu korumanın aynı zamanda kendi hak ve hukukunu da korumak anlamına geldiğini bilebilir.

B.25. Almanya’da yabancı düşmanlığı, yabancılar üzerinde suç işlemeye neden olmaktadır. Polis, zor kullanma yetkisini yabancılar karşı daha fazla kullanmaktadır.

B.26. Almanya’da temel polis eğitimini bitiren polislerin ilk görevlendirilmeleri Hazır Kuvvet Polis birimlerinde olmakta, burada 2 veya 3 yıllık görev süreleri süresince aynı zamanda uygulamalı eğitim görmekte, bu sürenin sonunda karakollarda görevlendirilmektedir. Karakollarda başarılı olan personel bir seçme sınavıyla sivil olarak suç soruşturmalarını yürüten, Kriminal Polis birimleri için eğitimden geçtikten sonra bu birimde görev almaktadır.

Atama ve Yer Değiştirme Yönetmeliği’nin 13. maddesine göre; ülkemizde PMYO’ndan yeni mezun olan polis memurlarının atamaları öncelikli olarak Çevik Kuvvet veya koruma hizmetlerine yapılır denmesine rağmen bu yönetmelik ilkesi çok sıkı biçimde uygulanamamaktadır. Yeni mezun bir polis memuru önemli suç soruşturmalarının yapıldığı

birimlerde (Terörle Mücadele, Asayiş, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele vb.) görev alabildiği gibi, Çevik Kuvvet veya karakollarda da görev alabilmektedir. Polisler arasında da çok sık yer değişikliği olmakta, bir konuda uzmanlık eğitimi alan personel başka bir birimde görevlendirilebilmektedir. Bu durum personel arasında huzursuzluğa ve hizmet veriminin düşmesine neden olmaktadır.

B.27. Almanya’da savcıya bağlı Adli Polis Gücü bulunmamaktadır. Bununla birlikte polis, genel olarak Kriminal Polis ve Üniformalı (Koruma) Polis olarak iki kısma ayrılmıştır. Üniformalı Polis basit suç soruşturmalarını (küçük hırsızlıklar, trafik kazaları vb.) yaparken, geniş kapsamlı ve örgütlü suç soruşturmaları (kaçakçılık, öldürme, terör vb.) Kriminal Polis tarafından yerine getirilmektedir. Ülkemizde ise suç soruşturmalarının hangi birim tarafından yerine getirileceği kesin hatlarıyla belirlenmemiştir. Polis Merkezleri basit suç soruşturmalarını yaptığı gibi zaman zaman diğer olayların soruşturmalarını da yapmaktadır.

B.28. Almanya’da polis, suç ve suçlularla savaşında basın ve yayın organlarından yararlanmakta, basın ve yayın aracılığıyla suçlara karşı yurttaşların bilinçlendirilmesi ve uyarılması sağlanmaktadır. İşlenen suçların aydınlatılması için düzenli olarak programlar yapılmakta, yurttaşların yardımları alınmaktadır. Ayrıca polis kendi hazırladığı kitapçık, gazete ve dergilerle suçla savaşımı sürekli göz önünde tutmakta, kendi görevlileri ile yurttaşı bilinçlendirmektedir. Ülkemizde de son dönemlerde yapılan, TRT 2’deki **Suç Dosyası** programı ile diğer özel televizyonlardaki **155 Polis İmdat** benzeri programlar eğitici uygulamalar olarak dikkat çekmişlerdir. Ancak ülkemizde polisin suçla savaşında yurttaşı yanına alacak girişimleri yeterli düzeyde değildir.

Bu bulgu ile de altıncı denence doğrulanmaktadır. Polislikte geçerli olan yöntem, suçların meydana gelmeden önlenmesi ve yurttaşın desteğinin kazanılmasıdır. Almanya Polis Örgütü, bunu başarmış polis örgütlerinden birisidir.

B.29. Ülkemizde, polis ile adli konularda bağlı olduğu cumhuriyet savcıları arasında yeterli işbirliği sağlanamamıştır. Polis, savcının talimatlarıyla adli suç soruşturması dosyalarını hazırlamakta ve savcılığa göndermektedir. Hazırlık soruşturmasının neredeyse tamamı polis tarafından yapılmakta, şüphelilerin polis tarafından ifadeleri alınmaktadır. Soruşturma tamamlanınca da savcılar önlerine hazır biçimde getirilen dosyaya göre karar vermektedir. Ancak, bu dizgede polis ve savcı arasındaki işbirliği sağlanamadığından, soruşturmalar eksik kalmakta, suç şüphelileri poliste alınan ifadeleri kabul etmemekte, polis

çeşitli suç ithamları ile karşı karşıya kalmaktadır. Davaların sonuçlanmasının çok uzun sürmesi nedeniyle, tanıklara yeterli güvenliğin sağlanamaması nedeniyle yurттаşlar meydana gelen olaylarda tanık olmak istememekte, polis suçların aydınlatılması ve adaletin sağlanmasında zorlanmaktadır. Alman Polis Örgütü'nde olduğu gibi Tanık Koruma Bürosu ülkemiz Polis Örgütü'nde bulunmamaktadır.

10.2. Öneriler

Bu alt bölümde araştırma boyunca elde edilen bulgulara karşılık olarak kırk (40) adet öneri üretilmiş ve okuyucunun dikkatine sunulmuştur.

Ö.1. Almanya'da istihbarat toplamakla görevli olan Anayasayı Koruma Ofisi (BfV), Federal İstihbarat Servisi (BND) ve Askeri Gizli Servis (MAD) arasında eşgüdüm sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

Ö.2. Ülkemizde polis devlete, yurттаş ve onların temsilcilerine karşı sorumlu olmalıdır. Polis ile yurттаş arasındaki işbirliğinin sağlanması için polisin topluma karşı sorumluluk bilincinin yerleştirilmesi öncelikli koşuldur. Bu amaçla polis yönetimi açık ve şeffaf olmalıdır.

Polis Örgütü'nde, polisin mesleğinin kötüye kullanılmasını önleyici, yasaların dışında, polise özdenetim oluşturacak Polis Etik Yönetmeliği hazırlanmalıdır. Polisin, yasadışı uygulamalarını engelleyecek ve onların vicdanlarına seslenecek polis meslek etiği uygulamaları yapılacak hizmetiçi eğitim kurslarıyla pekiştirilmelidir.

Ö.3. Ülkemizde yurттаşların polise verdiği desteğin artması, polislik politikalarına yurттаş katılımının sağlanması için taşradaki birimlere daha fazla yetki verilmelidir. Polis ile yurттаşlar karşılıklı iletişim içerisinde olmalıdır. 1982 Anayasası mad. 40'a göre; devlet, işlemlerinde ilgili bireylerin hangi kanun yolları ve yetkili kurumlara başvuruda bulunacağını ve sürelerini belirtmek zorundadır. Polis, yurттаş eğitiminde etkin olarak yer almalı, onlara haklarını ve başvuracağı yasal makamları öğretmelidir. Hakkını öğrenen yurттаş, onu korumak için yaşadığı yerdeki sorunların çözümünde de söz sahibi olacaktır.

Ö.4. Yurттаşları yönetimin içine çekebilmek, onların görüş ve düşüncelerini alabilmek için, devlet yurттаşlarını ilgilendiren her konuda bilgi sunmalı, yurттаşların görüşleri sorulmalıdır. Onlardan gelecek öneri ve istekler değerlendirilmeli, sonuçları kendilerine bildirilmelidir. Bunları sağlamak için bütün kurumlar kendi görev alanı içerisine giren konularda yurттаşları özendirmelidir. Kendi görüşüne ve düşüncesine değer verilen birey,

yönetime katılmak için kendisinde güç bulacaktır. Bundan hareketle Polis Örgütü de, polislik politika ve suçla savaşıma yöntemlerinde yurttaşın görüşünü sormalı, onların istek ve beklentilerini de dikkate almalı ve değerlendirmelidir.

Düzenli olarak yapılacak değerlendirme raporlarıyla, yurttaşların sistemli bir biçimde güvenlik politikalarına katılmaları, onların da kendi güvenlikleri konusunda sorumluluk almaları sağlanmalıdır. Böylece, toplumun güvenlik hizmetlerine katkısı daha verimli ve etkili olacaktır. Yurttaşlar, kendisini suç ve suçlu ile savaşımın bir parçası olarak görecektir ve polisini de daha fazla benimseyecektir.

Ö.5. Ülkemizde Polis Akademisi'nden mezun olduktan sonra, düzenli olarak kıdemi gelince terfi edilmesi dizgesinden vazgeçilmelidir. Bunun yerine, bir üst rütbeye yükselirken, kıdemin yanı sıra liyakat ta önemli olmalı, hizmetiçi eğitim ve alınan kurslar göz önünde tutulmalıdır. Üst derece kadrolara atamalarda, liyakat, eğitim, yetenek ve bilgi ön planda tutulmalıdır.

Polis Üst Düzey Yöneticisi Eğitim Merkezi (PÜDYEM) kurulmalı, İl Emniyet Müdürü, Daire Başkanı, PMYO Müdürü ve Genel Müdür olabilmek için PÜDYEM'i bitirme koşulu aranmalıdır.

Ö.6. Hükümet değişikliklerinde üst düzey polis yöneticilerinin sık sık değiştirilmemesi için üst düzey kadrolara atamalarda, atanan personelin görev yapacağı süreyi kesin olarak belirleyen yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Kadrosuzluk nedeniyle terfi ve ataması yapılamayanlar emekliye ayrılmalıdır. Böylece, hükümet değişikliklerinde görevden almalar engellenecek veya bir kadroda uzun süreli görev yapmak için siyasilere ve baskı öbeklerine başvurular ortadan kaldırılacaktır.

Ülkemizde siyasilerin Polist Örgütü'ne müdahalesi gelişigüzel ve keyfi olmamalıdır. Siyasiler, yolunda gitmeyen yöntemler ve uygulamalar hakkında bu işlerin düzenlenmesi ve yöntemlerin daha etkin bir biçimde yerine getirilmesi için polise müdahalede bulunmalı, particilik, siyasi kayırmacılık yapmamalıdır.

Ö.7. Emniyet Genel Müdürlüğü'nde birbiriyle ortak görevlere sahip Daire başkanlıkları birleştirilmelidir. Örneğin, Terörle Mücadele Daire Başkanlığı, Koruma Daire Başkanlığı ile Özel Harekat Daire Başkanlığı, İnterpol Daire Başkanlığı ile Yabancılar Hudut ve İltica Daire Başkanlığı, İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı, İnşaat ve Emlak Daire Başkanlığı ile İkmal ve Bakım Daire Başkanlığı birleştirilmelidir.

Ö.8. Emniyet Genel Müdürlüğü'nde çalışan norm kadro fazlası personel etkin polislik hizmetlerine verilmeli, büro hizmetlerinde sivil memurlar görevlendirilmelidir.

Ö.9. Ülkemizde Polis Örgütü içerisindeki sivil memur sayısı artırılarak, aktif polislik görevleri dışındaki büro hizmetlerinin tamamı bu sivil memurlar tarafından yerine getirilmelidir. Polis hizmetlerinde sivil personelin sayısının artırılması, polisin kapalı yapısını da açacak, güvenlik hizmetlerini etkinleştirecektir. Sivil personel sayısının artmasıyla, polis alt kültüründe de iyileşmeler sağlanacak, yurttaşa karşı olan davranışlarda iyileşmeler sağlanacaktır.

Ö.10. Ülkemizde iç güvenliğin sağlanmasında iki başlılığı ortadan kaldırmak için, iç güvenlikten sorumlu tek örgüt olmalı, zaman içerisinde jandarmanın görevli olduğu bölgeler polise devredilerek, jandarma yalnızca askeri görevi olan sınır koruma görevini yerine getirmelidir. Belediye sınırları dışında iç güvenlik hizmetlerini yerine getirecek Kır Polisi birimleri kurulmalı, bu birimler jandarmanın genel güvenlik ile ilgili görevlerini devralmalıdır.

Ö.11. Polisin, güvenliğin sağlanmasının dışındaki bütün görevler, sivil ve yerel kurumlara devredilmelidir. Pasaport verme, Nüfus İl Müdürlüklerine, sürücü belgesi verme işlemleri İl Milli Eğitim Müdürlüklerine, yabancılarla ilgili işlemler ve motorlu araçlar ve işyeri ruhsatı verme işlemleri belediyelere devredilmelidir. Polis yalnızca kontrolla görevli olmalıdır. Bu birimlerde görev yapan personel, etkin polislik hizmetlerine verilmelidir.

Ö.12. Polis Örgütü'nde personelin günde 8 saat çalışması için gerekli düzenlemelere gidilmeli, hafta sonu ve resmi tatillerde fazla çalışma ücreti verilmelidir. Bunun yapılamaması durumunda polise çalıştığı saat kadar izin kullanması sağlanmalıdır.

Polisin stresle savaşmada başarılı olması için, hizmetiçi eğitim programlarına stres yönetimi eğitimleri eklenmelidir. Polisin yıl içerisinde düzenli aralıklarla psikolojik testlerden geçmesi sağlanmalı, İl Emniyet Müdürlüklerinde Psikolojik Danışman kadrosu bulundurulmalıdır.

Ö.13. Alt kademede görev yapan polislerin, yükselmelerine olanak sağlayan yükselme dizgesi getirilmelidir. Kendisine yükselme olanağı sağlanan polisler, güvenlik hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına, hizmette verimliliğe ve daha iyi polis ile yurttaş ilişkilerinin sağlanmasına yardımcı olacaklardır.

Memurluktan yönetici sınıfına geçen personelin gerekli eğitimi alması, çalışanlar ve yurttaşlar arasında saygınlığının olması için, orta kademe yönetici sınıfı olan komiserliğe geçiş eğitimi en az 2 yıl olmalı, kursa katılan personele, komiserlik eğitimi kuramsal ve uygulamalı eğitim birbirini izleyecek biçimde verilmelidir.

Ö.14. Yurttaş bilgilendirmek, katılımcı yurttaş yetiştirmenin temel araçlarından birisidir. Polis bu amaçla, yurttaşın en çok karşılaştığı birim olan Polis Karakollarından (Polis Merkezleri) başlayarak, yurttaşın karşılaşabileceği suçlar ve kendi hakları konusunda eğitim çalışmaları yürütmelidir. Bu amaçla Alman Polis Örgütü'nde olduğu gibi Polis Merkezlerinde özel eğitim almış trafik, gençler, aileler ve mağdurlar konusunda çalışma yapacak, onlara haklarını öğretecek, izleyecekleri yol ve yöntemleri anlatacak uzman polisler görevlendirilmelidir. İl Emniyet Müdürlükleri içerisinde Basın Protokol Şube Müdürlüklerinde, basınla ilgili konuları izleyecek uzman görevliler bulundurulmalıdır.

Ö.15. Ülkemizde de polis yurttaşla uzlaşma ve işbirliği arayışı içerisinde olmalıdır. Farklı nedenlerden kaynaklanan sorunların çözümü için de farklı öneriler getirilmelidir. Güvenlik hizmetlerinde yurttaş katılımını sağlamak için polis sivil toplum örgütleriyle ortak suç önleme çalışmaları içerisinde yer almalıdır.

Ö.16. Polis, güvenlik hizmeti sağlanmasındaki çalışmalarını yurttaşlarla paylaşmalıdır. Suç ve suçlulukla savaşımın toplumun bütün kesimlerinin ve yurttaşların görevi olarak kabul edilmesi toplumda kabul edilmelidir. Polisin görevinin kamu düzenini ve genel güvenliği sağlamak olduğu, hukuk düzeninin teminatının Polis Örgütü olduğu yurttaşlara anlatılmalıdır. Polis yurttaşla bütünleşmek için sosyal etkinliklerin içerisinde daha fazla yer almalıdır. Polis yurttaşları, temel hak ve özgürlükler, bu hakların kullanımı, ve hukuk devleti konularında aydınlatmalıdır.

Kaliteli güvenlik hizmeti sunmak için kaliteli polis eğitimi verilmelidir. Polis eğitim kurumlarında polis adayları davranış, konuşma ve liderlik konularında eğitilmelidir.

Ö.17. Polis, mağdurların her türlü suçu kendisine bildirmesi için yurttaş eğitimi üzerinde önemle durmalıdır. Polis, yurttaşlar üzerindeki güven duygusunu artırmak için, polis birimlerine gelen mağdura haklarını öğretmeli, güvenli kent olmak, sağlıklı suçla savaşım politikaları gerçekleştirmek için bilimsel çalışmalara ağırlık vermelidir.

Ö.18. Ülkemizde de, polis hizmetlerinde önleyicilik ön planda olmalıdır. Polis suçların önlenmesinde yurttaş özekli çalışmalar yürütmeli, polis birimlerinde gençlik, aile ve trafik

suçlarının önlenmesi için özel eğitim almış görevliler bulunmalıdır. Polis, yurttaşların evlerini ziyaret ederek, kitapçıklar dağıtarak, eğitim kurumlarıyla ortak çalışmalar yaparak yurttaşları suç konusunda bilinçlendirmelidir. Polisin öncelikli görevi suçların önlenmesinde yurttaşların eğitimi olmalıdır.

Ö.19. Ülkemizde, çağdaş ülkelerde toplumun vazgeçilmez öğelerinden olan sivil toplum örgütlerinin örgütlenmeleri ile ilgili yasaklar kaldırılmalı, kurum bireylerinin ortak çıkarlarını ve ortak isteklerini savunacak, kurum içi demokrasinin yerleşmesinde bireylerin katkısını sağlayacak Polis Sivil Toplum Örgütleri kurulmalıdır. Bu örgütler, kurum çalışanlarının haklarını gözettiği gibi, kurum içerisinde de yasadışı uygulamaların önünde bir engel olacak, kurumda bireyler arasındaki etik dayanışmayı sağlayacaktır.

Ö.18. Ülkemizde son yıllarda unutulmuş mağdur haklarının ön plana çıkması için, polis kamuoyu oluşturan etkinliklerde bulunmalıdır. Suç ve suçtan mağdur olma, suç ve ceza dengesi, mağdur hakları konularında bilimsel panel ve araştırmalar yapılmalıdır. Mağdura da şüpheli haklarında olduğu gibi, barodan ücretsiz avukat sağlama hakkını getirecek yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Polis birimlerinde, mağdur hakları konusunda personele uzmanlık eğitimi verilmeli, bayanlar ve küçük çocukların mağdur oldukları olaylarda, eğitilmiş bayan personel görevlendirilmelidir.

Ö.19. Ülkemizde yeterli trafik bilincini oluşturmak için; herkesin yaya, yolcu veya sürücü olarak yer aldığı trafikte, trafik sorununun çözümüne herkesin ve her kurumun katkısı sağlanmalıdır. Yasanın görev verdiği kurumlarla birlikte, Sivil Toplum Örgütleri ve basın kuruluşlarının da desteği alınmalıdır.

Ö. 20. Ülkemizde yük ve yolcu taşımacılığı diğer ulaşım sektörlerine dağıtılmalıdır. Böylelikle karayoluna olan yüklenme azalacak, taşıma güvenliği artacaktır.

Ö.21. Ülkemizde trafik kazalarını önlemek, can ve mal kayıplarını en aza indirmek için; trafikte kontroller artırılmalı, polis yalnızca ceza yazıcı değil bir eğitici olmalı, yaya ve sürücülerin bilinçlenmesi için duyarlı olmalıdır. Karayollarında teknoloji destekli trafik yönetimi geliştirilmelidir. Yol kusurları en aza indirilmeli, acil yardım hizmetleri geliştirilmelidir.

Ö.22. Polis hizmetlerinde önceliklerin belirlenip, buna uygun planlamaların yapılmasında yurttaşların görüşüne başvurulmalıdır. Sivil toplum örgütlerinin güvenlik hizmetlerinin tespit edilmesinde, etkin olarak güvenlikle ilgili görüş ve önerilerini

sunabileceği mekanizmalar geliştirilmelidir. Polis Danışma Kurulu benzeri kurulların kentlerde denemeleri yapılmalıdır.

Ö.23. Ülkemizde, denize kıyısı bulunan kentlerde Deniz Polisi birimi bulunmakla beraber, bu birimlerin yetişmiş personel, araç ve gereç yetersizliği nedeniyle istenen hizmeti verememektedir. Deniz Polisi birimi bulunan kentlerde, bu birimlerde görev yapacak yetişmiş uzman personel görevlendirilmeli, araç ve gereç yönünden desteklenmelidir. Denize kıyısı olmayan kentlerimizde de, her yıl daha çok azalan su kaynaklarını, doğal hayatın dengesini ve yeşil alanları korumakla görevli Su Koruma Polisi veya Doğal Yaşamı Koruma Polis birimi kurulmalıdır. Bununla birlikte, sağlıklı çevrede yaşamının herkesin hakkıdır anayasa ilkesinden hareketle (T.C. 1982 Anayasası mad. 86), doğal çevreyi korumanın polisin öncelikli görevleri arasında olduğu polislere öğretilmelidir. Polis, bilinçli bir çevre koruyucusu olmalıdır. Hizmetiçi eğitim programlarına çevre ve doğal yaşamı koruma dersleri eklenmeli, “Çevre Bilinçli Polis” yetiştirilmelidir.

Ö.24. 2 yıl süre ile eğitim alan polislerin, özel bir yetenek gerektirmeyen bina ve hassas yerlerin (kamu kurum ve kuruluşu, büyükelçilik, konsolosluk, hizmet binaları vb.) korumaları için görevlendirilmesi büyük bir emek ve işgücü kaybına yol açmaktadır. Bu işgücünü daha verimli olarak kullanabilmek, personelden en iyi hizmet verecek biçimde faydalanmak, personeli suçla etkin olarak savaşımında kullanabilmek için; bina ve hassas yerlerin korunmasında görevlendirilmek üzere; artık güncelliğini ve verimliliğini kaybetmiş bulunan Çarşı ve Mahalle Bekçiliği kurumu yeniden yapılandırılarak, Polis Yardımcısı Emniyet Hizmetleri Sınıfı oluşturulmalıdır. Burada görevlendirilmek üzere en az lise mezunu olanlar sınavla seçilip kısa süreli eğitimden geçirilmelidir. Böylece polisin personel tasarrufu sağlanacak, bina koruması için uzun süreli polislik eğitimi almış personel görevlendirilmeyecektir.

Ö.25. Konsolosluk, büyükelçilik vb. yerlerin korunması Özel Güvenlik Örgütüne bırakılmalıdır.

Ö.26. Nitelikli polislik ancak, nitelikli bir polis eğitimi ile sağlanabilir. İyi eğitilmiş, insan psikolojisi, toplum psikolojisi, suç ve suçlu psikolojisi, halkla ilişkiler, insan hakları, hukuk ve iletişim konularında kendisini yetiştirmiş, istekli ve akademik kariyer yapmış olan eğitim elemanları PMYO ve Polis Akademisi’nde görevlendirilmelidir.

Ö.27. Ülkemizde üniversitenin bulunmadığı kentlerden, Bayburt ve Yozgat PMYO'ları kaldırılmalıdır. Polis eğitiminde, yalnızca polisin yer alması düşünülemez. Polis eğitiminde polisten başka üniversitelerin, sivil toplum kuruluşlarının ve diğer kurumların da katkısı alınmalıdır.

PMYO ve Polis Akademisi, diğer üniversiteler ile bilgi ve öğretim elemanı alışverişinde bulunmalı ve polis eğitimi konusunda bilimsel çalışmalar yapmalıdır.

Ö.28. Polis Örgütündeki açıklık ve şeffaflık uygulaması, polis eğitiminde de yerine getirilmeli, polis eğitim kurumları kent merkezlerinde, yurttaşın yakın ortamlarda kurulmalıdır. Eğitim kurumları fiziksel olarak yurttaşın yakın olduğu gibi, eğitimde kullanılan bilgiler ve bunların verilme yöntemleriyle de yurttaşın yakın olmalıdır.

Ö.29. Polis eğitim dizgeleri, çağdaş toplumun beklenti ve gereksinimlerine uygun biçime getirilmelidir. Polislik günümüzde toplum mühendisliği olarak tanımlanmaktadır. Bu nedenle polisin yurttaşla iç içe polislik yapabilmesi, yurttaşın polislik politikalarına katabilmesi için, polis eğitim kurumlarında sosyal içerikli derslere ağırlık verilmeli, “Eğitim Bilinçli Polis” yetiştirilmelidir.

Ö.30. Polis olacak adaylar titizlikle seçilmelidir. Onlara, büyük bir özveri isteyen ve en zor mesleklerden birisi olan polisliği kusursuz bir biçimde yapabilmeleri için, meslek etiği aşılacak, bilgi ve teknolojiyi kullanacakları bir eğitim almaları sağlanmalıdır.

Uygulamalı derslerin yapılacağı yapay olay yerleri hazırlanmalı, senaryolu drama eğitimleri verilmelidir. Polis adaylarına günümüzün bilgi toplumunda bilgiye ulaşma yol ve yöntemleri öğretilmelidir.

Polis yaptığı görevi daha iyi bir biçimde yerine getirebilmesi, güvenlik hizmetinin kalitesini artırabilmesi için bilimsel çalışmaları yakından izlemelidir. Kuramsal eğitim ile uygulamalı eğitimi birleştirici çalışmalar yapmalıdır.

PMYO ve Polis Akademisi'ndeki uygulamalı eğitimlerde rehber eğitimciler görevlendirilmeli, uygulamalı eğitim süresi artırılmalıdır. Uygulamalı eğitim karakol ve şubeleri hazırlanmalı, drama dersleri buralarda yapılmalıdır.

Ö.31. Poliste uzmanlaşmanın adımları polis eğitim kurumlarında başlamalı, polis öğrencileri kendilerini yetenekli gördükleri alanlarda araştırma ve çalışma yapabilmelidirler.

Polisin bilgisini sürekli yenileyerek, kendisini geliştirmesi amacıyla hizmetiçi eğitim, görev başı eğitimi ve uzmanlık eğitimleri, bütün polis görevlilerini kapsayacak biçimde planlanmalıdır.

Çağdaş polis eğitimini yakalayabilmek için, Alman polis eğitim kurumlarında olduğu gibi polislikle ilgili yabancı yayınlar izlenmeli, ders izlencelerini destekleyici paneller, tartışmalar yapılmalı, yayınlar hazırlanmalıdır.

Ö.32. Ülkemizde Polis Örgütü'nün uluslararası hedefleri yakalayabilmesi, yurttaşların kendisinden beklediği güvenlik hizmetlerini onların beklentileri doğrultusunda nitelikli bir biçimde, iş kazasına uğramadan yapabilmesi ancak polisin hizmet öncesi ve görev başında sürekli eğitimi ile olanaklıdır. Güvenlik hizmetlerinde kaliteyi artırmak ancak işbaşındaki personelin eğitilmesiyle sağlanır. Polislerin bilgi birikimlerini tazeleyici, yeni bilgi ve teknolojileri aktaracak hizmetiçi eğitim programları hazırlanmalıdır. Bu eğitimler konusunda uzman, eğitici formasyonuna sahip meslek bireyleri ile üniversitelerin desteği alınarak yapılmalıdır.

Ö.35. Almanya'da polisin yabancılara karşı sert davranmasını önlemek, ülkedeki yabancı düşmanlığını azaltmak için, Yabancıların Dışlanması Önleme Yasası çıkarılmalıdır. Günümüzde Almanya içinde barındırdığı yabancı nüfus ile çok kültürlü, çok toplumlu bir ülke haline gelmiştir. Almanya'da özellikle sağ eğilimli siyasetçilerin, ülkedeki işsizliğin ve ekonomik krizin nedeni olarak her fırsatta yabancılara göstermesi düşüncesinden vazgeçilmelidir. Bütün devlet kurumlarında yabancıların dışlanmasını önlemek için; Yabancıların Dışlanması Önleme Yasası çıkarılmalıdır.

Alman ve yabancı çocuklar ile gençlerin bir arada yaşamaya özendirilmesini öngören örnek spor ve kültür tesisleri oluşturulmalıdır.

Irkçılık ve yabancı düşmanlığı içeren şiddet eylemleri ile savaşımlar için, AB düzeyinde geniş kapsamlı bir hedef (strateji) belirlenmelidir.

Ö.36. Polis Örgütü'nde, PMYO'ndan yeni mezun olan adayların Çevik Kuvvet biriminde 2 veya 3 yıl süre ile görevlendirilmesi, bu süre içerisinde uygulamalı polislik eğitimi almaları sağlanmalıdır. Çevik Kuvvet birimindeki zorunlu hizmet görevini bitirenler, resmi (üniformalı) çalışacakları birimlerde (Karakol, resmi ekipler vb.) görevlendirilmelidir. Uzmanlık gerektiren suç soruşturması yapan birimlerde görev almak isteyenler her yıl açılacak başarı sınavlarına alınmalıdırlar. Bu sınavlarda başarılı olanlar yetenek ve başarılarına göre

uzmanlık dallarında kurs almalıdırlar. Uzmanlık gerektiren birimlerden başka birimlere atama zorunluluk olmadıkça yapılmamalıdır. Personelin, 2. Bölge kentlerdeki atamaları uzmanlık dalına göre yapılmalıdır. Böylece örgüt içerisindeki kayırmacılık önlenecek, hizmet verimi artacaktır.

Ö.37. Yasalarda polise verilen adli görevler yeniden düzenlenerek, polisin adli görevleri ile ilgili maddelere açıklık getirilmeli, önleyici kolluk hizmetleri ve adli kolluk hizmetleri ayrımı kesin olarak sağlanmalıdır. Polis Örgütü'nde, suç soruşturması ile ilgili birimler arasındaki eşgüdümleme ve işbirliği çalışmalarının en üst düzeyde sağlanabilmesi, için, Güvenlik, Asayiş, Terörle Mücadele ile Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüklerinin, Suç Soruşturma Dairesi veya Adli Polis Dairesi olarak kentlerde, özekte ise Adli Suç Soruşturma Daire Başkanlığı'nın kurulması günümüzde yaşanan sorunların çözümünde öncü olarak yer alacaktır.

Ö.38. Ülkemizde polis, medyayı doğru bilgilendirmeli, olayları gözlemlemede yardımcı olmalı ve kamu oyunu aydınlatmada basın-yayın ve kamu kuruluşlarıyla işbirliği içerisinde olmalıdır.

Yurttaşları suç ve suçlularla ilgili olarak bilinçlendirmeli ve toplumun desteğini almalıdır.

Ö.39. Suç soruşturmalarının daha etkin bir biçimde yerine getirilmesi, polisin adli suç soruşturmalarını eksiksiz biçimde hazırlaması, işkence vb. suç ithamları ile karşı karşıya kalmasının önlenmesi için, ülkemizde yetersiz olan savcı sayısı (Çizelge 6, sayfa 192) artırılarak, savcıların suç soruşturmalarında daha etkin bir biçimde görev almaları sağlanmalıdır.

Polis ile savcı arasında işlevsel bir işbirliği gerçekleştirilmelidir. Savcılar gerektiğinde, verilen talimatların, yasalara uygun olarak yapılıp, yapılmadığını izlemeli ve denetlemelidir. Savcının hangi durumlarda ve nasıl talimat vereceği yasalarda açık biçimde gösterilmelidir.

Ö.40. Adaletin zamanında ve doğru olarak yerine getirilmesi, kamu güvenliğinin eksiksiz bir biçimde yerine getirilmesi, tanıkların gördükleri olaylarda hiç korkmadan tanıklık yapabilecekleri dizgeler uygulamaya geçirilmelidir. Polis Örgütü'nde Tanık Koruma Birimleri oluşturulmalıdır. Tanıkların can güvenliği sağlanmalı, tanıklık yapmanın bir kamu ve yurttaşlık görevi olduğu yurttaşlara anlatılmalıdır. Davaların kısa zamanda sonuçlandırılması için Adalet Bakanlığı tarafından yeni düzenlemeler yapılmalıdır.

10.3. Genel Sonuç

Polis dizgesi ve yasaları, uzun süreli tarihsel gelişmelerin bir ürünüdür. Farklı kültürel ve hukuksal gelenekler, ülkedeki polisin görev anlayışında da farklılıklar yaratmaktadır. Örneğin, totaliter rejimlerde (eski Doğu Almanya Cumhuriyeti'nde olduğu gibi) polis, yasaların genel hükümleri dışında görev yapar. Bunlar, devlet içindeki devlet gibidirler. Bu ülkelerde, insan hakları ve temel hak ve özgürlükler dışlanmıştır. Demokratik ülkelerde ise polis, insan haklarını, temel hak ve özgürlükleri koruyan ve kamu güvenliğini sağlayan bir kurumdur.

Ülkelerin polis örgütlerinin farklılıklarına karşın, insan hakları sözkonusu olduğunda, bu dizgelerin üzerinde evrensel olarak uygulanan ilkeler ve yasalar bulunmaktadır. Bu alanda ülkemiz tarafından imzalanan uluslararası insan hakları sözleşmeleri (Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi vb.) gereği, polislik hizmetleri, AB ile bütünleşme aşamasında daha çok önemli duruma gelmektedir. Türkiye'nin AB üyeliğinin önündeki engellerin başında, insan hakları ihlalleri gelmektedir. Avrupa Birliği'ne giriş süreci içindeki ülkemizde, bu giriş sürecini kısaltmak için; bütün kurum ve kuruluşlar kendi alanlarında AB'ye uyum çalışmalarını büyük bir hızla sürdürmektedir. Bu kurumlar arasında en fazla çaba göstermesi, kendisini yenilemesi, personelini değişen koşullara göre eğitmesi gereken kurumların başında Polis Örgütü gelmektedir. Polis, AB ülkelerince benimsenen, insan haklarına saygılı, çağdaş ve demokrasinin gereklerine uygun olarak, yurttaşlarına güvenlik hizmeti sunmak, insan haklarını ihlal eden değil, onun koruyucusu ve kollayıcısı olmak zorundadır.

Polis AB'ne uyum sürecinde, Türkiye'nin dış politikası ve çıkarları konusunda bilgilendirilmelidir. Bu amaçla, polise AB ile Türkiye arasındaki ilişkinin boyutu, hukukun üstünlüğü, demokrasi, insan hakları ve azınlıkların korunması olmak üzere dört ana başlıkta toplanan Kopenhag Kriterleri'nin, AB'nin Türkiye'ye bir dayatması değil, kendi öz değerlerimiz olduğu anlatılmalıdır. Avrupalaşma ve çağdaşlaşma bir değerler bütünüdür. Bu değerler bütünü yalnızca Avrupa'nın değil bütün insanlığındır.

Polis, kamu düzeni ve genel güvenliği sağlarken, Anayasada ve uluslararası belgelerde kabul edilen temel hak ve özgürlüklere dokunmadan görev yapmalıdır. Polis, görevinin suçluyu cezalandırmak değil, yakalayıp adli makamlara teslim etmek olduğunu bilmelidir. Burada, polisin uygulamaları ile Kopenhag Kriterleri'nin sıkı bir ilişkisi ortaya çıkmaktadır.

Polisin yaptığı hatalı tutum ve davranışlar nedeniyle, uluslararası alanda Türkiye insan haklarını ihlal eden ülkeler arasında yer almaktadır. Bunları önlemenin öncelikli yolu, polise insan haklarının ve demokrasinin, uygulanması olmazsa olmaz kurallar bütünü olduğunun öğretilmesidir. İnsan hakları, hukukun üstünlüğü ve demokratikleşme konularında, polisin yapacağı olumlu katkılar ile Türkiye'nin bu kriterlere uyması ve AB yolundaki engellerin kaldırılması daha kısa sürede gerçekleşecektir.

Toplumda huzur ve güvenliğin sağlanması, günümüzün en önemli sorunlarından birisidir. Yurttaşların, insan hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi konusunda polisten beklentileri her geçen gün artmaktadır. Yurttaşlar polisten kamu güvenliğini, temel hak ve özgürlükleri korurken aynı zamanda, insan haklarına saygılı olmasını ve hoşgörülü davranmasını beklemektedir. Polis de üniformalı bir yurttaşdır. İnsan haklarını korurken dolayısıyla kendi haklarını da korumuş olmaktadır. Üniformalı yurttaş olma bilinci tüm polisler kazandırılması gereken değerlerin başında gelmelidir.

Araştırmada ulaşılan sonuçlar paragraf içi başlıklar kullanılarak aşağıda sunulmuştur:

Almanya Polis Örgütü: Almanya'da polis ülkenin federal yapısından dolayı; eyaletler düzeyinde örgütlenmiştir. Özekte ise; federal sınırların korunmasından Federal Sınır Koruma Polisi ile federal düzeyde suç soruşturmaları yapmakla görevli olan Federal Kriminal Polis Merkezi örgütlenmiştir. Bu yapılanmayla Almanya'da polis, hem özeksel düzeyde hem de yerel (eyaletler) düzeyde örgütlenmiştir. Yerel düzeyde örgütlenmeyle polis, yerel ve bölgesel düzeydeki suçlarla etkili biçimde savaşım verebilmektedir. Bununla birlikte; özeksel olmayan bir örgütlenmede görülebilecek bazı zararlar da ortaya çıkabilmektedir. Olağanüstü ve bölgeler üstü büyük olaylarda yerel düzeyde yapılanma, olayların önlenmesi ve bastırılmasında zorluklar doğurabilmektedir. Her iki yapılanmanın da faydalı taraflarını almak ve uygulamak, ikisi arasında işbirliğini oluşturmak akılcıdır.

Yerel ve bölgesel suçlulukla savaşımında Almanya'da, müşteri odaklı ve yurttaş işbirliği yaklaşması biçiminde, geniş ölçüde yerellik üzerine düzenlenen, diğer kurum ve kuruluşlarla yakın işbirliği içinde olan, yurttaşın da bireysel sorumluluğunu öne çıkaran suçla savaşım yöntemleri geliştirilmiştir. Bu yöntemlerin başında, Toplum Destekli Polis olarak adlandırılan, yurttaş odaklı suç önleme yöntemi gelmektedir. Bu amaçla, Sivil Toplum Örgütleri ve yurttaşların katılımıyla yerel özekli Suç Önleme Komiteleri kurulmuştur. Günlük yaşamda ve toplu olarak işlenen suçların güçlü bir biçimde önlenmesinde, yurttaşların güvenlik

duygusunun yükseltilmesinde bu yöntem etkili olmaktadır. Yurttaşla istenen oranda işbirliğini sağlamak ancak, yerel sorunlarla ve yerel isteklerle örtüşen, yerel odaklı bir anlayışa ve düşünceye sahip bir örgütlenmeyle sağlanabilir.

Yerel odaklı bir polis örgütü, uzun olmayan bir sıradüzensel yapı ve başvuru yolu taşıdığından, yurttaş işbirliği ve katılımına daha uygundur. Almanya’da, yurttaşları suç konusunda bilinçlendirmek ve suçtan mağdur olma korkusunu azaltmak için, Polis İmdat telefonunun yanı sıra Toplum Destekli Polis yardım hattı kurulmuştur. Ayrıca, eyaletlerde İletişim (Kontak) memurları aracılığıyla yurttaşlar suçlara karşı eğitilmekte ve yurttaşa polis ve diğer kurumlarla ilişkilerinde yol gösterilmektedir.

Almanya’da polislik en saygın mesleklerden birisidir. Polislik mesleğinin saygınlığı, polisin çalışma koşullarının ve ücret durumunun iyi olmasının yanı sıra eğitim düzeyinin yüksek olmasından kaynaklanmaktadır. Çağdaş polislik kaba güce değil, yurttaşların katılımına dayanmaktadır. Alman toplumu, polisine yardımcı olmakta ve üstün değerleri polisinde görmek istemektedir.

Almanya’da polis her eyalette farklı bir biçimde örgütlenmesine ve her eyaletin kendi polis yasası bulunmasına karşılık, günümüzde polis örgütünü eyaletlerde aynı biçimde yapılandırma eğilimi vardır. Bütün eyaletlerde aynı olan polis birimleri şunlardır:

Üniformalı (Önleyici-Koruma) Polis Birimleri (Schuttpolizei): Üniformalı olarak görev yapan, suç meydana gelmeden devriye ve ekipleriyle önleyici tedbirler alan, suç meydana geldikten sonra küçük suçların soruşturmasını yapan polis birimidir.

Kriminal Polisi (Kriminalpolizei): Sivil kıyafetle suç soruşturması ve araştırması yapan polis birimidir.

Yönetim (İdari) Polis: Günümüzde polisin personel, lojistik, izin, teknik, giyecek, disiplin vb. özlük işleri ile görevli olan memurlardan oluşan birimdir.

Hazır Kuvvet Polisi (Bereitschaftspolizei): Temel görevi yeni mezun olan polis adaylarını eğitmek ve toplumsal olaylarda, gösteri ve mitinglerde kalabalık grupları denetlemektir.

Su Koruma Polisi Şubesi (Wasserschutzpolizei- WSP): Su üzerinde meydana gelen olayları izlemek, suç soruşturmalarını yapmak, kanallardan geçiş güvenliğini ve trafik düzenini sağlamak, deniz taşıtlarında çalışanların kontrolünü yapmak, su üzerinde meydana

gelen kazaları soruşturmak, kazalarda ilk yardım hizmetini yerine getirmek, kanallarda doğal dengenin korunması için çalışmalar yapmakla görevlidir.

Almanya’da polisin güvenlik dışında bir görevi bulunmamaktadır. Polisin, araç ruhsatı, pasaport, çeşitli izin belgeleri ve işyeri açma belgeleri vermekle görevi bulunmamaktadır. Polis, yalnızca sayılan belgeleri ve işyerlerini denetlemekle görevlidir. Ayrıca, polis örgütünde personel, lojistik, teknik, izin vb. birimlerde çalışanlar polis dışındaki sivil memurlardan oluşmaktadır. Ayrıca, korunması gereken yönetsel binaların, polis birimlerinin korunması ile görevli olan, polis yardımcısı olarak adlandırılan Koruma Memurları tarafından yerine getirilmektedir. Bütün bu durumlar, polisin suç ve suçlularla savaşımında yeterli insan kaynağına ve zamana sahip olmasını sağlamaktadır.

Eyaletlerde polis eğitimi 2 ile 2.5 yıl arasında polis okullarında verilmektedir. Polis okullarından mezun olan polisler, ilk önce Hazır Kuvvet Polisi birimlerinde görevlendirilmekte, bu birimde 2 veya 3 yıl süre ile görev yaptıktan sonra üniformalı polis birimlerinde görevlendirilmektedirler. 6 yıl süre ile sokakta yapılan görevde olumlu sicil alan ve yazılı sınavı başaranlar, 3 yıl süreli eğitimden sonra komiser sınıfına yükselirler. En üst düzey polis yöneticisi olmak isteyenler, Polis Yönetici Akademisi’nde 1 yıl ve diğer birimlerde 1 yıl süre ile eğitim gördükten sonra polis yöneticiliğine yükselirler. Yükselme ve atamalarda, yalnızca kıdeme değil, aynı zamanda yapılan sınavlarda başarılı olma, uzmanlık eğitimleri ve liyakate de dikkat edilmektedir. Polis okulundan mezun olanların % 10’u orta kademe yöneticiliğe (Komiser Sınıfı), % 1’i ise üst düzey yöneticiliğe (Müdür Sınıfı) yükselbilmekte, böylece sağlıklı bir Polis Personel Piramidi oluşturulmaktadır.

Polis eğitim kurumlarında verilen dersler, kuramsal kısımların anlatılmasından sonra, aynı konuların polis birimlerinde uygulamasının yapılması biçiminde, birbirini izleyerek verilmektedir. Polis birimlerindeki uygulamalı eğitimlerde, eğiticilik formasyonu almış polisler görevlendirilmektedir.

Önemli suçların soruşturulması ile Kriminal Polis adli polis işlevini görmektedir. Basit suç soruşturmaları ise üniformalı polis birimlerince yapılmaktadır. Almanya’da kesin olarak bir adli polis ve önleyici polis ayrımı bulunmamaktadır. Ayrıca, adli makamlara bağlı Adli Polis birimi bulunmamaktadır.

Polis savcıya yardımcı olarak suç soruşturmalarını yapmaktadır. Polis savcıyla birlikte yakın bir işbirliği içerisinde çalışmaktadır.

Suç soruşturmalarında, tanıkların can güvenliklerinin sağlanması amacıyla yasal düzenlemeler yapılmış ve Kriminal Polis birimlerinde Tanık Koruma büroları oluşturulmuştur. Ayrıca suç mağdurlarına önem verilmekte, mağdurlara yasal destek, izleyecekleri yol ve yöntemler eğitilmiş uzman polisler tarafından anlatılmakta, yasal hakları konusunda bilgi verilmektedir.

Kriminoloji araştırmalarına büyük önem verilmektedir. Bu araştırmalarda başlıca, Viktimoloji, çevre suçları, aydınlatılamayan suçlar, kara para aklama suçları, uyuşturucu suçları ve polis etiği konularında olmaktadır.

Almanya'da tüm federal ve federe kuruluşlarda, personeli temsil edecek personel komiteleri bulunmaktadır. Bu komiteler, bulundukları birimlerde çalışan tüm personeli temsil etmekte, hizmetlerin daha iyi yürütülmesi için görüş ve önerilerde bulunmakta, istek ve şikayetleri üst yöneticilerle görüşerek personel sorunları için çözüm üretmeye çalışmaktadırlar. Ayrıca tüm eyaletlerde polis, polis sendikasına üye olabilmektedir. Polis sendikaları, fazla çalışma, ücret, tayin vb. konularda polisin çalışma koşullarını düzeltici etkinliklerde bulunmaktadır.

Almanya'da yabancı düşmanlığı konusu günümüzde de güncelliğini korumaktadır. Polis, yabancılara karşı zor kullanmada aşırıya kaçabilmektedir. Polis üzerinde yasal denetleme kurumlarının yanı sıra, Askeri Kamu Denetçisi (Ombudsman) benzeri bir denetleme kurumu veya bağımsız olarak hareket eden Polis Şikayet Kurulu benzeri kontrol mekanizmalarının oluşturulması gerekmektedir.

Türkiye Polis Örgütü: Ülkemizdeki devlet geleneğinin çok güçlü ve özeysel olarak gelişmesi nedeniyle, Polis Örgütü de, katı bir özeysel anlayışla örgütlenmiştir. Polislik politikaları ve tüm kararlar özekte belirlenmekte ve taşradaki birimlerin bu kararlara koşulsuz olarak katılmaları istenmektedir. Ülkemizde de Almanya Polis Örgütü'nde olduğu gibi, yerel odaklı suç ve suçlularla savaşım politikaları geliştirilmeli, taşradaki birimlerin karar alma süreçlerine etkin bir biçimde katılması sağlanmalıdır. Ancak, burada yerellikten kastedilen, güvenliğin sağlanmasının yerel birimlere devredilmesi değil, karar alma süreçlerine taşra birimlerinin katılımının sağlanması, polis ile yurttaş işbirliğini sağlayıcı, yerel polislik politikalarının hazırlanması ve uygulanmasıdır. Çünkü, kamu düzenini ve güvenliğini sağlamak devletin öncelikli görevidir. Bu nedenle, güvenlik bütünüyle özelleştirilemez ve yerel birimlere devredilemez.

Ülkemizde Polis Örgütü'nün özekteki birimi olan Emniyet Genel Müdürlüğü, 5 genel Müdür Yardımcısı, 27 Daire Başkanlığı ve personel sayısının fazlalığı nedeniyle hantal bir yapıdadır. EGM'nin daha sağlıklı olarak işlevlerini yerine getirmesini sağlamak için, Genel Müdür Yardımcıları, Daire Başkanlıkları ile personel sayısı azaltılmalı, birbirleriyle ilişkili Daire Başkanlıkları birleştirilmelidir.

Ülkemizde sağlıklı bir polis personel piramidi oluşturulmamıştır. Bunun nedeni ise, ülkemizde polisin yükselmesinin sağlıklı bir ölçüte bağlanamamış olmasıdır. Yükselmeler yalnızca kıdeme bağlı olarak yapılmaktadır. Bu nedenle yükselmeye, liyakatin yerini torpil ve siyasilere yaklaşma etkili olmaktadır. Bunu önlemek için ülkemizde polislerin yükselmesinde; her rütbeye yükselişte sınav yapılmalı, liyakat, uzmanlık ve yeterlilik ön planda olmalı, yükselecekler için sayı sınırlaması getirilmeli, piramidin üst bölümündeki yığılmaları önlemek için 3 yıl üst üste terfi edemeyenlere zorunlu emeklilik dizgesi getirilmelidir. Ayrıca, siyasilerin polis üzerindeki etkilerini azaltmak için, İç Güvenlik Bakanlığı kurulmalı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bu bakanlığa bağlanmalıdır. Zaman içerisinde, iç güvenliğin sağlanmasındaki iki başlılığı ortadan kaldırmak, ülke genelinde iç güvenlikle sorumlu tek örgüt oluşturmak için; jandarmanın sorumlu olduğu bölgeler, oluşturulacak Kır Polisi'ne devredilmelidir.

Ülkemizde de polis, çağdaş ülkelerde olduğu gibi, hesap verebilir olmalıdır. Her yıl sonunda, İl Emniyet Müdürleri güvenliklerini sağladıkları yurttaşlara, o yıl içerisinde polis örgütüne yapılan harcama, yıllık polis hizmetlerinin maliyetini, yaptıkları çalışmaları (önlenen olay, meydana gelen suç sayısı, yakalanan suçlu sayısı, tutuklanan suçlu sayısı, bunların bir önceki yıla göre karşılaştırması, örgütün hedefleri ve bu hedefleri gerçekleştirme oranı, bunları gerçekleştirememeye nedenleri vb.) anlatmalıdır. Aynı biçimde Emniyet Genel Müdürü de yıl sonunda, ülke genelinde Polis Örgütü'nün yaptıkları ve yapamadıklarının değerlendirmesini yapmalıdır.

Kamu düzeni ve genel güvenliği sağlamakla görevli olan Polis Örgütü'nün hukuk devleti ilkelerine bağlı, insan haklarına saygılı, iyi eğitilmiş, tarafsız, bilgili ve nitelikli bireylerden oluşması gereklidir. Bunu sağlamanın öncelikli koşulu polise iyi bir eğitim vermektir. Bununla birlikte ülkemizde polis eğitim kurumlarında verilen eğitim, Alman polis eğitim kurumlarının tersine büyük oranda kuramsal olarak verilmekte, eğitici olarak görevlendirilenlerde pedagojik eğitim almış olmak koşulu aranmamaktadır. Polis eğitim

kurumlarında yapılan eğitimin, kuramsal ve uygulamalı olarak birbirini izleyecek biçimde yapılması planlanmalı, eğitimci olarak görevlendirilecekler, pedagojik eğitim almış, akademik kariyer yapmış, istekli, dinamik ve genç olanlar arasından seçilmelidir. Polis eğitim kurumları, bilim dünyasının verilerini anlayan, bunları kullanabilen, bilimselliği davranış biçimine dönüştürebilen bir örgütsel kültüre kavuşturulmalıdır. Bu kurumlar içine kapalı, kendi yağı ile kavrulan değil, üniversiteler, akademik araştırma merkezleri ile sürekli iletişim içerisinde olan, polis eğitimi için ortak projeler üreten, bilimsel çalışmalar yapan kurumlar olmalıdır.

Çağdaş polis, konuşması, tavır ve davranışlarıyla yurttaşları etkileyebilen, onlar üzerinde güven duygusu hissettirebilen polistir. Bu nedenle polis eğitim kurumlarında topluluklara konuşma yapabilme ve liderlik eğitimi verilmelidir.

Ülkemizde polisin genel güvenlikle ilgili görevlerinin dışında, hemen hemen tüm bakanlıkların görev alanında görev ve yetkileri bulunmaktadır. Polis genel güvenliğin sağlanmasıyla doğrudan ilgisi bulunmayan, tebligat, araç ve işyeri ruhsatı verme, pasaport verme vb. işlerle görevlendirilmektedir. Bu durum personelin büyük çoğunluğunun buralarda görevlendirilmesine, güvenlikle ilgili konulara yeterince insan kaynağı ve zaman ayırlamamasına neden olmaktadır. Polise görev veren çok sayıdaki yasa ve yönetmelik yeniden düzenlenerek, bunlar sadeleştirilmeli, polis yalnızca güvenlik hizmeti sağlamakla görevlendirilmelidir.

Demokratik toplumlarda polis örgütlerinin kontrolü bir zorunluluktur. İnsan hakları ihlallerinin ve polisin keyfi tutum ve davranışlarının önlenmesi için; polis üzerinde kontrol yapacak, yurttaşın polise karşı olan şikayetlerini kolaylıkla iletebileceği, yönetsel makamlardan bağımsız olarak çalışacak Polis Şikayet Kurulları kurulmalıdır. Polis görevlileri böylece, yurttaşlara karşı yapacakları haksız tutum ve davranışlar karşısında kendilerinden hesap sorulacağını bilecek ve hatalı davranışlardan kaçınacaktır.

Günümüzde polislik yurttaşlarla birlikte, onların güvenliğini sağlamak için yapılmaktadır. Yurttaşların ve kurumların beklentileri doğrultusunda gelecekte nasıl bir polislik yapılması gerektiğini belirleyen polis, yurttaşları da suçla savaşımın içerisine alacak ve onların katılımını sağlayacaktır. Polis ancak, güvenlik hizmeti ile ilgili kararlara, tüm yurttaşların ve kesimlerin katılımını sağladığı ölçüde başarılı olur. Bunun da öncelikli yolu polisin, uzmanca hareket etmesi, tarafsız, güvenilir, dürüst ve siyasi etkilerden uzak olarak güvenlik hizmeti sunmasıdır.

Ülkemizde polisin, yurttaşların desteğini alması, suç ve suçlularla etkin bir biçimde savaşında bulunması için; eğitim ve öğretimde bilimselliği ön planda tutması, temel hak ve özgürlüklere sahip çıkıp onu koruması, bilim ve teknolojiyi yakından izlemesi ön koşuldur.

Ülkemizde polis sendikası kurulmalıdır. Bu sendika polisin fazla çalışma , ücret, tayin, sağlık vb. konularda karşılaştığı güçlüklerde yanında yer alacak, polisin çalışma koşullarını düzeltici etkinliklerde bulunacaktır. Kendi sorunlarını çözmemiş bir polis örgütünün, yurttaşın sorunlarını çözmesi, sağlıklı bir biçimde güvenlik hizmeti sunması beklenemez.

Çalışma koşullarının ve iş yükünün ağır olması, stres vb. nedenlerle meslekten kaynaklanan psikolojik rahatsızlıkların tedavisi ile ilgili olarak Polis Örgütü'nde Psikolojik Danışma Birimi kurularak polislerin, Almanya Polis örgütü'nde olduğu gibi burada tedavilerinin yapılması sağlanmalıdır. Polis adayları psikolojik testlerden geçirilmeli, polis aday tespit komisyonlarındaki psikologların işlevleri etkin hale getirilmelidir.

Polis Örgütü'nde, Hizmet Yönetimi ve Hizmet Verimi birimi kurularak, personelin eğitim, kurs, bunlara harcanan maddi kaynak ve zaman ile hizmetin sunulmasında alınan verimi araştırılmalıdır. Polisin aldığı eğitim ve bu eğitime harcanan para ve zaman ile önlenen suç ve yakalanan şüpheli sayısının karşılaştırılması yapılarak hizmetlerin etkin bir biçimde yürütülmesi sağlanmalıdır.

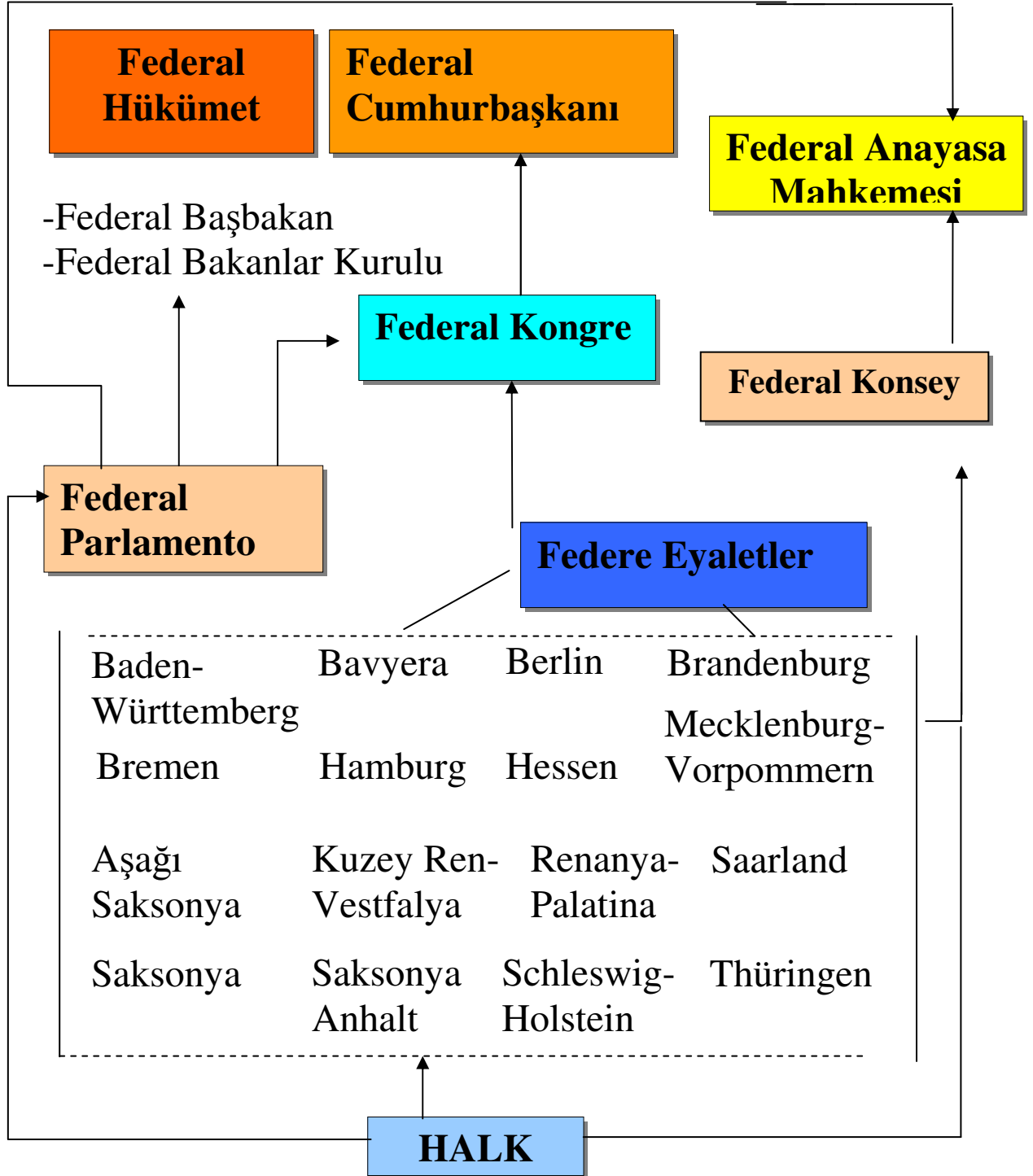
Polisin örgüt yapısı da, yurttaş güven verecek biçimde açık ve şeffaf olmalıdır. Yurttaş güvenliği konusunda danışma ve rehberlik hizmeti verecek görevliler yetiştirilmeli ve birimler oluşturulmalıdır. Polis Örgütü'nün etkinlikleri ve çalışmaları, internet ve medya aracılığı ile kamuoyuna açık olmalıdır. Yurttaş, polis hakkındaki kuramsal bilgiler, suçlara karşı korunma yolları, trafikte yol durumu, kazalara karşı alınacak önlemler, polis eğitimi, polisin çalışma koşulları, suç istatistikleri, personel, araç ve gereç durumu, polis hakkında yazılan bilimsel yazılar vb. birçok konuya kolaylıkla ulaşabilmelidir. Araştırma sırasında, Alman Polis Örgütü'nün sayılan bu bilgileri internet ortamında yurttaşlarının hizmetine sunduğu görülmüştür. Ancak böylelikle yurttaş, polisi kendi üzerinde bir güç olarak değil, en küçük bir sorunda başvurabileceği, hizmet sunan bir kurum olarak görebilir.

Araştırmacılara Almanya Polis Örgütü ile ilgili olarak önereceğim çalışma başlıkları şunlardır:

- Almanya Polis Örgütü'nde Eğitim ve Yükselme,
- Almanya'da Polis ve Yurttaş İlişkileri,

- Almanya Polis Örgütü'nde Personel Temsilci Kurulları'nın Sorun Çözmedeki Yeri ve Önemi,
- Almanya'da Yerel Polislik Uygulamaları ve Suç Önleme Çalışmaları,
- Dünyada Adli Polis Dizgesi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği.

Ek- 1: Federal Almanya Cumhuriyeti'nin Devlet Yapısı

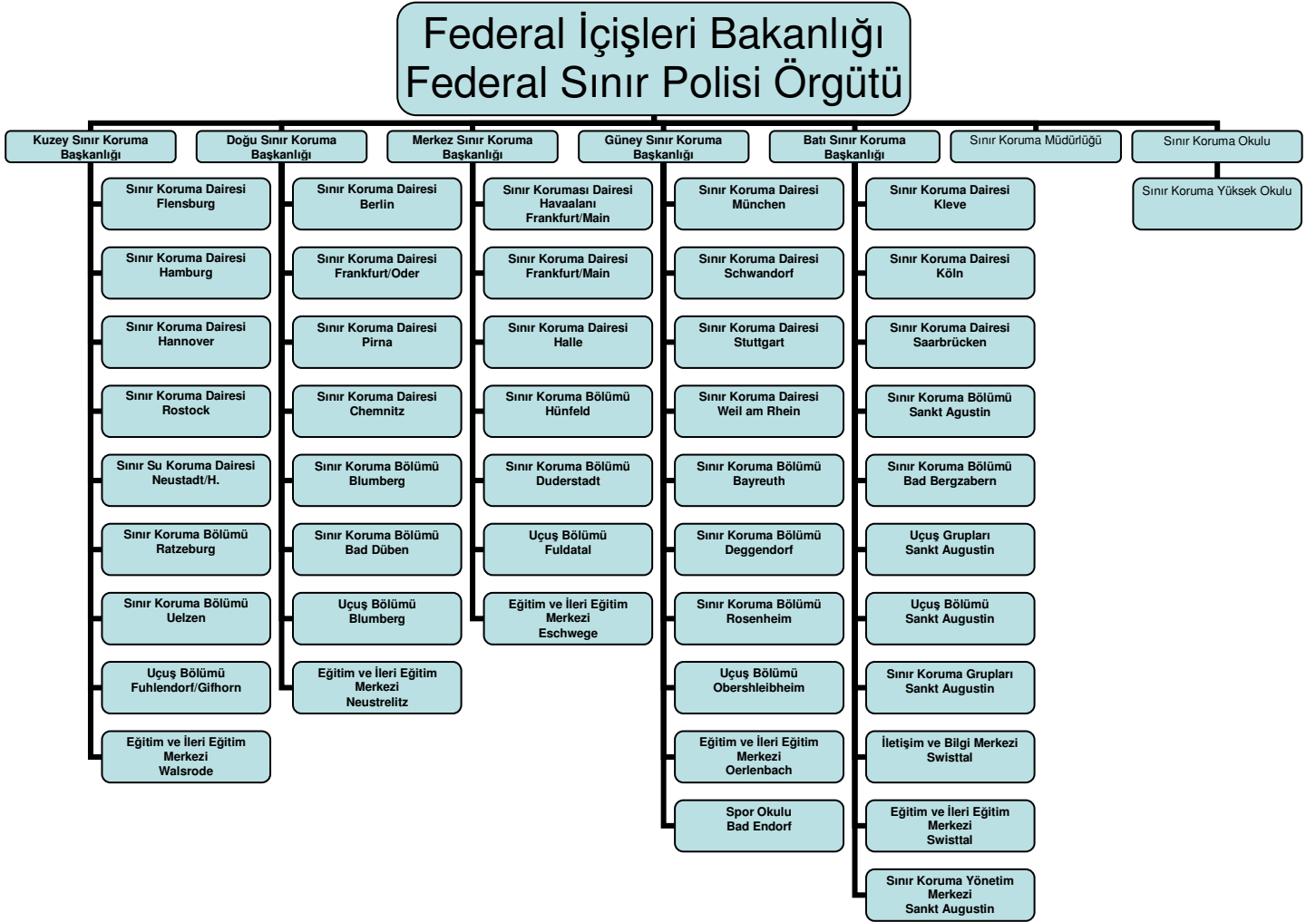
KAYNAK: Facts About Germany, (2000), Almanya Federal Basın ve Bilgi Bürosu Yay. Societats Verlag, Frankfurt, Main, s.157.

EK 2 : Federal Almanya Cumhuriyet' inde Yargı Dizgesi ve İşleyişi

Federal Anayasa Mahkemesi (2 Senato)					Federal Eyaletlerin Anayas						
Hukuk Mahkemeleri			Ceza Mahkemeleri				İdari Yargılar				
Mutad Yargılar					En Yüksek Mahkemelerin Ortak Senatosu						
Federal Temyiz Mahkemesi					Federal Danıştay						
Hukuk İşleri Genel Kurulu			Ceza İşleri Genel Kurulu				Genel Kurul Daireler				
Hukuk Daireleri			Ceza Daireleri								
Yüksek Eyalet Mahkemesi					Yüksek İdare Mahkemesi veya Danıştay						
Hukuk Daireleri		Aile Hukuku Daireleri		Kanun Yollarına Başvuru İçin Ceza Daireleri		Devlet Düzeni Aleyhine Ağır Suçlar İçin Ceza Daireleri			Daireler		
Eyalet Mahkemesi					İdari Mahkeme						
Hukuk Daireleri		Ticari İşler Daireleri		Küçük Ceza Daireleri		Büyük Ceza Daireleri (1 ve 2.Derece)		Gençlik Mahkemeleri (1 ve 2.Derece)		Daireler	
Sulh Mahkemesi											
Tek Hakimli Aile Mahkemesi			Ceza Hakimi		Yeminliler Mahkemesi		Gençlik Mahkemesi Hakimi		Yeminliler Gençlik Mahkemesi		

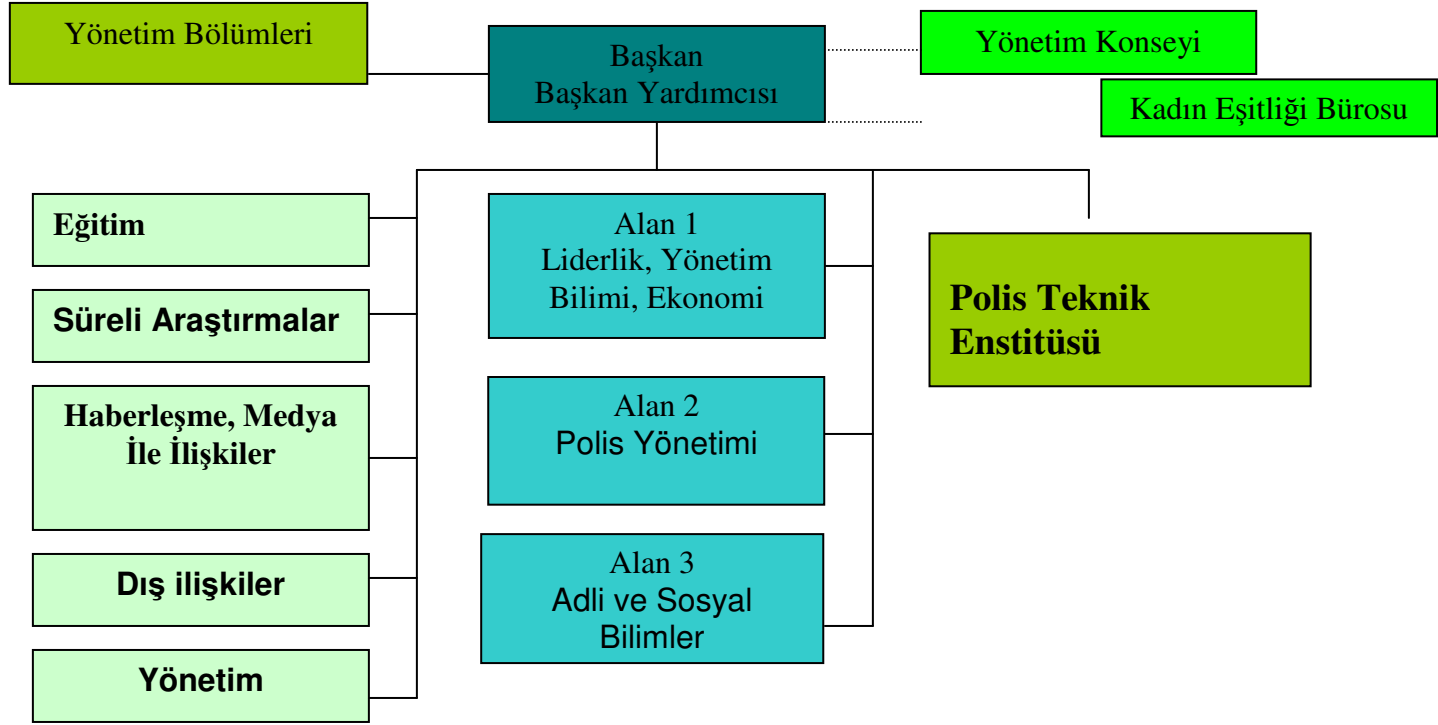
KAYNAK: İŞTE ALMANYA, 1998, S-195

Ek 3: FEDERAL SINIR POLİSİ ÖRGÜT ŞEMASI

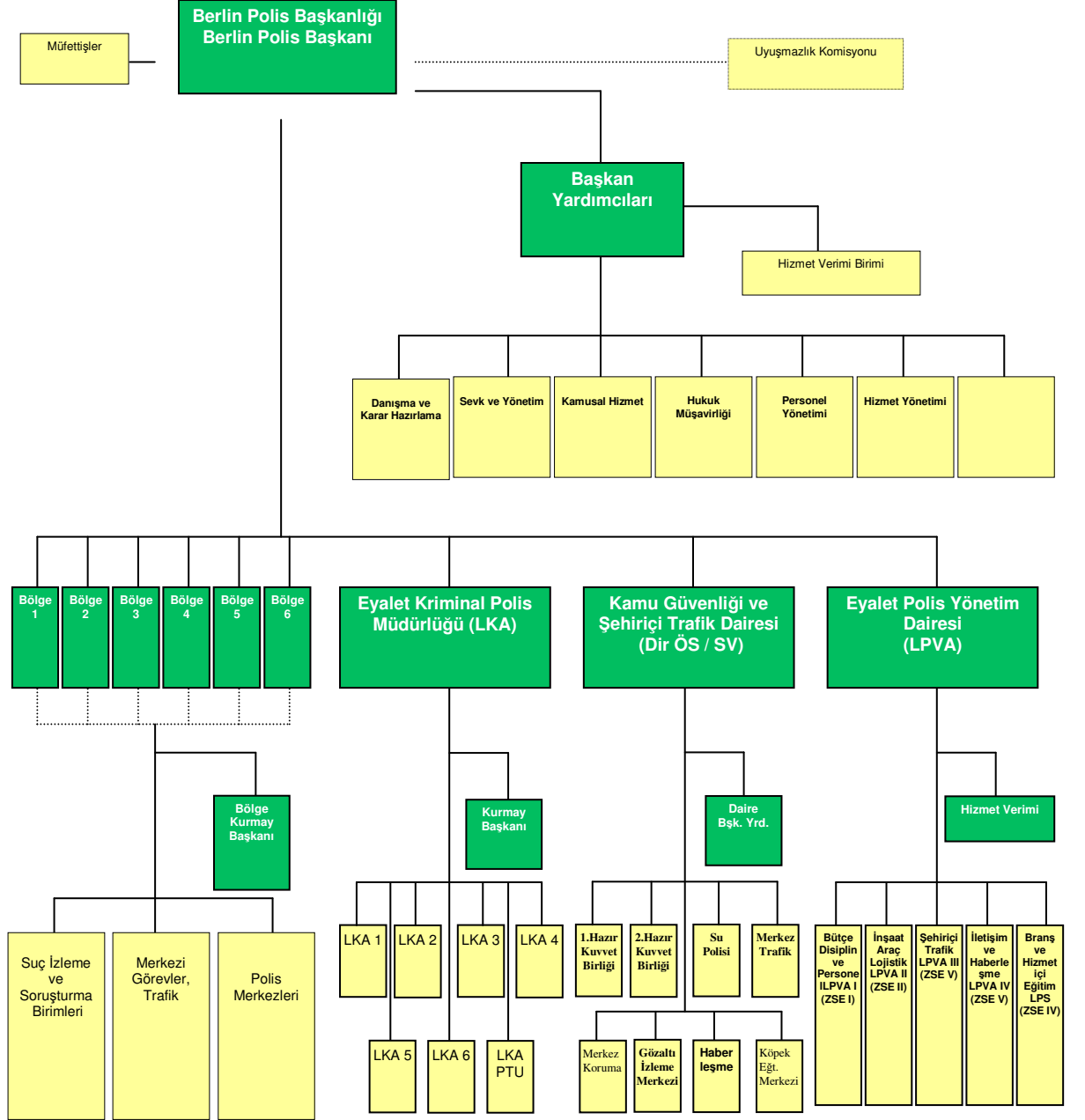
KAYNAK: Federal Border Police, (2001), **Federal Sınır Polisi Broşürü**, Bundesgrenzschutz Verlag, Koblenz, s.15.

Ek 4 :Almanya Polis Yönetici Akademisinin Yapısı

KAYNAK: Die Polizei Führungs Akademie, (2002), Bayerns Polizei Magazine, (Çev. Wolfgang HELD), Bayern İçişleri Bakanlığı Yay. Münih, s.30.

Ek 5: BERLİN FEDERE DEVLETİ POLİS ÖRGÜTÜ ŞEMASI

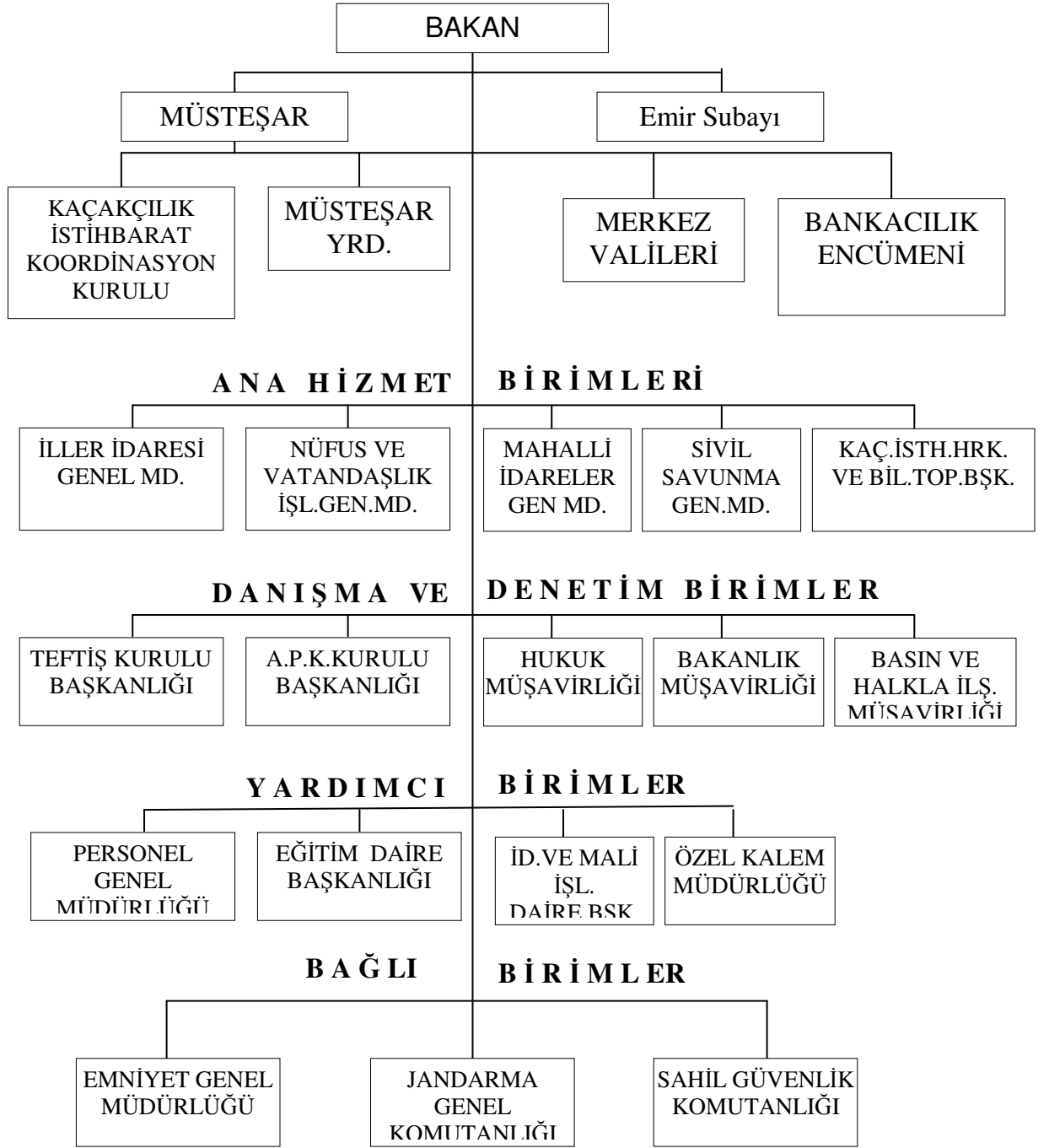
KAYNAK: Berlin Polizei, 2003.

Ek 6: Eyaletlerin Polis Sayısı ve Polis Yoğunluğu

	Eyalet	Nüfus	Polis Sayısı	Polis Yoğunluğu
1	Berlin	3.471.418	19.147	1:181
2	Hamburg	1.707.901	8.088	1:211
3	Bremen	679.757	3.128	1:217
4	Mecklenburg-Vorpommern	1.823.084	5.908	1:309
5	Brandenburg	2.542.042	8.112	1:313
6	Sachsen-Anhalt	2.738.928	8.238	1:332
7	Saarland	1.084.370	3.059	1:354
8	Thüringen	2.503.785	6.818	1:367
9	Bayern	11.993.484	31.763	1:378
10	Sachsen	4.566.603	11.873	1:385
11	Hessen	6.009.9113	14.777	1:407
12	Schleswig-Holstein	2.725.461	6.583	1:414
13	Rheinland-Pfalz	3.977.919	9.559	1:416
14	Baden-Württemberg	10.319.367	24.622	1:419
15	Nordrhein-Westfalen	17.893.045	41.215	1:434
16	Niedersachsen	7.780.422	17.893	1:435
	Toplam	81.817.499	220.783	1:371

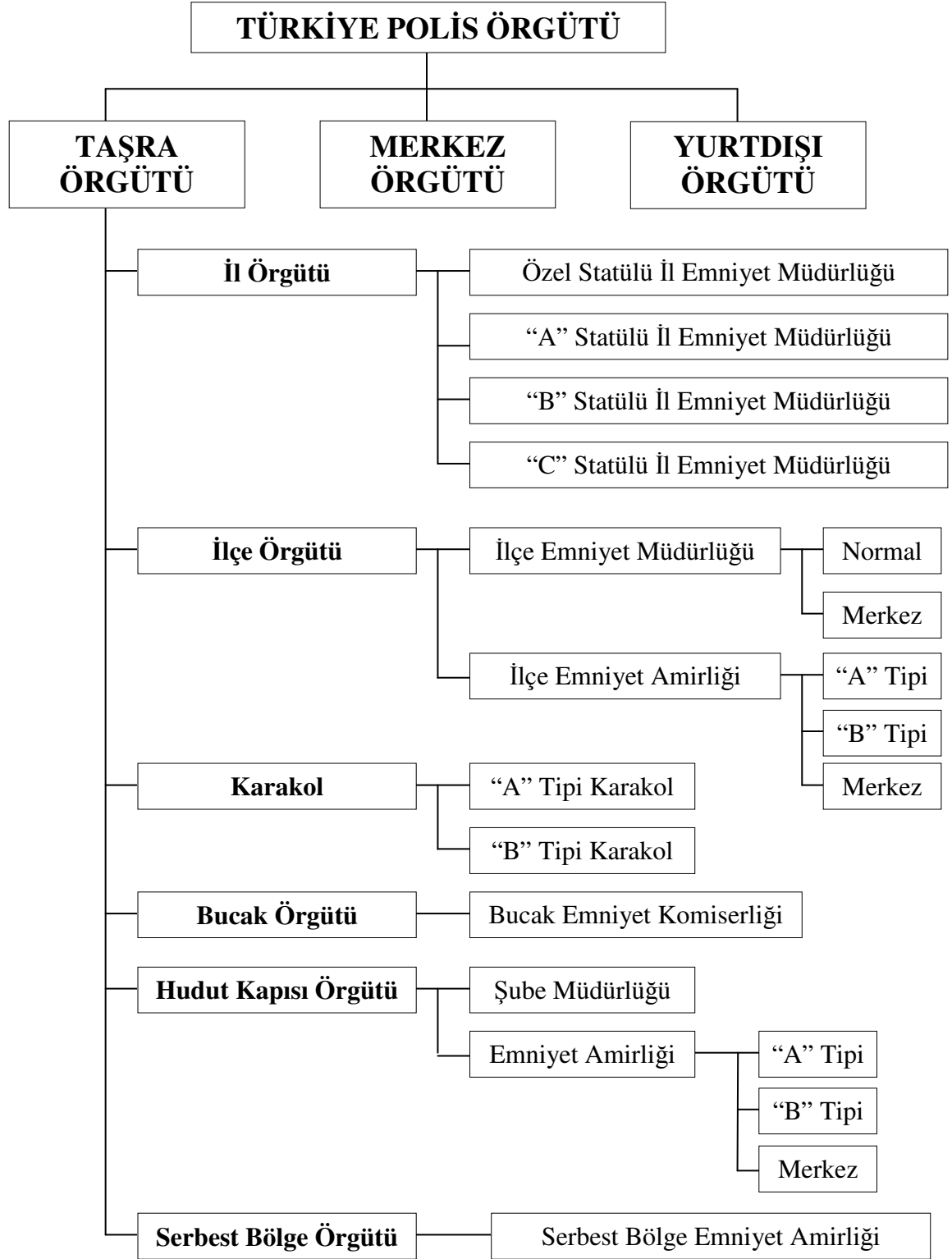
KAYNAK: FELTES, Thomas, (2002c), “Police in Transition”, <http://www.thomasfelttes.de>

Ek 7: Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Örgüt Şeması

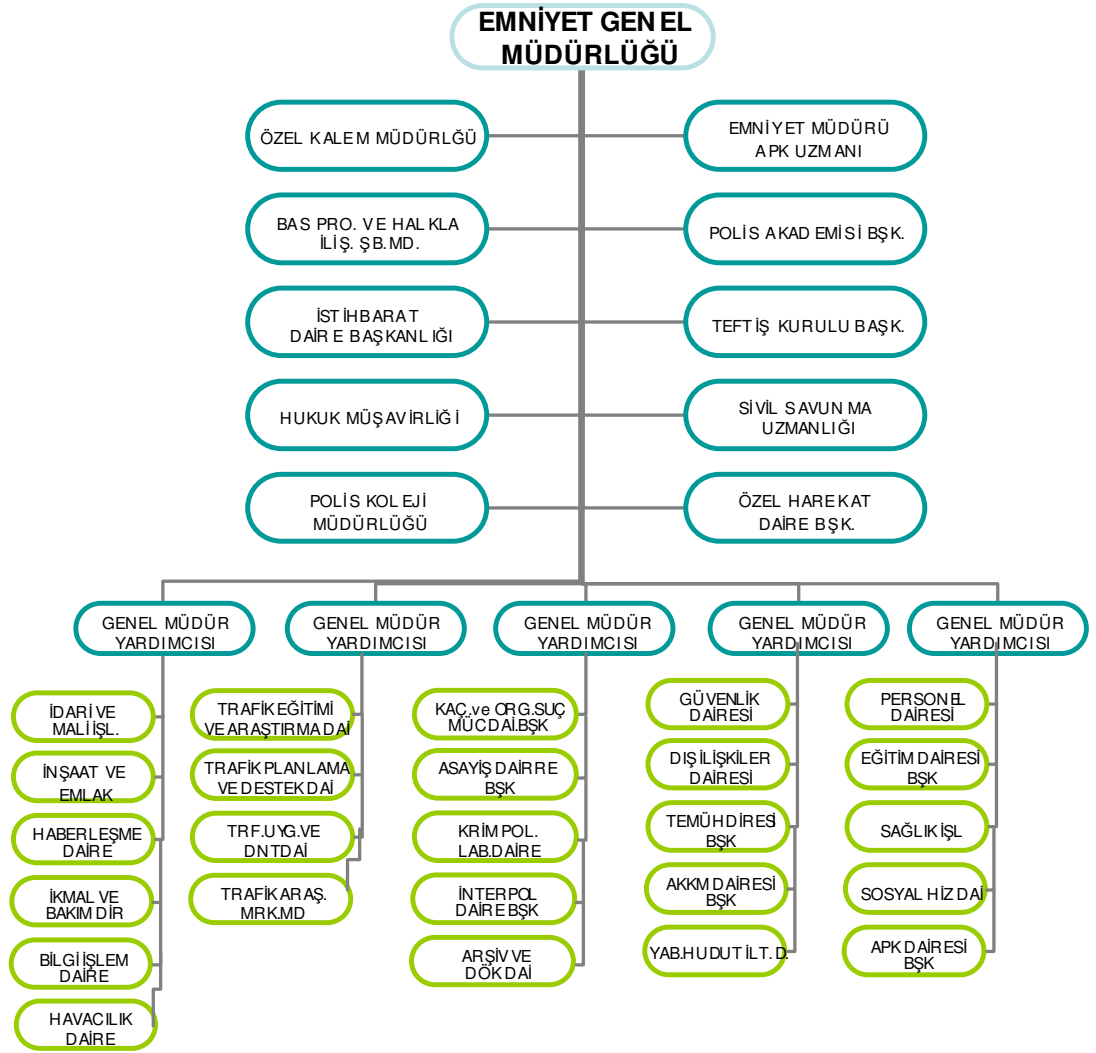
KAYNAK: Köse, Rahmi (2000), İç Güvenlik Yönetimi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek

Ek 8: Türkiye Polis Örgütü Şeması

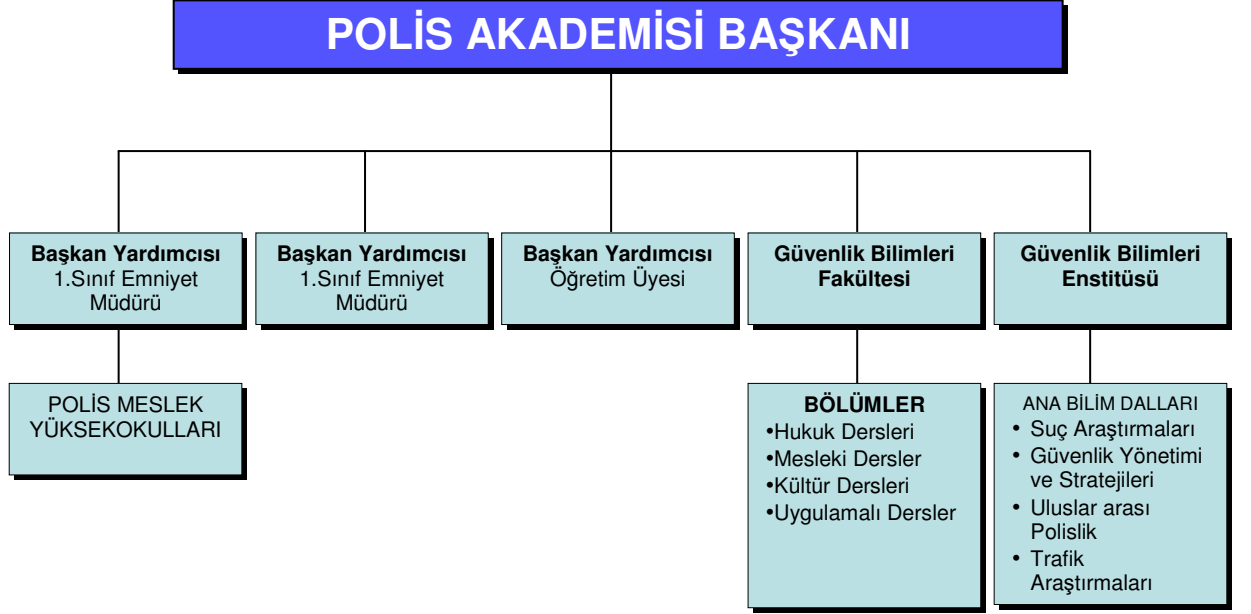
KAYNAK: Aydın, Ahmet Hamdi, (1996), Polis Meslek Hukuku, Doğu Matbaacılık, Ankara, s.45.

Ek 9: Türkiye Cumhuriyeti Emniyet Genel Müdürlüğü Örgüt Şeması

KAYNAK: ŞİMŞEK, Celal, ÖMRUUZUN, Hulki, SÖNMEZ, Nevzat, (2001), Emniyet Teşkilatı, Polis Akademisi Başkanlığı Yay. s. 38.

**Ek 10: TÜRKİYE CUMHURİYETİ POLİS AKADEMİSİ BAŞKANLIĞI KURULUŞ
ŞEMASI**

KAYNAK: Polis Akademisi, 2002, s.16

EK 11: FEDERAL ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NDE RÜTBELER

Polizeivollzugsdienst

BERLİN POLİS ARMASI

Birinci Eğitim Yılı Polis Adayı

İkinci Eğitim Yılı Polis Adayı

Üçüncü Eğitim Yılı Polis Adayı

3. Sınıf Polis Memuru (Polizeimeister)

2. Sınıf Polis Memuru (Polizeiobermeister)

1. Sınıf Polis Memuru (Polizeihauptmeister)

Komiser Adayı (Polizeikommissar Anwaerter)

Komiser (Polizeikommissar)

Üst Komiser (Polizeioberkommissar)

Başkomiser (Polizeihauptkommissar)

Birinci Başkomiser (Erste/r Polizeihauptkommissar)

FEDERAL ALMANYA POLİS ÖRGÜTÜ'NDE RÜTBELER DEVAMI

	Polis MfettiŒi Adayı (Polizei Anwaerter/in; Polizeireferendar)
	Polis MfettiŒi (Polizeirat/raetin)
	Polis st MfettiŒi (Polizeiberrat/raetin)
	Polis Müdürü (Polizeidirektor)
	Polis Yönetici Müdürü (Leitende/r Polizeidirektor)
	Eyalet Polis Müdürü Yardımcısı (Direktor)
	Eyalet Polis Müdürü (Landesschutzpolizeidirektor)
	Polis Yardımcısı
	10 Yıllık Polis Yardımcısı
	20 Yıllık Polis Yardımcısı
	30 Yıllık Polis Yardımcısı

KAYNAK: Polizei Berlin, (2003), <http://www.berlin.de>

Ek 12: Türkiye Polis Örgütü'nde Rütbeler

	Polis Memuru	Polis Memurları PMYO'ndan mezun olurlar. Daha sonra, açılan sınavlarda başarı gösterenler üst rütbelere kadar yükselebilirler.
	Komiser Yardımcısı	Polis Karakolu veya Merkezlerinde Grup Amiri, Şubelerde ise Ekip Amiri olarak görev yaparlar
	Komiser	Polis Karakolu veya Merkezlerinde Grup Amiri, Şubelerde Büro Amiri olarak görev yaparlar.
	Başkomiser	Polis Karakolu ve Merkezlerinde Karakol Amiri veya Merkez Amiri, Şubelerde Büro Amiri olarak görev yaparlar.
	Emniyet Amiri	İlçe Emniyet Müdürlükleri ve Şube Emniyet Müdürlüklerinde Büro Amiri veya Şube Müdür Vekili olarak görev yaparlar.
	4.Sınıf Emniyet Müdürü	Şube veya İlçe Müdür Yardımcısı olarak görev yaparlar.
	3.Sınıf Emniyet Müdürü	Şube Müdürü veya İlçe Emniyet Müdürü olarak görev yaparlar.
	2.Sınıf Emniyet Müdürü	İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Daire Başkan Yardımcısı veya PMYO Müdür Yardımcısı olarak görev yaparlar.
	1.Sınıf Emniyet Müdürü	İl Emniyet Müdürü, Daire Başkanı, PMYO Müdürü, APK Uzmanı veya Polis Müfettişi olarak görev yaparlar
	Emniyet Genel Müdürü	Emniyet Genel Müdürü Türkiye'deki polis birimlerinin bağlı bulunduğu makamdır.

KAYNAK: Rütbeler, (2004), İndirilme Tarihi: 14 Şubat 2004, <http://www.egm.gov.tr>

KAYNAKÇA

- ADALET BAKANLIĞI, (2003), Devletlere Göre Açılan Geçici Dosya ve Başvuru Sayısı, İndirilme Tarihi: 15 Aralık 2003, <http://www.adalet.gov.tr/istatistik/sema2.htm>.
- Ailenin Korunmasına Dair Kanun, 14 Ocak 1998 Tarih ve 23233 sayılı Resmi Gazete.
- AKBAŞ, Alaaddin, (1993), Yurtdışı Görev Dönüş Raporu, **EGM İç Hizmet Bülteni**, Y:19, S.178, s.129-138.
- AKÇAYLI, Ertuğrul, (2003), Polis Bunalımında, 12 Eylül 2003, **Posta Gazetesi**.
- AKIN, Cavit (1997), “Türk Toplum Düzeninde Polis ve Önemi”, **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi**, EGM Basımevi, Ankara.
- AKINCI-SOKULLU, Füsun (1990), **Polis Toplumsal Bir Kurum Olarak Gelişmesi, Polis Alt Kültürü ve İnsan Hakları**, Bilgiç Matbaası, İstanbul.
- ALDERSON, J., (1989), **İnsan Hakları ve Polis**, TODAİE Yay. Ankara.
- ALMANYA VE YABANCILAR SORUNU, Veriler, Çözümlemeler, Nedenler**, (Çev.: Esin ÖNOL, Gülten ÇORLU) (1993), Almanya Federal Hükümeti Basın ve Enformasyon Dairesi ve Ankara Büyükelçiliği Basın Bürosu Yay. Ankara.
- ALMANYADAKİ YABANCILARIN DURUMU, Yabancı Düşmanlığı ile İlgili Veriler, Çözümlemeler, Nedenler**, (1995), (Çev. Esin ÖNOL, Gülten ÇORLU), Almanya Federal Hükümeti Basın ve Enformasyon Dairesi Yurtdışı Şubesi Yay. Bonn.
- Ana Britannica**, 1993, C.2, Ana Yayıncılık A.Ş. İstanbul
- ARMAOĞLU, Fahir (1989), **20.Yüzyıl Siyasi Tarihi**, Türkiye İş Bankası Yayınları, 6.Baskı, Ankara.
- ARSLAN, Feyzullah, (2002), **EGM Basın Toplantıları**, EGM Basımevi, Ankara.
- ASAYİŞ SUÇLARI İSTATİSTİKLERİ, (2003), İndirilme Tarihi 25.Aralık.2003
<http://www.egm.gov.tr/asayis/asayisistatistik/index.htm>.
- Askerlik Kanunu, 12- 17 Temmuz 1927 Tarih ve 631-635 sayılı Resmi Gazete.
- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanun, 15 Temmuz 1953 Tarih ve 8458 sayılı Resmi Gazete.
- Avrupa Ülkelerinin Polis ve Adli Sistemleri** (1992), İnterpol Daire Başkanlığı Yay. Yayın No:3, Ankara.

- AYDIN, Ahmet Hamdi (1996), **Polis Meslek Hukuku**, Doğu Matbaacılık, Ankara.
- AYDIN, Ahmet Hamdi, (2001a), “**Merkeziyetçi ve Yerinden Yönetilen Polis Sistemlerinde Karar Verme**”, Polis Dergisi, Y: 7, Sayı: 29, EGM Yay. Ankara, s.4- 12.
- AYDIN, Ahmet Hamdi (2001b), “Hizmetiçi Eğitim Kavramı ve Emniyet Teşkilatına Yansıması”, **21.yy.da Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri**, s.145-154, EGM Basımevi, Ankara.
- AYDIN, Ahmet Hamdi, (2002), “Özel Güvenlik Teşkilatı”, **Polis Bilimleri Dergisi**, C.4, S.1-2, s. 123-136, Polis Akademisi Başkanlığı Yay. Ankara.
- AYDIN, Ahmet Hamdi, (2002a), “Meşruyet ve Polis”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 91-110, Seçkin Yay. Ankara.
- AYDIN, Erdem, (2000), “Polislik Mesleği ve Etiği”, **Halkla İlişkiler Yönetimi Geliştirme ve Oryantasyon Eğitimi Bölgesel Seminer Notları**, EGM Basımevi, Ankara, s.101-113.
- BALZER, Anthony (2002), “Police Training in Germany and California”, **Crime and Justice Europe**, Ekim- Kasım 1995, C.5,S.5.
- BEA, (2003), İndirilme Tarihi: 13 Nisan 2003, <http://www.berlin.de/RBmSKzl/landesregierung/constitutionsec.htm>
- Belediye Kanunu, 14 Nisan 1930 Tarih ve 1471 sayılı Resmi Gazete.
- Berlin, (2003), İndirilme Tarihi: 23 Ağustos 2003, <http://www.berlin.de/rubrikenuebersicht/politik-und-verwaltung.html>
- Berlin Polizei BPA, (2003), indirilme Tarihi: 12 Haziran 2003, <http://www.berlin.de/polizei/BPA/index.htm>.
- Berlin Police History, (2003), İndirilme Tarihi: 23 Ağustos 2003, <http://www.berlin.de/polizei/Wirueberuns/historieindex.htm>
- BGS, (2002), Bundesgrenzschutz, İndirilme Tarihi 10 Aralık 2002, <http://www.bgs.de>
- BİLGİÇ, Veysel K., KARAKAYA, Muhittin (2002), “Türk Polis Teşkilatının Tarihi Gelişimi”, **Polis Bilimleri Dergisi**, C.4, S.1-2, s. 171-186, Polis Akademisi Başkanlığı Yay. Ankara.
- BKA, (2002), Bundeskriminalamt, İndirilme Tarihi 12 Kasım 2002, <http://www.bka.de>

- BRANDT, Volker (1997), “Alman Kriminal Polisinin Organizasyonu ve Görevleri”, **Adli Kolluk Kuruluş ve Görevleri**, YENİSEY Feridun (Haz.), Antalya Barosu Yay. Antalya, s.41-52.
- BROADHURST, Kate, (1996), “Polisin Verimliliğine Karşı Polisin Sorumluluğu”, **Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslararası Sempozyum**, EGM Basımevi, Ankara, s.155- 164.
- Bundeskriminalamt Mandate, (2003), Bundeskriminalamt Broşürü, Printec Offset Medienhaus, Kassel.
- Bundeskriminalamt Profile, (2003), Bundeskriminalamt Broşürü, Printec Offset Medienhaus, Kassel.
- Bundestag, (2002), **Deutschland Magazine**, S.6, 2002 Aralık-Ocak, s.21-23. Societats-Verlag Yay. Berlin.
- CERRAH, İbrahim, (1996), “Toplumsal Olaylar ve Polis Eğitimi”, **Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s. 41-57.
- CERRAH, İbrahim, (2000), “Güvenlik Hizmetlerinde Profesyonellik ve Meslek Etiği”, **Halkla İlişkiler Yönetimi Geliştirme ve Oryantasyon Eğitimi Bölgesel Seminer Notları**, EGM Basımevi, Ankara, 115-141.
- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu, 20 Nisan 1929 Tarih ve 1172 sayılı Resmi Gazete.
- CHIVERS, John (2002), “The Democratisation of the Police”, İndirilme Tarihi: 30 06 Haziran 2002, <http://homepages.nildram.co.uk/~jchivers/Academic/GermanProject.htm>
- COOPER, Berlinda (2002), “The Fall of the Wall and the East German Police”, İndirilme Tarihi: 07 Haziran 2002, <http://www.ncjrs.org/policing>
- CRIME PREVENTION IN GERMANY, (2004), İndirilme Tarihi: 15 Ocak 2004, <http://www.kriminalpraevention.de/download/communalcrimepreventiongermany>
- Cumhuriyetin 60. Yılında Türk Polisi** (1983), Türk Polis Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Yayınları, Ankara.
- Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun, 3 Nisan 1983 Tarih ve 18714 sayılı Resmi Gazete.
- ÇETİNKAYA, Hikmet, (2002), **Kaplıncıları Almanya’da Kim Koruyor**, Cumhuriyet Gazetesi, 20 Mayıs 2002.

- ÇETİNKAYA, İbrahim, (1996), **Türkiye’de Trafik Polisinin Teknik Eğitimi İle Almanya’da Trafik Polisinin Teknik Eğitiminin Karşılaştırılması**, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ÇEVİK, Hasan Hüseyin, (2002), “Devlet ve Polis”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 31-51, Seçkin Yay. Ankara.
- ÇIKAR, Kenan, (2003), “Çağdaş Polisiye Gerçekler Objektifinden Üst Düzey Yönetici Eğitimi”, **Polis Dergisi**, Y.9, S.34, s.138-143, EGM Basımevi, Ankara.
- ÇINARBAŞ, Sabit, (1979), **Türkiye’de ve Federal Almanya’da Polisin Hizmet Öncesi ve Hizmetiçi Eğitimi**, TODAİE Yayınlanmamış Yüksek Lisans.
- ÇOLAK, Saliha, (2003), “Hakları Feda Ettik, **Milliyet Gazetesi**, 13 Ocak 2003.
- ÇUFALI, Mustafa, (2002), “Türk Polis Tarihi”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 18-29, Seçkin Yay. Ankara.
- ÇUHACI, M. Naci, (2001), “Polisin Hizmetiçi Eğitiminde Görevbaşı Eğitim Modeli Önerisi, **21.yy.da Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri**, s.209-215, EGM Basımevi, Ankara.
- DEMİRBAŞ, Timur, (1990), **Almanya’da Türklerin Sorunları ve Bunların Suça Etkileri**, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara.
- Devlet Memurları Kanunu, 14 Temmuz 1965 Tarih ve 12056 sayılı Resmi Gazete.
- DİCTİANAİRE LAROUSSE, (1996), Milliyet Yay., İstanbul.
- Die Polizei Führungs Akademie Münster, (2002), **Bayerns Polizei Magazine**, (Çev. Wolfgang HELD), S.Ocak 2002, s. 28-31. Bayern İçişleri Bakanlığı Yay. Münih.
- DÖNMEZER, Sulhi, YENİSEY, Feridun, (1998), “Ceza Adalet Sisteminde Jandarma ve Polisin Rolü ve Etkinliği”, **Polis Bilimleri Dergisi**, Cilt:1, Sayı:1, Ankara: Polis Akademisi Yayını, s.1-35.
- Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez ve Bölge Kriminal Polis Laboratuvarları Teknik Hizmet Yönetmeliği, 11 Kasım 1984 Tarih ve 18542 sayılı Resmi Gazete.
- EMNİYET MÜDÜRÜ APK UZMANLARININ GÖZÜYLE EMNİYET TEŞKİLATININ SORUNLARI VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ**, (2001), APK Dairesi Yay., Ankara.
- Emniyet Teşkilatı Kanunu, 4 Haziran 1937 Tarih ve 3629 sayılı Resmi Gazete.

- ERDOĞAN, Ramazan, (2003), “Almanya’da Polis Eğitimi”, **Florya Yıldızı**, Şükrü Balcı
Polis Meslek Yüksek Okulu Dergisi, Y.1, S.1, s. 28-29.
- ERKUL, Hüseyin, KARAKILÇIK, Yusuf, (2002), “Polislik Mesleği ve Polis Eğitimi”, **Polis Dergisi**, Y.8, S.30, s.57-63, EGM Basımevi, Ankara.
- ERTEN, Niyazi, (1999), **Polis Örgütlerinde Personelin Hizmet İçi Eğitimi**, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi .
- ERYILMAZ, Bilal, (1995), **Kamu Yönetimi**, Akademi Kitapevi, İzmir.
- ERYILMAZ, M. Bedri, (2002), “Suçun Araştırılmasının Amacı; Suçun Önlenmesi Mi Kişi Hak ve Özgürlüklerinin Korunması Mı?”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s.233-249, Seçkin Yay. Ankara.
- EWALD, Uwe,FELTES, Thomas, (2003a), “Multicultural Context, Crime and Policing In Germany: Challenges After Unification”, İndirilme Tarihi: 06 Haziran 2003, www.thomasfeltes.de/pdf/ewald/feltes.pdf.
- Facts About Germany**, 2000, Almanya Federal Basın ve Bilgi Bürosu Yay. Societats Verlag, Frankfurt/Main
- Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası (FACA)**, (Çev. Alişan GENÇ), (1999), Concept Verlag, Berlin.
- Federal Border Police, (2001), **Federal Sınır Polisi Broşürü**, Bundesgrenzschutz Verlag, Koblenz.
- Federal Police Agencies in Germany, (2003), İndirilme Tarihi: 15 Haziran 2003, http://www.lupinfo.com/country-guide-study/germany/germany_169.html
- Federal State Government of Berlin, (2003), İndirilme Tarihi: 13 nisan 2003, <http://www.berlin.de/rubrikenuebersicht/politik-und-verwaltung.htm>.
- Federal Statistics Office (2003), İndirilme Tarihi: 15 Aralık 2003,
- FELTES, Thomas, (2002a), “The Function and The Role of The Police in The Federal Republic of Germany, İndirilme Tarihi: 10 Ocak 2002, <http://www.thomasfeltes.de.htm>
- FELTES, Thomas, (2002b), “The Police and The Victims of Everyday Conflicts First Results of a Study of Police Mobilization and Patrol Dispatches in The Federal Republic of Germany”, İndirilme Tarihi: 15 Haziran 2002,

<http://www.thomasfeltes.de/htm/lucca.htm>

FELTES, Thomas, (2002c), “Police in Transition”, İndirilme Tarihi: 06 Haziran 2002,

<http://www.thomasfeltes.de.htm>.

FELTES, Thomas, (2003a), “Causes For Delays In The Criminal Justice System”,

İndirilme Tarihi: 10 Ağustos 2003, <http://www.thomasfeltes.de>

FELTES, Thomas, (2003b), “New Philosophies in Policing”, İndirilme Tarihi: 10

Ağustos 2003, <http://www.thomasfeltes.de>

FELTES, Thomas, (2003c), “Organizational Analysis of Prosecutor System”, İndirilme

Tarihi: 16 Haziran 2003, <http://www.thomasfeltes.de.htm>.

FINDIKLI, Remzi (1996), “Polis Eğitiminde Çağdaş Gelişmeler”, **Modern Adli**

Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları, EGM Basımevi, Ankara, s. 461-482.

FINDIKLI, Remzi (2001), “Polis Eğitiminin Sorunları”, **21.yy.da Polisin Eğitimi**

Sempozyumu Bildirileri, s.95-103, EGM Basımevi, Ankara.

GALOLAR, Yaman (1973), **Federal Almanya’da Polis**, Polis Eğitim Merkezi Yayınları

No:2, Ankara.

Gehöbener Dienst shutz Polizei, (2003), İndirilme Tarihi: 5 Eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/Berufsinfos/gds.html>

GELERİ, Aytekin, (2003), “Karşılaştırmalı Polis Sistemleri”, **Uluslararası Polislik ve İç**

Güvenlik, (Ed. İÇLİ, Tülin Gülşen, KARAOSMANOĞLU, Fatih), Nobel Yay.

Ankara, s. 29-57.

German Law Enforcement, (2003), İndirilme Tarihi: 12 Aralık 2003,

<http://www.shsu.edu/~pin>

Germany’s Intelligence Failure, (2002), İndirilme Tarihi: 07 Eylül 2002

<http://www.aicgs.org>

German Police in the Nazi State (2003), İndirilme Tarihi: 6 Haziran 2003,

<http://www.ushmm.com>

Geschichte, (2002), İndirilme Tarihi: 21 Ekim 2002,

<http://www.bundesgrenzschutz.de/geschichte.htm>

GLEIZAL, Jean-Jacques, DOMENACH, J. Gatti, JOURNES, Claude, (2000), **Batı**

Demokrasilerinde Polis, (Çev. KANDEMİR, Mustafa), Temiz Yay. Ankara.

- GÖKÇE, Erten, (2001a), “Emniyet Teşkilatında Hizmetiçi Eğitim Programlarının Hazırlanması ve Geliştirilmesi”, **21.yy.da Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri**, s.197-208, EGM Basımevi, Ankara.
- GÖKÇE, Erten, SEMİZ, Emin, (2001b), “Polislikte İş Kazaları”, **Türkiye’de Suç ve Polislik**, (Ed: İbrahim CERRAH, Emin SEMİZ), s. 175-189, Güner Matbaacılık, Ankara.
- GÖKSU, Turgut, ((2002), “ Türkiye’de Yönetim Anlayışı ve Polis Davranışı”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 69-90, Seçkin Yay. Ankara.
- GÖZÜBÜYÜK, A. Şeref, (2000), **Yönetim Hukuku**, Turhan Kitapevi, Ankara.
- GÜLÇİÇEK, Hüseyin, (1990), **Emniyet Teşkilatı Hakkında Hükümet Politikaları**, Ankara Üniversitesi, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- GÜLTEKİN, Hüseyin, ÖZCAN, Yusuf Ziya, (1999), “Türkiye’de Polis ve Politika İlişkisi”, **Polis Bilimleri Dergisi**, C.1, S.4, s. 69-93, Polis Akademisi Başkanlığı Yay. Ankara.
- GÜLTEKİN, Recep, (2003), “Uluslararası Model ve Yöntemler Işığında Türk Emniyet Teşkilatındaki Yükselmelerin değerlendirilmesi”, **Uluslararası Polislik ve İç Güvenlik**, (Ed. İÇLİ, Tülin Gülşen, KARAOSMANOĞLU, Fatih), Nobel Yay. Ankara, s. 197-218.
- HAFIZOĞULLARI, Zeki, (1996), “Polisin Zor Kullanma Görev ve Yetkisi”, **Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s.67-74.
- HASCHE, Dieter (2003), Local Government Administration in Germany, İndirilme Tarihi: 10 Mart 2003, <http://www.iuscomp.org/gla/literature/localgov/htm>.
- Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, 16 Mayıs 1986 Tarih ve 19109 sayılı Resmi Gazete.
- Internal Security in Germany, 2002, İndirilme Tarihi: 21 Ekim 2002, www.germanculture.com.ua/germany.htm

- İŞILDAR, Süleyman, (1988), **0-14 Yaş gurubu Çocukların Karıştığı Trafik Kazalarının Oluş Nedenleri Önlenmesi, Bu Alanda İngiltere Fransa İsveç Türkiye Belçika Federal Almanya ve Hollanda da Yapılan Başlıca Faaliyetlerin Özeti**, Gazi Üniversitesi Kazaları Önleme Ve Araştırma Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- İŞILDAR, Süleyman, (2001), “ Okullarda Karayolu Trafik Güvenliği Eğitimi ve Trafik Polisi”, **21. Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Bildirileri**, (Ed. ÖRNEK, Nurettin, CERRAH, İbrahim), EGM Basımevi, Ankara, s. 337-349.
- İl İdaresi Kanunu, 10 Haziran 1949 Tarih ve 7236 sayılı Resmi Gazete.
- İSTATİSTİK GÖSTERGELER 1923-2002, (2003), Devlet istatistik Enstitüsü Yay. Ankara.
- İŞTE ALMANYA, (1997), Almanya Federal Basın ve Bilgi Bürosu Yay. Societats Verlag, Frankfurt/Main
- Jandarma Teşkilat Görev ve Yetkileri Kanunu, 10 mart 1983 Tarih ve 17985 sayılı Resmi Gazete.
- Kabinett, (2002), **Deutschland Magazine**, S.6, 2002 Aralık-Ocak, s. 18-20. Societats-Verlag Yay. Berlin
- Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu, 10 Temmuz 2003 Tarih ve 25173 sayılı Resmi Gazete.
- KARAASLAN, Haşim, (2000), Mala Karşı İşlenen Suçlarla Mücadele Semineri Sunuş Konuşması, **Mala Karşı İşlenen Suçlar**, EGM Asayiş Dairesi Başkanlığı Yay. İstanbul. s. 26-55.
- KARAMAN, Özcan (2002), “Poliste Eğitim”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turkut GÖKSU), s. 343-359. Seçkin Yay. Ankara.
- KARAOSMANOĞLU, Fatih, (2002), “Türkiye’nin Demokratikleşmesi: Yaşam Hakkı ve Polis”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 113- 135, Seçkin Yay. Ankara.
- Karayolları Trafik Kanunu, 18 Ekim 1983 Tarih ve 18195 sayılı Resmi Gazete.
- KAPLAN, Ali Eşref, (1980), **Kentleşen Toplumda Suçluluk Sorunu ve Polis Örgütü**, TODAİE, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Kara Avcılığı Kanunu, 13 Mayıs 1937 Tarih ve 3603 sayılı Resmi Gazete.
- KARAER, Tacettin (1989), “Federal Almanya’da Siyasal ve Yönetmel Yapının Genel Görünümü”, **Amme İdaresi Dergisi**, C.22.S.3,s.15-29.

- KARAER, Tacettin (1997), “Yöneticilerin Yetiştirilmesi Federal Almanya Örneği”,
Amme İdaresi Dergisi, C.22, S.4, s.85-97.
- KARTAL, Kemal (1996), İnönü Üniversitesi İ.İ.B.F. Kamu Yönetimi Bölümü
Yayınlanmamış Ders Notları, Malatya.
- KAVGACI, Halil İbrahim, (1997), **Demokratik Polislik, Temel Yaklaşımlar**, Maset
Matbaacılık, Ankara.
- Kimlik Bildirme Kanunu, 11 Temmuz 1973 Tarih ve 14591 sayılı Resmi Gazete.
- KOÇDEMİR, Kadir (1998), **Yönetim Hakkı**, Türk Erdem Vakfı Yayınları, Ankara.
- KOÇDEMİR, Kadir, (1999), **Dünyada Mahalli İdareler**, Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü
Yay. Ankara. s. 5-110.
- KOÇDEMİR, Kadir (2001), “Almanya’da Mahalli İdareler”, İndirilme Tarihi: 12 Nisan
2001, <http://www.mahalli-idareler.com.tr>
- KONGAR, Emre, (2002), **Demokrasi ve Vampirler**, Remzi Kitapevi, İstanbul.
- KÖKTAŞ, Arif, (2002), “Avrupa Birliği’nde Polis ve Yargısal İşbirliği ve Türk Emniyet
Teşkilatı’na Kurumsal Etkileri”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis**
(Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s.251-272, Seçkin Yay. Ankara.
- KÖSE, Rahmi, (2000), **İç Güvenlik Yönetimi**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- KUBE, Edwin, (1996), “Almanya’da Pasif Polislik”, **Modern Adli Soruşturma
Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s. 7-16.
- Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kanunu, 7 Temmuz 1927 Tarih ve 627 sayılı Resmi
Gazete.
- KÜÇÜKŞAHİN, Şükrü, (2004), “AB: Polisin, Yargıcın STÖ’sü Yok Mu?”, 1 Ocak 2004,
Hürriyet Gazetesi.
- KÜLLÜ, Mümin, (1990), **Türkiye ve Federal Almanya’da Polis Örgütlerinde
Personelin Eğitimi**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü,
Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi .
- Land Police Agencies (2002), İndirilme Tarihi: 20 Ekim 2002,
[http:// www.germanculture.com.ua](http://www.germanculture.com.ua)
- Land And Local Government, (2002), İndirilme Tarihi: 20 Ekim 2002,
<http://memory.loc.gov/frd/cs/detoc.html>

- Land Commission Berlin Against Force; (2003), İndirilme Tarihi: 20 Ekim 2002,
<http://www.sensjs.berlin.de/jugend/landeskommission>
- MERAL, Uğur, VAROL, Metin, ALAÇ, Erkan (2002), **Almanya Görev Dönüş Raporu**, Ankara.
- Meydan Larousse, (1992), madde Başlığı, Cilt 1, Sabah Yayıncılık, İstanbul.
- Mittlerer Dienst Schutz Polizei, (2003), İndirilme Tarihi: 20 Ekim 2003,
<http://www.berlin.de/polizei/Berufsinfos/mds.html>
- National Security in Germany, (2002), İndirilme Tarihi: 21 Ekim 2002,
www.germanculture.com.ua/germany.htm 21.Ekim.2002yak
- OKTAY, Nilüfer, (2003), Norveç Ayak İzi, Almanya Ses Kaydı İncelemede İleri, 20 Eylül 2003, **Milliyet Cumartesi**.
- OKYAVUZ, Mehmet, (1999), **Federal Almanya'nın Yabancılar Politikası**, Doruk Yay. Ankara.
- OYTAN, Muammer, (1977), **“Ombudsman Eliyle İdarenin Denetimi Konusunda Kıyaslamalı Bir İnceleme”**, Danıştay Dergisi, Danıştay Yay. Y.5, s.18-19, s.193-214, Ankara.
- ÖZCAN, Yusuf Ziya, (2001), “Ne Öğretmeli, Nasıl Öğretmeli?: Polis Akademisinde Müfredat Sorunu, **Türkiye’de Suç ve Polislik**”, (Ed: İbrahim CERRAH, Emin SEMİZ), s. 191-215, Güner Matbaacılık, Ankara.
- ÖZDOĞAN, Ali, (2002), “ Alman ve Fransız Teknik Dinleme Mevzuatları”, **Polis Dergisi**, Y.8, S.32, Temmuz, Ağustos, Eylül 2002, EGM Yay. Ankara.
- ÖZTEKİN, Ali (2000), **Siyaset Bilimine Giriş**, Siyasal Kitapevi, Ankara.
- ÖZTÜRK, Bahri, (1996), “ Organize Suçlulukla Mücadele”, **Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s. 209-232.
- PAGON, Milan, NOVAK Bojana ve diğ. (2002), “European Systems of Police Education and Training”, İndirilme Tarihi: 10 Aralık 2002, <http://www.unojust.org>
- Pasaport Kanunu, 24 07 1950 Tarih ve 7564 sayılı Resmi Gazete.
- Police Command and Staff Academy, (2002), İndirilme Tarihi: 15 Şubat 2002,
<http://www.pfa.de>.
- Police Crime Statistics, (2003), indirilme Tarihi: 24 Ağustos 2003, http://www.bka.de/pks/pks_2002ev/pks_2002.pdf

Polis 2001, (2001), **Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları**, EGM Basımevi, Ankara.
POLİS AKADEMİSİ (2002), **Polis Akademisi Tanıtım Kitapçığı**, SFN Yapım, Ankara
Police Command and Staff Academy, (2002), İndirilme Tarihi: 12 temmuz 2002,

www.pfa.nrw.de

Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu, 4 Temmuz 1934 Tarih ve 2751 sayılı Resmi Gazte.
Polis Vazife ve Selahiyet Tüzüğü, 4 Ağustos 1938 Tarih ve 3890 sayılı Resmi Gazete.
Polis Yüksek Öğrenim Kanunu, 9 Mayıs 2001 Tarih ve 24397 sayılı Resmi Gazete.
Polizei Berlin LKA, (2003), İndirilme Tarihi: 24 Ağustos 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/LKA/lka5.htm>

Polizei Berlin, (2003) İndirilme Tarihi: 10 Ocak 2003, <http://www.polizeiberlin.de>

Polizei Berlin BPA, (2003), İndirilme Tarihi: 23 Ağustos 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/LSA/BPAGeschichte2.html>

Polizei Berlin Central Security, (2003), İndirilme Tarihi: 12 Eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/dirza/zos.html>

Polizei Berlin LPS, (2003), İndirilme Tarihi: 5 Kasım 2003, <http://www.berlin.de/polizei/lps>

Polizei Berlin Management, (2003), İndirilme Tarihi: 10 Eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/dirza/index.html>

Polizei im Bezirk, (2003), İndirilme Tarihi: 21 Aralık 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/wiruebersuns/polizeiimbezirk.htm>

Polizei Prasidentin in Berlin, (2003), İndirilme Tarihi: 12 eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/wiruebersuns/historieindex.htm>

Polizeisekretaer Anwaerter, (2003), İndirilme Tarihi: 10 eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/Berufsinfos>.

Polizei Berlin Verkehrsmanagement, (2003), İndirilme Tarihi: 10 Eylül 2003,

<http://www.berlin.de/polizei/LSA/ZVkdADD.html>

PÜSKÜLLÜOĞLU, Ali, (2003), **Arkadaş Türkçe Sözlük**, Arkadaş Yay. Ankara.

Press Public Work Prevention; 2003, İndirilme Tarihi: 10 Ekim 2003, <http://www.berlin.de/polizei/wiruebersuns/htm>.

Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun, 20 Nisan 1994 Tarih ve 219111 sayılı Resmi Gazete.

- RITTER, Markus, (1999), **Polizeipraktische Notwendigkeit und Rechliche Zulassgkeit des Aufbaus einer Bundespolizei im Föderativen Deutschland**, (Çev.Yücel TUNÇ), Lit Verlag, Münster.
- Rütbeler, (2004), İndirilme Tarihi: 14 Şubat 2004, <http://www.egm.gov.tr>
- Sabah, (2003), **Eşcinsellere Özel Futbol Turnuvası**, (22.06.2003).
- Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu, 9 Temmuz 1982 Tarih ve 17753 sayılı Resmi Gazete.
- SCHIMANKE, Dieter, (1986), “Federal Almanya’da Yönetmel Gelişme ve Yönetmel Reformlar”, **Amme İdaresi Dergisi**, C.19., S.3., Eylül 1986, s.3-30.
- SCHUH, George, (1996), “Toplum Hayatındaki Son Gelişmeler”, **Modern Adli Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s.89-109).
- SCHWINDT, Friedrich (2002), “Getting Ready For The Next Century”, İndirilme Tarihi: 18 Temmuz 2002, <http://www.polizei.nrw.de>
- Soruşturma Yöntemleri ve İnsan Hakları**, EGM Basımevi, Ankara, s.89-109).
8. BEŞ YILLIK KALKINMA PLANI, (2003), İndirilme Tarihi: 12 Aralık 2003, <http://polnet/EGM/hizmetlerhedefleruygulamalar>.
- Senate Administration For Inside, (2003), İndirilme Tarihi: 10 Kasım 2003, <http://www.berlin.de/SenInn/behoerden.html&pr>
- SEVER, Murat, (2000), “Avrupa Birliği Polis Teşkilatı: EUROPOL”, **Polis Dergisi**, Yıl: 6, Sayı: 23, EGM Yay. s.8-12, Ankara.
- SEYHAN, Kazım, (2002), “Polislik ve Suçun Önlenmesi”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s.173-203, Seçkin Yay. Ankara.
- SÖNMEZ, Nevzat (2002), **Emniyet Teşkilatı ve Polis Meslek Hukuku**, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- SÖNMEZ, Erdoğan, (2003), “Polis Okullarındaki Eğitimin Yeterliği Konusunda Polis Okullarında Eğitimci Olarak Çalışanların Görüşleri”, **Polis Dergisi**, Y.9, S.36, s. 712-720, EGM Basımevi, Ankara.
- SÖZEN, Süleyman, (2002), “Türk Kamu Bürokrasisi ve Polis Teşkilatı”, **Türkiye’de Devlet, Toplum ve Polis** (Ed.H.Hüseyin Çevik ve Turgut GÖKSU), s. 53-68, Seçkin Yay. Ankara.
- SUCH, Manfred, (1989), **Önce Vatandaş Sonra Polis**, (Çev. Neylan ERYAY), Altın Kitaplar, Ankara.

- ŞAHİN, Eyüp, (2001, **1907’den 2000’e Polis Okulları**, EGM Basımevi, Ankara.
- ŞİMŞEK, Celal, ÖMRÜUZUN, Hulki, SÖNMEZ Nevzat, (2001), **Emniyet Teşkilatı**, Polis Akademisi Başkanlığı Yay. Ankara.
- TANRIKULU, Sait, (2003), “Trafik Kazalarının Önlenmesi Bağlamında Trafik Güvenliği Eğitiminin Rolü ve Trafik Kültürü”, **Polis Bilimleri Dergisi**, Cilt:5, Sayı:1., Polis Akademisi Yayını, s.45-60. Ankara.
- Tebliğat Kanunu, 19 Şubat 1959 Tarih ve 10139 sayılı Resmi Gazete.
- The Bundeskriminalamt Facts and Figures, (2003), Bundeskriminalamt Broşürü, Printec Offset Medienhaus, Kassel.
- The General Structure of Germany, (2002), İndirilme Tarihi: 19 Temmuz 2002, <http://www.unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/un/unpan.pdf>
- TRAFİK GÜVENLİĞİ HAKKINDA DERLEMELER VE TRAFİK KÜLTÜRÜ 2, (2001), EGM Trafik Hizmetleri Başkanlığı, Trafik Araştırma Merkezi Yay. Ankara.
- Traffic Information, (2003), İndirilme Tarihi: 15 Temmuz 2003, <http://www.berlin.de/polizei/verkehrsinfos/startseite.htm>
- TÜRK POLİS EĞİTİM SİSTEMİ, (2003), Eğitim Daire Başkanlığı Yay., EGM Basımevi, Ankara.
- Tütün Mamullerinin Önlenmesine Dair Kanun, 26 Kasım 1996 Tarih ve 22829 sayılı Resmi Gazete.
- TOK, Alpay, (2001), **Bilgi Toplumuna Geçişte Polis Eğitimi**, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri A.B.D. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- TORTOP, Nuri, 1992, **Personel Yönetimi**, TODAİE Yay. Ankara.
- TORTOP, Nuri, İSBİR, Eyüp, AYKAÇ, Burhan (1999), **Yönetim Bilimi**, Yargı Yay. Ankara.
- TUTUM, Cahit, (1994), **Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma**, Tesav Yay., Ankara.
- TUZCU, Sadık Oğuzhan, (1998), “Polis Hakları”, **Akademik Bakış**, Y.4, S.9, Mayıs-Haziran 1998, Polis Akademisi Yay. Ankara.
- UYGUN, Oktay (2002), **Federal Devlet**, Ayyıldız Yay. Ankara.
- Yabancı Ülke Polis Eğitim Sistemleri**, (2003), E.G.M. Eğitim Daire Başkanlığı Çalışması.

- YALÇINDAĞ, Selçuk, (1992), **Federal Almanya ve Türkiye’de Yerel Yönetimler**, TODAİE Yay. Ankara.
- Yardım Toplama Kanunu, 25 Haziran 1983 Tarih ve 18088 sayılı Resmi Gazete.
- YAŞAR, Yılmaz (2001), **Polis Meslek Hukuku**, Mustafa Kitapevi, Ankara.
- YENİSEY, Feridun, (2000), “Avrupa İnsan Hakları Komisyonuna Yapılan Başvurular Çerçevesinde Kolluk Güçlerinin Uygulamaları”, **Farklı Bakış Tarzlarıyla İnsan Hakları Uygulamaları**, EGM Basımevi, Ankara.
- YENİSEY, Feridun, (2003), 07 Temmuz 2003 NTV’ye Sorun Programı, NTV.
- YETER, Enis, KOÇDEMİR, Kadir (1997), “Federal Almanya’da Yerel Yönetimlerin Bütçe Yapısı 1”, **Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi**, C.6,S.2,s.46-63.
- YILMAZ, Ali (1996), **Özel Güvenlik Sistemi**, Okyanus Dağıtım Yay. Malatya.
- YILMAZ, Halil, (2000), Adli Kolluk Hizmetleri Kapsamında Türk Polis Teşkilatı, **Polis Dergisi**, Y: 6, S.22, s.45-52. EGM Basımevi, Ankara.
- YILMAZ, Halil, (2002), “AB Üyeliğine Polis Teşkilatının Etkisi”, **Polis Dergisi**, Y:8, S.32, s.37-44. EGM Basımevi, Ankara.

